

**İXTİRALAR,
FAYDALI MODELƏR,
SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ**

**ИЗОБРЕТЕНИЯ,
ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ,
ПРОМЫШЛЕННЫЕ
ОБРАЗЦЫ**

"SƏNAYE
MÜLKİYYƏTİ"
RƏSMİ BÜLLETEN

1996-Cİ İLDƏN NƏŞR EDİLİR
ИЗДАЕТСЯ С 1996 ГОДА

ОФИЦИАЛЬНЫЙ
БЮЛЛЕТЕНЬ
"ПРОМЫШЛЕННАЯ
СОБСТВЕННОСТЬ"

DƏRC OLUNMA TARİXİ

30.03.2007

ДАТА ПУБЛИКАЦИИ

BAKİ

№ 1

BAKY

2007

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGİYA VƏ PATENT ÜZRƏ
DÖVLƏT AGENTLİYİ
RƏSMİ BÜLLETEN "SƏNAYE MÜLKİYYƏTİ"**

**Baş redaktor - Həsənov R.A.
Baş redaktorun birinci müavini - Seyidov M.M
Baş redaktorun müavini - Babayev Y.S.
Redaksiya şurasının üzvləri – Hacıyev Z.T., Əliyev V.C., Rüstəmov G.S.,
Hacıyev R.T., Rəsulova S.M., Vəliyev N.M., Məmmədhasənov V.İ.**

**АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА
ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО ПО СТАНДАРТИЗАЦИИ,
МЕТРОЛОГИИ И ПАТЕНТАМ
ОФИЦИАЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ "ПРОМЫШЛЕННАЯ СОБСТВЕННОСТЬ"**

**Главный редактор - Гасанов Р.А.
Первый заместитель главного редактора - М.М.Сейдов
Заместитель главного редактора - Бабаев Я.С.
Редакционный совет: Гаджиев З.Т., Алиев В.Д., Рустамова Г.С., Гаджиев Р.Т.,
Расулова С.М., Велиев Н.М., Мамедгасанов В.И.**

İXTİRALARA AİD BIBLIOQRAFİK MƏLUMATLARIN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ ÜÇÜN BEYNALXALQ İNİD KODLARI

- (11) - patentin nömrəsi
- (19) - dərc edən idarə və ya təşkilatın kodu və yaxud digər identifikasiya vasitəsi
- (21) - iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi
- (22) - iddia sənədinin verilmə tarixi
- (23) - sərgi ilkinliyi tarixi
- (31) - ilkin iddia sənədinin nömrəsi
- (32) - ilkinlik tarixi
- (33) - ilkinlik ölkəsinin kodu
- (44) - iddia sənədinin dərc edilmə tarixi
- (45) - patentin dərc edilmə tarixi
- (46) - ixtira düsturunun dərc edilmə tarixi
- (51) - beynalxalq patent təsnifatının indeksi (indeksləri) (BPT)
- (54) - ixtiranın adı
- (56) - informasiya mənbəyinin siyahısı
- (57) - ixtiranın referatı və ya düsturu
- (60) - keçmiş SSRİ-nin mühafizə sənədlərinin növü və nömrəsi
- (62) - ilk iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (66) - geri götürülmüş iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (71) - iddiaçı(lar), ölkənin kodu
- (72) - ixtiranın müəllifi, ölkənin kodu
- (73) - patent sahibi, ölkənin kodu
- (74) - patent müvəkkili və ya nümayəndə barəsində iddia sənədində göstərilibsə, onun haqqında məlumat və yaşadığı yer
- (86) - PCT üzrə iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi
- (87) - PCT üzrə iddia sənədinin dərc edilmə tarixi və nömrəsi

МЕЖДУНАРОДНЫЕ КОДЫ ИНИД ДЛЯ ИДЕНТИФИКАЦИИ БИБЛИОГРАФИЧЕСКИХ ДАННЫХ, ОТНОСЯЩИХСЯ К ИЗОБРЕТЕНИЯМ

- (11) - номер патента
- (19) - код или другие средства идентификации ведомства или организации, осуществившей публикацию
- (21) - регистрационный номер заявки
- (22) - дата подачи заявки
- (23) - дата выставочного приоритета
- (31) - номер приоритетной заявки
- (32) - номер приоритета
- (33) - код страны приоритета
- (44) - дата публикации заявки
- (45) - дата публикации патента
- (46) - дата публикации формулы изобретения
- (51) - индекс(ы) Международной патентной классификации
- (54) - название изобретения
- (56) - список источников информации, если он дается отдельно от текста описания изобретения
- (57) - реферат или формула изобретения
- (60) - вид и номер охранного документа бывшего СССР
- (62) - дата подачи и номер первоначальной заявки
- (66) - дата подачи и номер отозванной заявки
- (71) - сведения о заявителе(ях), его(их) местожительстве или местонахождении
- (72) - сведения об изобретателе(ях), его(их) местожительстве
- (73) - сведения о патентовладельце(ах), его(их) местожительстве или местонахождении
- (74) - сведения о представителе или патентном поверенном, если он указан в заявке, его местожительстве
- (86) - номер и дата подачи международной заявки (по процедуре PCT)
- (87) - номер и дата публикации международной заявки (по процедуре PCT)

MÜNDƏRİCAT

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	6
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	7
C. Kimya və metallurgiya.....	9
E. Tikinti, mədən işləri.....	15
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	17
G. Fizika.....	18
H. Elektrik.....	20

FAYDALI MODELƏRƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ	23
--	-----------

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ	24
---	-----------

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ	
A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	25
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	26
C. Kimya və metallurgiya.....	27
E. Tikinti, mədən işləri.....	31
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	31
G. Fizika.....	33
H. Elektrik.....	36

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ FAYDALI MODEL PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....	38
--	-----------

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....	39
--	-----------

GÖSTƏRİCİLƏR.....	41
--------------------------	-----------

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	41
Sistematik göstəricisi.....	41

FAYDALI MODELƏR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	42
Sistematik göstəricisi.....	42

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	43
Sistematik göstəricisi.....	43

İXTİRA PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	43
Sistematik göstəricisi.....	44
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	44

FAYDALI MODELƏR PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	45
Sistematik göstəricisi.....	45
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	45

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	45
Sistematik göstəricisi.....	45
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	45

СОДЕРЖАНИЕ

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	46
В. Различные технологические процессы.....	48
С. Химия и металлургия.....	49
Е. Строительство, горное дело.....	55
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	58
Г. Физика.....	60
Н. Электричество.....	61
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ.....	65
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ.....	66
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ИЗОБРЕТЕНИЙ	
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	67
В. Различные технологические процессы.....	68
С. Химия и металлургия.....	69
Е. Строительство, горное дело.....	73
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	74
Г. Физика.....	76
Н. Электричество.....	79
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПОЛЕЗНЫХ МОДЕЛЕЙ.....	81
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ.....	82
УКАЗАТЕЛИ.....	85
УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	
Нумерационный указатель.....	85
Систематический указатель.....	85
УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ	
Нумерационный указатель.....	86
Систематический указатель.....	86
УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ	
Нумерационный указатель.....	87
Систематический указатель.....	87
УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	
Нумерационный указатель.....	87
Систематический указатель.....	88
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	88
УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ	
Нумерационный указатель.....	89
Систематический указатель.....	89
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	89
УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ	
Нумерационный указатель.....	89
Систематический указатель.....	89
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	90
ИЗВЕЩЕНИЯ	
Внесение исправлений.....	91

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

BÖLMƏ A

İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

A 01

- (21) a2005 0048
(22) 25.02.2005
(51) A01K 5/00 (2006.01)
(71)(72) Xəlilov Ramiz Talib oğlu, Həsənov Firdovsi Dilqəm oğlu (AZ)
(54) YEM DOZATORU.

(57) İxtira kənd təsərrüfatı texnikasına, xüsusilə də qüvvəli-qarışıq yemlərə qarışdırılan səpələnən mineral maddələri dozalaşdırıcı qurğulara aiddir. İxtirada qarşıya qoyulan məsələ istənilən dozanın dəqiqliyini təmin etməkdən ibarətdir. Yem dozatorunun çıxış boğazı olan bunkerli və çıxış boğazı üçün yarığa və dozalaşdırıcı müstəviyə malik üfqi val üzərində bərkidilən barabanı var. İxtiraya görə, dozalaşdırıcı müstəvi barabanın radiusu enində val uzunluğunu yerləşdirilən iki lövhədən hazırlanmışdır, onlardan biri yarığa yaxın sət bərkidilmiş, digəri isə val üzərində fırlanma imkanı ilə hazırlanmışdır.

A 23

- (21) a2004 0191
(22) 13.09.2004
(51) A23L 1/06-1/072 (2006.01)
A23L 1/212 (2006.01)
A23L 1/2165 (2006.01)
A23P 1/06 (2006.01)
(71) Azərbaycan Elmi-Tədqiqat «Aqromexanika» İnstitutu (AZ)
(72) Fətəliyev Kamil Hətəm oğlu, Hacıyev İlqar Müzəffər oğlu, Məmmədov Turqut Abuzər oğlu, Əliyev İsmayıl Xəlil oğlu, Abdullayev Səbuhi Ramiz oğlu, Orucov İsfəndiyar Kamal oğlu, Məmmədov Elçin Ziyad oğlu (AZ)
(54) MEYVƏ-TƏRƏVƏZ XAMMALINDAN TOZLARIN İSTEHSALI ÜSULU.

(57) İxtira meyvə-tərəvəz xammalının emalı üsullarına, xüsusilə meyvə və tərəvəz tozlarının istehsalına aiddir. İxtiranın məsələsi - köpük əmələ gəlməsinin etibarlılığının və keyfiyyətinin yüksəldilməsi hesabına meyvə-tərəvəz tozunun alınması prosesinin intensivləşdirilməsi, qurutma zamanı enerji sərfinin azaldılmasıdır. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, təftiş, yuyulma, kasa yarpaqlarının kənarlaşdırılması, xammalın xırdalanması və sürülməsindən, onun soyudulması, çalınması, qurudulması və xırdalanmasından, alman tozun ələnməsi və qablaşdırılmasından ibarət təklif olunan meyvə-tərəvəz xammalından tozların istehsalı üsulunda köpük əmələgətirici və köpük stabilizatoru kimi son məhsulun quru maddəsinin kütləsinin 0,5-1%-i miqdarında nəmliyi 6% olan biyan kökü tozu əlavə edirlər, xammalın soyudulmasını isə 3-5°C-

yə qədər həyata keçirirlər, bu zaman çalınmanı 1-2 dəqiqə, qurutmanı isə agentin 60-70°C temperaturunda 25-30 dəqiqə müddətində aparırlar.

- (21) a2005 0253
(22) 09.11.2005
(51) A23L 2/04 (2006.01)
A23L 2/38 (2006.01)
(71)(72) Mehrəliyev Elman Mövlan oğlu (AZ)
(54) İTBURNU VƏ YEMİŞAN MEYVƏLƏRİNDƏN ŞİRƏNİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira itburnu və yemişanın şirə alınması ilə emalı texnologiyasına aiddir və yeyinti sənayesində və tibbdə istifadə oluna bilər. İtburnu və yemişan meyvələrindən şirənin alınma üsulu, yetişmiş meyvələrin 80-90°C temperaturda qurudulmasından, meyvələrin yuyulmasından, meyvə: su 1-1,5:10 nisbətində su ilə qarışdırılmasından, 50-55 saat müddətində 95-98°C temperaturda hermetik avtoklavlarda saxlanması, şirənin sıxılmış kütlədən ayrılması ilə presləmədən və filtrasiyadan ibarətdir. İtburnu və yemişan meyvələrini əvvəlcədən ikitəbəqəli parça kislərə yerləşdirirlər, saxlanmış meyvələrin preslənməsini kislərdə aparırlar, və filtrata 10-15 kütlə %-i şəkər və 0,8-1,0 kütlə %-i limon turşusu əlavə edirlər.

A 24

- (21) a2005 0234
(22) 14.10.2005
(51) A24B 15/18 (2006.01)
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Radiasiya Problemləri İnstitutu (AZ)
(72) Rüstəmov Vasif Rüstəm oğlu, Kərimov Valeh Kərim oğlu, Qəribov Adil Abdulkhalq oğlu, Əliyev Səlimxan Mehrali oğlu, Nəsirova Xəlilə Yədulla qızı, Məmmədova Səidə Ədalət qızı (AZ)
(54) TÜTÜN TÜSTÜSÜNDƏ NİKOTİNİN VƏ QƏT-RANLARIN MIQDARININ AZALDILMASI ÜSULU.

(57) İxtira tütün sənayesinə aiddir və tütün tüstüsündə nikotinin və qətranların miqdarı az olan siqaret istehsalında istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, tütün xammalının oksidantlarla işlənməsini nəzərdə tutan tütün tüstüsündə nikotinin və qətranların miqdarının azaldılması üsulunda, ixtiraya görə, oksidant kimi, tütün xammalına 3,5-6,5 kütlə % hesabı ilə götürülmüş, qurudulmuş və xırdalanmış san-yaşıl yosundan (Xanthophyta) istifadə edirlər. Makro- və mikroelementlərdən (Fe, Cu, Mn, Ni) başqa, tərkibində selen, yod, P-karotin saxlayan sarı-yaşıl yosundan (Xanthophyta) istifadə olunması orqanizmdəki hüceyrələrə sərbəst radikalların öldürücü təsirini, edən, nəfəs yollarının xroniki iltihabi proseslərini, boğazın selikli qişə və qırtlaq xəstəliklərini aradan qaldırmağa imkan verir.

A 61

(21) a2005 0289

(22) 30.12.2005

(51) A61F 9/00 (2006.01)

(71)(72) Əsədova Mariyat Məmmədovna (AZ)

(54) YENİ DOĞULMUŞ UŞAQLARDA DAKRİOSİS-TİTİN MÜALİCƏSİ ÜÇÜN MƏHLUL.

(57) İxtira tibb, xüsusən oftalmologiyaya aiddir. İxtiranın məsələsi uşaqlarda dakriosistit zamanı bir dəfə manipulyasiya aparmaqla göz yaşı axarlarının keçiriciliyini bərpa etməkdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, mikrob hüceyrələrinin lizatını yeni doğulmuş uşaqlarda dakriosistitin müalicəsi üçün məhlul kimi tətbiq edirlər. Yeni doğulmuş uşaqlarda dakriosistitin müalicəsi üçün təklif olunmuş məhlulun üstünlüyü ondan ibarətdir ki, o, bir dəfə aparılan prosedurdan sonra yeni doğulmuş uşaqlarda göz yaşı axarlarının keçiriciliyini bərpa etməyə imkan verir. Bundan başqa məhlulun tətbiqi antibiotiklərdən istifadə etmədən, irinli-iltihablı prosəslərin öndəsindən gəlməyə imkan verir.

(21) a2006 0204

(22) 08.11.2006

(51) A61K 8/97 (2006.01)

A61K 9/14 (2006.01)

A61Q 5/10 (2006.01)

A61Q 5/12 (2006.01)

A61Q 7/00 (2006.01)

(71)(72) Sadiqov Tofiq Müzəffər oğlu (AZ)

(54) SAÇLARIN RƏNGLƏNMƏSİ VƏ MÖHKƏMLƏNDİRİLMƏSİ ÜÇÜN VASİTƏ.

(57) İxtira ətriyyat-kosmetika sənayesinə aiddir və saçlara və başın dəri örtüyünə qulluq üçün vasitələrə şamil olunur. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, saçların rənglənməsi və möhkəmləndirilməsi üçün vasitə təbii bitki boyası - xna və/və ya basmadan və əsasdan ibarət olub, ixtiraya görə komponentlərin aşağıdakı çəki %-i ilə nisbətində əsas kimi bentonit və gənəgərçək və zeytun yağlarını saxlayır:

Bitki boyası - xna və/və ya basma	84,0-86,0
Bentonit	5,6-6,4
Gənəgərçək yağı	5,6-6,4
Zeytun yağı	qalanı

İddia olunan vasitə, öz komponent tərkibi sayəsində saçları daha yaxşı rəngləyir, və bu zaman xoşagəlməz hallar: qaşınma, saçqıran, kəpək əmələ gətirmir. Hətta onu iki ayda bir dəfədən çox işlətdikdə də boyamadan sonra saçlar təbii parıltı, elastiklik və yumşaqılıq əldə edirlər.

(21) a2005 0287

(22) 28.12.2005

(51) A61K 9/06 (2006.01)

A61K 17/06 (2006.01)

(71)(72) Salimov Elçin Rafiq oğlu (AZ)

(54) PSORİAZIN MÜALİCƏSİ ÜÇÜN MAZ.

(57) İxtira tibb sənayesinə, ələxsus, psoriaz və onunla bağlı xəstəliklərin müalicəsi üçün nəzərdə tutulan maz şəklinə olan dərman vasitələrinin yaradılmasına aiddir. İxtiranın məsələsi psoriazın müalicəsində böyük təsir göstərən və müalicənin ümumi müddətini azaltmaq effektivə malik mazın yaradılması, stabil tərkibli və asan əldə olunan komponentlərdən ibarət mazın hazırlanmasının asanlaşdırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, psoriazın müalicəsi üçün maz, naftalan mazı və maz əsasından ibarət olub, ixtiraya görə, tərkibində, əlavə olaraq, təsiredici cismi, kükürd mazını, sink pastasını, mumu və parafini komponentlərin aşağıdakı çəki nisbətində saxlayır, qr.:

Naftalan mazı	15-20
Təsiredici cisim	10-15
Kükürd mazı	20-25
Sinkpastası	10-15
Mum	40-50
Parafin	50-60
Maz əsası	75-80

(21) a2006 0001

(22) 05.01.2006

(51) A61K 36/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Tibb Universiteti, Mövsümov İsrəfil Soltan oğlu, Qarayev Eldar Abdulla oğlu (AZ)

(72) Mövsümov İsrəfil Soltan oğlu, Qarayev Eldar Abdulla oğlu (AZ)

(54) FLAVONOİD CƏMİNİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira əczaçılığın dərman vasitələrinin texnologiyasına və təbabətin müalicə bölməsinə aiddir. İxtiranın məsələsi son məhsulun çıxımının və təmizliyinin yüksəldilməsi və onun alınma texnologiyasının sadələşdirilməsindən ibarətdir. Məsələ onunla həll olunur ki, bitki xammalının üzvi həlledici ilə ekstraksiya edilməsi, sonra həlledicinin qovulması, suda həll edilməsi, əmələ gəlmiş çöküntünün filtratdan ayrılması və son məhsulun alınmasından ibarət olan flavonoid cəminin alınma üsulunda, ixtiraya görə, ekstraksiyanı iki mərhələdə aparırlar, belə ki, birinci mərhələdə həlledici kimi 2:1 nisbətində etanol-xloroform, ikinci mərhələdə 9:1 nisbətində xloroform-etanol qarışığından istifadə edirlər, birinci və ikinci ekstraksiyalar arasında isə flavonoidləri etanol və su ilə iki dəfə çökdürürlər, sonra əvvəlki iki çöküntünü və ikinci ekstraksiyanın quru qalığını birləşdirirlər.

BÖLMƏ B

MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

B 01

(21) a2005 0210

(22) 26.08.2005

(51) B01D 25/02 (2006.01)

(71)(72) Qəhrəmanov Hafiz Məcid oğlu (AZ)

(54) YAĞ SÜZGƏCİ.

(57) İxtira neft maşınqayırmasına, xüsusən də yağ süzgəclərinə aiddir və neftin quyulardan qazlift üsulu ilə çıxarılmasında, neft qazının sıxılmasında işlədilən porşenli kompressorların yağlama sistemində yağı süzmək üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın qarşıya qoyduğu məsələ konstruktiv cəhətdən sadə və effektiv yağ süzəci yaratmaqdır. Məsələnin həlli üçün, yağ süzəci xarici narın və daxili irigözlü torlara malikdir, ixtiraya görə o, kəsikləri olan konsentrik yerləşmiş və xamutla bərkidilmiş iki identik metal gövdə şəklində hazırlanmışdır, bu halda yan tərəfləri qapaqla təchiz olunmuş xarici gövdə narın, daxili gövdə isə irigözlü torla örtülmüşdür.

(21) a2000 0037

(22) 29.02.2000

(51) B01D 53/28 (2006.01)

(71) Poladov Əlisahib Rza oğlu (AZ)

(72) Poladov Əlisahib Rza oğlu, Əliyev Qadir Paşa oğlu, Kərimov Kərim Seyidrza oğlu, Bağırov Oqtay Təhmasib oğlu (AZ)

(54) KAROBOHİDROGEN QAZLARINDA HİDRAT ƏMƏLƏ GƏLMƏSİNİN QARŞISINI ALMAQ ÜÇÜN TƏRKİB.

(57) İxtira təbii qazın hazırlanması və nəqli sahəsinə aiddir, daha doğrusu karbohidrogen qazlarında hidrat əmələ gəlməsinin qarşısını almaq üçün işlədilər bilər. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, karbohidrogen qazlarında hidrat əmələ gəlməsinə qarşı kalsium xlorid və onun sulu məhlulundan ibarət olan tərkib əlavə olaraq, yüngül neft və yaxud neftlə karbohidrogen kondensatının qarışığı komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayır, kütlə %:

Kalsium xlorid	2-5
Yüngül neft yaxud neft ilə karbohidrogen kondensatının qarışığı	85-88
Su	qalanı

Karbohidrogen qazlarında hidrat əmələ gəlməsinin qarşısını almaq üçün yeni tərkiblə hidrat əmələ gəlməsinə qarşı inhibitorun effektivliyinin artmasına və onun sərfinin azalmasına nail olunur.

(21) a2006 0058

(22) 13.04.2006

(51) B01D 53/28 (2006.01)

(71) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Əbdülhəsənov Abbas Zeynalabdin oğlu, Cəmilov Ramiz Səfər oğlu, Rəsulov Asif Muxtar oğlu, Əliyeva Afaq İlham qızı, Kərimov Fəxrəddin Nəcməddin oğlu, Qurbanov Əbdülağa Nəbi oğlu, Bağırov Ələvsət Nüsrət oğlu (AZ)

(54) TƏBİİ QAZIN QURUDULMASI VƏ HİDRAT ƏMƏLƏ GƏLMƏSİNİN QARŞISINI ALMAQ ÜÇÜN KOMPOZİSİYASI.

(57) İxtira təbii və səmt qazlarının qaz və neft sənayelərinə nəql edilməyə hazırlanmasına aiddir və təbii qazın qurudulması və hidrat əmələ gəlməsinin qarşısının alınması üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi yüksək dərəcədə təbii qazı qurutma və hidrat əmələ gəlməsinin qarşısını alma qabiliyyətinə malik olan kompozisiyanın yaradılmasından ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur, təbii qazın qurudulması və hidrat əmələ gəlməsinin qarşısını almaq üçün kompozisiyası polipropilenqlikolun sulu məhlulu əsasında olub, ixtiraya görə, komponentlərin aşağıdakı nisbətində, əlavə olaraq, səthi aktiv maddə Alkan DE-202-ni saxlayır, kütlə %:

Polipropilenqlikol	75-98
Alkande-202	0,1-0,5
Su	qalanı

Təklif edilən kompozisiya qurudulmuş qazın şəh nəqtəsinin temperaturunun mənfı 17°C-yə və hidrat əmələ gətirmə temperaturunun 50°C-yə qədər azalmasını təmin edir.

B 23

(21) a2005 0184

(22) 19.07.2005

(51) B23Q 11/04 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Qurbanov Teyqubad Bayram oğlu, Yolçuyev İmran Alı oğlu, Neymətov Vasif Aydın oğlu (AZ)

(54) VİBRASIYALI TORNA DƏZGAHININ İDARƏ OLUNAN İNTİQALI.

(57) İxtira maşınqayırma və cihazqayırma sahəsinə aiddir və xüsusi ilə vibrasiyalı torna dəzqahının əsas hərəkətinin idarə olunan intiqalı kimi istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi detalların emal dəqiqliyinin artırılması, eləcə də vibrasiyalı torna dəzqahının idarə olunan intiqalının kəsmə gücünün azaldılmasıdır. Sabit cərəyan mühərriki, taxogenerator, birinci və ikinci tiristor çeviriciləri, mühərrikə və birinci tiristor çeviricisinə bağlanmış əlavə dolaq, cərəyan tənzimləyicisi, sürət tənzimləyicisi, təsirlənmə cərəyanı tənzimləyicisi və gərginlik bölücüsü daxil olan vibrasiyalı torna dəzqahının idarə olunan intiqalına, ixtiraya görə, şuntlayıcı rezistor, uzlaşma sxemi, tapşırıq qurğusu, gərginlik amplitudunun müqayisə qurğusu, gərginlik amplitudunun tənzimləyicisi, gərginlik tezliyinin müqayisə qurğusu, aktiv süzəci, invertor, ultrasəs rəqslərinin həyəcanlandırıcısı, tezlik vericisi və gərginliyin amplitud vericisi, gərginlik güdəndiricisi əlavə edilmişdir. Təklif olunan rəqslərin pyezoelektrik ultrasəs həyəcanlandırıcısı ilə idarəetmə sxemi, sabit cərəyan mühərrikinin və ultrasəs emal başlığının əsas parametrlərinin avtomatik tənzimlənməsinin daxil olduğu idarəetmə sisteminin əlavə edilməsi hesabına, detalların emalı dəqiqliyinin artırılmasına imkan verir.

B 24

(21) a2005 0081

(22) 06.04.2005

(51) B24B 17/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Abasov Vaqif Abas oğlu, Əbilhəsənov Telman Mansur oğlu (AZ)

(54) FASONLU DAİRƏVİ DETALLARIN CİLALANMA ÜSULU VƏ ONU YERİNƏ YETİRMƏK ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, fasonlu dairəvi detalların cilalanma üsulu, işçi profili çevrə şəklində olan, yellənən cilalama dairəsi ilə emal olunan detalın işçi səthinin - müəyyən şəkli salınması, dairənin yellənmə oxunun kopir üzrə delalın emal profilinin ekvidistantı üzrə yerdəyişməsi, emal payının çıxarılması və cilalama dairəsinin yellənmə radiusunun dairənin fırlanma oxuna perpendikulyar artması daxil olub, ixtiraya əsasən, fasonlu dairəvi delalların profil üzrə cilalanmasını, abraziv dairə ilə emal olunan detalın kontakt uzunluğunun bərabər saxlanması qanununa uyğun olaraq yerinə yetirirlər, harada ki, abraziv dairənin fırlanma sürətini emal olunan detal profilinin dəyişməsindən asılı olaraq tənzimləyirlər, bu zaman rəqs tezliyini vericinin rezonans tezliyinə kökləyirlər, sonra alınan siqnalı gücləndirir və elektrik mühərrikinin faza dolağına qoşulmuş gərginlik tənzimləyicisinə ötürürlər. Fasonlu dairəvi delalların cilalanma üsulunu yerinə yetirmək üçün qurğu, abraziv cilalanma dairəsinin elektrik mühərrikinin faza dolağına əks əlaqə dövrəsi ilə qoşulmuş vericidən, gücləndirici və kopirdən ibarət olub, ixtiraya əsasən, tərkibinə dəyişən gərginlik generatoru, tiristorlu gərginlik tənzimləyicisi, fotorezistorlardan və işıq diodundadı ibarət optron, beş rezistor, birinci və ikinci tutumlar və diod əlavə edilib, bu zaman verici ikinci tutum vasitəsilə gücləndiricinin birinci girişinə qoşulub, gücləndiricinin çıxışı isə birinci əks əlaqə dövrəsi ilə dəyişən gərginlik generatorunun birinci girişinə, ikinci əks əlaqə dövrəsi ilə optrona, tiristorlu gərginlik tənzimləyicisi vasitəsilə elektrik mühərrikinin faza dolağına və üçüncü rezistor vasitəsilə qurğunun gövdəsinə birləşib, belə ki, optronun fotorezistoruna və işıq dioduna paralel olaraq birinci rezistor və diod birləşib, sonuncu bir tərəfdən qurğunun gövdəsinə, digər tərəfdən ikinci rezistor və birinci tutum vasitəsilə gücləndiricinin çıxışına qoşulub, gücləndiricinin birinci və ikinci girişləri uyğun olaraq beşinci və dördüncü rezistorlar vasitəsilə qurğunun gövdəsinə qoşulub.

BÖLMƏ C

KİMYA VƏ METALLURGIYA

C 02

(21) a2005 0195

(22) 04.08.2005

(51) C02F 1/50 (2006.01)

A61P 31/00 (2006.01)

A61K 33/38 (2006.01)

(71) Musayev Rövşən Əli oğlu (AZ)

(72) Musayev Rövşən Əli oğlu, Babazadə Nazim Sultan oğlu, Müseyibov Müseyib Ağababa oğlu (AZ)

(54) VİRUS VƏ BAKTERİYALARIN İNFEKSİYON AKTİVLİYİNİ İNAKTİVASIYA EDƏN QURĞU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, virus və bakteriyaların infeksiyon aktivliyini inaktivasiya edən qurğu, qidalandırıcı və stabil mənbələrdən, generatordan, tranzistorlardan yığılmış kommutatordan və su məhluluna salınmış gümüş elektrodlardan ibarət olub, taymerlə, fırlanma imkanı ilə yerinə yetirilmiş əsas olan keramik stəkana bərkidilmiş, taymerin çıxışlarına qoşulmuş asinxron mühərriklə və idarə bloku ilə təchiz olunub, generator isə tərkibində tranzistorlardan yığılmış kommutator olan dəyişən impuls generatoru şəklində yerinə yetirilib, gümüş elektrodlar, milliampermetrə qoşulmuş və dəyişən impuls generatoru ilə əlaqələnməmiş fiksator vasitəsilə şaquli istiqamətdə hərəkət etmə imkanı ilə yerinə yetirilib.

C 07

(21) a2006 0023

(22) 14.02.2006

(51) C07C 2/06 (2006.01)

C07C 2/24 (2006.01)

B01J 31/00 (2006.01)

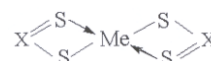
B01J 31/14 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Y.H.Məmmədaliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Nəsirov Füzuli Əkbər oğlu, Novruzova Fəridə Muqbilovna, Aslanbəyli Afaq Mirəhməd qızı, İsmaylova Vüsalə İslam qızı, Qasımzadə Elmira Əliağa qızı, Əzizov Akif Həmid oğlu, Camibəyov Nazil Fazil oğlu (AZ)

(54) C₃-C₄ FRAKSİYASI OLEFİNLƏRİNİN İON MAYESİNDƏ KATALİTİK DİMERLƏŞMƏSİ VƏ SODİMERLƏŞMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neft kimyası sahəsinə, xüsusilə C₃-C₄ fraksiyası olefinlərinin ion mayesində katalitik dimerləşməsi və sodimerləşməsi üsuluna aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, C₃-C₄ fraksiyası olefinlərinin ion mayesində katalitik dimerləşməsi və sodimerləşməsi üsulu nikel və ya kobalt birləşməsi və alüminium üzvi birləşməsi sokatalizatoru əsasında katalitik sistemin iştirakı ilə olub, ixtiraya görə, katalitik sistem kimi, formulu

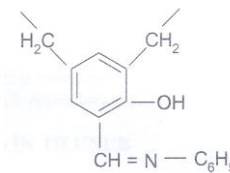

olan, harada ki, Me=Co və ya Ni;

R və R₁ - alkil, aril, və ya alkilaril radikallarıdır; kobalt və ya nikel ditiobirləşmələrindən, sokatalizator kimi formulu AlR₂R₃R₄ olan, harada ki, R₂-metil, etil, i-propil, və i-butil alkil radikalları; R₃ və R₄ -

R₂ alkil radikalları, və ya oksigen, yaxud halogendir alüminium üzvi birləşməsindən, ion mayesi kimi xloralüminat, sink xlorid, tetraftorborat, heksaftorfosfat tipli piridin və ya alkilimidazol əsaslı duzlardan istifadə edirlər, və prosesi atmosfer təzyiqində və 0-50°C temperaturda aparırlar, belə ki, katalitik sistem kimi imin kompleksi saxlaya bilər. Dimer və ya sodimer fraksiyalarının çıxımı 94-96 kütlə %, katalizatorun məhsuldarlığı isə 250-500 kq dimer/q Me təşkil edir.

olan oliqometilensalisiliden-anilin birləşməsinin sintezi ilə həll olunur.

(21) a2006 0031

(22) 09.03.2006

(51) C07C 41/06 (2006.01)

C07C 43/02 (2006.01)

C07C 43/04 (2006.01)

(71)(72) Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu (AZ), Əzizov Akif Həmid oğlu (AZ), Rəsulov Çingiz Qinyaz oğlu (AZ), Mirzəyev Vaqif Həmid oğlu (AZ), Allahverdiyev Tofiq Niyaz oğlu (AZ), Puşik Yevgeniy Vasilyeviç (UA), Klyuk Boqdan Olekseyeviç (UA)

(54) ETİL-ÜÇLÜ-BUTİL EFİRİNİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira neft kimyası sahəsinə, xüsusilə etil-üçlü-butil efirinin alınması üsuluna və onun motor yanacaqlarına yüksək oktanlı əlavə kimi istifadəsində aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, etil-üçlü-butil efirinin alınması üsulu etil spirti ilə C₄ olefinlər fraksiyasının ionit katalizatoru iştirakı ilə yüksək təzyiq altında qarşılıqlı təsirdən ibarət olub, ixtiraya görə, efirləşmə prosesini 70-75°C temperaturda və 0,7-0,8 MPa təzyiqdə 1:3-4 mol nisbətində etil spirti ilə 90-91 kütlə % butilen-izobutilen saxlayan C₄ olefinlər fraksiyasının qarşılıqlı təsiri ilə aparırlar.

(21) a2005 0189

(22) 21.07.2005

(51) C07C 215/08 (2006.01)

C10M 133/14 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, akademik A.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Həsənova Elnarə İsmət qızı, Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, Quliyeva Dilərə Məmməd qızı (AZ)

(54) OLİQOMETİLENSALİSİLİDEN-ANİLİN NEFT YAĞLARINA ANTİMİKROB AŞQAR KİMİ.

(57) İxtira aşağı molekulyar birləşmələr sahəsinə, konkret olaraq, oliqometilen-salisiliden-anilinin sintezinə aiddir, və neft yağlarına antimikrob aşqar kimi istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi - neft yağlarının mikrob əleyhinə xassələrinin yaxşılaşdırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ neft yağlarına antimikrob aşqar kimi formulu

C 08

(21) a2006 0139

(22) 11.07.2006

(51) C08B 11/02 (2006.01)

C08B 11/06 (2006.01)

(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Camal Veys oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseynov Yadigar Yusif oğlu (AZ)

(54) SELLÜLOZANIN SADƏ EFİRLƏRİNİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira üzvi kimya sahəsinə, məhz sellülozanın sadə efirlərinin alınması üsuluna aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, sellülozanın sadə efirlərinin alınması üsulu, sellülozanın natrium hidrokksidin sulu məhlulu ilə emalı, alınmış qələvi sellülozanın xlorotərkibli üzvi birləşmə ilə qarşılıqlı təsiri, məqsədli məhsulun yuyulması və qurudulmasından ibarət olub, ixtiraya görə, müvafiq olaraq, 1:4 nisbətində olan xlorotərkibli üzvi birləşmə kimi 1,3-dixloropropanol-2 istifadə edirlər və prosesi 70-80°C temperaturda aparırlar.

(21) a2005 0138

(22) 02.06.2005

(51) C08F 212/08 (2006.01)

C08F 220/10 (2006.01)

C10M 143/10 (2006.01)

C10M 145/14 (2006.01)

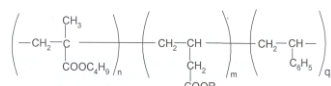
C10M 119/12 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, akad. A.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, İsakov Elxan Urşan oğlu, Laçınova Zülfüyyə Əhməd qızı, Adıgözəlova Fəridəxanım Cahangir qızı, İsmayılova Nilufər Camal qızı (AZ)

(54) BUTİLMETAKRİLAT, ALLİLNAFTENAT VƏ STİROLUN ÜÇQAT SOPOLİMERİ MÜRƏKƏB EFİR YAĞLARINA ÖZLÜLÜK AŞQARI KİMİ.

(57) İxtira sürtkü yağlarına aşqar kimi istifadə olunan polimer birləşmələrinə aiddir. Ümumi formulu

burada $n=20-25$, $m=12-15$, $q=8-10$ R-naften turşusunun radikalı, molekül kütləsi 8000-10000 olan butilmetakrilat, allilnaftenat və stiroulun üçqat sopolimeri mürəkkəb efir yağlarına özlülük aşqarı kimi təklif olunub.

(21) a2005 0079

(22) 31.03.2005

(51) C08F 212/12 (2006.01)

C08F 222/10 (2006.01)

C10M 143/10 (2006.01)

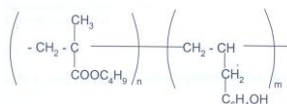
C10M 145/14 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, akad. A.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həsənova Elnarə İsmət qızı, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, İsakov Elxan Urşan oğlu, İsmayılova Nilufər Camal qızı (AZ)

(54) BUTİLMETAKRİLATIN ALLİLFENOLLA SOPOLİMERİ MÜRƏKKƏB EFİR YAĞLARINA ÖZLÜLÜK AŞQARI KİMİ.

(57) İxtira sürtkü yağlarına özlülük aşqarı kimi istifadə olunan polimer birləşmələrə aiddir. Ümumi formulu

burada $n=53-87$, $m=3-5$, molekül kütləsi 8000-12000 olan butilmetakrilatın allilfenolla sopolimeri mürəkkəb efir yağlarına özlülük aşqarı kimi təklif olunub.

(21) a2005 0244

(22) 21.10.2005

(51) C08F 240/00 (2006.01)

(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Camal Veys oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseynov Yadigar Yusif oğlu, Qəhrəmanov Rəşid Fərrux oğlu, Abbasov Qüdrət Salman oğlu, Ağayev Əkbər Əli oğlu (AZ)

(54) NEFTPOLİMER QƏTRANININ ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira polimerlər kimyası sahəsinə, dəqiq olaraq, lakboya materiallarının hazırlanması istifadə edilən neftpolimer qətranının alınması üsuluna aiddir. İxtiranın məsələsi benzinə, atmosfərə və suya yüksək davamlılığına malik, aşağı enerji sərfəli olan neftpolimer qətranının alınmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, neftpolimer qətranının alınması üsulu pirolizin maye məhsulları fraksiyasının doymamış karbohidrogenlərinin katalizatorun iştirakı ilə polimerləşməsindən ibarət olub, ixtira-

ya görə, qaynama temperaturu 48-160°C olan pirolizin doymamış məhsullarından istifadə edirlər, katalizator kimi ikkin xammala görə 0,244-1,68 çək.% üçtor bor efirəti və 1,16-5,81 çək.% kükürd iki xlorid qarışığından istifadə edirlər və polimerləşmə prosesini 4 saat müddətində 40-60°C temperaturda aparırlar.

(21) a2005 0177

(22) 11.07.2005

(51) C08F 291/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Y.Ə.Məmmədliyəv adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Qəhrəmanov Nəcəf Tofiq oğlu, Əzizov Akif Həmid oğlu, Əliyeva Reyhan Vəli qızı (AZ)

(54) ZƏRBƏYƏ DAVAMLİ STİROL PLASTİKLƏRİNİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira zərbəyə davamlı plastiklərin alınma sahəsinə, xüsusilə ataktik polipropilen, divinilstirol kauçuku, etilenprorilen kauçukunun stiroulun, α -metilstirolun, akrilonitrilin calaq zəncirləri əsasında calaq sopolimerlərinin alınma üsuluna aiddir. İxtiranın məsələsi zərbəyə davamlı stirol plastiklərinin effektiv alınma üsulunun yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, zərbəyə davamlı stirol plastiklərinin alınma üsulu stiroulun və ya α -metilstirolun, və ya stiroulun akrilonitril ilə qarışığının benzoil peroksid iştirakında, məhlul rejimində, yüksək temperaturda sintetik kauçuka calaq sopolimerləşdirilməsi, sonradan calaq sopolimerinin çökdürülməsi, onun filtrasıyası və qurudulması yolu ilə olub, ixtiraya görə, calaq sopolimerləşdirməni məhlulun 0,00005-0,0015 mol/l miqdarında götürülmüş aromatik aminin iştirakında aparırlar, belə ki, ümumi formulu Ar_2NH və ya ArNH_2 olan aromatik aminlərdən istifadə edirlər və aromatik amini ya əvvəlcədən sintetik kauçuka əlavə edirlər, ya da bilavasitə reaksiya zonasına daxil edirlər.

C 09

(21) 99/001501

(22) 30.09.1999

(51) C09K 7/00 (2006.01)

(71) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Hüseynov Tahir İsmayıl oğlu, Kəzımov Elçin Arif oğlu, Hüseynova Elmira Tahir qızı (AZ)

(54) QAZIMA MƏHLULU.

(57) İxtira neft və qaz quyularının qazılmasına, xüsusilə məhsuldar horizontların qazıma ilə açılması üçün onların kollektor xassələrinin saxlanılmasını təmin edən qazıma məhlullarına aiddir. İxtiranın mahiyyəti onunla səciyyəli ki, təmbinə gil, polimer birləşmə, stabilləşdirici, özlü-lüyü azaldan, SAM və su daxil olan qazıma məhlulu tərkibində əlavə olaraq barit, polimer birləşmə kimi karboksimetilselluloza (KMS) 500, 600 və ya Tiloza və ya Qabroza

və ya SMS, stabiləşdirici kimi kondensləşmiş Sulfit-Spirt Cecəsi (KSSC), özlülüyü azaldan kimi Ferroxromliqnosulfonat (FXLS) və ya Q-broxin və ya FCL və ya Borresol və ya Unical və ya SEFO və ya STSP, SAM kimi ALKAN DE-202B komponentlərinin aşağıdakı nisbətində saxlayır, küt. %:

Hidroslyudalı-kaolinit və ya bentonit gili	12,0-16,0
Karboksimetilselluloza	500,600
və ya	
Tiloza və ya Qabroza və ya SMS	0,75-1,0
Kondensləşmiş Sulfit-Spirt Cecəsi (KSSC)	4,5-6,0
Ferroxromliqnosulfonat (FXLS) və ya	
Q-broxin və ya FCL və ya Borresol	
və ya Unical və ya SEFO və ya STSP	0,1-0,5
Barit	10,0-22,0
ALKAN DE-202B	0,01-0,3
Su	qalanı

ALKAN DE-202B əsaslı qazıma məhlulunun istifadəsi məhsuldar layların az çirklənməsinə imkan verərək, quyunun məhsuldarlığını 4-5 dəfə artırmış olar.

(21) a2006 0103

(22) 07.06.2006

(51) C09K 8/52 (2006.01)

E21B 37/06 (2006.01)

(71) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Əbdülhəsənov Abbas Zeynalabdin oğlu, Rəsulov Asif Muxtar oğlu, Hüseyinov Vaqif Qulu oğlu, Əliyeva Afaq İlham qızı, Cəmilov Ramiz Səfər oğlu, Kərimov Fəxrəddin Nəcməddin oğlu, Bağırov Əlövsət Nüsrət oğlu (AZ)

(54) DUZ ÇÖKMƏLƏRİNİN QARŞISINI ALMAQ ÜÇÜN KOMPOZİSİYA.

(57) İxtira neft və qaz sənayesində neftin və qazın hazırlanmasına, nəqlinə və neftqaz-mədən avadanlıqlarında duz çökmələrinin ingibitoru kimi istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi neft, qaz quyularının və neft-mədən avadanlıqlarının duz çökmələrindən mühafizəsi üçün yüksək ingibitor qabiliyyətinə malik olan ingibitor kompozisiyasının yaradılmasından ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur, duz çökmələrinin qarşısını almaq üçün kompozisiya liqnosulfonat və polipropilenqlikolun sulu məhlulundan ibarət olub, ixüraya görə, o, komponentlərin aşağıdakı nisbətində, əlavə olaraq, izopropil spirti saxlayır, kütlə %:

Polipropilenqlikol	5,0-10,0
Izopropil spirti	3,0-5,0
Liqnosulfonat	75,0-80,0
Su	qalanı

Təklif edilən kompozisiya neftqaz mədən avadanlıqlarının duz çökmələrindən qoruma dərəcəsini 91-94% təmin edir.

C 10

(21) a2006 0042

(22) 24.03.2006

(51) C10C 3/04 (2006.01)

(71)(72) Muradov Elçin Cümşüd oğlu, Rüstəmov Elmar Bayram oğlu (AZ)

(54) BİTUMUN ALINMASI ÜÇÜN QURĞU VƏ ÜSUL.

(57) İxtira neft emalı sahəsinə, xüsusən də uyğun gələn qurğularda ağır neft qalıqlarının oksidləşdirilməsi ilə bitumların alınmasına aiddir. Bitumun alınması üçün qurğu, xammalın və hazır məhsulun qəbul edilməsi üçün boru kəmərləri ilə ardıcıl birləşdirilmiş həcmələr, nasoslar, kompressor və xammalın oksidləşdirilməsi üçün, aşağı hissəsində hazır bitumun aparılması üçün boru qolu, yuxarı hissəsində isə havanın və oksidləşmə reaksiyasının qazlarının aparılması üçün boru qolu qoyulmuş reaktor daxil olmaqla, əlavə olaraq, istilik daşıyıcısı ilə doldurulmuş boşluğa malik olan yığıma mütəhərrik platformanı saxlayır ki, bu platformada nəqliyyat üçün çıxış yolları və emal edilmiş xammalın formaya salınması və qarışdırılması üçün həcm-buferin nəzərdə tutulduğu, istilik mübadilə ediciləri, tüstü boruları ilə birləşdirilmiş yanma kameraları saxlayır, tüstü borularının arasında filtr-distilyator yerləşdirilmişdir ki, onun yuxarı hissəsi reaktorla, aşağı hissəsi isə mexaniki aşqarların çıxardılması üçün həcm-buferin boru qolu ilə birləşdirilmişdir, belə ki, reaktor həcm-buferin səviyyəsindən yuxarıda qoyulmuşdur. Bitumun alınması üsulu qızdırılmış ağır neft qalıqlarını havanın oksigeni ilə oksidləşdirilməsi ilə bu qurğuda həyata keçirilir, bu zaman ağır neft qalıqlarını həcm-buferdə 150-180°C temperatura kimi qızdırırlar, filtr-distilyatorda mexaniki aşqarlardan kənar edirlər və reaktora oksidləşdirilmə üçün verirlər, belə ki havaya görə düşən yük 1,5-2,0 m³/(m².dəq) - təşkil edir.

(21) a2006 0036

(22) 15.03.2006

(51) C10G 65/04 (2006.01)

(71) Paşayev Arif MirCəlal oğlu, Mehdiyev Arif Şəfaət oğlu, Əsgərov Cahangir Cəlal oğlu, Cavadov Nəriman Fərman oğlu, Nizamov Telman İnayət oğlu, Ağayev Adil Mustafa oğlu (AZ)

(72) Paşayev Arif MirCəlal oğlu, Mehdiyev Arif Şəfaət oğlu, Əsgərov Cahangir Cəlal oğlu, Cavadov Nəriman Fərman oğlu, Nizamov Telman İnayət oğlu, Kərimov Hikmət Məhəmməd oğlu, Ağayev Adil Mustafa oğlu, Dəmirov Məlik Mahmud oğlu, Paşayev Təvəkkül Əli oğlu, Quliyev İlqar Allahverdi oğlu (AZ)

(54) AŞAĞI DONMA TEMPERATURLU YAĞ ƏSASININ ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira neft emalı və neft-kimya sahəsinə, məhz Balaxanı neftindən aşağı donma temperaturu hidravlik yağ əsasının alınması üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi hidravlik yağın istismar xassələrinin yaxşılaşdırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, parafinsiz

yağlı Balaxanı neftindən qovulma, sulfolaşdırma və adsorbsiya-kontakt təmizlənmə yolu ilə aşağı donma temperaturu yağ əsasının alınması üsulunda, ixtiraya görə, əsas üçün 220-310°C hüdudlarında qaynayan yağ fraksiyalarını seçirlər, belə ki, temperatur intervalını bərabər bölürlər və 265°C-yə qədər qaynayan birinci hissəni götürürlər, sonra isə 265-274°C; 274-283°C; 285-292°C; 295-303°C; 303-310°C-də qaynayan fraksiyaların seçilib götürülməsini həyata keçirirlər və hər bir dar fraksiyadan əsasın 10-25%-ni kənarlaşdırırlar, alınan fraksiyaları isə birinci hissəyə əlavə edirlər.

(21) a2005 0098

(22) 18.04.2005

(51) C10M 111/02 (2006.01)

C10N 40:08 (2006.01)

(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Camal Veys oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseynov Yadigar Yusif oğlu, Abbasov Qüdrət Salman oğlu, Quliyev Telman Dadaş oğlu, Məhərrəmovna Mətanət Yaqub qızı, Məmmədova Hüsniyyə Qara qızı (AZ)

(54) ƏYLƏC MAYESİ.

(57) İxtira hidravlik mayelər sahəsinə, məhz, əyləclərin və işləmələrin hidroötürücülərində istifadə olunan, əyləc mayelərin tərkiblərinə aiddir. Difenilolpropandan, morfolindən, benzotriazoldan, dietilamin-n-nitrobenzoy turşusundan və gənəgərçək yağından ibarət alkilenqlikol əsasında əyləc mayesi, ixtira üzrə, komponentlərin aşağıdakı kütlə %-i nisbətində, alkilenqlikol kimi tərkibinə (kütlə %) 2,2-4,5 propilenqlikol, 74,6-90,2 dipropilenqlikol, 6,0-19,3 tripropilenqlikoldaxil olan propilenqlikol istehsalatının tullantısını saxlayır:

Propilenqlikol istehsalatının tullantısı	97,3-98,6
Difenilolpropan	0,4-0,8
Morfolin	0,4-0,8
Benzotriazol	0,15-0,2
Dietilamin-n-nitrobenzoy turşusu	0,15-0,2
Gənəgərçək yağı	0,15-0,7

(21) a2005 0064

(22) 15.03.2005

(51) C10M 119/02 (2006.01)

C10M 133/12 (2006.01)

C10M 135/10 (2006.01)

C10M 137/14 (2006.01)

C10M 143/02 (2006.01)

C10M 155/02 (2006.01)

C10M 101/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, akad. A.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Cavadova Həqiqət Əlişrəf qızı, Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Kazımzadə Əli Kazım oğlu, Şamilzadə Tamilla İsrəfil qızı, Ramazanova Yulduz Böyük Ağa qızı, Nağıyeva Elmira Əli qızı, Abdulla-

yev Bəylər İbrahim oğlu, Hüseynova Azadə Əbdülhüseyn qızı, Əzimov Elnur Vilayət oğlu (AZ)
(54) GƏMİ VƏ STASİONAR DİZELLƏR ÜÇÜN MOTOR YAĞI.

(57) İxtira sürtkü yağlarının işlənilib hazırlanması sahəsinə, konkret olaraq, gəmi və stasionar dizel mühərriklərində istifadə edilən motor yağlarına aiddir. Gəmi və stasionar dizellər üçün motor yağı mineral yağlar əsasında olmaqla, komponentlərin aşağıdakı nisbətində (kütlə %-ilə), polimetilsiloksandan PIMC-200A, alkilfenolun, formaldehid və ammoniyakla kondensləşmə məhsulunun kalsium duzu - AKİ-114 coxfunksiyalı aşqarından, polimetakrilat tipli Viscoplex 5-309 və kalsium karbonatın və hidrokksidin H-20A yağında kalsium sulfatla stabilizə edilmiş kolloid dispersiyası C-400 - depressor aşqarından, sink dialkilditiofosfatın mineral yağda 50%-li məhlulu DΦ-11 - oksidləşməyə, korroziyaya və yeyilməyə qarşı aşqardan və polimetakrilat tipli Viscoplex 2-670 özlülük aşqarından ibarətdir:

AKİ-114	4,9-5,1
DΦ-11	1,1-1,3
C-400	0,3-0,45
Viscoplex 2-670	0,5-0,7
Viscoplex-5-309	0,4-0,6
PIMC-200A	0,002-0,004
Mineral yağ	100-ə qədər

C 12

(21) a2005 0261

(22) 21.11.2005

(51) C12M 1/04 (2006.01)

(71) Mustafayev İlham Əliş oğlu (AZ)

(72) Talıbov Əskər İdrisoviç, Mustafayev İlham Əliş oğlu, Mehrəliyev Əli Çingiz oğlu, Mustafayev Əliş İlham oğlu (AZ)

(54) BİOREAKTOR.

(57) Verilən ixtira bioenerji qurğularına aiddir və fekal-məişət tullantılarının və kənd təsərrüfatı istehsalı tullantılarının utilləşdirilməsi üçün istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi sadə konstruktiv bioreaktorun yaradılmasından, dib hissələrdə ərpən və hərəkətsiz çöküntünün yaranmasının aradan qaldırılmasından, həmçinin qıvcırma prosesinin intensivləşdirilməsindən ibarətdir. İxtirada qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, bioreaktor, qapaqlı və konusvari dibli silindrik gövdədən, substratın doldurulması, qazın çıxarılması və məqsədli məhsulun axıdılması üçün borucuqlardan, eləcə də, sirkulyasiya xəttindən ibarət olub, ixtiraya görə gövdənin yuxarı hissəsində, reaktorun perimetri üzrə onların oturma nöqtəsinə toxunan xəttə nisbətən 30° bucaq altında gövdədə quraşdırılmış ştuserlərlə birləşdirilmiş xarici dairəvi kollektor yerləşdirilmişdir, konusvari aşağı hissədə isə uclan bioreaktorun dibinə yönəldilmiş Z-şəkilli kollektor quraşdırılmışdır.

(21) a2005 0262

(22) 21.11.2005

(51) C12M 1/04 (2006.01)

(71) Mustafayev İlham Əliş oğlu (AZ)

(72) Mustafayev İlham Əliş oğlu, Mustafayev Əliş İlham oğlu, Təhbəv Əskər İdrisoviç, Mehrəliyev Əli Çinqiz oğlu (AZ)

(54) BİOREAKTOR.

(57) İxtira bioenerji qurğularına aiddir və fekal-məişət tullantılarının və kənd təsərrüfatı istehsalı tullantılarının util-ləşdirilməsi üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi sadə konstruksiyalı bioreaktorun yaradılması, onun dib hissələrin ərpən və də hərəkətsiz çöküntülərin yaranması-nın qarşısının alınması, həmçinin tam qarışma rejimini ya-ratmaqla prosesin intensivləşdirilməsidir. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, bioreaktor, qapaqlı və ko-nusvari dibli, qaz kollektoru, substratın doldurulması, qaz-ın çıxarılması və məqsədlə məhsulun axıdılması üçün bo-rucularla təchiz edilmiş silindrik gövdədən, həmçinin sir-kulyasiya xəttindən ibarət olub, ixtiraya əsasən gövdənin yuxarı hissəsində, substrat səthi üzərində, substratın səthi-nə nisbətən 25-30° bucaq altında bir-birindən müəyyən məsafədə yerləşən boruculara malik boru şəklində yerinə yetirilmiş kollektor quraşdırılmışdır, bu zaman onların bir hissəsi mərkəzə qədər bir istiqamətdə, digər hissəsi isə əks istiqamətdə quraşdırılmışdır, gövdənin aşağı hissəsində konusvari dibdən yuxarıda bir-birinə nəzərən ara məsafə ilə yerləşən və öz aralarında borularla birləşdirilmiş seq-mentşəkilli iki bölüşdürücünü təmsil edən istilikdəyişdiri-ci quraşdırılmışdır.

C 22

(21) a2005 0251

(22) 08.11.2005

(51) C22B 43/00 (2006.01)

(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Camal Veys oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseynov Yadiqar Yusif oğlu, Abbasov Qüdrət Salman oğlu, Aşurov Dursun Əhməd oğlu, Məhərrəmov Mətanət Yaqub qızı (AZ)

(54) CİVƏ TƏRKİBLİ ŞLAMLARIN EMALI ÜSULU.

(57) İxtira civə tərkibli şlamların emalı üsulu sahəsinə aid-dir. İxtiranın məsələsi enerji sərfini azaltmaq və civə tərkibli şlamların emalı üsulunun məhsuldarlığını artırmaqdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, civə tərkibli şlamların emalı üsulu, şlamların yükləndiyi tərəfə mailliklə quraşdırılmış boruşəkilli mufeldən ibarət olan mufel sobasında fasiləsiz yandırılma yolu ilə olmaqla, ci-və saxlayan şlamların yüklənməsindən və mufel boyu hərəkət etdikcə yandırılmasından, sonradan şlamların soyudul-masından və civənin ayrılmasından ibarət olub, ixtiraya görə, mufel sobasının qızdırılmasını yanacaq qazı ilə hə-yata keçirirlər, və emalı, şlamda civənin miqdarı 3%-dən az olmayaraq, termiki yandırma rejimində, və şlamda ci-vənin miqdarı 3%-dən çox olmayaraq, su ilə yuma rejimi-

mində aparırlar. Təklif olunan üsul enerji daşıyıcılarına 4-6 dəfə qənaət etməyə icazə verir.

C 23

(21) a2005 0167

(22) 28.06.2005

(51) C23F 11/08 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Qurbanov Müseyib Mahmud oğlu, Kərimov Natiq Mustafa oğlu (AZ)

(54) KORROZIYA İNGİBİTORU.

(57) İxtira aqressiv mühitdə avadanlıqların və boruların korroziyadan mühafizəsi sahəsinə aiddir. İxtiranın məsələsi neft-mədən borularının və avadanlıqlarının korroziyası prosesinin qarşısını alan korroziya ingibitorunun yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, korroziya ingibitoru yağ turşularından, ali spirtlərin və yüksək molekullu mürəkkəb efirlərin qarışığından ibarət olub, ixtiraya görə, tərkibində ali spirtlərin və yüksək molekullu mürəkkəb efirlərin qarışığı kimi S-(alkiltetralil)tioqlolikol turşusunu, komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayır, küt.%-lə:

Yağ turşuları	79,4-81,3
S-(alkiltetralil)tioqlolikol turşusu	18,7-20,6

C 30

(21) a2005 0278

(22) 19.10.2005

(51) C30B 29/46 (2006.01)

C30B 33/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Ələkbərov Oqtay Zeynal oğlu, Nəcəfov Arzu İslam oğlu, Məmmədov Tofiq Qambayev (AZ)

(54) MONOKLIN MODİFİKASİYALI $TlInS_2$ POLİTİPLƏRİNİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira yarımkeçiricilərin materialşünaslığına, əsasən də laylı materialların materialşünaslığına aiddir və opto-elektronikada istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, monoklin modifikasiyalı $TlInS_2$ poliliplərinin alınma üsulu stexiometrik tərkibin ərintisindən, tərkib elementlərinin stexiometrik qarışığının vakuumda $770 \pm 10^\circ C$ ərimə temperaturuna qədər qızdırılması, sonrakı istiqamətləndirilmiş kristallaşdırılması yolu ilə alınmaqda olub, ixtiraya görə, alınmış $TlInS_2$ monokristal nümunələrini vakuumda 12-14 gün ərzində $620-700^\circ C$ temperaturda yandırılırlar, bundan sonra sobadan kənardə otaq temperaturuna qədər soyudurlar. Bu zaman elementar qəfəsinin parametri $c \sim 15 \text{Å}$ olan politipi almaq üçün nümunələrin yandırılmasını $650-670^\circ C$ temperaturda aparırlar. Təklif olunan üsul monoklin modifikasiyalı laylı $TlInS_2$ birləşməsinin elementar qəfəsinin parametri $c \sim 15 \text{Å}$, 60Å və ya 120Å olan bir politipdən monokristalın alınmasına imkan verir.

BÖLMƏ E

TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

E 01

(21) a2005 0265

(22) 23.11.2005

(51) E01C 7/08 (2006.01)

(71) Əliyev Əli Musa oğlu (AZ)

(72) Əliyev Əli Musa oğlu, Əliyev İlyas Musa oğlu, Nağiyev Nəriman Talib oğlu, Qurbanov Seymur Namiq oğlu (AZ)

(54) ASFALTBETON ÖRTÜKLƏRDƏ GÖRÜNƏN YARIQLARIN ƏMƏLƏ GƏLMƏSİNİN QARŞISININ ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira yol örtüklərinin tikintisi, yenidən qurulması və təmiri sahəsinə aiddir, və yol və aerodrom geyimlərinin alt laylarının bərpası üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, asfaltbeton örtüklərdə görünən yarıqların əmələ gəlməsinin qarşısının alınması üsulu, yarıqların bitum kompozisiyası ilə doldurulmasından ibarət olub, ixtiraya görə, doldurulmanı 80:20 kütlə nisbətində bitum və aktivləşdirilmiş mineral tozdan ibarət olan 90-120°C-dək qızdırılmış bitum kompozisiyası ilə yerinə yetirirlər, belə ki, mineral tozun aktivləşdirilməsini 1:1 nisbətində bitum və neftpolimer qətranından ibarət olan aktivləşdirici qarışıqla yerinə yetirirlər və aktivləşdirici qarışığı mineral tozun kütləsinin 2%-i miqdarında götürürlər.

E 02

(21) a2004 0080

(22) 28.04.2004

(51) E02D 27/34 (2006.01)

(86) PCT/AZ2004/000004 29.11.2004

(87) WO 2005/106134 10.11.2005

(71)(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu (AZ)

(54) SEYSMODAVAMLI TİKİNTİ BLOKU.

(57) Seysmodavamlı tikinti bloku, qarşı-qarşıya olan tərəflərdə eyni ox üzrə yerləşdirilmiş, kəşik konus şəklində formaya malik olan çıxıntılar və oyuqlar ilə yerinə yetirilib, bu zaman çıxıntının oxu boyu hər iki tərəfi açıq deşik keçir, çıxıntının hündürlüyü blokun hündürlüyünün $\frac{2}{3}$ -dən az təşkil etmir, konusun açılma bucağı isə 5-30° həddindədir. Çıxıntının yan səthində əlavə olaraq, elastiki-plastik materialdan hazırlanmış dempirləyici döşəkcələr quraşdırılmışdır, çıxıntılar və oyuqlar arasında isə ölçüsü döşəkcənin qalınlığından çox olmayan aralıq qoyulmuşdur, bu zaman, çıxıntının səthində əlavə olaraq, ən azı, iki halqa şəklində yerinə yetirilmiş, birinin daxili diametri çıxıntının oturacağından başlayaraq hündürlüyünün $\frac{1}{2}$ -nə qədər hündürlükdə konusşəkilli çıxıntının xarici diametri-nə bərabər olan, digərinin daxili diametri isə çıxıntının oturacağından başlayaraq hündürlüyünün $\frac{1}{2}$ -dən yuxarı hündürlükdə konusşəkilli çıxıntının xarici diametri-nə bərabər olan, elastiki-plastik materialdan hazırlanmış dempirləyici döşəkcələr quraşdırılmışdır.

E 04

(21) a2005 0075

(22) 30.03.2005

(51) E04H 9/02 (2006.01)

(71)(72) Əliyev Telman Xurşud oğlu, Əliyev Rövşən Telman oğlu (AZ)

(54) ZƏLZƏLƏYƏ DAVAMLI TİKİLİ.

(57) İxtira seysmologiya sahəsinə aiddir və zəlzələ təhlükəli sahələrdə antiseysmik qurğular yaradılmasında istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi zəlzələyə davamlılığın və etibarlılığın artırılması, seysmik riskin azaldılmasıdır. Zəlzələyə davamlı tikili özülə, yüksəxlayan divarları olan karkasdan, özülə sərt bərkidilən və özüllə birlikdə yerinə yetirilmiş asqı elementlərindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq, qaya özülün çalasında yaylar üzərində yerləşdirilmiş platformaya malikdir, belə ki, platformanın qalınlığı və ya özül çalasının hündürlüyü aşağıdakı düstur-la təyin edilir:

$$h_{\text{özül}} \geq 2K_c h_{\text{qurğu}}$$

burada $h_{\text{özül}}$ - platformanın qalınlığı və ya özül çalasının hündürlüyü;

K_c - seysmiklik əmsalı;

$h_{\text{qurğu}}$ - tikilinin hündürlüyüdür.

E 21

(21) a2004 0248

(22) 26.11.2004

(51) E21B 33/13-16 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Əliyev Vaqif Hacıbala oğlu, Həsənov Namiq Həsən oğlu (AZ)

(54) QUYULARIN SEMENTLƏNMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira quyuların sementlənməsinə aiddir və onların yuyulması və təmizlənməsində istifadə oluna bilər. Qoyulmuş qazılmış şlamm oyuqlardan çıxarılması və quyuyu lüləsinin keyfiyyətli, təmizlənməsindən ibarət məsələ onunla həll olunur ki, quyuların sementlənməsi üçün boru kəməri və yuma qovşağından ibarət məlum qurğuda yuma qovşağı, boru kəmərinin qurtaracağında konsentrik quraşdırılmış, içərisi, boru kəməri səthində hazırlanmış həlqəvi qanovcuq və boru çıxıntısı ilə, uyğun olaraq, qarşılıqlı təsirdə olan kəşik, ştift və qısqaclı tutucu quraşdırılmış radial dəliklərlə təchiz olunan silindrik borucuqla möhkəm birləşdirilmiş özükəpləşən manjet şəklində hazırlanıb. İxtiranın tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə keyfiyyətli sementləmə yoluyla quyuların istismar müddətinin artması hesabına təmin edilir.

(21) a2006 0004

(22) 12.01.2006

(51) E21B 37/00 (2006.01)

E21B 36/04 (2006.01)

(71) «Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ), Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı, Əliyev Rüstəm Talib oğlu, Rzayev Telman Bahadır oğlu, Usubəliyev Bəybala Tacı oğlu, Verdiyev Çingiz Müzəffər oğlu (AZ)

(54) NEFTÇIXARMADA PARAFİN VƏ DUZ ÇÖKÜNTÜLƏRİNİN QARŞISINI ALMAQ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə aiddir və kompressor və dərin nasoslu quyularda, tullanmış xətlərdə və sənaye kollektorlarında parafin və duzların çökməsinin qarşısını almaq üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, silindrik gövdədə yerləşdirilən qidalanma blokundan ibarət olan neftçixarmada parafin və duz çökməsinin qarşısını almaq üçün qurğuya, ixtiraya görə iki maqnetron generator, iki əlaqələndirici qurğu, iki rupor şualandırıcısı, iki termodatçık və iki idarəetmə qurğusu daxil edilib, bununla belə maqnetron generatorlar qidalanma bloku ilə, əlaqələndirici qurğular vasitəsilə rupor şualandırıcıları ilə birləşdirilib, termodatçık isə qızdırılacaq boru üzərində quraşdırılıb və qidalanma bloku və maqnetron generatorlarla birləşdirilmiş idarəetmə qurğusu ilə əlaqələndirilib.

(21) a2002 0128

(22) 11.07.2002

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(71) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Kərimov Məcid Zahid oğlu, Poladov Əlisahib Rza oğlu (AZ)

(54) QAZLIFT QUYULARI SİSTEMİNİN İSTİSMAR ÜSULU.

(57) İxtira qazlift üsulu ilə neftçixarma sahəsinə aiddir. İxtiranın məsələsi qazlift quyuları sistemində işçi agentin (qaz) qıtlığı şəraitində onun səmərəli paylanması ilə yekun gündəlik orta neft hasilatının yüksəlməsidir. Qazlift quyuları sisteminin istismarı üsulunda hasilatını maksimum artıran quyuya qaz sərfini artırır, qaz ehtiyatı qurtardıqdan sonra hər quyuda qaz sərfini eyni miqdarda azaldır, neft hasilatını ölçürlər və hasilatı maksimum aşağı düşən quyuya qaz sərfini artırır, hər mərhələdə quyularda mayenin və qazın hasilatını ölçürlər, eyni zamanda birinci mərhələdə qaz hasilatı maksimum artan quyuda, ikinci mərhələdə qaz hasilatı maksimum azalan quyuda qaz sərfini artırır.

(21) a2005 0056

(22) 09.03.2005

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(71)(72) Qurbanov Ramiz Seyfulla oğlu, Nəsimov Nəsim Bəhlul oğlu (AZ)

(54) FONTAN NEFT QUYULARININ İSTİSMAR ÜSULU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, fontan neft-quyularının istismar üsulu, quyuağzının fontan armaturası ilə kipləşdirilməsindən, istismar rejiminin quyuağzı ştuserlə tənzimlənməsindən ibarət olub, ixtiraya əsasən, boruarxası fəzaya optimal təsir rejimini müəyyən edirlər, lay təzyiqinin qiymətinə nəzarət edirlər və onun qiymətinin doyma təzyiqinin qiymətinə çatması zamanı, çıxarılan qazın 8-10%-i həcmində olan qazı, maksimal debit əldə edilənədək etapla boruarxası fəzaya verirlər.

(21) a2005 0276

(22) 13.12.2005

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(71) «Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ), Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı, Rzayev Telman Bahadır oğlu, Usubəliyev Bəybala Tacı oğlu, Rzayev Yaşar Telman oğlu, Mansurova Samirə İlyas qızı (AZ)

(54) NEFT SAXLAYAN LAYLARIN TERMOKİMİYƏVİ İŞLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə aiddir və quyudibi zonada parafin çökməsinin aradan qaldırılması, özlü neftin axıcılığının yüksəldilməsi, həmçinin lay təzyiqini yüksəltmək üçün laylarda neftin yandırılması məqsədi ilə istilik mənbəyi kimi istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondadır, ki quyudibi zonaya termokimyəvi qarışıq verilməsindən ibarət olan neft saxlayan layların termokimyəvi işlənməsi üsulunda, ixtiraya görə, termokimyəvi qarışıq kimi, tərkibi 0,25-1,5 mm ölçülü dənələrə qədər xırdalanmış 23% alüminium tozundan və 77% yanq dəmirdən ibarət olan alüminium termitindən istifadə edirlər.

(21) a2006 0132

(22) 07.07.2006

(51) E21B 43/22 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Mirzəcanzadə Azad Xəlil oğlu, Qurbanov Rəhman Əliiskəndər oğlu, Mehdiyev Ülvi Şəfaət oğlu, Məmmədov Tövsiq Muxtar oğlu (AZ)

(54) NEFT YATAQLARININ İŞLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neft sənayesinə, xüsusən neft yataqlarının, laydan neftin köpüklərlə sıxışdırılıb çıxarılması yolu ilə işlənməsi üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi layın təsirlə əhatə dairəsinin genişlənməsini təmin edə biləcək neft-sıxışdırıcı aqaratin elastiklik və dözümlüliyünün yüksəldilməsi hesabına neftverməni artırmaqdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, neft yataqlarının işlənməsi üsulu, laya mikroköpüklü məhlul əsasında aqaratin vurulmasından və onun işçi agent vasitəsilə məsələli mühitdə yer-

dəyişməsindən ibarət olub, ixtiraya görə, işçi agentin laya vurulmasından qabaq mikroköpüklü məhlul ilə birlikdə onun həcmnin 40%-i qədər 1,5%-li butadien-nitril kauçuku CKH-26 və köpük reagenti vururlar, bu zaman vurulan aqaratanın həcmi sıxışdırma ilə əhatə olunmuş lay məsamələrinin həcmnin 20%-ni təşkil edir.

(21) a2006 0133

(22) 07.07.2006

(51) E21B 43/27 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Mehdiyev Ülvi Şafaət oğlu, Qasımlı Azər Mirzə oğlu, Qurbanov Muxtar Abusət oğlu, Bağırov Oqtay Təhmasib oğlu, Babayev Müseyib Baba oğlu, Səmədov Ataməli Məcid oğlu, Quliyev İlqar Allahverdi oğlu, Kazımov Fazil Kamal oğlu, Bayramov Sərdar Bayram oğlu (AZ)

(54) LAYIN NEFTVERİMİNİN ARTIRILMASI ÜSULU.

(57) İxtira neft çıxarma sənayesinə, xüsusilə, layın neftveriminin artırılması üsullarına aiddir. Layın neftveriminin artırılması üsulu natrium alkilbenzolsulfonatın lay suyunda məhlulunun vurucu quyu vasitəsilə laya vurulmasından ibarətdir ki, buna da, laya vurmazdan əvvəl, natrium alkilbenzolsulfonatın kütləsinin 15-25%-i miqdarında etoksiləşdirilmiş yağ turşusunu daxil edirlər.

(21) a2005 0170

(22) 28.06.2005

(51) E21B 43/34 (2006.01)

E21B 43/38 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Mövlamov Şahbala Siqbat oğlu, Allahverdiyev Qədir Müzəffər oğlu (AZ)

(54) QAZ AYIRICISI.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, qaz ayırıcısı daxilində silindrik qısa boru, qaz-maye qarışığının daxil olması və təmizlənmiş qazın çıxması üçün dəliklərlə təchiz olunmuş yığıma və boşalma kameraları yerləşdirilmiş silindrik gövdədən, həmçinin irəli-geri hərəkət imkanı ilə yerləşdirilmiş zolotnik klapanından və quyu-ştanq nasosunun sorucu qovşağı ilə birləşdirilmiş qəbul borusundan ibarət olub, ixtiraya əsasən, boşalma kamerası gövdənin daxili səthi və qısa borunun xarici səthiylə yaranan həlqəvi fəzada yerləşdirilib, bu zaman boşalma kamerasında ucluq şəkilli dəliklərlə təchiz olunmuş həlqəvi arakəsmələr yerləşdirilib, zolotnik isə onun yuxarı kənar vəziyyətində boşalma kamerasını fəza ilə birləşdirən «F» şəkilli kanalla və aşağı kənar vəziyyətində boşalma kamerasını yığıma kamerası ilə birləşdirən «T» şəkilli kanalla təchiz olunmuş halqa şəklində yerinə yetirilib.

BÖLMƏ F

MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ

F 04

(21) a2000 0042

(22) 02.03.2000

(51) F04B 47/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Bağırov Mikayıl Kazım oğlu, Məmmədov Mübariz Rza oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Səlimov Salman Əbülhəsən oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Mövlamov Şahbala Siqbat oğlu, İbrahimov Yaşar Əliyar oğlu (AZ)

(54) ŞTANQLI QUYU NASOSU.

(57) İxtira neftçıxarma sahəsinə, daha dəqiq quyuların ştanqlı quyu nasosları ilə istismarına aiddir. İxtiranın əsas məqsədi quyudan nasosu çıxarmadan plunjer üzərindəki elastik manjetlərin silindrdə çox dəfəli kipləşdirilməsini təmin etməkdən ibarətdir. Ştanqlı quyu nasosu, içərisində, aralarında metal halqalar yerləşdirilmiş elastik manjetlərlə təchiz olunan, yuxarı yiv birləşməsi hissəsində nasos ştanqları kəməriylə birləşdirilən plunjer keçiricisi quraşdırılmış plunjer yerləşdirilən, aşağı hissəsində isə dayaq muftası bərkidilən silindrdən ibarət olub, ixtiraya görə plunjerin içərisində konsentrik olaraq oyuqlu mərkəzi kanallar və bu kanalı silindr boşluğuyla birləşdirən radial dəliklərlə təchiz olunmuş Harbut ştoku yerləşdirilmişdir, plunjerin aşağı yan səthi və dayaq muftasının yuxarı yan səthi mişar şəkilli dişlərlə təchiz olunmuşdur, bu zaman plunjer Harbut ştokuyla qarşılıqlı hərəkətdə olan daxili həlqəvi çıxıntıyla təchiz olunmuş, plunjer keçiricisi isə plunjerə nisbətən yiv boyu əlavə sıxılma imkanıyla quraşdırılıb. İxtiranın istifadə olunmasından alınan iqtisadi səmərə, quyularda nasos dəyişməsi ilə əlaqədar dayanma vaxtının azaldılması yolu ilə əlavə neft həcmnin çıxarılması hesabına olacaq.

F 16

(21) a2005 0200

(22) 16.08.2005

(51) F16B 5/00 (2006.01)

F16L 3/00 (2006.01)

(71)(72) Həsənov Əliş Ramiz oğlu (AZ)

(54) XAMUT BİRLƏŞMƏSİ.

(57) İxtira neft maşınqayırmasına, xüsusən də neft-mədən avadanlığının birləşdirici elementlərinə aiddir və yüksək təzyiqlə işləyən «Qrey» tipli xamut birləşmələrində istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi birləşmələrin istismar göstəricilərini yaxşılaşdırmaqdır. Xamut birləşməsi iki yarım xamutdan, sıxıcı boltndan və qaykalardan ibarətdir. İxtiraya görə sıxıcı bolt ortasında qayqa açarı ilə tutmaq üçün boyunu və boyunun hər iki tərəfində müxtəlif

istiqamətli yiv dolaqları olan diferensial sıxıcı şəklində yerinə yetirilmişdir.

F 22

(21) a2006 0026

(22) 15.02.2006

(51) F22D 1/14 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ), «Nef-tin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» El-mi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)

(72) Rzayev Telman Bahadır oğlu, Verdiyev Çingiz Müzəffər oğlu, Usubəliyev Bəybala Tacı oğlu (AZ)

(54) İSTİLİK AYIRAN SƏTHİN YANMADAN AV-TOMATİK MÜHAFİZƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira təbəqəli-böhran qaynaması baş verən zaman istilik ayıran səthin mühafizəsinə aiddir, və istilik enerjisi qurğularının məhsuldarlığını və etibarlılığını artırmaq üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, səs qəbuledicisindən, gücləndiricidən, aşağı tezlikli oxlu fütərdən və istilik ayıran səthin qidalanma mənbəyini idarə edən icraçı elementdən ibarət olan istilik ayıran səthin yanmadan avtomatik mühafizəsi üçün qurğuya, ixtiraya görə, əlavə olaraq temperatur датçığı, ikinci gücləndirici, iki orta və yüksək tezlikli oxlu filtr, əyləc bloku, müqaisə bloku, üst-üstə düşmə bloku, iki gərginlik-kod gücləndiricisi, interfeys, verilənlərin yaddaş bloku, mikroprosessor, displey və printer daxil edilib, bununla belə, temperatur датçığı gücləndirici vasitəsi ilə müqaisə bloku və əyləc bloku ilə birləşdirilib, onun çıxışı isə müqaisə blokunun ikinci girişi ilə birləşdirilib, müqaisə blokunun çıxışı birinci gərginlik-kod düzləndiricisi vasitəsi ilə interfeysin birinci girişi ilə birləşdirilib, interfeysin çıxışı verilənlərin yaddaş bloku, displey, printer və istilik ayıran səthin qidalanma mənbəyini idarə edən icraçı elementlə birləşdirilmiş mikroprosessorla birləşdirilib, səs qəbuledicisi üç aşağı, orta və yüksək tezlikli filtrlərin girişləri ilə birləşdirilib, səs qəbuledicisinin çıxışı üst-üstə düşmə blokunun birinci, ikinci və üçüncü girişlərinə birləşdirilib ki, onun da çıxışı ikinci gücləndirici vasitəsi ilə ikinci gərginlik-kod düzləndiricisinin girişinə birləşdirilib, onun çıxışı isə interfeysin ikinci girişi ilə birləşdirilib. Səs təzyiqinin və temperaturun qeydə alınması nəticəsində qabarcıqlı qaynamadan laylı qaynamaya keçmənin sərhəddinin təyin olunmasının dəqiqliyi yüksəlir, istilik enerjisi qurğuları ilə, bohrandan qaçmaqla, qaynamanın dayanıqlı rejimini saxlamağa imkan yaranır.

F 23

(21) a2004 0192

(22) 13.09.2004

(51) F23Q 2/28 (2006.01)

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan bölməsi (AZ)

(72) İbrahimov Məhərrəm Nemət oğlu (AZ)

(54) QAZ YANDIRICI QURĞU.

(57) İxtira neft və kimya sahəsinə aiddir və müxtəlif proseslərin yerinə yetirilməsi zərərli qazların yaranması ilə müşayiət olunan xalq təsərrüfatının bir çox sahələrində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi zamanın istənilən anında avtomatik olaraq qılgıcını yaratmaq yolu ilə yaranan qazın yandırılmasından, yanma prosesinin idarə olunmasından və eləcə də nəzarətin təmin edilməsindən ibarətdir. Göstərilən məsələnin həlli üçün pyezoelektrikdən və ling mexanizmindən ibarət olan qaz yandırıcı qurğuya, ixtiraya uyğun olaraq, ardıcıl birləşən qazahəssas verici, siq-nalların qəbulu-ötürülməsi elementi, gücləndirici, elektro-maqnit elementi, eləcə də razılaşdırıcı element və texnoloji borunun çıxışında yerləşən alov vericisi əlavə edilmişdir.

F 41

(21) a2005 0264

(22) 22.11.2005

(51) F41G 1/00 (2006.01)

F41G 1/34 (2006.01)

(71) «YENİ-TEX» Məhdud Məsuliyyətli Müəssisəsi (AZ)

(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu, Kərimov Faiq Qafar oğlu, Mustafayev Surxay Taxa oğlu, Əli-Zadə Hacı Mirzəağa oğlu, İsmayılov Samir Əli-Hüseyn oğlu (AZ)

(54) CÜTLƏŞMİŞ HƏDƏF QURĞULU ATICI Sİ-LAH.

(57) İxtira silah texnikasına aiddir və silahın lazer hədəf qurğusunun yüstirlənməsi üçün istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi lazer yüstirləmə yolu ilə hədəfəalmanın dəqiqliyini artırmaqdır. Məsələnin həlli üçün, gövdədə silindrik lülədən, lülənin altında bərkidilmiş lazer hədəf qurğusundan ibarət cütləşmiş hədəf qurğulu atıcı silahda, ixtiraya görə, lülənin ağzına əlavə olaraq yüstirləyici qurğu qoyulmuş, dayaq həlqəsi və lazer şüasının keçməsi üçün pəncərəsi olan gövdədə ardıcıl olaraq lülənin ağzı ilə kontaktada olan lazer diodu, qidalanma bloku, sıxıcı yay və təsbitedici vint yerləşdirilmişdir.

BÖLMƏ G

FİZİKA

G 01

(21) a2005 0199

(22) 15.08.2005

(51) G01K 17/08 (2006.01)

G01K 7/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Elmi Tədqiqat Energetika və Enerji-layihə İnstitutu (AZ)

(72) Ağayev Nidjat Abas Qulu oğlu, Mustafayev Anatoliy Abdu Ramanoviç, Babayeva Sevinc Şulan qızı (AZ)

(54) İSTİLİKÖLÇƏN.

(57) İxtira ekran borularının divarları vasitəsilə elektrik stansiyalarının buxar generatorlarının odluqlarında istilik axınlarını ölçən istilikölçənlərə aiddir. Təqdim olunan texniki həll ekran borularının divarlarında istilik axınının ölçülmə dəqiqliyinin artırılmasına yönəlmişdir. Bu, istilikölçənin özünün yaratdığı istilik axınının təhrifinin qarşısını almaqla əldə olunur. İstilikölçənin gövdəsi buxar generatorunun real ekran borusundan yerinə yetirilib, onun alın divarında gövdə borusunun oxundan müxtəlif məsafələrdə və müxtəlif oxlu en kəsiklərində iki termocüt quraşdırılıb, onlar arasındakı α bucağı isə aşağıdakı ifadə ilə təyin edilir:

$$\alpha = \frac{(2 \div 3)(r_1 + r_2)}{R_1}$$

harada r_1 və r_2 - bu dəliklərin radiuslarıdır,

R_1 - gövdənin oxuna ən yaxın dəliyin oxuna qədərki radiusdur.

G 02

(21) a2006 0014

(22) 30.01.2006

(51) G02B 6/00 (2006.01)

G02B 6/38 (2006.01)

G02F 3/00 (2006.01)

H03K 3/42 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Bəybalayev Qəmbər Bəylər oğlu (AZ)

(54) ŞÜA İSTİQAMƏTİNİN OPTOELEKTRON DƏYİŞDİRİCİSİ.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, şüa istiqamətinin optoelektron dəyişdiricisi, bir-birinə nəzərən 90° bucaq altında yerləşdirilmiş lifli işıqötürücülərdən, lifli işıqötürücünün oxuna 45° bucaq altında yerləşdirilmiş əksətdirici güzgüdən və fokuslayıcı linzadan ibarət olub, ixtiraya əsasən, addım mühərriki, əməliyyat gücləndiricisi, hesab qurğusu, müqayisə sxemi, seçmə bloku, məntiq açarı, dəyişən cərəyan generatoru, elektron açar, trigger, işıq diodu və fotodiodla təchiz edilmişdir, bu zaman gövdədə yerləşdirilmiş və silindrik valın fırlanma oxuna bərkidilmiş əksətdirici güzgü ikitərəfli yerinə yetirilmişdir, silindrik vala gövdə əsasına sərt bərkidilmiş addım mühərriki sıxılmışdır, belə ki, valın silindrik səthi iki tərəfi açıq radial dəliklərlə yerinə yetirilib, hansıların ki, bir tərəfində işıq diodu, digər tərəfində isə fotodiod yerləşdirilib, fotodiodun elektrik kontaktları əməliyyat gücləndiricisi, hesab qurğusu, müqayisə sxemi, məntiq açarı və trigger vasitəsi ilə elektron açarın idarəedicisi girişinə qoşulub, elektron açarın siqnal girişi və siqnal çıxışı uyğun olaraq, dəyişən cərəyan generatorunun çıxışına və addım mühərrikinə qoşulub, seçmə blokunun çıxışı isə müqayisə sxeminin ikinci girişinə qoşulub.

G 06

(21) a2006 0165

(22) 08.08.2006

(51) G06F 3/00 (2006.01)

G06F 13/00 (2006.01)

(71)(72) Yusifzadə Elxan Musa oğlu, Yusifzadə Riad Elxan oğlu (AZ)

(54) BANK KOMPÜTER ŞƏBƏKƏSİNDƏ İNFORMASIYANIN DAXİL EDİLMƏSİ VƏ ÇIXARILMASI ÜÇÜN MOBİL RABİTƏ.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, bank kompüter şəbəkəsində informasiyanın daxil edilməsi və çıxarılması üçün mobil rabitə, ulduzvari radial sxem üzrə iki istiqamətli şinlərlə mərkəzi mikroprosessor moduluna (MMpM) qoşulmuş terminallar şəklində olan xarici qurğulardan (XQ), MMpM-na daxil olan yaddaş qurğusu, mikroprosessor və interfeys sxemindən, sonuncuya daxil olan sorğular və ilkinliklər yaddaş qurğusu, ilkinliklərin müqayisə sxemi, altproqram ünvanının formalaşdırıcı sxemi və cari proqramın ilkinliyindən ibarət olub, ixtiraya əsasən, bank kompüter şəbəkəsinə telefon stansiyasının rabitə kanalı daxil edilmişdir, hansı ki iki istiqamətli şinlərlə XQ vasitəsilə MMpM-un sorğular və ilkinliklər yaddaş qurğusunun girişinə və ötürücü-qəbuledici antenlər vasitəsi ilə məsafədən «SMS» sorğu və cavab alınması imkanı ilə mobil telefonlara və abonentlərin ev telefon aparatlarına qoşulmuşdur, bu zaman XQ terminalda pulun olması haqqında sorğuya olan informasiya vericiləri və indikatorlarla təchiz edilmişlər.

(21) a2005 0260

(22) 21.11.2005

(51) G06F 7/20 (2006.01)

G06F 7/38 (2006.01)

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutu (AZ)

(72) Əliyev Telman Abbas oğlu, Nüsrətov Oqtay Qudrət oğlu (AZ)

(54) SİQNALIN EYNİLƏŞDİRİLMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, siqnalın eyniləşdirilməsi üsulu, onun informativ əlamətlərinin nümunəvi siqnallarla müqayisəsindən və eyniləşdirilən siqnalın nümunəvi siqnala yaxınlıq qiymətinin təyin edilməsindən ibarət olub, ixtiraya əsasən informativ əlamətlər kimi siqnalların mövqeli-binar təşkiledicilərinin (MBT) davamiyyətindən istifadə edirlər, yaxınlığın ədədi qiymətini isə siqnalların MBT davamiyyətinin dəyişməsi üzrə, mövqenin çəkisini nəzərə almaqla aşağıdakı ifadə üzrə təyin edirlər:

$$S_w = (\chi_{q(n-1)} + \eta_{q(n-1)})R^{n-1} + (\chi_{q(n-2)} + \eta_{q(n-2)})R^{n-2} + \dots + (\chi_{q_0} + \eta_{q_0})R^0,$$

burada: $\chi + \eta$ - hər mövqedə $1 \rightarrow 0$ və $0 \rightarrow 1$ keçidləri ilə əmələ gələn MBT-nin davamiyyət cəmi;

R - MBT-nin bölünməsinə həyata keçirən hesablama sisteminin əsası;

n - mövqelərin sayı;

q - mövqelərin nömrəsidir.

BÖLMƏ H

ELEKTRİK

H 01

(21) a2005 0111

(22) 28.04.2005

(51) H01C 7/10 (2006.01)

H01C 7/112 (2006.01)

H01C 17/10 (2006.01)

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Həşimov Arif Məmməd oğlu, Qurbanov Kamil Bəxtiyar oğlu, Həsənli Şəmistan Mahmud oğlu, Mehdişadə Rauf Nurəddin oğlu, Əzizova Şəfəq Mirbaba qızı, Bayramov Xəlil Bayram oğlu (AZ)

(54) NAZİK TƏBƏQƏLİ KOMPOZİT VARİSTORUN HAZIRLANMASI ÜSULU.

(57) İxtira elektotexnika və elektronika sahəsinə, məhz, effektiv əlavələrlə sink oksiddən olan keramika əsaslı, nazik təbəqəli kompozit varistorların alınması üsuluna aiddir, və avtomatika, mikroelektronika cihazların və sənaye və məişət təyinatlı avadanlıqların müxtəlif polyarlı impulsardan, bilavasitə kommutasiya pulsasiyalarından, ildırım gərginliklərindən qorumaq, həmçinin gərginliyin stabilləşdirilməsi və cərəyanın məhdudlaşdırılması üçün istifadə oluna bilər. Nazik təbəqəli kompozit varistorun hazırlanması üsulu, effektiv əlavələrlə sink oksid əsasında olmaqla, şixtənin hazırlanmasından, təbəqənin formalaşdırılmasından və kristallaşdırılmasından ibarətdir. İxtira üzrə şixtənin tərkibinə, əlavə olaraq, polietilen daxil edirlər, təbəqənin formalaşdırılmasını şixtənin 160°C temperatura və 1 MPa təzyiqlə qədər 20 dəqiqə müddətində qızdırılması, sonrakı 15 MPa təzyiqlə 5 dəqiqə müddətində isti preslənməsi ilə həyata keçirirlər, kristallaşdırılmasını isə suda soyudulma ilə aparırlar. Bununla belə, şixtədə effektiv əlavələrlə sink oksidin və polietilenin optimal nisbəti 50:50 (həcm %) təşkil edir.

(21) a2004 0246

(22) 26.11.2004

(51) H01L 43/08 (2006.01)

H01L 43/10 (2006.01)

(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Hüseynov Yadigar Yusub oğlu (AZ)

(54) QALVANOMAQNİTREKOMBİNASİYALI İNTEQRAL ÇEVİRİCİ.

(57) İxtira qalvanomaqnit çeviricilərinə aiddir və dəyişən və sabit maqnit sahələrinin maqnit induksiyasının ölçülmələri, cərəyanların kontaktsiz ölçülməsi, kiçik yerdəyişmələr üçün istifadə edilə bilər. Qalvanomaqnitrekombinasiyalı inteqral çevirici, altılıqla birgə yüksək və aşağı səth rekombinasiyası sürətli yan üzlər yaradan, üzərində epitaksial nazik təbəqə yerləşdirilmiş təcridedicilərdən ibarət olub, ixtira üzrə, yan üzlər yüksək səth rekombinasiyası sürətli GaAs-dən olan epitaksial nazik təbəqə ilə

aşağı səth rekombinasiyası sürətli i-GaAs-dən olan altılıqlı sərbəst səthi arasında olan ayırıcı sərhəddir, bununla belə, maqnit induksiya vektoru çeviricinin səthinə paralel yönəldilib.

(21) a2005 0237

(22) 14.10.2005

(51) H01Q 21/00 (2006.01)

(71) Milli Aviasiya Akademiyası (AZ)

(72) Paşayev Arif Mir-Cəlal oğlu, Nəbiyev Rasim Nəsim oğlu, Ramazanov Kəmaləddin Şirin oğlu, Nəhmədov Elxan Sabir oğlu (AZ)

(54) ADS-B YERÜSTÜ KOMPLEKSİ ÜÇÜN ANTE-NA SİSTEMİ.

(57) İxtira rabitə sahəsinə aid olub, uçan obyektlərin koordinatları haqqında göndərdiyi məlumatların qəbul edilməsinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edir. İxtiranın məsələsi uçan obyektlərdən onların koordinatları haqqında məlumatların, yerüstü ADS-B kompleksi tərəfindən qəbulunun keyfiyyətinin yüksəldilməsi və xidmət olunan uçan obyektlərin sayının artırılmasıdır. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, ADS-B yerüstü kompleksi üçün antena sistemi, 50-Omluq koaksial kəbellə üç elementli istiqamətləndirici vibrator antenasından ibarət olub, ixtiraya görə, tərkibinə on bir üç elementli istiqamətləndirici vibrator antenası əlavə edilmişdir və hər bir antenaya bir-birinə perpendikulyar yerləşən və koaksial kabel vasitəsilə birləşən iki ədəd üç elementli istiqamətlənmiş vibrator antenası daxil olan dairəvi qütblüyə malik altı ədəd antenada qruplaşdırılmışdır, belə ki, şaquli vibratorun birinci çıxışı $\lambda/2$ uzunluqlu B koaksial kabelin orta məftili ilə, şaquli vibratorun ikinci çıxışı isə həmin kabelin orta məftilinin ikinci ucuna və $\lambda/4$ uzunluqlu C koaksial kabelin orta məftilinin bir ucuna birləşdirilmişdir, həmin kabelin digər ucu isə horizontal vibratorun üçüncü ucuna və $\lambda/4$ uzunluqlu D koaksial kabelin orta məftilinin ucuna, həmin kabelin ikinci ucu isə həmin horizontal vibratorun ikinci çıxışına birləşmişdir, bu zaman koaksial kəbellərin ekranları ilə birləşən bütün antenaların şaquli vibratorlarının ikinci çıxışları L1..L6 koaksial kəbellərin və XW1...XW6 yuvalarının köməyiylə öz aralarında A₁ blokunda birləşmişlər.

H 02

(21) a2005 0153

(22) 16.06.2005

(51) H02P 5/00 (2006.01)

G05B 11/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Sultanov Rafiq Zilli oğlu (AZ)

(54) SABİT CƏRƏYAN ELEKTRİK MÜHƏRRİKİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira sabit cərəyan elektrik intiqallarının avtomatlaşdırılmış idarə olunması sahəsinə aiddir və əsasən ağır işburaxına və qısamüddətli artıqyükləmələr şəraitində işləyən elektrik intiqallarında, məsələn, dənizdə neft və qaz

quyularının qazılması üçün yarımaldma qazma qurğularının stabilləşmə sisteminin lövbər bucurqadlarının elektrik intiqallarında istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi elektrik intiqalının sürətinin bütün tənzim diapazonunda elektrik mühərrikinin artıqyüklənmə qabiliyyətinin tam istifadəsini təmin etməkdir. Qoyulan məsələnin həlli üçün, idarə siqnalları cəmləyicisini və mühərrikin lövbər dövrəsinə qoşulmuş şuntndan, cəmləyicinin idarə dolağı və diod vasitəsilə şuntdakı gərginlik düşgüsünə əks istiqamətdə qoşulmuş dayaq (etalon) gərginliyi mənbəyindən təşkil olunmuş cərəyana görə kəsmə düyümü dövrəsinə özündə birləşdirmiş idarə olunan enerji çeviricisindən ibarət sabit cərəyan elektrik mühərrikinin idarə edilməsi üçün qurğuda, ixtiraya əsasən, cərəyana görə kəsmə düyümünün dövrəsinə, çıxış siqnalının polyarlığı dayaq gərginliyi mənbəyinin çıxış siqnalının polyarlığının əksinə yönəldilmiş tapşırıq gərginliyi mənbəyi daxil edilmişdir.

H 04

(21) a2005 0144

(22) 10.06.2005

(51) H04L 12/56 (2006.01)

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutu (AZ)

(72) Məlikov Ağası Zərbəli oğlu, Fəttahova Mehriban İsa qızı (AZ)

(54) ŞƏBƏKƏ RESURSLARINDAN İSTİFADƏ ÜSULU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, şəbəkə resurslarından istifadə üsulu, müxtəlif intensivliklərlə bufer fəzasına daxil olan və müxtəlif zamanla porta ötürülən müxtəlif tipli informasiya paketləri arasında bufer fəzasının optimal paylanma strategiyasının seçilməsindən ibarət olub, ona hər növ informasiya paketi üçün bufer fəzasının cari ölçülərinin təyin edilməsi və müxtəlif tipli paketlərin itki/blokirövkalarının qiymətləndirilməsi daxil olmaqla, ixtiraya əsasən, itki/blokirövkaların qiymətini, bu itkilərin ehtimallarının aşağıdakı düsturlarla hesablanması ilə müəyyən edirlər:

$$CLP_1(B, R) = \sum_{k=0}^{B-R} L(v_2, k) \pi(B-k);$$

$$CLP_2(B, R) = \sum_{k=B-R}^B L(v_2, k) \pi(B-k);$$

harada ki: B - buferin ümumi ölçüsü;

R - buferin birinci tip paketlər üçün ayrılmış hissəsinin ölçüsü;

k - cəmləmənin cari indeksi;

$n(B-k)$ - $(B-k)$ vəziyyətin stasionar ehtimalı;

v_2 - ikinci selin yükü;

L - xidmət sistemindəki itki ehtimalıdır və:

$$L(v, m) = v^m (1-v) / (1-v^{m+1});$$

v, m - uyğun olaraq xidmət sistemindəki selin yükü və kəməllərdir;

$$WPB(B, R) = \frac{1}{\lambda} \sum_{i=1}^2 \lambda_i CLP_i(B, R), \quad \lambda := \lambda_1 + \lambda_2$$

münasibətindən isə müxtəlif tipli paketlərin blokirövkə ehtimallarının ölçülmüş cəminin minimumundan ibarət olan optimal seçmə meyarını təyin edirlər, harada ki:

λ - selin intensivliyi,

$\lambda_1(\lambda_2)$ - birinci (ikinci) selin intensivliyidir.

(21) a2005 0185

(22) 19.07.2005

(51) H04M 1/23 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Tağıyev Əli Daşdəmir oğlu (AZ)

(54) TELEFON APARATININ DİSKLİ NÖMRƏYİĞANLI.

(57) İxtira rabitə sahəsinə, telefon aparatının nömrə yığıma elementlərinin konstruksiyalarına aiddir və xüsusilə telefon aparatının idarəedici gərginlik impulsları hasil edən diskşəkilli nömrəyığının həssas elementi kimi istifadə edilə bilər. Nömrəyığının həssas elementinin konstruksiyasının düzbucaqlı pyezoelektrik lövhəcik şəklində yerinə yetirilməsi, onun azad ucunda sabit maqnitin və nömrəyığan diskdə ona qarşı eyni adlı qütlələri ilə yönəldilmiş sabit maqnitlərin bərkidilməsi müqaisə olunan dərəcədə uzunmüddətli, fasiləsiz iş rejimində nömrə yığmanın dəqiqliyinin artırılmasını təmin edir, çünki qarşılıqlı təsir elementləri, sabit maqnitli pyezoelektrik lövhəcik və nömrəyığının diskində bərkidilmiş sabit maqnitlər, məlum olan texniki həllə məxsus olan çatışmamazlıqlardan azaddır, belə ki, diskin fırladılması və nömrənin yığılmasında həssas elementin iş funksiyasını sabit maqnitlərin qarşılıqlı təsirindən tək-tək idarəedici gərginlik impulsları hasil edən pyezoelektrik lövhəcik yerinə yetirir.

(21) a2005 0119

(22) 05.05.2005

(51) H04N 7/20 (2006.01)

G01J 3/36 (2006.01)

G01J 1/44 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Məhəmməd Əsgər oğlu, Məmmədov Əlixan Heydər oğlu (AZ)

(54) MƏSAFƏDƏN ZONDLAMA PEYK VERİCİ-QƏBULEDİCİ TELERABİTƏ SİSTEMİ.

(57) İxtira peyk telerabitə sistemləri sahəsinə aiddir və xüsusilə, yerüstü obyektlərin məsafədən zondlanmasında verici-qəbuledici sistem kimi istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi məsafədən zondlama peyk verici-qəbuledici telerabitə sistemindən gələn informasiyasının emal olunma sürətinin artırılması və doğruluğunun təmin edilməsidir. Qoyulmuş məsələnin həlli üçün, peyklərin bortunda retranslyasiya stansiyasının qəbuledici və verici antenləri, yerüstü telefon stansiyalarının qəbuledici və verici antenləri, təsvir formalaşdıran telenəzarət mərkəzi daxil olan məsafədən zondlama peyk verici-qəbuledici telerabitə sisteminə, əlavə olaraq, verilənlərin tematik emalətmə bloku,

məlumatların analizatoru bloku, verilənlər bazası bloku, ən azı, iki kompüter və iki mobil telefon daxil edilmişdir, bu zaman, birinci və ikinci kompüterlərin birinci girişləri və çıxışları, uyğun olaraq, məlumatın analizatoru blokunun birinci və ikinci girişləri və çıxışlarına qoşulmuşdur, axırıncının üçüncü girişinə və çıxışına verilənlərin tematik emaletmə bloku birləşdirilmişdir ki, onun da giriş və çıxışı, uyğun olaraq, təsvir formalaşdıran telenəzarət mərkəzinin giriş və çıxışına qoşulmuşdur, belə ki, məlumatın analizatoru blokunun dördüncü çıxışı verilənlər bazası blokunun girişinə bağlanmışdır, birinci və ikinci mobil telefonlar isə birinci və ikinci yerüstü telefon stansiyaları vasitəsilə, uyğun olaraq, öz aralarında paralel qoşulmuş birinci və ikinci kompüterlərə birləşdirilmişlər.

(21) a2005 0245

(22) 27.10.2005

(51) H04R 17/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Qurbanov Teyqubad Bayram oğlu, Haşımova Fidanə Rafiq qızı (AZ)

(54) **ULTRASƏS RƏQSLİ PİLLƏVARI KONSENTRATOR.**

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, ultrasəs rəqsli pilləvari konsentrator, dairəvi en kəsikli birinci və ikinci pillələrdən, birinci pilləyə sət sızılmış pyezokeramik şüalandırıcıdan ibarət olub, birinci pilləyə və şayba şəklində yerinə yetirilmiş pyezokeramik şüalandırıcıya bolt vasitəsilə birləşdirilmiş dairəvi kəsikli əksətdirici ilə təchiz olunub, belə ki, əksətdirici və birinci pillə mərkəzi yivli dəliklə yerinə yetirilib, pyezokeramik şüalandırıcı ilə əksətdirici arasında isə izoləedici ara qatı yerləşdirilib, bu zaman birinci pillə və əksətdiricinin şüalandırıcı ilə birləşmiş əks tərəfləri kələ-kötürlü səth əmələ gətirən rombşəkili sahələrlə yerinə yetirilib ki, bu sahələr bir-birindən qarşılıqlı kəşişən sınımlarla ayrılıb.

FAYDALI MODELƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

---

(21) U2005 0002

(22) 03.05.2005

(51) *F03B 9/00* (2006.01)

F03B 17/04 (2006.01)

(71) Babayev Şahlar Mahmud oğlu (AZ)

(72) Babayev Şahlar Mahmud oğlu, Qocayev Tofiq
Bayram oğlu, Məmmədov Arif Şahməddin oğlu
(AZ)

(54) MÜHƏRRİK.

(57) Faydalı model mühərrik qurğularına aiddir və müxtəlif təyinatlı fırlanan qurğuların layihələndirilməsində istifadə edilə bilər. Faydalı modelin məsələsi mühərrikin texnoloji imkanlarını artırmaqdır. Qarşıya qoyulmuş məsələnin həlli üçün, tərpənməz ox ətrafında fırlanma imkanına malik val üzərində bir-birinə nəzərən eyni bucaq altında və eyni məsafədə quraşdırılmış, bir-birilə kinematik əlaqədə olan içi boş qablardan ibarət mühərrik, ixtiraya görə, düz xətt ilə qapanan Arximed əyrisi şəklində yerinə yetirilmiş və rıflənmiş təbəqə ilə bərkidilmiş iki paralel üzləri val ilə Arximed əyrisinin ən kiçik radiuslu hissəsində kəşşən tək sayda qablara malikdir.

SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(21) S2006 0025

(22) 19.10.2006

(51) 7-01

(71)(72) Hüseynov Mirvahid Səməd oğlu(RU)

(54) İÇKİLƏR ÜÇÜN STƏKAN.

(57) İçkilər üçün stəkan aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: gövdə və oturacaq ilə;
- gövdənin oturacağa doğru daralma ilə konusşəkilli yerinə yetirilməsi ilə;
- oturacağın qalınlaşdırılmış yerinə yetirilməsi ilə;
- gövdənin səthində relyefin olması ilə;

fərqlənir:

- gövdənin xarici səthində relyefin olması ilə;
- relyefin stəkanın yan səthinin cisminə batırılması ilə;
- relyefin növbələşən rombların şaquli iki sırası şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- bir sıranın, yuxarisında sferik dəyirmiləşmə ilə bitən romb yerləşmiş, bir-birinin üstündə yerləşən və şaquli xətt üzrə dartılmış iki romb şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- ikinci sıranın, stəkanın oturacağının yanında, yuxarisında, bir-birinin üstündə şaquli xətt üzrə dartılmış iki romb yerləşən, rombun yarısı şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- relyefin, stəkanın hündürlüyü üzrə, stəkanın kənarına çatmadan şaquli xətt üzrə yerləşməsi ilə;
- stəkanın dibinin xarici tərəfindən firmanın - satıcının adının «Нижегородский торгово-промышленный Дом» yerinə yetirilməsi ilə.

(21) S2006 0003

(22) 27.02.2006

(51) 25-01

(71)(72) Qafarov Əbülfəz Hənifə oğlu (AZ)

(54) METAL KİRƏMİT «KARVAN-L».

(57) Metal kirəmit «Karvan-L» aşağıdakı mühüm əlamətlərlə xarakterizə olunur:

- sinklənmiş poladdan hazırlanması ilə;
- ikitərəfli polimer örtüyün olması ilə;

- profilin dalğavari formada yerinə yetirilməsi ilə;
- profilin klassik formalı kirəmit şəklində yerinə yetirilməsi ilə;

- səthində şəkliln olması ilə;
- profilin şəklilninin eninə altı sırada, uzununa isə istənilən sayda sıralarda növbələşməsi ilə;
- istənilən rəng çalarında yerinə yetirilməsi ilə;
- fərqlənir:
- profilin dalğasının darağının, novcuq əmələ gətirməklə, yüngülcə içəriyə doğru əyilməsi ilə;
- novcuğun, suyun axması üçün, bucaqlı şəklində dərinləşməsi ilə;
- novcuğun səthində şəkliln olması ilə.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

BÖLMƏ A

İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

A 01

- (11) **i2006 0153** (21) **a2003 0246**
(51) **A01B 79/02** (2006.01) (22) **05.12.2003**
(44) **30.06.2005**
(71)(72)(73) **Babayev Şahlar Mahmud oğlu (AZ)**
(54) **MAYE HERBİSİDLƏRİN VERİLMƏSİ ÜSULU.**

(57) Maye herbisidlərin verilməsi üsulu, şırımın daxili səthində tozlayıcı vasitəsilə herbisidlərin verilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, şırımları alağ otları toxumlarının və zoğ atmuş alağ otlarının yayıldığı dərinlikdə yarımsilindrik formada formalaşdırırlar.

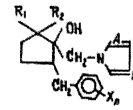
- (11) **i2006 0126** (21) **a2004 0218**
(51) **A01D 46/26** (2006.01) (22) **25.10.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(72)(73) **Məmmədov Camaləddin Ələkbər oğlu, Ağabəyli Tahir Ağaxan oğlu, Quliyev Həsən Yusif oğlu, Tağıyev Asif Dilən oğlu, Məmmədov İsrayıl Oruc oğlu, Məmmədov Arif Əli oğlu, Məmmədov Firdovsi Müseyib oğlu, Allahverdiyev Eşqin Elxan oğlu (AZ)**
(54) **MEYVƏÇIRPAN QURĞU.**

(57) Meyvəçirpan qurğu, budaqtutanın aparıcı oxunda yerləşdirilmiş vibratordan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, vibrator hidrosilindrin ştok-oxuna sərt bərkidilmişdir, vibratorun silkələyicisinə hidrofiksator bağlanmış və axırının sürüngəci əsas oynaqda yan dartqılarla birləşmiş, hansılar ki, yan oynaq vasitəsilə daraq şəklində hazırlanmış tutuculara və sürüngəcin açıq yarığına geydirilmiş barmaqla vibratorun sirkələyicisinə bərkidilmiş üst dartqılara birləşmişlər.

- (11) **i2006 0143** (21) **58-ППИ**
(51) **A01N 43/50** (2006.01) (22) **30.03.1994**
A01N 43/63 (2006.01)
(31) **161126/87**
(32) **30.06.1987**
(33) **JP**
(60) **SU 1837767 A3**
(71)(73) **Kurexa Kaqaku Kogio Kabusiki Kaysya (JP)**
(72) **Satoru Kumazava, Susumu Simizu, Xiroyuki Yenari, Atsusi İto, Susumu İkedo, Nobuo Sato, Tosi-xide Sayzodzi (JP)**
(54) **FUNGİSİD TƏRKİB.**

(57) Fungisid tərkib aktiv inqridient - 1-(azol-1-il-metil)-2-benzil-tsiklopentanol törəməsi və məqsədli əlavə saxlamaqla, onunla fərqlənir ki, fəallığın artırılması məqsədilə,

1-(azol-1-il-metil)-2-benzil-tsiklopentanol törəməsi kimi formulu

harada, R₁ və R₂ - hidrogen, C₁-C₅-alkildir, o şərtlə ki, bu radikallardan biri hidrogen deyildir;

X_n - hidrogen, flüor, xlor, brom, C₁-C₄-alkil, 4 vəziyyətində fenil, 2 və 4 vəziyyətində xlor, və ya 2 vəziyyətində flüor və 4 vəziyyətində xlor;

A - azot, allil, CH-qrupu, olan birləşməni komponentlərin növbəti nisbətində saxlayır, küt.%:

Aktiv inqridient	3-50
Məqsədli əlavə	qalanı

A 23

- (11) **i2006 0117** (21) **a2004 0146**
(51) **A23L 1/30** (2006.01) (22) **09.07.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **«YENİ-TEX» Kompaniyası (AZ)**
(72) **Savoley Elena Nikolayevna (RU), Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu (AZ), Qustav Fridrik Karl Qext (DE)**
(54) **BİOLOJİ AKTİV ƏLAVƏ.**

(57) 1. Bioloji aktiv əlavə təbii mineral adsorbent və biostimullaşdırıcı vasitədən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, o, təbii mineral adsorbent kimi təmizlənmiş xırda dispersiyalı seolit-klinoptilolit və/və ya montmorillonit və/və ya bir ölçülü silisium dioksidi, biostimullaşdırıcı vasitə kimi meyvə və/və ya giləmeyvəli xammaldan quru meyvələri və ya kriotozları komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayır, kütlə %:

Təbii mineral adsorbent	3,0-5,0
Biostimullaşdırıcı vasitələr	95,0-97,0

2. 1-ci bənd üzrə bioloji aktiv əlavə, onunla fərqlənir ki, montmorillonitin və/və ya bir ölçülü silisium dioksidin seolit-klinoptilolitə nisbəti 1:3÷1:5 təşkil edir.

3. 1-ci bənd üzrə bioloji aktiv əlavə, onunla fərqlənir ki, meyvə və/və ya giləmeyvəli xammaldan, məhz, alma və/və ya armud, və/və ya gavalı, və/və ya ərik, və/və ya albalı, və/və ya əncirdən quru meyvələri saxlayır.

4. 1-ci bənd üzrə bioloji aktiv əlavə, onunla fərqlənir ki, meyvə və/və ya giləmeyvəli xammaldan, məhz, alma və/və ya armud, və/və ya gavalı, və/və ya ərik, və/və ya albalı, və/və ya əncirdən kriotozları saxlayır, həmçinin seolit-klinoptilolitə kriotoz nisbəti 40:60-dan 60:40-a qədər təşkil edir.

A 61

- (11) **i2006 0127** (21) **a2003 0168**
(51) **A61B 17/16** (2006.01) (22) **24.07.2003**
(44) **30.06.2005**
(71)(73) **Quliyev Əjdər Məmmədqulu oğlu (AZ)**
(72) **Quliyev Əjdər Məmmədqulu oğlu, Nəbiyev Etimad Həsənəli oğlu, Hacıyev İlham Hacığa oğlu, Quliyev Fuad Əjdər oğlu (AZ)**

(54) İSKƏNƏ.

(57) İskənə, hər iki tərəfi iti kənarlı işlək hissədən və dəstəkdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, iskanənin işlək hissəsi yarımşferik, dəstəyi isə çıxarılan hazırlanmışdır, dəstəklə işlək hissə arasında əyici ilə hərəkətli birləşmiş fiqurlu mil, əyicidə isə valı dəstək altına salınmış və hərəkətli diskə birləşmiş soxulcanabənzər cütlik yerləşdirilmişdir.

(11) **i2006 0132** (21) **a2004 0206**
(51) **A61J 1/00, 1/20** (2006.01) (22) **07.10.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(72)(73) **Sarıyev Eldar Bəhram oğlu (AZ)**
(54) **DƏRMAN MADDƏLƏRİ ÜÇÜN FLAKON-QARIŞDIRICI.**

(57) 1. Dərman maddələri üçün flakon-qarışdırıcı silindrik gövdədən, arakəsmədən, qapaqdan və ona birləşən içiboş ştokdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, arakəsmə silindrik gövdənin mərkəzindən keçən boruya birləşən eyniölçülü vertikal lövhələrdən hazırlanmışdır, gövdənin dibində və borunun üzərində dəşiklər, borunun daxili səthində isə dəşiklər arasında yiv yerinə yetirilmişdir, bu halda qapağın içiboş ştoku borunun dəşikləri və yivi səviyyəsində müvafiq olaraq iki tərəfi açıq dəşiklə və xarici yivlə təchiz olunmuşdur.

2. 1-ci bənd üzrə flakon-qarışdırıcı onunla fərqlənir ki, gövdənin yuxarı tərəfi silindrik boğazlığı olan kəsik konus şəklində hazırlanmış və rezin tuxacla təmin edilmişdir.

(11) **i2006 0151** (21) **a2004 0253**
(51) **A61K 35/78** (2006.01); (22) **02.12.2004**
F26B 3/347 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Topçiyeva Şəfiqə Ənvərovna (AZ)**
(72) **Topçiyeva Şəfiqə Ənvərovna, Abilova İnqa Eldarovna (AZ)**
(54) **ADİ ZİRİNCİN BERBERİS VUİGARİS L. BUDAQ VƏ YARPAQLARINI QURUTMA ÜSULU.**

(57) Adı zirincin *Berberis vuigaris L.* budaq və yarpaqlarını qurutma üsulu, adı zirincin budaq və yarpaqlarının aşağı temperaturlu yüksək tezlikli (YST) emal vasitəsi ilə qurudulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yüksək tezlikli emalı yüksək həssaslı qızdırılma YST-generatorunda 10-20dəq müddətində, 200-400 Mh və 50 Vt gücündə həyata keçirirlər.

(11) **i2006 0109** (21) **a2004 0256**
(51) **B24B 33/04** (2006.01) (22) **07.12.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Nəbiyev Adil Daxil oğlu (AZ)**
(72) **Əhədov Mehdi Seyidbaba oğlu, Qafarov Vasif Vaqon oğlu, Nəbiyev Adil Daxil oğlu, Ağayev Fazil Əmir oğlu, Bəşirov Feyruz Calal oğlu, Nəbiyev Natiq Adil oğlu (AZ)**
(74) **Məmmədova X.N. (AZ)**
(54) **XARİCİ SƏTHLƏRİ CİLALAMA QURĞUSU.**

BÖLMƏ B

MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

B 24

(11) **i2006 0110** (21) **a2004 0258**
(51) **B24B 33/02** (2006.01) (22) **07.12.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Nəbiyev Adil Daxil oğlu (AZ)**
(72) **Əhədov Mehdi Seyidbaba oğlu, Qafarov Vasif Vaqon oğlu, Nəbiyev Adil Daxil oğlu, Ağayev Fazil Əmir oğlu, Bəşirov Feyruz Calal oğlu, Nəbiyev Natiq Adil oğlu (AZ)**
(74) **Məmmədova X.N. (AZ)**
(54) **CİLALAMA QURĞUSU.**

(57) 1. Cilalama qurğusu, şpindeldən, cilalama başlığından, tərkibində yerdəyişməni ötürən tərtibat olan yerdəyişmə mexanizmi ilə əlaqəli aralama mexanizmindən və emal vaxtı yerini radial dəyişən abraziv tirlərin qəliblərindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yerdəyişmə mexanizminə bir ucu fırlanma mexanizmi ilə əlaqəli və indikatorla mexaniki kontakt imkanı olan, digər ucu isə gövdənin bağlı tərəfində yerləşən elastik element şəklində hazırlanmış aralama mexanizmi ilə əlaqəli şpindel daxil edilmiş, yerdəyişməni ötürən tərtibat isə şpindeldə yerləşdirilmişdir.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, şpindel yuxarı və aşağı konusşəkilli quyruqlara malikdir ki, onlar arasında gediş məhdudlaşdırıcı və konusşəkilli ştok yerləşdirilmişdir.

3. 1-2-ci bəndlər üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, gediş məhdudlaşdırıcı, konusşəkilli ştoka dirənənə qədər yerdəyişmə imkanı ilə, cilalama başlığının gövdəsində yerləşdirilmişdir.

4. 1-3-ci bəndlər üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, aralama mexanizminin elastik elementi kimi açılan yay qoyulmuşdur.

5. 1-4-cü bəndlər üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, fırlanma mexanizmi, şpindelin yuxarı konusşəkilli quyruğu ilə elastik əlaqəli fırladıcıya sərt birləşdirilmiş nazim çarxa malikdir.

6. 1-5-ci bəndlər üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, elastik əlaqə kimi sıxıcı yay qoyulmuşdur.

(11) **i2006 0109** (21) **a2004 0256**
(51) **B24B 33/04** (2006.01) (22) **07.12.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Nəbiyev Adil Daxil oğlu (AZ)**
(72) **Əhədov Mehdi Seyidbaba oğlu, Qafarov Vasif Vaqon oğlu, Nəbiyev Adil Daxil oğlu, Ağayev Fazil Əmir oğlu, Bəşirov Feyruz Calal oğlu, Nəbiyev Natiq Adil oğlu (AZ)**
(74) **Məmmədova X.N. (AZ)**
(54) **XARİCİ SƏTHLƏRİ CİLALAMA QURĞUSU.**

(57) 1. Xarici səthləri cilalama qurğusu, gövdəsi və ona birləşən linglərlə sıxıcı mexanizmlərə bağlanan lövhələrin üstündə qarşılıqlı yerdəyişmə imkanı ilə quraşdırılmış abraziv tirlər şəklində hazırlanan aralanan elementləri olan cilalama başlığında ibarət olub, onunla fərqlənir ki, linglər gövdənin daxilində lövhələrin səlis hərəkətini, hərəkət intiqalı və elastik elementlə mexaniki kontaktını təmin etmə imkanı ilə yerləşdirilmişlər.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, ling lövhənin orta hissəsi ilə birləşmişdir.

3. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, elastik element burulmuş yay şəklində yerinə yetirilmişdir.

4. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, hərəkət intiqalı gövdəyə hərəkətli birləşdirilmiş sıxacla kontaktda olan qayka yə dəstəyə malikdir.

5. 4-cü bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, qaykanın sıxacla kontaktda olan daxili səthi konus formasında yerinə yetirilmişdir.

6. 5-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, qaykanın və sıxacın kontaktda olan səthləri konqruentdir.

7. 4-6-cı bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, sıxaqların sayı linglərin sayına müvafiqdir.

B 62

(11) **i2006 0142** (21) **a2004 0008**
(51) **B62D 49/02** (2006.01) (22) **16.01.2004**

(44) **30.12.2005**
(31) **20031010273** (32) **17.01.2003**

(33) **BY**
(71)(73) **İnostrannoye unitarnoye proizvodstvennoye predpriyatiye «Belkeps» (BY)**

(72) **Paxomov Dmitriy İvanoviç (BY)**

(74) **Məmmədova X.N. (AZ)**

(54) **BUTULKA ÜÇÜN MÜHAFİZƏ QAPAĞI.**

(57) Butulka üçün mühafizə qapağı, tərkibinə qabırğalarla keçid kanalları yaradaraq, daxili vtulkaya birləşmiş xarici vtulka üzərində yiv vasitəsilə bərkidilən vintli qapaq, buraxma dəşiyi olan və daxili vtulkanın aşağı hissəsi ilə üstü açıq dairəvi boşluq yaradan və dibb bərk elementin çıxıntıları arasında araboşluğu əmələ gətirən çıxıntılarla bərk element daxil olub, onunla fərqlənir ki, vintli qapağa bərkidilən metal örtüklə təchiz olunub, bu halda vintli qapaq kənarında nəzarət indikator çənbəri ilə yerinə yetirilmişdir, metal örtük isə bir-birinə toxunan iki hissədən hazırlanmışdır, qapağı çevirən zaman kənarlardan birinin azad olması imkanı ilə bu kənarlar nəzarət indikator çənbərinə qatlanmışlar.

B 65

(11) **i2006 0144** (21) **a2005 0010**
(51) **B65D 41/34** (2006.01) (22) **24.01.2005**

(44) **30.12.2005**
(71)(73) **Mustafayeva Rəna Xalıq qızı (AZ)**

(72) **Mustafayev Əliş İlham oğlu, Mehrəliyev Əli Çingiz oğlu, Mustafayeva Rəna Xalıq qızı (AZ)**

(54) **BUTULKA ÜÇÜN TIXAC.**

(57) Butulka üçün tıxac, mayetökən vasitədən və açılmanın indikasıyası üçün zəiflədilmiş davamlılıq elementi olan qapaqdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, zəiflədilmiş davamlılıq elementi boruvari çıxıntıya malik olan qapağın yuxarı yan səthində yerləşir, mayetökən vasitə məhdudlaşdırıcı kant və kəsik konus şəkilli çıxıntıya malik olan hərəkətli perforasiya olunmuş klapan ilə yerinə yetirilmişdir, tıxacın ətəyinin daxili səthi şlislərlə işlənmişdir.

BÖLMƏ C

KİMYA VƏ METALLURGIYA

C 01

(11) **i2006 0130** (21) **a2004 0151**
(51) **C01B 17/20** (2006.01) (22) **14.07.2004**

C01G 28/00 (2006.01)

C01G 29/00 (2006.01)

C01G 30/00 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Naxçıvan Bölməsi (AZ)**

(72) **Rzayev Bayram Zülfüqar oğlu (AZ)**

(54) **MİS(I) TİOSTİBİTİN ALINMA ÜSULU.**

(57) Mis (I) tiostibitin alınma üsulu, tiobirləşmənin metal haloidi ilə turş mühitdə qarşılıqlı təsirindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, tiobirləşmə kimi sürmə (III) sulfiddən istifadə edirlər, qarşılıqlı təsiri isə 10%-li çaxır turşusu məhlulunun iştirakında aparırlar.

(11) **i2006 0131** (21) **a2004 0152**
(51) **C01D 3/04** (2006.01) (22) **14.07.2004**

C01D 3/14 (2006.01)

C01D 3/16 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Naxçıvan Bölməsi (AZ)**

(72) **Rzayev Bayram Zülfüqar oğlu, Qarayev Əhməd Məmməd oğlu (AZ)**

(54) **NATRIUM-XLORİDİN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.**

(57) 1. Natrium-xloridin təmizlənməsi üsulu, daş duzun doymuş məhlul almana kimi qaynar suda həllindən, həll olunmayan qatışıqlarını ayrılmasından, məhlulun çökdürülən reagentlərlə emalından, çöküntünün ayrılmasından və natrium-xloridin kristallaşmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, məhlulun emalını ardıcılıqla barim-xloridin, natrium-karbonatın və natrium-hidroksidin məhlulları ilə həyata keçirirlər.

2. 1-ci bənd üzrə natrium-xloridin təmizlənməsi üsulu, onunla fərqlənir ki, daş duzu kimi Duzdağ yatağının daş duzundan istifadə edirlər.

^{A 01G - A 61B}
(11) **i2006 0129** (21) **a2004 0149**
(51) **C01F 11/24** (2006.01) (22) **14.07.2004**
C01F 11/18 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Naxçıvan Bölməsi (AZ)**
(72) **Rzayev Bayram Zülfüqar oğlu, Qarayev Əhməd Məmməd oğlu (AZ)**
(54) **YÜKSƏK TƏMİZLİKLİ KALSİUM XLORİDİN ALINMASI ÜSULU.**

(57) Yüksək təmizlikli kalsium xloridin alınması üsulu, xlorid turşusunun məhlulu ilə mərmərin qarşılıqlı təsirdən, məhluldan qatışıqların çökdürüsünü ayırmaqla alınan məhlulun kimyəvi çökdürülmə ilə təmizlənməsindən və buxarlandırılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, qatışıqların kimyəvi çökdürülməsini 30%-lı hidrogen-peroksidin məhlulu və kalsium-oksit ilə həyata keçirirlər, buxarlandırılmanı isə 129,5°C temperaturda aparırlar.

(11) **i2006 0108** (21) **a2004 0117**
(51) **C01G 15/00** (2006.01) (22) **11.06.2004**
G01B 7/16 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)**
(72) **Kərimova Elmira Məmmədli qızı, Mustafayeva Solmaz Nəriman qızı, Seyidov Fərhad Musa oğlu (AZ)**
(54) **TENZOHƏSSAS MATERIAL.**

(57) Tenzohəssas material tallium Tl, qalay Sn, tellur Te və elementlərin Dövrü sisteminin III qrup elementindən ibarət dörd komponentli bərk məhlul əsasında olub, onunla fərqlənir ki, o III qrup elementi kimi, komponentlərin stexiometrik formula $TlIn_{1-x}Sn_xTe_2$, harada ki $x=0,005-0,009$, müvafiq nisbətində indiumdan In ibarətdir.

(11) **i2006 0128** (21) **a2004 0148**
(51) **C01G 30/02** (2006.01) (22) **14.07.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Naxçıvan Bölməsi (AZ)**
(72) **Rzayev Bayram Zülfüqar oğlu (AZ)**
(54) **SÜRMƏ FİLİZİNDƏN SÜRMƏ (III) SULFİDİN ALINMA ÜSULU.**

(57) I. Sürmə filizindən sürmə (III) sulfidin alınma üsulu, filizin ərimə temperaturuna qədər qızdırılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, sürmə(III) sulfidini filizdən 500-600°C temperaturda və $2-4 \cdot 10^{-2}$ mm c.süt. qalıq təzyiqində sublimasiya edirlər, belə ki, sublimasiya şəraitində, eyni zamanda, sürmə (III) oksidinin filizə daxil olan sərbəst kükürdlə sulfidləşməsi baş verir.

2. I-ci bənd üzrə sürmə filizindən sürmə (III) sulfidin alınma üsulu, onunla fərqlənir ki, Darıdağ yatağının sürmə filizindən istifadə edirlər.

C 02
(11) **i2006 0137** (21) **a2005 0013**
(51) **C02F 1/58** (2006.01) (22) **25.01.2005**
(44) **31.12.2005**
(71)(73) **«Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)**
(72) **Kərimov Məcid Zahid oğlu, Mustafayev Akif Rəhim oğlu, Şəkiliyev Fikrət İbrahim oğlu (AZ)**
(54) **ÇİRKAB SULARIN HİDROGEN-SULFİDDƏN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.**

(57) Çirkab suların hidrogen-sulfiddən təmizlənməsi üsulu, uducu ilə kontakt yolu ilə olmaqla, onunla fərqlənir ki, uducu kimi hər litr təmizlənən suya, 10-15 dəqiqə müddətində qarışdırmaqla, uyğun olaraq (8-10):(0,4-0,5)q miqdarında sönmüş əhəngin dəmir-xloridlə qarışığını istifadə edirlər.

C 04
(11) **i2006 0103** (21) **a2005 0188**
(51) **C04B 7/38** (2006.01) (22) **20.07.2005**
(44) **31.03.2006**
(71)(72)(73) **Əsgərov Yunis Bayram oğlu (AZ)**
(54) **PORTLANDSEMENT KLİNKERİN İSTEHSALI ÜÇÜN GİL KOMPONENTİ.**

(57) Qaradağ əhəngdaşı yatağının daban hissəsində yalan və kimyəvi tərkibi kütlə %-lə:

SiO ₂	54,56-56,95
Al ₂ O ₃	13,03-13,76
Fe ₂ O ₃	3,15-5,22
CaO	6,42-7,73
MgO	2,28-4,30
SO ₃	0,49-2,72

olan montmorillonit gillərinin portlandsement klinkerin istehsalı üçün gil komponenti kimi tətbiqi.

C 07
(11) **i2006 0134** (21) **a2004 0105**
(51) **C07F 17/02** (2006.01) (22) **18.05.2004**
(44) **30.12.2005**
(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)**
(72) **Əsgərov Qəmbər Rza oğlu, Süleymanov Gülməmməd Ziyəddin oğlu, Şahtaxinski Toğrul Neymət oğlu, Quliyev Arif Mehdi oğlu, Litvişkov Yuriy Nikolayeviç, Muradxanov Rövşən Mərdan oğlu, Əfəndi Arif Cavanşir oğlu, Qədirova Elmına Müs'rət qızı (AZ)**
(54) **4-METİL 2,4-DİFENİL PENTİLFERROSENİN ALINMASI ÜSULU.**

(57) Alkilferrosenin alınması üsulu, katalizatorun iştirakı ilə ferrosenin olefinlərlə qarşılıqlı təsiri ilə olmaqla, onunla fərqlənir ki, olefin kimi 4-metil 2,4-difenilpenten-1, katalizator kimi qatı sulfat turşusundan istifadə edirlər və prose-

si ferrosen:olefin 1:1 mol nisbətində, 0:-10°C temperaturda 1-2 saat müddətində reaksiya qarışığının qarışdırılması, sonra isə 5%-li natrium bikarbonat ilə neytrallaşdırılması ilə aparılır.

C 07

(11) **i2006 0139** (21) **a2004 0180**
(51) **C08G 65/24** (2006.01) (22) **05.08.2004**
(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)**
(72) **Bilalov Yaşar Mahmud oğlu, Səlimova Nigar Əzizağa qızı, Heydərov Fəil Sovet oğlu, İbrahimova Sinduz Məmməd qızı (AZ)**

(54) **OLİQOEPİXLORHİDRİNİN ALINMA ÜSULU.**

(57) Oliqoepixlorhidrinin alınma üsulu epixlorhidrinin TiCl₄ katalizatorunun iştirakı ilə kütlədə polittirləşməsi yolu ilə olmaqla, onunla fərqlənir ki, oliqomerləşməni 1,2-dixlorpropan və metakril turşusunun iştirakı ilə, monomerin kütləsinin 6-8%-lə miqdarında götürülmüş TiCl₄:1,2-dixlorpropan:metakril turşusu 1:1÷2:1 kütlə nisbətində aparılır.

(11) **i2006 0140** (21) **a2004 0179**
(51) **C08G 65/24** (2006.01) (22) **05.08.2004**
(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)**
(72) **Bilalov Yaşar Mahmud oğlu, Səlimova Nigar Əzizağa qızı, Heydərov Fəil Sovet oğlu, İbrahimova Sinduz Məmməd qızı (AZ)**

(54) **OLİQOEPİXLORHİDRİNİN ALINMA ÜSULU.**

(57) Oliqoepixlorhidrinin alınma üsulu, epixlorhidrinin katalizatorun iştirakı ilə kütlədə polimerləşməsi yolu ilə olmaqla, onunla fərqlənir ki, katalizator kimi 1:1 nisbətində Al/AlCl₃ istifadə edirlər və oliqomerləşməni 1,2-dixlorpropan və metakril turşusunun iştirakı ilə, Al/AlCl₃:1,2-dixlorpropan:metakril turşusu 1:1÷2:1 nisbətində, monomerin kütləsinin 6-8%-lə götürülmüş miqdarında aparılır.

(11) **i2006 0123** (21) **a2004 0209**
(51) **C08L 9/02** (2006.01) (22) **12.10.2004**
C08K 13/00 (2006.01)

(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)**
(72) **Bilalov Yaşar Mahmud oğlu, Məmməd Həsənzadə Dilarə Səməddin qızı, İbrahimova Sinduz Məmməd qızı, İbrahimov Abdulla Cabbar oğlu (AZ)**

(54) **VULKANLAŞDIRILMIŞ REZİN QARIŞIĞI.**

(57) Vulkanlaşdırılmış rezin qarışığı butadiennitril kauçuk əsaslı olub, tərkibində kükürd sink oksidi, 2-merkaptobenzotiazol, texniki karbon və stearin turşusu olmaqla,

onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq komponentlərin aşağıdakı nisbətində etilenpropilendien kauçuk, polivinilxlorid və oliqoefirakrilat saxlayır, kütlə hissəsi ilə:

Butadiennitril kauçuk	60-80
Etilenpropilendien	10-20
Polivinilxlorid	10-20
Kükürd	1,5
Sink oksidi	5,0
2-merkaptobenzotiazol	0,8
ДГ-100 markalı texniki karbon	45
Stearin turşusu	1,5
Oliqoefirakrilat	3-5

(11) **i2006 0124** (21) **a2004 0094**
(51) **C08L 61/34** (2006.01) (22) **06.05.2004**
C08J 5/14 (2006.01)

(44) **30.12.2005**
(71)(72)(73) **Naibova Tamilla Muxtar qızı, Abdullayeva İradə Qurban qızı (AZ)**

(54) **SÜRTÜNMƏYƏ DAVAMLI KOMPOZİSİYA MATERIALI.**

(57) Sürtünməyə davamlı kompozisiya materialı, tərkibində fenolformaldehid oliqomer, butadien-nitril kauçuk, barit, alüminium oksidi, mis tozu, bürünc yonqan, qrafit və doldurucu olmaqla, onunla fərqlənir ki, o, oliqomer kimi aminofenilmonomaleinamid-fenolformaldehid oliqomeri, doldurucu kimi koks və əlavə olaraq kükürdü aşağıdakı komponentlərin nisbətində saxlayır, kütlə %-li:

Aminofenilmonomaleinamid-	
Fenolformaldehid oliqomer	10-23
Butadien-nitril kauçuk	3-4
Barit	15-21
Alüminium oksidi	5-10
Mis tozu	5-10
Qrafit	1-2
Bürünc yonqarı	4-7
Kükürd	2-5
Koks	20-35

C 09

(11) **i2006 0125** (21) **a2005 0015**
(51) **C09J 109/02** (2006.01) (22) **26.01.2005**
C09J 161/10 (2006.01)

(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)**
(72) **Bilalov Yaşar Mahmud oğlu, Naibova Tamilla Muxtar qızı, Abdullayeva İradə Qurban qızı (AZ)**

(54) **YAPIŞQAN KOMPOZİSİYASI.**

(57) Yapışqan kompozisiyası butadien-nitril kauçuku, modifikasiya olunmuş fenol-formaldehid oliqomeri, sink oksidi, maqnezium oksid, həlledici və etilasetatdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, oliqomer kimi benzoquanamin-fenolformaldehid oliqomerini komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayır, kütlə hissəsi:

Butadien-nitril kauçuku	100
-------------------------	-----

Benzoquanamin-fenolformaldehid oliqomeri	50-150
Sink oksidi	1-5
Maqnezium oksidi	4-12
Etilasetat	150-350
Həllədicisi 646	150-350

- (11) **i2006 0133** (21) **a2004 0129**
 (51) **C09K 3/10** (2006.01) (22) **21.06.2004**
     B65D 90/28 (2006.01)
     B65D 90/38 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)**

(72) **Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, İsakov Elxan Urşan oğlu, Əhmədova Xatirə Ələddin qızı, Adıgözəlova Fəridəxanım Cahangir qızı, Laçınova Zülfüyyə Əhməd qızı, Həsənova Elnarə İsmət qızı, İsmayılova Nelufər Camal qızı (AZ)**

(54) **NEFT MƏHSULLARININ BUXARLANMASININ QARŞISINI ALAN REAGENT.**

(57) Molekul kütləsi 14000-25000 olan polibutilmetakrilatların neft məhsullarının buxarlanmasının qarşısını alan reagent kimi tətbiqi.

C 10

- (11) **i2006 0138** (21) **a2004 0092**
 (51) **C10G 15/10** (2006.01) (22) **05.05.2004**
 (44) **30.09.2005**

(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Radiasiya Problemləri İnstitutu (AZ)**

(72) **Mustafayev İslam İsrafil oğlu, Quliyeva Nigar Qaçay qızı, Yaqubov Kamal Miryaqub oğlu (AZ)**

(54) **MAZUTUN EMAL EDİLMƏ ÜSULU.**

(57) Mazutun emal edilmə üsulu, neft qalıqlarının termiki krekinqindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, krekinqi 150-450 Vt/kq doza gücü olan 2-4 kC/kq udulan dozada və 400-450°C temperaturda sürətləndirilmiş elektronların təsiri ilə aparırlar.

C 22

- (11) **i2006 0115** (21) **a2005 0193**
 (51) **C22C 38/00** (2006.01) (22) **27.07.2005**
     B22F 3/02 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**

(72) **Namazov Sübhən Nadir oğlu (AZ)**

(54) **BİŞİRİLMİŞ POLADIN ALINMASI ÜÇÜN ŞİXTƏ.**

(57) Bişirilmiş poladın alınması üçün şixtə, tərkibində Distaloy AE polad ovuntusu, karbonil dəmir ovuntusu və qrafit ovuntusu olub, onunla fərqlənir ki, ona hissəciklərin

iriliyi 10-75 mkm olmaqla Distaloy AE polad ovuntusu, hissəciklərin iriliyi 50 mkm-dən kiçik olmaqla karbonil dəmir ovuntusu və hissəciklərin iriliyi 10 mkm-dən kiçik olmaqla qrafit ovuntusu, komponentlərin aşağıdakı küt. % nisbətində daxildir:

Distaloy AE polad ovuntusu	92,0
Karbonil dəmir ovuntusu	7,4
Qrafit ovuntusu	0,6

belə ki, Distaloy AE polad ovuntusu və karbonil dəmir ovuntusu hissəciklərinin iriliyi nisbəti 1:1-2,5:1 təşkil edir.

C 23

- (11) **i2006 0122** (21) **a2004 0190**
 (51) **C23C 22/08** (2006.01) (22) **08.09.2004**
     C23C 22/13 (2006.01)
     C23C 22/27 (2006.01)
     C09B 5/12 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu, Bakı Metaluroloji İnstitutu (AZ)**

(72) **Kazımov Aydın Məmmədli oğlu, Məmmədyanova İzida Fuad qızı, Səlimxanova Dilşad Həsən qızı, Kazımova Tamilla Həsən qızı, Baxışova Dilarə Əli qızı, İbrahimova Səmayə Hümbət qızı, Əhmədov Tağı Məhəmməd oğlu, Muradov Elbrus Ənvər oğlu, Rəsulov Arif Yunus oğlu, Bayramov Rizvan Fərmail oğlu, Əsədov Tahir Mehman oğlu, Abdullayeva Fəridə Əli qızı (AZ)**

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu, Bakı Metaluroloji İnstitutu (AZ)**

(72) **Kazımov Aydın Məmmədli oğlu, Məmmədyanova İzida Fuad qızı, Səlimxanova Dilşad Həsən qızı, Kazımova Tamilla Həsən qızı, Baxışova Dilarə Əli qızı, İbrahimova Səmayə Hümbət qızı, Əhmədov Tağı Məhəmməd oğlu, Muradov Elbrus Ənvər oğlu, Rəsulov Arif Yunus oğlu, Bayramov Rizvan Fərmail oğlu, Əsədov Tahir Mehman oğlu, Abdullayeva Fəridə Əli qızı (AZ)**

(54) **PASI ÇEVİRİCİ-ASTARLAYICI TƏRKİB.**

(57) Pası çevirici-astarlayıcı tərkib naften turşularından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, ona, əlavə olaraq, natrium ortofosfat və natrium nitrat, komponentlərin kütlə hissəsi nisbətində, daxildir:

Naften turşuları	50-100
Natrium ortofosfat	20-40
Natrium nitrat	10-20

- (11) **i2006 0121** (21) **a2004 0170**
 (51) **C23F 11/00** (2006.01) (22) **23.07.2004**
     C23F 11/14 (2006.01)
     C23F 11/167 (2006.01)
     C09D 201/08 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)**

(72) **Məmmədyanova İzida Fuad qızı, Səlimxanova Dilşad Həsən qızı, Tahirov Hilal Muradxan oğlu, Baxışova Dilarə Əli qızı, İbrahimova Səmayə Hümbət qızı, Ələkbərova Arifə Yusif qızı (AZ)**

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)**

(72) **Məmmədyanova İzida Fuad qızı, Səlimxanova Dilşad Həsən qızı, Tahirov Hilal Muradxan oğlu, Baxışova Dilarə Əli qızı, İbrahimova Səmayə Hümbət qızı, Ələkbərova Arifə Yusif qızı (AZ)**

(54) **KORROZIYA ƏLEYHİNƏ ÖRTÜYÜN TƏRKİBİ.**

(57) 1. Korroziya əleyhinə örtüyün tərkibi, neft bitumu, distillə olunmuş naften turşuları və doldurucudan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq ona mazut, dolduru-

cu kimi isə mineral doldurucu, komponentlərin kütlə %-i nisbətində, daxildir:

Mazut	50-60
Neft bitumu A-30 markalı	15-17,5
Distillə olunmuş naften turşuları	15-17,5
Mineral doldurucu	10-15

2. Bənd 1 üzrə korroziya əleyhinə örtüyün tərkibi, onunla fərqlənir ki, mineral doldurucu kimi ona sement, seolit, kvars qumu, daş tozu, təbii perlit, şişmiş perlit sırasından təbii suxur daxildir.

BÖLMƏ E

TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

E 21

- (11) **i2006 0149** (21) **a2003 0151**
(51) **E21B 21/00** (2006.01) (22) **07.07.2003**
(44) **30.09.2005**
(71)(72)(73) **Əliyev İsrail İsmayıl oğlu, Abbasov Vaqif Məcid oğlu, Fətullayev İntiqam Hacıbaba oğlu (AZ)**
(54) **QUYUDA QUM TIXACININ YUYULMA ÜSULU.**

(57) Quyuda qum tıxacının yuyulma üsulu, birinci artırılan boruda əks klapan qoymaqla, quyu dibinə çatana qədər yuyulmuş qumun tamamilə çıxarılmasından ibarət olub onunla fərqlənir ki, birinci artırılan boruda ştanqları tutub saxlayan paylayıcı-ötürücü quraşdırırlar, yumanı isə paylayıcı-ötürücünün gövdəsində açılmış ox boyu dəliklərlə yerinə yetirirlər.

- (11) **i2006 0141** (21) **a2004 0182**
(51) **E21B 43/00** (2006.01) (22) **18.08.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **«Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)**
(72) **Kərimov Məcid Zahid oğlu, Paşayev Nadir Hacıağa oğlu, Rəsulov Asif Muxtar oğlu (AZ)**
(54) **QAZLIFT NEFT HASILATI ÜÇÜN QURĞU.**

(57) Qazlift neft hasilatı qurğusu istismar kəmərinin içərisinə yerləşdirilən, yuxarı hissəsi şaybalar vasitəsilə kameralara ayrılmış və dinamik maye səviyyəsindən aşağıda olan başmağa və disperqatora malik lift boruları kəmərinə ibarət olub, onunla fərqlənir ki, disperqator lift boruları kəmərinin üst hissəsindəki kameralarda intervalla şaybalardan asılmış konsentrik tək boruların ikinci sırası şəkildə hazırlanmış, kəmərin alt hissəsi isə qapanmış başmaqla yerinə yetirilmiş, başmaqdan yuxarıda dəşikli separasiya borusu qoyulmuş, aşağıdan birinci asqı şaybasının altında lift borularına boruarxası fəzanı lift və ikirici sıra boruları arasındakı həlqəvi fəza ilə əlaqələndirən dəşikli qısaboru birləşdirilmişdir.

- (11) **i2006 0146** (21) **A 01G - A 61B 51**
(51) **E21B 43/00** (2006.01) (22) **09.04.2004**
(44) **30.09.2005**
(71)(73) **«Balaxanmeft» Neft və Qazçıxarma İdarəsi (AZ)**
(72) **Məmmədov Mübariz Rza oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Əliyev Ramiz Sadıx oğlu, Abdinov Vaqif Yunis oğlu, Qəhrəmanov Vəli Qüdrət oğlu (AZ)**
(54) **DƏRİNLİK NASOS QURĞUSU.**

(57) Dərinlik nasos qurğusu, dərinlik nasosundan, bir-birilə bağlı olan ştanq kəmərinə, mərkəzi kanalla və porşenlə təchiz olunmuş pardaxlanmış ştokun asılması üçün mancaq dəzgahının traverslərindən və quyunun atqı xəttindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, quyunun atqı xətti maye sərfinin tənzimləyicisi ilə təchiz olunub, pardaxlanmış ştok, onun traverslərə nisbətən irəli-geri hərəkətini məhdudlaşdıran aşağı və yuxarı həlqəvi çıxıntıları olan ox vasitəsilə traverslərə birləşdirilib, bu zaman oxun çıxıntıları arasındakı məsafə onlarla qarşılıqlı əlaqədə olan traverslərin xarici səthləri arasında olan məsafədən çoxdur.

BÖLMƏ F

MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ

F 04

- (11) **i2006 0111** (21) **a2004 0257**
(51) **F04B 47/00** (2006.01) (22) **07.12.2004**
B23P 6/00 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Nəbiyev Adil Daxil oğlu (AZ)**
(72) **Əhadov Mehdi Seyidbaba oğlu, Qafarov Vasif Vaqon oğlu, Nəbiyev Adil Daxil oğlu, Ağayev Fazil Əmir oğlu, Bəşirov Feyruz Calal oğlu, Nəbiyev Natiq Adil oğlu (AZ)**
(74) **Mamedova X.N. (AZ)**
(54) **ŞTANQLI QUYU NASOSUNUN ƏSASLI TƏMİR ÜSULU.**

(57) 1. Ştanqlı quyu nasosunun əsaslı təmir üsulu, nasosun qovşaqlarının sökülməsindən, mexaniki emal etməklə plunjerin cütünün işçi ölçüyə qədər bərpaşından, nasosun yığılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, plunjer cütünün bərpaş üçün silindrin daxili kanalının bütün uzunluğu boyu faktiki diametrini ölçürlər, tapşırıq parametri olan işçi ölçünü müəyyən edirlər, müvafiq olaraq, silindrin və plunjerin daxili və xarici səthlərinin ardıcıl mexaniki emalını aparırlar, bunun üçün əvvəl emal alətlərini, qabaqdan müəyyən edilmiş ölçülərə kalibrləşdirib, təsbit edərək, həmin ölçülər alınana qədər mexaniki emal edirlər, belə ki, mexaniki emala qədər plunjerin xarici səthini yeyilməyə davamlı materialla örtürlər və bərpa olunan plunjer cütünün işçi diametrlərinin ölçüsünü təmin etmək üçün möhkəmləndirirlər.

^{A 01G-A 61B}
2. 1-C. bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, silindrin işçi ölçüsünü maksimal və minimal diametrlər üzrə müəyyən edirlər.

3. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, mexaniki emalı cilalama ilə həyata keçirirlər.

4. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, emal aləti kimi cilalama başlığı istifadə edirlər.

5. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, emal abtinin kalibrləşdirilməsini kalibrləşdirici tərtibatın köməyiylə aparırlar.

6. 1-5-ci bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, kalibrləşdirici tərtibatın diametri bərpa edilən işçi ölçülərə uyğundur.

7. 1-6-cı bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, müəyyən edilən işçi ölçülərin təsbit edilməsini indikatonun köməyiylə həyata keçirirlər.

8. 1-7-ci bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, plunjerin xarici səthinə yeyilməyə davamlı materialdan örtüyü qaz-alov tozlanması metodu ilə həyata keçirirlər.

9. 1-8-ci bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, yeyilməyə davamlı material kimi IIP-HX 17CP4 markalı özül-flyuslanan ərintinin tozunu istifadə edirlər.

10. 1-9-cu bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, plunjerin xarici səthinə çəkilən materialın möhkəmləndirilməsini onun əridilməsi ilə yerinə yetirirlər.

(11) **i2006 0147** (21) **a2004 0062**
(51) **F04B 47/02** (2006.01) (22) **09.04.2004**
(44) **30.06.2005**

(71)(73) «Balaxanəft» Neft və Qazçıxarma İdarəsi (AZ)

(72) Məmmədov Mübariz Rza oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Mövlamov Şahbala Siqbat oğlu, Abdinov Vaqif Yunis oğlu, Qəhrəmanov Vəli Qüdrət oğlu (AZ)

(54) **ŞTANQLI QUYU NASOSU.**

(57) Ştanqlı quyu nasosu, silindrdən, onun içində araboşluğu ilə yerləşdirilmiş içiboş plunjerdən, plunjer boşluğunu araboşluğu ilə əlaqələndirən və mayenin axın istiqamətində yönəldilmiş, en kəsiyinin əmələ gətirəni ilə plunjerin oxu arasında 15-20° bucaq təşkil edən ən azı bir kanaldan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kanal qıf şəklində hazırlanıb, onun enli hissəsi kanalın araboşluğa çıxışında, ensiz hissəsi isə kanalın plunjer boşluğuna çıxışında yerləşdirilib.

(11) **i2006 0148** (21) **a2004 0063**
(51) **F04B 47/02** (2006.01) (22) **09.04.2004**
(44) **30.09.2005**

(71)(73) «Balaxanəft» Neft və Qazçıxarma İdarəsi (AZ)

(72) Məmmədov Mübariz Rza oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Kamilov Mirnağı Ağaseyid oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Mövlamov Şahbala Siqbat oğlu, Abdinov Vaqif Yunis oğlu, Qəhrəmanov Vəli Qüdrət oğlu (AZ)

(54) **ŞTANQLI QUYU NASOSU.**

(57) Ştanqlı quyu nasosu, silindrdən, onun içində araboşluğu ilə yerləşdirilmiş xarici həlqəvi oyuqlu içiboş plunjerdən, plunjer boşluğunu araboşluğu ilə əlaqələndirən və çıxışı oyuğun dibində yerləşdirilmiş ən azı bir kanaldan ibarət olmaqla onunla fərqlənir ki, plunjerin yan səthinə paralel yerləşdirilmiş həlqəvi oyuğun dibi yuxarı divarla düz bucaq əmələ gətirir, aşağı divar isə fiqurlu yerinə yetirilməklə, plunjer oxu ilə 10° bucaq əmələ gətirir, bu halda plunjerin kanalı oyuğun dibinə nisbətən tangensial yerləşdirilib.

(11) **i2006 0145** (21) **a2003 0173**
(51) **F04F 5/04** (2006.01) (22) **25.07.2003**

(44) **30.09.2005**

(71)(72)(73) Vəliyev Fuad Həsən oğlu, Quliyev İbrahim Səid oğlu, Abbasov Vaqif Məcid oğlu (AZ)

(54) **QUYU EJEKTOR QURĞUSU.**

(57) Quyu ejektor qurğusu, qaldırıcı boru kəməri, onun daxilində yerləşdirilmiş mərkəzi kanalı olan şırnaqlı aparat daxil olmaqla onunla fərqlənir ki, qaldırıcı boru kəməri iki sıradan ibarətdir və birinci sırada kipləşdirici element yerləşdirilib, şırnaqlı aparat isə cilalanmış içiboş, dəyişdirilən ştokla təchiz olunub.

F 16

(11) **i2006 0150** (21) **a2005 0004**
(51) **F16K 3/22** (2006.01) (22) **07.01.2005**
F16K 3/24 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(72)(73) Babayev Sabir Həbib oğlu, Kərimov Vladimir İrəhman oğlu, Qoçuyev Hikmət Füzuli oğlu (AZ)

(54) **YÜKSƏK TƏZYİQLİ DÜZAXINLI SIYİRTMƏ.**

(57) Yüksək təzyiqli düzaxınlı siyirtmə, gövdə, gövdənin qapağı, yəhər, şpindel, və şiberdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yəhər və şiber silindrik kəsimsizlə yerinə yetirilmişdir, bununla bərabər, şiber yəhərin daxilində elə yerləşmişdir ki, şiberin kəsimi şaquli xətt üzrə yəhərin kəsimi ilə üst-üstə düşür.

(11) **i2006 0152** (21) **a2004 0024**
(51) **F16L 15/00** (2006.01) (22) **11.02.2004**
E21B 17/042 (2006.01)

C09K 3/10 (2006.01)

(44) **30.06.2005**

(71)(72)(73) Həsənov Ramiz Əliş oğlu, Əmirov Rəhim Güləhməd oğlu, Volkov Aleksandr Sergeyeviç, Quliyeva Vüsəla Hacıağa qızı (AZ)

(54) **YİV BİRLƏŞMƏSİNİN KIPLƏNDİRMƏ ÜSULU.**

(57) Yiv birləşməsinin kipləndirmə üsulu, boru nipel başlığının kipləndirici materialla doldurulmasından və muftanın bağlanmasıdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kipləndirici material kimi bərk xəlitə və matrisadan ibarət kompozision materialdan istifadə edirlər, belə ki, kipləndirici materialı nipel başlığının son dörd vidəsinə doldururlar və matrisanın ərimə temperaturuna qədər qızdırırlar.

F 42

(11) i2006 0102	(21) a2005 0014
(51) F42B 7/10 (2006.01)	(22) 26.01.2005
F42B 30/02 (2006.01)	
(44) 31.03.2006	
(71)(72)(73) Heydərov Fərid Babək oğlu (AZ)	
(74) Mamedova X.N. (AZ)	
(54) YİVSİZ LÜLƏLİ SİLAH ÜÇÜN GÜLLƏ.	

(57) Yivsiz lüləli silah üçün güllə, zirvəsində oyuq olan vurucu başlıq hissəsi və bazalaşdırıcı elementli nazikləşdirilmiş quyruq hissəsi, obtürasiyaedici manjeti olan metal özəkdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, bazalaşdırıcı element, pilləli quyruq hissədə konusu atəş istiqamətinə yönəlmiş vəziyyətdə yerləşdirilmiş və arxa kənar tərəfində obtürasiyaedici boşluqlu obtürasiyaedici manjeti, ön kənar tərəfində isə yerləşdirici yuvası olan konus itələyici-obtürətor şəklində hazırlanıb və eyni zamanda xarici səthindəki şaquli oxa mail kanalları olan vurucu başlıq hissə, açıq ön kənar tərəfi ilə atəş istiqamətinə yönəlmiş, arxa kənar tərəfi ilə isə itələyici obtürətorun yuxarı hissəsini əhatələyən və itələyici-obtürətorun üzəri ilə hərəkət etmək imkanına malik və uzununa xarici qabırğaları olan stəkan şəklində hazırlanmış kalibr manjetində yerləşdirilib.

2. 1-ci bənd üzrə güllə, onunla fərqlənir ki, özək, daha məqbul olan qurğuşundan hazırlanıb.

3. 1-2-ci bəndlər üzrə güllə, onunla fərqlənir ki, özəyin zirvəsindəki oyuq ekspressiv boşluq şəklində hazırlanıb.

4. 1-3-cü bəndlər üzrə güllə, onunla fərqlənir ki, özəyin nazikləşdirilmiş quyruq hissəsi ən azı iki pilləyə malikdir.

5. 1-4-cü bəndlər üzrə güllə, onunla fərqlənir ki, itələyici-obtürətor, daha məqbul olan plastmasdan hazırlanıb.

6. 1-5-ci bəndlər üzrə güllə, onunla fərqlənir ki, itələyici-obtürətorun ön kənar hissəsindəki yerləşdirmə yuvası, ən azı iki pillə üçün pilləli formaya malikdir.

7. 1-6-cı bəndlər üzrə güllə, onunla fərqlənir ki, kalibr manjeti, daha məqbul olan plastmasdan hazırlanıb.

BÖLMƏ G

FİZİKA

G 01

(11) i2006 0136	(21) a2003 0263
(51) G01N 3/32 (2006.01)	(22) 29.12.2003

(44) **30.09.2005**

A 01G – A 61B

- (71)(73) **Geofizika və Mühəndis Geologiyası İstehsalat Birliyinin Azərgeofizika Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Şıxəliyev Yusif Ataman oğlu, Qauzer Henrix Yevgenyeviç, Qauzer Natalya Yuryevna (AZ)**
- (72) **Şıxəliyev Yusif Ataman oğlu, Qauzer Henrix Yevgenyeviç, Qauzer Natalya Yuryevna (AZ)**
- (54) **SÜXUR NÜMUNƏLƏRİNDƏ ENİNƏ DALĞALARIN SÜRƏTİNİN TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) Süxur nümunələrində eninə dalğaların sürətinin təyini üsulu, əks olunan uzununa dalğaların amplitudunu ölçmə yolu ilə eninə dalğa sürətinin birbaşa təyininə ibarət olub, onunla fərqlənir ki, süxur nümunəsi ilə uzununa dalğaların oyadıcısı arasında təması, akustik birincins maye mühit vasitəsi ilə həyata keçirirlər, qəbulediciləri həmin mühitdə elə yerləşdirirlər ki, məlum bucaq altında əks olunan dalğaların qeydi təmin edilsin.

(11) i2006 0107	(21) a2004 0096
(51) G01N 21/39 (2006.01)	(22) 10.05.2004
G01N 21/45 (2006.01)	

(44) **31.03.2006**

- (71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)**
- (72) **Mehdiyeva Səlimə İbrahim qızı, İsayev Abasət İsa oğlu, Abdullayev Nadir Məmməd oğlu, Məmmədov Eldar Arif oğlu, Zeynalov Vasif Zeynal oğlu, Əkbərov Hüseyn Kazım oğlu (AZ)**
- (54) **NAZİK TƏBƏQƏLİ MATERIALLARIN KRİSTALLAŞMAYA QARŞI DAVAMLILIĞININ TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) Nazik təbəqəli materialların kristallaşmaya qarşı davamlılığının təyini üsulu, kristallaşma müddətinin və temperaturunun təyininə ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kristallaşma müddətini və temperaturunu təbəqədən keçən dalğa uzunluğu $\lambda=0,63\text{mkm}$. olan modullaşmış işığın intensivliyinin dəyişməsinə görə qrafiki təyin edirlər.

(11) i2006 0135	(21) a2004 0022
(51) G01N 27/22 (2006.01)	(22) 06.02.2004

(44) **31.03.2006**

- (71)(73) **«Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)**
- (72) **Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı, Əliyev Rüstəm Talib oğlu, Rzayev Telman Bahadır oğlu (AZ)**
- (54) **NEFT ÜZRƏ DİELKOMETRİK RÜTUBƏTÖLÇƏN.**

(57) Neft üzrə dielkometrik rütubətölçən, iki sinusoidal gərginlik generatorundan, açardan və nümunəvi müqavimətdən ibarət olub, belə ki, sinusoidal gərginlik generatorlarının çıxışları açarın birinci və ikinci daimi kontaktlarına, açarın dəyişən kontaktı isə nümunəvi müqavimətin

bir ucu ilə birləşdirilmişdir, onunla fərqlənir ki, ona üç daimi kontaktı olan idarə olunan ikinci açar, iki gərginlik-kod çevirici, idarəetmə bloku, hesablama bloku və üç bərabər tutumlu kondensatorlardan ibarət olan tutumlu verici daxildir, hansı ki, birinci açarın dəyişən kontaktı, həmçinin birinci gərginlik-kod çeviricinin birinci girişi ilə birləşdirilmişdir, onun çıxışı hesablama blokunun birinci girişi ilə birləşdirilmişdir, nümunəvi müqavimətin ikinci ucu isə ikinci açarın dəyişən kontaktı və ikinci gərginlik-kod çeviricinin birinci girişi ilə birləşdirilmişdir, hansı ki, çıxışı hesablama blokunun ikinci girişi ilə birləşdirilmişdir, onun da çıxışı idarəetmə blokunun girişi ilə birləşdirilmişdir, idarəetmə blokunun birinci və ikinci çıxışları birinci və ikinci açarların idarəediciləri girişləri ilə, üçüncü və dördüncü çıxışları isə müvafiq olaraq birinci və ikinci gərginlik-kod çeviricilərin ikinci girişləri ilə birləşdirilmişdir, uyğun olaraq, ikinci açarın birinci daimi kontaktı birinci etalon maye-minerallanmış su ilə doldurulmuş kondensatorun elektrodu ilə birləşdirilmişdir, ikinci açarın ikinci daimi kontaktı isə ikinci etalon maye-susuz neftlə doldurulmuş kondensatorun elektrodu ilə birləşdirilmişdir, ikinci açarın üçüncü daimi kontaktı sulu-neftli emulsiya axan kondensatorun elektrodu ilə birləşdirilmişdir, üç kondensatorun ikinci elektrodu ümumdür və yer ilə birləşdirilmişdir.

(11) **i2006 0112** (21) **a2004 0189**
(51) **G01N 33/48** (2006.01) (22) **07.09.2004**
A61K 8/10 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(72)(73) **Ağayeva Tamilla Sultan qızı, Talıbova Səidə Rafiq qızı (AZ)**
(74) **Məmmədova X.N. (AZ)**
(54) **GÖZÜN ŞƏFFAF MÜHİTİNİN TƏDQIQI ÜSULU.**

(57) 1. Gözün şəffaf mühitinin tədqiqi üsulu, biomikroskopiya yolu ilə xarakterik əlamətlərin keyfiyyət və kəmiyyət analizi və onun nəticəsində zədələnmə dərəcəsinin təyininə ibarət olub, onunla fərqlənir ki, xarakterik əlamət kimi gözün şəffaf mühitinin denaturlanmış zülallı molekullarını tədqiq edirlər və denaturlanmış zülallı molekulların struktur dəyişikliklərini aşkar edirlər.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, gözün şəffaf mühitinin zülalının denaturasiyasının birinci dərəcəsinə əsasən mühitin şəffaflığını pozmayan tək-tək struktur dəyişikliklərini aşkar edirlər.

3. 1-2-ci bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, gözün şəffaf mühitinin zülalının denaturasiyasının ikinci dərəcəsinə tədqiq olunan mühitin toxumalarının 1/4 qədərini tutan müxtəlif şəkilli tək-tək tutqunluqları aşkar edirlər.

4. 1-3-cü bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, gözün şəffaf mühitinin zülalının denaturasiyasının üçüncü dərəcəsinə toxumaların 1/4-dən 1/3-ə qədərini tutan tutqunluq sahələrini aşkar edirlər.

5. 1-4-cü bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, gözün şəffaf mühitinin zülalının denaturasiyasının dördüncü dərəcəsinə toxumaların 1/3-dən çoxunu tutan tutqunluq sahələrini aşkar edirlər.

6. 1-5-ci bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, struktur dəyişikliklər kimi, məsələn, kanalçıqları, vakuoli, sulu yarıqları aşkar edirlər.

7. 1-6-cı bəndlər üzrə üsul onunla fərqlənir ki, məsələn, nöqtəvi, ştrixəbənzər və radial tutqunluqları aşkar edirlər.

(11) **i2006 0119** (21) **a2003 0179**
(51) **G01V** (2006.01) (22) **04.08.2003**
(44) **31.03.2006**
(86) **PCT/AZ 2003/000004 02.08.2003**
(87) **WO 2005/024465 17.03.2005**
(71)(72)(73) **Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu (AZ)**
(54) **AŞAĞITEZLİKLİ QRAVİTASIYA DALĞALARININ QEYD OLUNMASI ÜSULU.**

(57) Aşağıtezlikli qravitasiya dalğalarının qeyd olunması üsulu, kosmik obyektlərin müşahidəsini, parlaqlığın fasiləli və ya impulsvari dəyişməsinə görə kosmik obyektlərin ayrılmasını daxil edərək, onunla fərqlənir ki, fasiləli dəyişən dalğa uzunluqlu elektromaqnit dalğalarını şüalandıran kosmik obyektləri qeyd edirlər, kosmik obyektin bütün sahəsi boyu elektromaqnit şüalanmaların yazılmasını həyata keçirirlər, sonra kosmik obyektin səthində dəyişən dalğa uzunluqlu sahələri ayırırlar və bu sahələrin səthlərinin müşahidəçiyə nisbətən yaxınlaşma və uzaqlaşmasının nisbi qiymətlərinə çevirirlər və bu dəyişmələrin kvadrupol xassəsinə görə qravitasiya dalğalarının kosmik obyektədən keçməsi haqqında mühakimə aparırlar.

(11) **i2006 0120** (21) **a2003 0169**
(51) **G01V 1/00** (2006.01) (22) **24.07.2003**
G01B 9/02 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(86) **PCT/AZ 2003/000003 15.08.2003**
(87) **WO 2005/010558 03.02.2005**
(71)(72)(73) **Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu (AZ)**
(54) **QRAVİTASIYA DALĞALARININ QEYD OLUNMASI ÜÇÜN QURĞU.**

(57) 1. Qravitasiya dalğalarının qeyd olunması üçün qurğu, kəsişmə zonalarında şüalandırıcı və tunellərin daxilindən keçən lazer şüalarının interferensiyasını qeyd edən registrot qoyulmuş L-şəkilli yerləşən iki tuneldən, tunellərin başlanğıcında yerləşdirilmiş cüzi parlaqlığa malik olan güzgülərdən və tunellərin əks uclarında yerləşdirilmiş güzgülərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, tunellərin əks uclarında yerləşdirilmiş güzgülər tunelin daxili tərəfinə nisbətən 45° bucaq altında qurulmuşdur, tunellərin birinci cütünün sonundan onlara perpendikulyar olaraq, ox xəttlərinin kəsişmə zonasında, səthində müstəvisi lazer şüalarına perpendikulyar olan güzgülər qoyulan rezonator yerləşdirilmiş tunellərin ikinci cütü yerləşdirilmişdir, həm də, uzunluğu və eni qravitasiya dalğasının yarımperiodunun uzunluğundan az olan rezonator bütöv materialdan yerinə yetirilmişdir.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, hər düzxətli tunelin uzunluğu rezonatorun uzunluğu və enindən 2 dəfədən çox böyükdür.

3. Qravitasiya dalğalarının qeyd olunması üçün qurğu, kəsişmə zonalarında şüalandırıcı və tunellərin daxilindən keçən lazer şüalarının interferensiyasını qeyd edən registrator qoyulmuş L-şəkilli yerləşən iki tunneldən, tunnəllərin başlanğıcında yerləşdirilmiş cüzi parlaqlığa malik olan güzgülərdən və tunnəllərin əks uclarında yerləşdirilmiş güzgülərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq, tunnəllərin əks uclarında öz aralarında tunelin daxili tərəflərinə nisbətən 135° və 45° bucaq altında yerləşən güzgülərin ikinci cütünü saxlayırlar, bununla bərabər, rezonator sistemin daxilində tunnəllərin kəsişmə zonasında yerləşdirilmişdir və onun səthində müstəvisi güzgünün ikinci cütündən əks olunan lazer şüalarına perpendikulyar olan güzgülər yerləşdirilmişdir, həm də, uzunluğu və eni qravitasiya dalğasının yarımperiodunun uzunluğundan az olan rezonator bütöv materialdan yerinə yetirilmişdir.

4. 3-cü bənd üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, rezonator L-şəkilli formaya malikdir və tunnəllərə paralel olaraq yerləşdirilmişdir.

5. 4-cü bənd üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, rezonator bütöv və ya 2 elementdən quraşdırılmış şəkildə yerinə yetirilmişdir, həm də hər elementin uzunluğu qravitasiya dalğasının yarımperiodunun uzunluğundan qısadır.

6. 3-5-ci bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, hər düzxətli tunelin uzunluğu rezonatorun uzunluğu və enindən 2 dəfədən çox böyükdür.

- (11) **i2006 0118** (21) **a2004 0148**
(51) **G01V 7/10** (2006.01) (22) **03.07.2003**
(44) **31.03.2006**
(86) **PCT/AZ 2003/000001 24.07.2003**
(87) **WO 2005/003818 13.01.2005**
(71)(72)(73) **Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu (AZ)**
(54) **AŞAĞITEZLİKLİ QRAVİTASIYA DALĞALARININ QEYD OLUNMASI ÜSULU VƏ ONLARIN ÖLÇÜLMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.**

(57) 1. Aşağıtezlikli qravitasiya dalğalarının qeyd olunması üsulu, fırlanan tərəzilərdən təşkil olunmuş qurğunun köməyi ilə qravitasiya sabitinin variyasiyalarının ölçülməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, dürüstlüyü və həssaslığı artırmaq, qravitasiya dalğalarının yayılma istiqamətini təyin etmək üçün, fırlanan tərəzilərin, ən azı iki manivelasından ibarət qurğunun köməyi ilə G qravitasiya sabitinin eyni zamanlı, fasiləsiz və/və ya diskret ölçülməsini aparırlar, bununla bərabər, yüngül kütləli manivelaları bir-birinə nisbətən perpendikulyar yerləşdirirlər, qravitasiya dalğalarının istiqamətini təyin etmək üçün isə fırlanan tərəzilərlə G qravitasiya sabitinin ölçülməsi anında qravimetrin köməyi ilə ağırlıq qüvvəsinin qabarma variyasiyalarının əlavə ölçülməsini aparırlar və ağırlıq qüvvəsinin qabarma variyasiyalarının dövrlər fəzası və/və ya G variyasiyalarının tsikl dövrlərinə nisbətən ağırlıq qüvvəsinin təcilinə mütəlak qiymətləri üzrə dəyişdirilməsinə görə qravitasiya dalğalarının istiqamətini təyin edirlər.

2. Aşağıtezlikli qravitasiya dalğaları A01G-A61B nəsi üçün qurğu, fırlanan saplardan asılmış yüngül kütləli manivelalardan təşkil olunan fırlanan tərəziləri olan gövdədən və fırlanan tərəzilərin kütlələrinə nisbətən tərənən kütlədən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, fırlanan tərəzilərin əsas manivelasına paralel olaraq, oxşar manivela elə yerləşdirilir ki, dönmə anında hər iki fırlanan tərəzilərin elementlərinin arasında boşluq və manivelaların bir-birinə nisbətən perpendikulyar olaraq yerdəyişməsi imkanı təmin edilir, bununla bərabər, tərənən kütlələr iki manivelanın kütlələri arasında elə qaydada yerləşdirilir ki, fırlanan tərəzilərin kütlələrinin mərkəzləri tərənən kütlələrin mərkəzlərindən bərabər məsafədə olsun.

3. 2-ci bənd üzrə qurğu, onunla fərqlənir ki, anivelaların mərkəzi hissəsində oyuq yerinə yetirilir və elə qurulur ki, üst manivelada oyuq yuxarıya doğru, aşağı manivelada isə aşağıya doğru əyilir.

4. 2-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, manivelalar mərkəzi hissədə əyilmiş yerinə yetirilir və elə qurulur ki, üst manivelada əyilmə bucağı yuxarıya, alt manivelada isə aşağıya doğru istiqamətləndirilsin.

- (11) **i2006 0116** (21) **a2003 0074**
(51) **G01R 21/00** (2006.01) (22) **16.04.2003**
G01R 21/06 (2006.01)
(44) **31.03.2005**
(71)(73) **Azərbaycan Elmi Tədqiqat Energetika və Enerji Layihə İnstitutu, Balametov Əşrəf Balamet oğlu, Xəlilov Elman Dəmir oğlu, Balametov Elçin Əşrəf oğlu (AZ)**
(72) **Balametov Əşrəf Balamet oğlu, Xəlilov Elman Dəmir oğlu, Balametov Elçin Əşrəf oğlu (AZ)**
(54) **YÜKSƏK GƏRGİNLİKLİ DƏYİŞƏN CƏRƏYAN XƏTTİNDƏ AKTİV GÜCÜN TƏYİN OLUNMASI ÜSULU.**

(57) Yüksək gərginlikli dəyişən cərəyan xəttində aktiv gücün təyin olunması üsulu, cərəyanın, gərginliyin, aktiv və reaktiv gücün ölçülməsindən, ölçülmüş kəmiyyətlərə əsasən cərəyan və gərginlik ölçü transformatorlarının sisteməlik xətasının təyin edilməsindən, aktiv gücün qiymətinin aktiv gücün ölçülmüş kəmiyyətindən çıxmaqla təyin edilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq, gərginlik ölçü transformatorunun ikinci dövrəsində cərəyanı ölçülər və ölçülən cərəyanın qiymətinə əsasən gərginlik ölçü transformatorunun, birləşdirici naqillərin əmələ gətirdiyi sisteməlik xətalara və ölçü sisteminin sisteməlik xətasını dəqiqləşdirirlər.

G 06

- (11) **i2006 0104** (21) **a2005 0012**
(51) **G06F 17/00** (2006.01) (22) **25.01.2005**
G06F 17/15 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutu (AZ)**

- (72) Əliyev Telman Abbas oğlu, Musayeva Nailə Fuad qızı (AZ)
(54) ÖLÇÜ İNFORMASIYASININ DOĞRULUQ DƏRƏCƏSİNİN TƏYİNİ ÜSULU.

(57) Ölçü informasiyasının doğruluq dərəcəsinin təyini üsulu, informasiya mənbəyindən istifadəçiyə ötürülən faydalı siqnal və əngəldən ibarət ölçü informasiyasının qeydindən və əngəl dispersiyası qiymətinin təyin edilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əngəl dispersiyası qiymətini korrelyasiya funksiyasının $\mu=0,2$ zaman sürüşməsindəki qiymətlərinin cəmi ilə korrelyasiya funksiyasının $\mu=1$ zaman sürüşməsində ikiqat qiymətinin fərqi əsasında təyin edirlər:

$$D^*(\varepsilon) = R_{gg}(\mu = 0 \cdot \Delta t) + R_{gg}(\mu = 2 \cdot \Delta t) - 2R_{gg}(\mu = 1 \cdot \Delta t)$$

harada ki,

$$R_{gg}(\mu = 0 \cdot \Delta t) = (1/N) \sum_{i=1}^N g(i\Delta t)g(i\Delta t),$$

$$R_{gg}(\mu = 1 \cdot \Delta t) = (1/N) \sum_{i=1}^N g(i\Delta t)g[(i+1)\Delta t],$$

$$R_{gg}(\mu = 2 \cdot \Delta t) = (1/N) \sum_{i=1}^N g(i\Delta t)g[(i+2)\Delta t],$$

$D^*(\varepsilon)$ - əngəl dispersiyasının hesablanmış qiyməti,
 $R_{gg}(\mu)$ - korrelyasiya funksiyasının qiyməti,

μ - zaman sürüşməsi,
 Δt - tədqiq olunan ölçü informasiyasının (siqnalın) diskretləşdirmə addımı,
 N - diskretləşdirmə addımlarının sayı,
 i - diskretləşdirmə addımının nömrəsi,
 $g(i\Delta t)$ - tədqiq olunan ölçü informasiyasının (siqnalın) diskretləşdirmə addımlarıdır.

BÖLMƏ H

ELEKTRİK

H 01

- (11) i2006 0106 (21) a2004 0132
(51) H01J 29/02 (2006.01) (22) 23.06.2004
H05B 33/14 (2006.01)
(44) 31.03.2006
(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)
(72) Tağıyev Bahadır Hüseyn oğlu, Tağıyev Oqtay Bahadır oğlu, Abuşov Səid Abuş oğlu, Kazımova Fatma Allahverdi qızı, Mustafayev Məhəmməd Ənvər oğlu (AZ)
(54) FOTOLUMİNESSENT MATERIAL.

(57) Fotoluminescent material 1 kütlə % Eu^{2+} ionları ilə aşqarlanmış SrGa_2S_4 kristalı əsasında olub, onunla fərqlənir ki, o əlavə olaraq 3 kütlə % Ce^{3+} ionlarından ibarətdir və $(\text{SrGa}_2\text{S}_4)_{0,96}(\text{EuF}_3)_{0,01}(\text{CeF}_3)_{0,03}$ stexiometrik formulu-na malikdir.

- (11) i2006 0105 (21) a2004 0078
(51) H01L 31/00 (2006.01) (22) 28.04.2004
(44) 31.03.2006
(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)
(72) İsmayilov Namiq Cəmil oğlu (AZ)
(54) FOTOQƏBULEDİCİ.

(57) Fotoqəbuledici, uc kontaktlarına ardıcıl olaraq elektrik gərginlik mənbəyi və qeydedici qoşulmuş yarımkeçirici lövhəcikdən, yarımkeçirici lövhəciyin səthinə çəkilmiş yarımşəffaf metal lövhəciklərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yarımşəffaf metal lövhəciklər yarımkeçirici ilə kontaktda Şottki baryeri şəklində yerinə yetirilib və uc kontaktların biri ilə birləşdirilib, digər kontaktdan isə yük daşıyıcılarının bipolyar diffuzion uzunluğuna bərabər aralıqla ayrılıb.

H 02

- (11) i2006 0114 (21) a2004 0102
(51) H02J 7/00 (2006.01) (22) 17.05.2004
H02J 7/10 (2006.01)
H01M 10/46 (2006.01)
(44) 31.03.2006
(71)(73) Elektronika və İnformatika Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)
(72) Rəsulov Cəbit Məhəmməd oğlu (AZ)
(54) MOBİL TELEFONLARIN AKKUMULYATOR BATAREYALARININ DOLDURMA QURĞUSU.

(57) 1. Mobil telefonların akkumulyator batareyalarının doldurma qurğusu, doldurma qurğusunun sxeminə qoşulmuş körpü düzləndiricisi ilə birləşdirilmiş şəbəkə transformatorundan, öz aralarında ardıcıl birləşdirilmiş qoruyucular, tranzistorlar, tutumlar, rezistorlar, stabilizatorlar, dəyişdirici açar, işıq diodu və mikrosxemdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, iki tranzistorlu triqer şəklində yerinə yetirilib, onun birinci tranzistorunun baza elektrodu rezistor və relenin kontaktları vasitəsi ilə mənfə şinə, emitter elektrodu müsbət şinə, kollektor elektrodu isə rezistor vasitəsi ilə ikinci tranzistorun baza elektroduna qoşulmuşdur, ikinci tranzistorun emitter və kollektor elektrodları mənfə şinə qoşulmuşdur, bu halda birinci bölücünün aşağı çiyinin potensiometrlik qoşulmuş rezistorunun kontaktlarından biri, birinci tranzistorun baza elektroduna birləşdirilmişdir, onun ikinci kontaktı birinci bölücünün yuxarı çiyinin rezistoru vasitəsi ilə müsbət şinə, sonuncu isə rezistor vastəsilə birinci gərginlik stabilizatorunun birinci elektroduna qoşulmuşdur, onun ikinci elektrodu diod vasitəsi ilə müsbət şinin çıxış kontaktına qoşulmuşdur, belə ki, birinci bölücünün potensiometrlik qoşulmuş rezistorun orta kontaktı rezistor vasitəsilə birinci gərginlik stabilizatorunun birinci elektroduna və birinci tutum vasitəsi ilə müsbət şinə birləşib, mənfə şin isə ikinci tutum vasitəsi ilə birinci gərginlik stabilizatorunun ikinci elektrodu rezistor vasitəsi ilə onun üçüncü elektroduna qoşulub, sonuncuya mənfə şinə qoşulmuş, potensiometrlik qoşulmuş rezistorlu ikinci bölücüsü birləşib, mənfə şin isə işıq diodu və rezistor vasi-

təsi ilə birinci gərginlik stabilizatorunun ikinci elektroduna və doldurma qurğusunun mənfı çıxış kontaktına qoşulub, ikinci bölmünün potensiometrlik qoşulmuş rezistorunun digər kontaktı isə rezistor vasitəsi ilə isə birinci gərginlik stabilizatorunun üçüncü elektroduna birləşib.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, ona müsbətqil elektrik qidalandırma sxemi daxildir, burada tranzistor stabilizatorunun baza elektrodu, birinci və ikinci gərginlik stabilizatorları vasitəsi ilə doldurma qurğusunun gövdəsinə birləşdirilmişdir, kollektor elektrodu qoruyucu və dəyişdirici açar vasitəsi ilə müsbət giriş kontaktına və rezistor vasitəsi ilə baza elektroduna qoşulmuşdur, emitter elektrodu ikinci gərginlik stabilizatorun elektroduna qoşulmuşdur, onun üçüncü elektrodu üçüncü stabilizator vasitəsi ilə doldurma qurğusunun gövdəsinə birləşdirilmişdir, ikinci və üçüncü gərginlik stabilizatorların, həmçinin ikinci gərginlik formalaşdırıcısının ikinci və üçüncü elektrodlarının arasında isə uyğun olaraq rezistorlar qoşulmuşdur, birinci gərginlik formalaşdırıcısının üçüncü elektrodu gövdəyə, ikinci elektrodu isə qoruyucu vasitəsi ilə doldurma qurğusunun müsbət çıxış kontaktına və tutum vasitəsi ilə gövdəyə birləşdirilmişdir, bu halda ikinci gərginlik stabilizatorunun ikinci elektrodu birinci gərginlik formalaşdırıcısının birinci elektroduna qoşulmuşdur, üçüncü gərginlik stabilizatorunun birinci elektrodu, tranzistor stabilizatorunun kollektor elektroduna və tutum vasitəsi ilə doldurma qurğusunun gövdəsinə birləşdirilmişdir, üçüncü gərginlik stabilizatorunun ikinci elektrodu tutum vasitəsi ilə doldurma qurğusunun gövdəsinə və müsbət çıxış kontaktına, üçüncü elektrodu isə beşinci stabilizator vasitəsi ilə gövdəyə birləşdirilmişdir, belə ki, ikinci gərginlik formalaşdırıcısının birinci elektrodu qoruyucu vasitəsi ilə müsbət çıxış kontaktına, üçüncü elektrodu dördüncü stabilizator vasitəsi ilə doldurma qurğusunun gövdəsinə birləşdirilmişdir, bu zaman dəyişdirici açar tərəfdən müsbət kontakt, doldurma qurğusunun müsbət şinin çıxış kontaktına qoşulmuşdur, üçüncü gərginlik stabilizatorun mənfı kontaktı isə uyğun olaraq doldurma qurğusunun relesi tərəfdən mənfı şinin çıxış kontaktına birləşdirilmişdir.

nalının pəncərəsi önündə işçi ara ilə yerləşdirilib, jetonun sabit maqneti, jeton qəbuledicisinin çıxıntlarına uyğun qanovları və mərkəzində sərt bərkidilmiş maqneti olan yastı şayba şəkildə yerinə yetirilib, pyezohəssas lövhənin elektrodları isə gərginlik gücləndiricisi və elektron açarı vasitəsi danışıq sxemi dövrəsinin elektrik kontaktlarına birləşərək, onunla fərqlənir ki, əlavə olaraq, birinci pyezohəssas lövhə altında paralel yerləşdirilmiş və sərt bərkidilmiş pyezohəssas lövhəyə uyğun şəkildə yerinə yetirilmiş ikinci kassalayıcı qovşaq vericisi, ikinci gərginlik gücləndiricisi, birinci və ikinci hədd qurğuları, analoq-rəqəm çeviriciləri və qadağa məntiqi elementi daxil edilib, bu zaman birinci gərginlik gücləndiricisinin çıxışı, birinci hədd qurğusu, analoq-rəqəm çeviricisi vasitəsi ilə qadağa məntiqi elementin birinci girişinə, ikinci pyezohəssas lövhənin elektrodları isə gərginlik gücləndiricisi, hədd qurğusu və analoq-rəqəm çeviricisi vasitəsi ilə qadağa məntiqi elementinin ikinci girişinə birləşdirilib, qadağa məntiqi elementinin çıxışına isə telefon avtomatının danışıq sxemi dövrəsinin elektrik kontaktları qoşulmuşdur.

H 04

- (11) **i2006 0113** (21) **a2004 0125**
(51) **H04M 17/00** (2006.01) (22) **18.06.2004**
H04M 17/02 (2006.01)
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Elektronika və İnformatika Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)**
(72) **Rəsulov Cabit Məhəmməd oğlu, Məmmədov Əlixan Heydər oğlu (AZ)**
(54) **JETON TELEFON AVTOMATININ KASSALAYICI QOVŞAĞININ PYZEHƏSSAS VERİCİSİ.**

(57) Jeton telefon avtomatının kassalayıcı qovşaqının pyezohəssas vericisi, gövdəyə konsol şəkildə bərkidilmiş, orta metal qatlı pyezohəssas lövhə şəkildə yerinə yetirilmiş kassalayıcı qovşaq vericisindən, metal qatının sərbəst çıxıntılı sonluğuna bərkidilmiş sabit maqnetdən, hansı ki, jetonun sabit maqneti ilə qarşılıqlı təsir imkanı ilə jeton ka-

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ
FAYDALI MODEL PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ**

---

(11) F2006 0002 (21) U2004 0003
(51) B01F 3/04 (2006.01) (22) 16.07.2004
(44) 31.03.2006
(31) 2003 122463 (32) 25.07.2003
(33) RU
(71)(72)(73) Kutıyev Anatoliy Anatolyeviç (RU)
(74) Əfəndiyev V.F. (AZ)
(54) OKSİGENLƏ QAZLAŞDIRILMIŞ İÇKİ
ÜÇÜN ÇƏN.

(57) 1. Oksigenlə qazlaşdırılmış içki üçün çən, hermetik bağlanılıb, içərisində üzərində oksigen olan oksigenlə doydurulmuş maye olub, onunla fərqlənir ki, çən plastik kütlədən və ya metaldan, və ya şüşədən hazırlanıb, belə ki, çənin divarlarının oksigenin 7,0 atmosferdən artıq olmayan daxili təzyiqinə uyğun hesablab, mayenin tərkibində olan oksigenin miqdarı isə 1,05 atmosferdən 7,10 atmosferə qədər təzyiqlə 0,5°C-dən 37,5°C temperaturda onun təzyiq altında mayenin oksigenlə doydurulması ilə, 5 mq/l-dən 200 mq/l diapazonuna uyğun hesablanıb.

2. Çən 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, maye qismində bulaq suyu və ya mineral su, və ya tərəvəz, və ya meyvə, və ya giləmeyvə şirəsi istifadə olunub.

3. Çən 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, çənin hermetikliyi vintli və ya dartılmaqla bağlanılan qapaq ilə təchiz edilib.

5. Qurğu, 1-4-cü bəndlərdən hər hansı biri üzrə onunla fərqlənir ki, qazın mayeyə tələb olunan yeridilmə sürətini təmin etmək üçün, çıxış klapanı tənzimləmə bilən tərzdə işlənilib.

6. Qurğu, 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, vannadakı maye sudan ibarətdir.

7. Qurğu, 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, vannadakı maye, əsas balneoloji qrupa daxil olan səkkiz mineral suyun hər hansı birindən ibarətdir.

8. Qurğu, 2-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, kiçik balonun içərisindəkiləri sıxışdırıb çıxarmaq üçün, kiçik balonun içərisinə, izafı təzyiq yaradan element qismində işlədilən karbon anhidrinin konsentrasiı və suda həll olunmuş karbon qazı yerləşdirilib.

(11) F2006 0003 (21) U2004 0005
(51) B01F 3/04 (2006.01) (22) 23.07.2004
(44) 31.03.2006
(31) 2001 133877 (32) 19.12.2001
(33) RU
(86) PCT/RU 2002/00537 18.12.2002
(87) WO 03/051269 A1 26.06.2003
(71)(73) Otkritoye Aktsionernoye Obşestvo eksperimentalno-konservniy zavod «LEBEDYAN-SKIY» (RU)
(72) Kutıyev Anatoliy Anatolyeviç (RU)
(74) Əfəndiyev V.F. (AZ)
(54) QAZ VANNASININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN
BİRDƏFƏLİK FƏRDİ QURĞU.

(57) 1. Qaz vannasının hazırlanması üçün birdəfəlik fərdi qurğu, tərkibinə tələb olunan qaz konsentrasiyalı bir qaz vannasının hazırlanması üçün içərisində qaz yerləşdirilmiş kiçik qaz balonu daxildir, belə ki, göstərilən kiçik qaz balonu maye səthinin altına qazın yeridilməsini təmin edən çıxış klapanı ilə təchiz edilmişdir.

2. Qurğu, 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, karbonlu vannanın hazırlanması üçün kiçik balonun içərisində karbon qazı yerləşdirilib.

3. Qurğu, 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, oksigenli vannanın hazırlanması üçün kiçik balonun içərisinə oksigen yerləşdirilib.

4. Qurğu, 1-ci bənd üzrə, onunla fərqlənir ki, azotlu vannanın hazırlanması üçün kiçik balonun içərisinə azot yerləşdirilib.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(11) S2006 0024
(51) 01-01
(44) 31.03.2006
(31) 000253448
(33) EM

(21) S2004 0014
(22) 10.05.2005

(32) 08.11.2004

(71)(73) ÜLKER GIDA SANAYİ VE TİCARET A.S.
(TR)

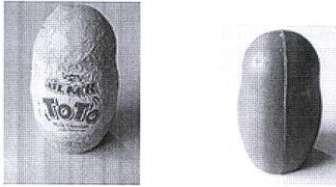
(72) Murat Ülker (TR)

(74) Xəlilov B.A. (AZ)

(54) SARĞI KAĞIZINDA ŞOKOLAD MƏMULATI.

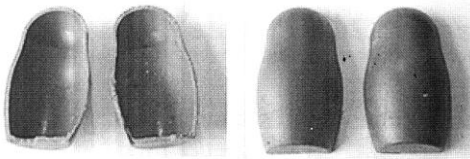
(57) Sarğı kağızında şokolad məmulatı aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- mərkəzdə enlənmiş girdə başlı və aşağı və yuxarıya doğru daralan yastı oturmaqalı gövdəli həcmi fiqur şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- qablaşdırmada müşayiətedici məlumatın və "SPECIAL" şrift yazısının, "ÜLKER" əmtəə nişanının, iki hərfinin, birincisinin altında və axırıncıdan qabaqkının üstündə içəriyə doğru əyilmiş xəttli "TOTO" yazısının və "Milk Chocolate with Surprise" yazısının olması ilə;
- şokolad ərzağının boşluğunda sürprizin olması ilə.

Əsasən şokoladdan hazırlanmış ərzaq xarakterizə olunur:

- mərkəzdə enlənmiş girdə başlı və aşağıya və yuxarıya doğru daralan yastı oturmaqalı gövdəli həcmi içiboş fiqur şəklində birləşən iki simmetrik yarım hissədən yerinə yetirilməsi ilə.

Əsasən şokoladdan hazırlanmış ərzaq üçün sarğı kağızı xarakterizə olunur:

- düzbucaqlı forması ilə;
- üfqi istiqamətlənmiş üç: iki kənar və bir mərkəzi hissələrdən ibarət kompozisiya ilə;
- aşağı kənar hissədə müşayiətedici məlumatın şrift qrafikasının yerləşdirilməsi ilə;

- mərkəzi hissədə yuxarıdan aşağı yerləşmiş "SPECIAL" şrift yazısından, "ÜLKER" əmtəə nişanından, qövsvari

yerinə yetirilməklə həcmi təqlid edən, iki hərfinin, birincisinin altında və axırıncıdan qabaqkının üstündə içəriyə doğru əyilmiş xəttli "TOTO" yazısından və "Milk Chocolate with Surprise" yazısından ibarət rapportlu təkrar edilən süjetin yerləşdirilməsi ilə.

(11) 2006 0022

(51) 13-02

(44) 31.03.2006

(31) D2004-028465

(33) JP

(71)(73) SONY Kompüter Entertaynment İnk. (JP)

(72) Kazuya Suceno, Hacime İshara (JP)

(74) Əfəndiyev V.F. (AZ)

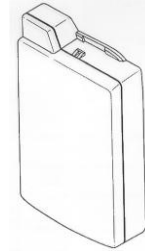
(54) BATAREYA.

(21) S2005 0003

(22) 10.03.2005

(32) 21.09.2004

(57) Batareya, aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- yuxarı tərəfində kəsik piramida şəkilli çıxıntı olan yastı dördbucaqlı prizma əsaslı yerinə yetirilməsi ilə.

(11) S2006 0021

(51) 13-03

(44) 31.03.2006

(31) D2004-028360

(33) JP

(71)(73) SONY Kompüter Entertaynment İnk. (JP)

(72) Minoru Simizu (JP)

(74) Əfəndiyev V.F. (AZ)

(54) ELEKTRİK BİRLƏŞDİRİCİSİ.

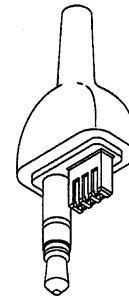
(21) S2005 0002

(22) 10.03.2005

(32) 17.09.2004

(57) Elektrik birləşdiricisi, aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi ilə: gövdə, kontakt bloku və birləşdirici element;

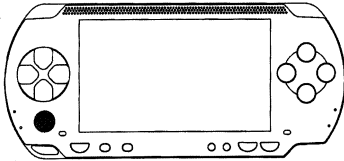

- gövdənin, kəsik konus və silindrik seqmentlə kombinasiya şəklində işlənməsi ilə;

- kontakt blokunun, kontaktların yerləşdirildiyi şaquli kəsiklərlə təchiz edilmiş dördbucaqlı prizma əsasında işlənməsi ilə;
- birləşdirici elementin, konus və silindrik formalı sahələrdən ibarət olan fırlanma qabiliyyətinə malik uzadılmış gövdə şəklində işlənməsi ilə;
- kontakt blokunun və birləşdirici elementin gövdənin aşağı tərəfində yerləşdirilməsi ilə.

(11) S2006 0020 (21) S2004 0025
 (51) 14-02 (22) 09.11.2004
 (44) 31.03.2006
 (31) D2004-13727 (32) 10.05.2004
 (33) JP
 (71)(73) SONY Kompüter Entertainment İnk. (JP)
 (72) Oqasavara Şiniçi (JP)
 (74) Əfəndiyev V.F. (AZ)
 (54) HESABLAMA VƏ İDARƏETMƏ QURĞUSU.

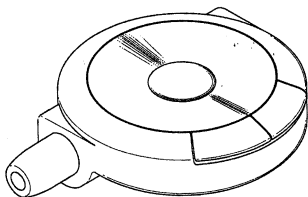
- (57) Hesablama və idarəetmə qurğusu, xarakterizə olunur:
- gövdənin düz səth şəkilli yuxarı və aşağı tərəflər və yarımdairə şəkilli yan tərəflərlə yerinə yetirilməsi ilə;
  - gövdənin ön tərəfində displey üçün düzbucaqlı pəncərənin mövcudluğu ilə;

- gövdənin üzərində, dairə boyu yerləşdirilmiş dəyirmi düymələrin sağ dəsti və dairənin mərkəzinə doğru istiqamətlənmiş, tədricən nazikləşdirilmiş ucları olan və dairə boyu yerləşdirilmiş çoxbucaqlı düymələrin sol dəstindən ibarət olan idarəetmə elementlərinin mövcudluğu ilə.

(11) S2006 0023 (21) S2005 0004
 (51) 14-03 (22) 10.03.2005
 (44) 31.03.2006
 (31) D2004-028358 (32) 17.09.2004
 (33) JP
 (71)(73) SONY Kompüter Entertainment İnk. (JP)
 (72) Minoru Simizu (JP)
 (74) Əfəndiyev V.F. (AZ)
 (54) MƏSAFƏDƏN İDARƏETMƏ PULTU.

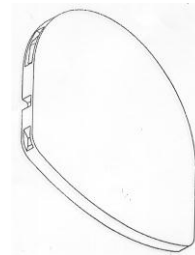
- (57) Məsafədən idarəetmə pultu, aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

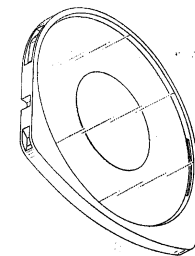
- kompozisiya elementlərinin tərkibi ilə: gövdə, sıxac, birləşdirici element, mərkəzi girdə düymə və ətraf dördbucaqlı düymələr;
- gövdənin aşağı tərəfi boyu uzadılmış çıxıntıya malik olan üfqi yönümlü qısa silindr əsasında yerinə yetirilməsi ilə;
- sıxacın, qısa silindrin aşağı tərəfi boyu uzadılmış elementin əsasında yerləşdirilməsi və onun uzadılmış elementin mərkəzi hissəsi ilə sərbəst şəkildə birləşdirilməsi ilə;
- birləşdirici elementin, silindrin əsasında, uzadılmış çıxıntının qabaq tərəfində yerləşdirilməsi ilə;
- gövdənin üst tərəfində mərkəzi girdə düymə və ətraf dördbucaqlı düymələrin yerləşdirilməsi ilə.

(11) S2006 0019 (21) S2004 0024
 (51) 14-99 (22) 09.11.2004
 (44) 31.03.2006
 (31) D2004-13747 (32) 10.05.2004
 (33) JP
 (71)(73) SONY Kompüter Entertainment İnk. (JP)
 (72) Qoto Teiyu (JP)
 (74) Əfəndiyev V.F. (AZ)
 (54) DİSK ÜÇÜN KARTRİDC (2 VARIANT).

- (57) 1. Disk üçün kartridc (variant 1), xarakterizə olunur:
- paralel, düz sağ və sol tərəflərə və əyilmiş yuxarı və aşağı tərəflərə malik olan yastı gövdəsi ilə, belə ki, yuxarı tərəfin əyrilik radiusu aşağı tərəfin əyrilik radiusundan kiçikdir;

- gövdənin arxa tərəfində dördkünc pəncərənin olması ilə.
2. Disk üçün kartridc (variant 2), xarakterizə olunur:
- paralel, düz sağ və sol tərəflərə və əyilmiş yuxarı və aşağı tərəflərə malik olan yastı gövdəsi ilə, belə ki, yuxarı tərəfin əyrilik radiusu aşağı tərəfin əyrilik radiusundan kiçikdir;
  - gövdənin arxa tərəfində dördkünc pəncərənin olması ilə;

- gövdənin arxa və ön tərəflərinin yuvarlanmış hissələrinin şəffaf yerinə yetirilməsi ilə.

GÖSTƏRİCİLƏR

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT
99/001501	C09K 7/00 (2006.01)		C08F 220/10 (2006.01)	a2005 0276	E21B 43/00 (2006.01)
a2000 0037	B01D 53/28 (2006.01)		C10M 143/10 (2006.01)	a2005 0278	C30B 29/46 (2006.01)
a2000 0042	F04B 47/02 (2006.01)		C10M 145/14 (2006.01)		C30B 33/02 (2006.01)
a2002 0128	E21B 43/00 (2006.01)		C10M 119/12 (2006.01)	a2005 0287	A61K 9/06 (2006.01)
a2004 0080	E02D 27/34 (2006.01)	a2005 0144	H04L 12/56 (2006.01)		A61K 17/06 (2006.01)
a2004 0191	A23L 1/06-1/072 (2006.01)	a2005 0153	H02P 5/00 (2006.01)	a2005 0289	A61F 9/00 (2006.01)
	A23L 1/212 (2006.01)		G05B 11/00 (2006.01)	a2006 0001	A61K 36/00 (2006.01)
	A23L 1/2165 (2006.01)	a2005 0167	C23F 11/08 (2006.01)	a2006 0004	E21B 37/00 (2006.01)
	A23P 1/06 (2006.01)	a2005 0170	E21B 43/34 (2006.01)		E21B 36/04 (2006.01)
a2004 0192	F23Q 2/28 (2006.01)		E21B 43/38 (2006.01)	a2006 0014	G02B 6/00 (2006.01)
a2004 0246	H01L 43/08 (2006.01)	a2005 0177	C08F 291/02 (2006.01)		G02B 6/38 (2006.01)
	H01L 43/10 (2006.01)	a2005 0184	B23Q 11/04 (2006.01)		G02F 3/00 (2006.01)
a2004 0248	E21B 33/13-16 (2006.01)	a2005 0185	H04M 1/23 (2006.01)		H03K 3/42 (2006.01)
a2005 0048	A01K 5/00 (2006.01)	a2005 0189	C07C 215/08 (2006.01)	a2006 0023	C07C 2/06 (2006.01)
a2005 0056	E21B 43/00 (2006.01)		C10M 133/14 (2006.01)		C07C 2/24 (2006.01)
a2005 0064	C10M 119/02 (2006.01)	a2005 0195	C02F 1/50 (2006.01)		B01J 31/00 (2006.01)
	C10M 133/12 (2006.01)		A61P 31/00 (2006.01)		B01J 31/14 (2006.01)
	C10M 135/10 (2006.01)		A61K 33/38 (2006.01)	a2006 0026	F22D 1/14 (2006.01)
	C10M 137/14 (2006.01)	a2005 0199	G01K 17/08 (2006.01)	a2006 0031	C07C 41/06 (2006.01)
	C10M 101/02 (2006.01)		G01K 7/02 (2006.01)		C07C 43/02 (2006.01)
	C10M 143/02 (2006.01)	a2005 0200	F16B 5/00 (2006.01)		C07C 43/04 (2006.01)
	C10M 155/02 (2006.01)		F16L 3/00 (2006.01)	a2006 0036	C10G 65/04 (2006.01)
a2005 0075	E04H 9/02 (2006.01)	a2005 0210	B01D 25/02 (2006.01)	a2006 0042	C10C 3/04 (2006.01)
a2005 0079	C08F 212/12 (2006.01)	a2005 0234	A24B 15/18 (2006.01)	a2006 0058	B01D 53/28 (2006.01)
	C08F 222/10 (2006.01)	a2005 0237	H01Q 21/00 (2006.01)	a2006 0103	C09K 8/52 (2006.01)
	C10M 143/10 (2006.01)	a2005 0244	C08F 240/00 (2006.01)		E21B 37/06 (2006.01)
	C10M 145/14 (2006.01)	a2005 0245	H04R 17/00 (2006.01)	a2006 0132	E21B 43/22 (2006.01)
a2005 0081	B24B 17/00 (2006.01)	a2005 0251	C22B 43/00 (2006.01)	a2006 0133	E21B 43/27 (2006.01)
a2005 0098	C10M 111/02 (2006.01)	a2005 0253	A23L 2/04 (2006.01)	a2006 0139	C08B 11/02 (2006.01)
	C10N 40/08 (2006.01)		A23L 2/38 (2006.01)		C08B 11/06 (2006.01)
a2005 0111	H01C 7/10 (2006.01)	a2005 0260	G06F 7/20 (2006.01)	a2006 0165	G06F 3/00 (2006.01)
	H01C 7/112 (2006.01)		G06F 7/38 (2006.01)		G06F 13/00 (2006.01)
	H01C 17/10 (2006.01)	a2005 0261	C12M 1/04 (2006.01)	a2006 0204	A61K 8/97 (2006.01)
a2005 0119	H04N 7/20 (2006.01)	a2005 0262	C12M 1/04 (2006.01)		A61K 9/14 (2006.01)
	G01J 3/36 (2006.01)	a2005 0264	F41G 1/00 (2006.01)		A61Q 5/10 (2006.01)
	G01J 1/44 (2006.01)		F41G 1/34 (2006.01)		A61Q 5/12 (2006.01)
a2005 0138	C08F 212/08 (2006.01)	a2005 0265	E01C 7/08 (2006.01)		A61Q 7/00 (2006.01)

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi
A01K 5/00 (2006.01)	a2005 0048	C08F 220/10 (2006.01)	a2005 0138	E21B 43/00 (2006.01)	a2005 0056
A23L 1/06-1/072 (2006.01)	a2004 0191	C08F 222/10 (2006.01)	a2005 0079	E21B 43/00 (2006.01)	a2005 0276
A23L 1/212 (2006.01)	a2004 0191	C08F 240/00 (2006.01)	a2005 0244	E21B 43/22 (2006.01)	a2006 0132
A23L 1/2165 (2006.01)	a2004 0191	C08F 291/02 (2006.01)	a2005 0177	E21B 43/27 (2006.01)	a2006 0133
A23L 2/04 (2006.01)	a2005 0253	C09K 7/00 (2006.01)	99/001501	E21B 43/34 (2006.01)	a2005 0170
A23L 2/38 (2006.01)	a2005 0253	C09K 8/52 (2006.01)	a2006 0103	E21B 43/38 (2006.01)	a2005 0170

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
GÖSTƏRİCİLƏR

Bülleten №1 30.03.2007

AZ		GÖSTƏRİCİLƏR		Bülleten №1 30.03.2007				
A23P 1/06	(2006.01)	a2004 0191	C10C 3/04	(2006.01)	a2006 0042	F04B 47/02	(2006.01)	a2000 0042
A24B 15/18	(2006.01)	a2005 0234	C10G 65/04	(2006.01)	a2006 0036	F16B 5/00	(2006.01)	a2005 0200
A61F 9/00	(2006.01)	a2005 0289	C10M 101/02	(2006.01)	a2005 0064	F16L 3/00	(2006.01)	a2005 0200
A61K 8/97	(2006.01)	a2006 0204	C10M 111/02	(2006.01)	a2005 0098	F22D 1/14	(2006.01)	a2006 0026
A61K 9/06	(2006.01)	a2005 0287	C10M 119/02	(2006.01)	a2005 0064	F23Q 2/28	(2006.01)	a2004 0192
A61K 9/14	(2006.01)	a2006 0204	C10M 119/12	(2006.01)	a2005 0138	F41G 1/00	(2006.01)	a2005 0264
A61K 17/06	(2006.01)	a2005 0287	C10M 133/12	(2006.01)	a2005 0064	F41G 1/34	(2006.01)	a2005 0264
A61K 33/38	(2006.01)	a2005 0195	C10M 133/14	(2006.01)	a2005 0189	G01J 1/44	(2006.01)	a2005 0119
A61K 36/00	(2006.01)	a2006 0001	C10M 135/10	(2006.01)	a2005 0064	G01J 3/36	(2006.01)	a2005 0119
A61Q 5/10	(2006.01)	a2006 0204	C10M 137/14	(2006.01)	a2005 0064	G01K 7/02	(2006.01)	a2005 0199
A61Q 5/12	(2006.01)	a2006 0204	C10M 143/02	(2006.01)	a2005 0064	G01K 17/08	(2006.01)	a2005 0199
A61Q 7/00	(2006.01)	a2006 0204	C10M 143/10	(2006.01)	a2005 0079	G02B 6/00	(2006.01)	a2006 0014
A61P 31/00	(2006.01)	a2005 0195	C10M 143/10	(2006.01)	a2005 0138	G02B 6/38	(2006.01)	a2006 0014
B01D 25/02	(2006.01)	a2005 0210	C10M 145/14	(2006.01)	a2005 0079	G02F 3/00	(2006.01)	a2006 0014
B01D 53/28	(2006.01)	a2000 0037	C10M 145/14	(2006.01)	a2005 0138	G05B 11/00	(2006.01)	a2005 0153
B01D 53/28	(2006.01)	a2006 0058	C10M 155/02	(2006.01)	a2005 0064	G06F 3/00	(2006.01)	a2006 0165
B01J 31/00	(2006.01)	a2006 0023	C10N 40:08	(2006.01)	a2005 0098	G06F 7/20	(2006.01)	a2005 0260
B01J 31/14	(2006.01)	a2006 0023	C12M 1/04	(2006.01)	a2005 0261	G06F 7/38	(2006.01)	a2005 0260
B23Q 11/04	(2006.01)	a2005 0184	C12M 1/04	(2006.01)	a2005 0262	G06F 13/00	(2006.01)	a2006 0165
B24B 17/00	(2006.01)	a2005 0081	C22B 43/00	(2006.01)	a2005 0251	H01C 7/10	(2006.01)	a2005 0111
C07C 41/06	(2006.01)	a2006 0031	C23F 11/08	(2006.01)	a2005 0167	H01C 7/112	(2006.01)	a2005 0111
C07C 43/02	(2006.01)	a2006 0031	C30B 29/46	(2006.01)	a2005 0278	H01C 17/10	(2006.01)	a2005 0111
C07C 43/04	(2006.01)	a2006 0031	C30B 33/02	(2006.01)	a2005 0278	H01Q 21/00	(2006.01)	a2005 0237
C02F 1/50	(2006.01)	a2005 0195	E01C 7/08	(2006.01)	a2005 0265	H01L 43/08	(2006.01)	a2004 0246
C07C 2/06	(2006.01)	a2006 0023	E02D 27/34	(2006.01)	a2004 0080	H01L 43/10	(2006.01)	a2004 0246
C07C 2/24	(2006.01)	a2006 0023	E04H 9/02	(2006.01)	a2005 0075	H02P 5/00	(2006.01)	a2005 0153
C07C 215/08	(2006.01)	a2005 0189	E21B 33/13-16	(2006.01)	a2004 0248	H03K 3/42	(2006.01)	a2006 0014
C08B 11/02	(2006.01)	a2006 0139	E21B 36/04	(2006.01)	a2006 0004	H04L 12/56	(2006.01)	a2005 0144
C08B 11/06	(2006.01)	a2006 0139	E21B 37/00	(2006.01)	a2006 0004	H04M 1/23	(2006.01)	a2005 0185
C08F 212/08	(2006.01)	a2005 0138	E21B 37/06	(2006.01)	a2006 0103	H04N 7/20	(2006.01)	a2005 0119
C08F 212/12	(2006.01)	a2005 0079	E21B 43/00	(2006.01)	a2002 0128	H04R 17/00	(2006.01)	a2005 0245

FAYDALI MODELƏR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	BPT
U2004 0002	B65D 1/02 (2006.01)
U2005 0007	B60R 11/00 (2006.01)
	B60R 21/02 (2006.01)
U2006 0002	A61B 17/16 (2006.01)

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	İddia sənədinin nömrəsi
A61B 17/16 (2006.01)	U2006 0002
B60R 11/00 (2006.01)	U2005 0007
B60R 21/02 (2006.01)	U2005 0007
B65D 1/02 (2006.01)	U2004 0002

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	SNBT
S2006 0003	7-01
S2006 0025	25-01

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

SNBT	İddia sənədinin nömrəsi
7-01	S2006 0003
25-01	S2006 0025

İXTİRA PATENTLƏRİNİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT
i2006 0102	<i>F42B 7/10</i> (2006.01)	i2006 0120	<i>G01V 1/00</i> (2006.01)	i2006 0133	<i>C09K 3/10</i> (2006.01)
	<i>F42B 30/02</i> (2006.01)		<i>G01B 9/02</i> (2006.01)		<i>B65D 90/28</i> (2006.01)
i2006 0103	<i>C04B 7/38</i> (2006.01)	i2006 0121	<i>C23F 11/00</i> (2006.01)		<i>B65D 90/38</i> (2006.01)
i2006 0104	<i>G06F 17/00</i> (2006.01)		<i>C23F 11/14</i> (2006.01)	i2006 0134	<i>C07F 17/02</i> (2006.01)
	<i>G06F 17/15</i> (2006.01)		<i>C23F 11/167</i> (2006.01)	i2006 0135	<i>G01N 27/22</i> (2006.01)
i2006 0105	<i>H01L 31/00</i> (2006.01)		<i>C09D 201/08</i> (2006.01)	i2006 0136	<i>G01N 3/32</i> (2006.01)
i2006 0106	<i>H01J 29/02</i> (2006.01)	i2006 0122	<i>C23C 22/08</i> (2006.01)	i2006 0137	<i>C02F 1/58</i> (2006.01)
	<i>H05B 33/14</i> (2006.01)		<i>C23C 22/13</i> (2006.01)	i2006 0138	<i>C10G 15/10</i> (2006.01)
i2006 0107	<i>G01N 21/39</i> (2006.01)		<i>C23C 22/27</i> (2006.01)	i2006 0139	<i>C08G 65/24</i> (2006.01)
	<i>G01N 21/45</i> (2006.01)		<i>C09B 5/12</i> (2006.01)	i2006 0140	<i>C08G 65/24</i> (2006.01)
i2006 0108	<i>C01G 15/00</i> (2006.01)	i2006 0123	<i>C08L 9/02</i> (2006.01)	i2006 0141	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)
	<i>G01B 7/16</i> (2006.01)		<i>C08K 13/00</i> (2006.01)	i2006 0142	<i>B62D 49/02</i> (2006.01)
i2006 0109	<i>B24B 33/04</i> (2006.01)	i2006 0124	<i>C08L 61/34</i> (2006.01)	i2006 0143	<i>A01N 43/50</i> (2006.01)
i2006 0110	<i>B24B 33/02</i> (2006.01)		<i>C08J 5/14</i> (2006.01)		<i>A01N 43/653</i> (2006.01)
i2006 0111	<i>F04B 47/00</i> (2006.01)	i2006 0125	<i>C09J 109/02</i> (2006.01)	i2006 0144	<i>B65D 41/34</i> (2006.01)
	<i>B23P 6/00</i> (2006.01)		<i>C09J 161/10</i> (2006.01)	i2006 0145	<i>F04F 5/04</i> (2006.01)
i2006 0112	<i>G01N 33/48</i> (2006.01)	i2006 0126	<i>A01D 46/26</i> (2006.01)	i2006 0146	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)
	<i>A61K 8/10</i> (2006.01)	i2006 0127	<i>A61B 17/16</i> (2006.01)	i2006 0147	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
i2006 0113	<i>H04M 17/00</i> (2006.01)	i2006 0128	<i>C01G 30/02</i> (2006.01)	i2006 0148	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
	<i>H04M 17/02</i> (2006.01)	i2006 0129	<i>C01F 11/24</i> (2006.01)	i2006 0149	<i>E21B 21/00</i> (2006.01)
i2006 0114	<i>H02J 7/00</i> (2006.01)		<i>C01F 11/18</i> (2006.01)	i2006 0150	<i>F16K 3/22</i> (2006.01)
	<i>H02J 7/10</i> (2006.01)	i2006 0130	<i>C01B 17/20</i> (2006.01)		<i>F16K 3/24</i> (2006.01)
	<i>H01M 10/46</i> (2006.01)		<i>C01G 28/00</i> (2006.01)	i2006 0151	<i>A61K 35/78</i> (2006.01)
i2006 0115	<i>C22C 38/00</i> (2006.01)		<i>C01G 29/00</i> (2006.01)		<i>F26B 3/347</i> (2006.01)
	<i>B22F 3/02</i> (2006.01)		<i>C01G 30/00</i> (2006.01)	i2006 0152	<i>F16L 15/00</i> (2006.01)
i2006 0116	<i>G01R 21/00</i> (2006.01)	i2006 0131	<i>C01D 3/04</i> (2006.01)		<i>E21B 17/042</i> (2006.01)
	<i>G01R 21/06</i> (2006.01)		<i>C01D 3/14</i> (2006.01)		<i>C09K 3/10</i> (2006.01)
i2006 0117	<i>A23L 1/30</i> (2006.01)		<i>C01D 3/16</i> (2006.01)	i2006 0153	<i>A01B 79/02</i> (2006.01)
i2006 0118	<i>G01V 7/10</i> (2006.01)	i2006 0132	<i>A61J 1/00</i> (2006.01)		
i2006 0119	<i>G01V</i> (2006.01)		<i>A61J 1/20</i> (2006.01)		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi
<i>A01B 79/02</i>	(2006.01) i2006 0153	<i>C04B 7/38</i>	(2006.01) i2006 0103	<i>F16K 3/22</i>	(2006.01) i2006 0150
<i>A01D 46/26</i>	(2006.01) i2006 0126	<i>C07F 17/02</i>	(2006.01) i2006 0134	<i>F16K 3/24</i>	(2006.01) i2006 0150
<i>A01N 43/50</i>	(2006.01) i2006 0143	<i>C08G 65/24</i>	(2006.01) i2006 0139	<i>F16L 15/00</i>	(2006.01) i2006 0152
<i>A01N 43/653</i>	(2006.01) i2006 0143	<i>C08G 65/24</i>	(2006.01) i2006 0140	<i>F26B 3/347</i>	(2006.01) i2006 0151
<i>A23L 1/30</i>	(2006.01) i2006 0117	<i>C08J 5/14</i>	(2006.01) i2006 0124	<i>F42B 7/10</i>	(2006.01) i2006 0102
<i>A61B 17/16</i>	(2006.01) i2006 0127	<i>C08K 13/00</i>	(2006.01) i2006 0123	<i>F42B 30/02</i>	(2006.01) i2006 0102
<i>A61J 1/00</i>	(2006.01) i2006 0132	<i>C08L 9/02</i>	(2006.01) i2006 0123	<i>G01B 7/16</i>	(2006.01) i2006 0108
<i>A61J 1/20</i>	(2006.01) i2006 0132	<i>C08L 61/34</i>	(2006.01) i2006 0124	<i>G01B 9/02</i>	(2006.01) i2006 0120
<i>A61K 8/10</i>	(2006.01) i2006 0112	<i>C09B 5/12</i>	(2006.01) i2006 0122	<i>G01N 3/32</i>	(2006.01) i2006 0136
<i>A61K 35/78</i>	(2006.01) i2006 0151	<i>C09D 201/08</i>	(2006.01) i2006 0121	<i>G01N 21/39</i>	(2006.01) i2006 0107
<i>B22F 3/02</i>	(2006.01) i2006 0115	<i>C09J 109/02</i>	(2006.01) i2006 0125	<i>G01N 21/45</i>	(2006.01) i2006 0107
<i>B23P 6/00</i>	(2006.01) i2006 0111	<i>C09J 161/10</i>	(2006.01) i2006 0125	<i>G01N 27/22</i>	(2006.01) i2006 0135
<i>B24B 33/02</i>	(2006.01) i2006 0110	<i>C09K 3/10</i>	(2006.01) i2006 0133	<i>G01N 33/48</i>	(2006.01) i2006 0112
<i>B24B 33/04</i>	(2006.01) i2006 0109	<i>C09K 3/10</i>	(2006.01) i2006 0152	<i>G01R 21/00</i>	(2006.01) i2006 0116
<i>B62D 49/02</i>	(2006.01) i2006 0142	<i>C10G 15/10</i>	(2006.01) i2006 0138	<i>G01R 21/06</i>	(2006.01) i2006 0116
<i>B65D 41/34</i>	(2006.01) i2006 0144	<i>C22C 38/00</i>	(2006.01) i2006 0115	<i>G01V</i>	(2006.01) i2006 0119
<i>B65D 90/28</i>	(2006.01) i2006 0133	<i>C23C 22/08</i>	(2006.01) i2006 0122	<i>G01V 1/00</i>	(2006.01) i2006 0120
<i>B65D 90/38</i>	(2006.01) i2006 0133	<i>C23C 22/13</i>	(2006.01) i2006 0122	<i>G01V 7/10</i>	(2006.01) i2006 0118
<i>C01B 17/20</i>	(2006.01) i2006 0130	<i>C23C 22/27</i>	(2006.01) i2006 0122	<i>G06F 17/00</i>	(2006.01) i2006 0104
<i>C01D 3/04</i>	(2006.01) i2006 0131	<i>C23F 11/00</i>	(2006.01) i2006 0121	<i>G06F 17/15</i>	(2006.01) i2006 0104
<i>C01D 3/14</i>	(2006.01) i2006 0131	<i>C23F 11/14</i>	(2006.01) i2006 0121	<i>H01J 29/02</i>	(2006.01) i2006 0106
<i>C01D 3/16</i>	(2006.01) i2006 0131	<i>C23F 11/167</i>	(2006.01) i2006 0121	<i>H01L 31/00</i>	(2006.01) i2006 0105
<i>C01F 11/18</i>	(2006.01) i2006 0129	<i>E21B 17/042</i>	(2006.01) i2006 0152	<i>H01M 10/46</i>	(2006.01) i2006 0114
<i>C01F 11/24</i>	(2006.01) i2006 0129	<i>E21B 21/00</i>	(2006.01) i2006 0149	<i>H02J 7/00</i>	(2006.01) i2006 0114
<i>C01G 15/00</i>	(2006.01) i2006 0108	<i>E21B 43/00</i>	(2006.01) i2006 0141	<i>H02J 7/10</i>	(2006.01) i2006 0114
<i>C01G 28/00</i>	(2006.01) i2006 0130	<i>E21B 43/00</i>	(2006.01) i2006 0146	<i>H04M 17/00</i>	(2006.01) i2006 0113
<i>C01G 29/00</i>	(2006.01) i2006 0130	<i>F04B 47/00</i>	(2006.01) i2006 0111	<i>H04M 17/02</i>	(2006.01) i2006 0113
<i>C01G 30/00</i>	(2006.01) i2006 0130	<i>F04B 47/02</i>	(2006.01) i2006 0147	<i>H05B 33/14</i>	(2006.01) i2006 0106
<i>C01G 30/02</i>	(2006.01) i2006 0128	<i>F04B 47/02</i>	(2006.01) i2006 0148		
<i>C02F 1/58</i>	(2006.01) i2006 0137	<i>F04F 5/04</i>	(2006.01) i2006 0145		

PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
58-ПРИ	i2006 0143	a2004 0062	i2006 0147	a2004 0148	i2006 0128	a2004 0253	i2006 0151
a2003 0074	i2006 0116	a2004 0063	i2006 0148	a2004 0149	i2006 0129	a2004 0256	i2006 0109
a2003 0151	i2006 0149	a2004 0078	i2006 0105	a2004 0151	i2006 0130	a2004 0257	i2006 0111
a2003 0168	i2006 0127	a2004 0092	i2006 0138	a2004 0152	i2006 0131	a2004 0258	i2006 0110
a2003 0169	i2006 0120	a2004 0094	i2006 0124	a2004 0170	i2006 0121	a2005 0004	i2006 0150
a2003 0173	i2006 0145	a2004 0096	i2006 0107	a2004 0179	i2006 0140	a2005 0010	i2006 0144
a2003 0179	i2006 0119	a2004 0102	i2006 0114	a2004 0180	i2006 0139	a2005 0012	i2006 0104
a2003 0246	i2006 0153	a2004 0105	i2006 0134	a2004 0182	i2006 0141	a2005 0013	i2006 0137
a2003 0263	i2006 0136	a2004 0117	i2006 0108	a2004 0189	i2006 0112	a2005 0014	i2006 0102
a2004 0008	i2006 0142	a2004 0125	i2006 0113	a2004 0190	i2006 0122	a2005 0015	i2006 0125
a2004 0022	i2006 0135	a2004 0129	i2006 0133	a2004 0206	i2006 0132	a2005 0188	i2006 0103
a2004 0024	i2006 0152	a2004 0132	i2006 0106	a2004 0209	i2006 0123	a2005 0193	i2006 0115
a2004 0061	i2006 0146	a2004 0146	i2006 0117	a2004 0218	i2006 0126		

**FAYDALI MODELƏR PATENTLƏRİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ****SAY GÖSTƏRİCİSİ**

Patentin nömrəsi	BPT
F2006 0002	<i>B01F 3/04</i> (2006.01)
F2006 0003	<i>B01F 3/04</i> (2006.01)

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	Patentin nömrəsi
<i>B01F 3/04</i> (2006.01)	F2006 0002
<i>B01F 3/04</i> (2006.01)	F2006 0003

**PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
U2004 0003	F2006 0002
U2004 0005	F2006 0003

**SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ****SAY GÖSTƏRİCİSİ**

Patentin nömrəsi	SNBT	Patentin nömrəsi	SNBT
S2006 0019	14-99	S2006 0022	13-02
S2006 0020	14-02	S2006 0023	14-03
S2006 0021	13-03	S2006 0024	01-01

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

SNBT	Patentin nömrəsi	SNBT	Patentin nömrəsi
01-01	S2006 0024	14-02	S2006 0020
13-02	S2006 0022	14-03	S2006 0023
13-03	S2006 0021	14-99	S2006 0019

**PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
S2004 0024	S2006 0019	S2005 0003	S2006 0022
S2004 0025	S2006 0020	S2005 0004	S2006 0023
S2005 0002	S2006 0021	S2005 0014	S2006 0024

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

РАЗДЕЛ А

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА

А 01

(21) а2005 0048

(22) 25.02.2005

(51) А01К 5/00 (2006.01)

(71)(72) Халилов Рамиз Талыб оглы, Гасанов Фирдовси Дильгам оглы (AZ)

(54) ДОЗАТОР КОРМОВ.

(57) Изобретение относится к сельскохозяйственной технике, в частности к установкам, дозирующих сыпучих минеральных добавок, вводимых в состав комбикормов. Задачей изобретения является обеспечения точности требуемой дозы. Дозатор кормов включает бункер с выгрузным патрубком и установленный на горизонтальном валу барабан с прорезью под выгрузной патрубком и дозирующей плоскостью. Согласно изобретения, дозирующая плоскость выполнена из двух размещенных вдоль вала пластин, с шириной равной радиусу барабана, при этом одна из пластин имеет жесткое крепление у прорези, а другая выполнена с возможностью вращения на валу.

А 23

(21) а2004 0191

(22) 13.09.2004

(51) А23L 1/06-1/072 (2006.01)

А23L 1/212 (2006.01)

А23L 1/2165 (2006.01)

А23P 1/06 (2006.01)

(71) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт «Агромеханика» (AZ)

(72) Фаталиев Камиль Хатам оглы, Гаджиев Ильгар Музаффар оглы, Мамедзаде Тургут Абузар оглы, Алиев Исмаил Халил оглы, Абдуллаев Сабухи Рамиз оглы, Оруджев Исфандияр Камал оглы, Мамедов Эльчин Зияд оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПРОИЗВОДСТВА ПОРОШКОВ ИЗ ПЛОДООВОЩНОГО СЫРЬЯ.

(57) Изобретение относится к способам переработки плодоовощного сырья, в частности к производству фруктовых и овощных порошков. Задача изобретения - интенсификация процесса получения плодоовощного порошка, уменьшение энергозатрат при сушке, за счет повышения надежности и качества пенообразования. Поставленная задача решается тем, что в предложенном способе производства порошков из плодоовощного сырья, включающем инспектирование, мойку, удаление чашелистикбв, размельчение и протирание сырья, его охлаждение, сбивание, сушку и измельчение, просеивание полученного порошка и его затаривание, в качестве пенообразователя и пеностабили-

затора добавляют порошок лакричного корня влажностью 6% в количестве 0,5-1 % массы сухого вещества конечного продукта, а охлаждение сырья производят до 3-5°C, причем сбивание проводят 1-2 минуты, а сушку в течении 25-30 минут при температуре агента 60-70°C.

(21) а2005 0253

(22) 09.11.2005

(51) А23L 2/04 (2006.01)

А23L 2/38 (2006.01)

(71)(72) Мехралиев Эльман Мовлан оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СОКА ИЗ ПЛОДОВ ШИПОВНИКА И БОЯРЫШНИКА.

(57) Изобретение относится к технологии переработки шиповника и боярышника с получением сока и может быть использовано в пищевой промышленности и в медицине. Способ получения сока из плодов шиповника и боярышника включает сушку зрелых плодов при температуре 80-90°C, мойку плодов, смешивание с водой при соотношении плоды : вода 1-1,5:10, настаивание в герметичных автоклавах при температуре 95-98°C в течение 50-55 часов, прессование с разделением сока от выжимок и фильтрацию. Плоды шиповника и боярышника предварительно размещают в двухслойные тканевые мешки, прессование настоянных плодов проводят в мешках, и в фильтрат добавляют 10-15 % мас. сахара и 0,8-1,0 % мас. лимонной кислоты.

А 24

(21) а2005 0234

(22) 14.10.2005

(51) А24В 15/18 (2006.01)

(71) Институт Радиационных Проблем Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Рустамов Васиф Рустам оглы, Керимов Валех Керим оглы, Гарибов Адиль Абдулхалыг оглы, Алиев Салимхан Меграли оглы, Насирова Халида Ядулла кызы, Мамедова Саида Адалят кызы (AZ)

(54) СПОСОБ СНИЖЕНИЯ СОДЕРЖАНИЯ НИКОТИНА И СМОЛ В ТАБАЧНОМ ДЫМЕ.

(57) Изобретение относится к табачной промышленности и может быть использовано при производстве сигарет с пониженным содержанием никотина и смол в табачном дыме. Сущность изобретения в том, что в способе снижения содержания никотина и смол в табачном дыме, предусматривающем обработку табачного сырья оксидантами, согласно изобретению, в качестве оксиданта используют высушенные и измельченные желто-зеленые водоросли (Xanthophyta), взятые из расчета 3,5-6,5 % мас. на табачное сырье. Использование желто-зеленых водорослей

(Xanthophyta), в которых кроме макро- и микроэлементов (Fe, Si, Mn, Ni), содержатся селен, йод, Р-каротин позволит предотвратить губительное действие свободных радикалов на клетки организма, хронические воспалительные процессы в дыхательных путях, заболевания слизистой оболочки глотки и гортани.

A 61

- (21) a2005 0289
- (22) 30.12.2005
- (51) A61F 9/00 (2006.01)
- (71)(72) Асадова Мариат Мамедовна (AZ)
- (54) РАСТВОР ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ДАКРИОЦИСТИТА У НОВОРОЖДЕННЫХ.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к офтальмологии. Задачей изобретения является восстановление проходимости слезоотводящих путей при дакриоцистите у новорожденных после однократной манипуляции. Поставленная задача достигается тем, что применяют лизат микробных клеток в качестве раствора для лечения дакриоцистита у новорожденных. Преимуществом предлагаемого раствора для лечения дакриоцистита у новорожденных является то, что он позволяет восстановить проходимость слезоотводящих путей у новорожденных после однократной процедуры. Кроме этого, применение раствора позволяет справиться с гнойно-воспалительным процессом без применения антибиотиков.

- (21) a2006 0204
- (22) 08.11.2006
- (51) A61K 8/97 (2006.01)
- A61K 9/14 (2006.01)
- A61Q 5/10 (2006.01)
- A61Q 5/12 (2006.01)
- A61Q 7/00 (2006.01)
- (71)(72) Садигов Тофик Музаффар оглы (AZ)
- (54) СРЕДСТВО ДЛЯ ОКРАСКИ И УКРЕПЛЕНИЯ ВОЛОС.

(57) Изобретение относится к парфюмерно-косметической промышленности и касается средств по уходу за волосами и кожным покровом головы. Сущность изобретения состоит в том, что средство для окраски и укрепления волос, содержащее натуральный растительный краситель - хну и/или басму и основу, согласно изобретению, в качестве основы содержит бентонит и масла касторовое и оливковое при следующем соотношении компонентов, вес. %:

Растительный краситель - хна и/или басма	84,0-86,0
Бентонит	5,6-6,4
Масло касторовое	5,6-6,4
Масло оливковое	остальное

Заявляемое средство, благодаря своему компонентному составу значительно лучше окрашивает во-

лосы, и при этом не создает неприятных последствий: не вызывает зуда, и ломкости волос, не образует перхоть. Волосы после окраса приобретают естественный блеск, эластичность и мягкость, даже при употреблении его больше чем раз в два месяца.

- (21) a2005 0287
- (22) 28.12.2005
- (51) A61K 9/06 (2006.01)
- A61K 17/06 (2006.01)
- (71)(72) Салимов Эльчин Рафик оглы (AZ)
- (54) МАЗЬ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ПСОРИАЗА.

(57) Изобретение относится к медицинской промышленности, а именно к созданию лекарственных средств в виде мазей, предназначенных для лечения псориаза и связанных с ним заболеваний. Задачей изобретения является создание мази с большей эффективностью воздействия для лечения псориаза и сокращения общих сроков лечения, упрощение приготовления мази, стабильной по составу, из легкодоступных компонентов. Поставленная задача решается тем, что мазь для лечения псориаза, содержащая мазь нафталанную и мазевую основу, дополнительно содержит действующее вещество, серную мазь, цинковую пасту, воск и парафин при следующем весовом соотношении компонентов, г.:

Мазь нафталанная	15-20
Действующее вещество	10-15
Мазь серная	20-25
Паста цинковая	10-15
Воск	40-50
Парафин	50-60
Мазевая основа	75-80

- (21) a2006 0001
- (22) 05.01.2006
- (51) A61K 36/00 (2006.01)
- (71) Азербайджанский Медицинский Университет, Мовсумов Исрафил Солтан оглы, Гараев Эльдар Абдулла оглы (AZ)
- (72) Мовсумов Исрафил Солтан оглы, Гараев Эльдар Абдулла оглы (AZ)
- (54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУММЫ ФЛАВОНОИДОВ.

(57) Изобретение относится к технологии лекарственных средств фармации и лечебному разделу медицины. Задача изобретения состоит в повышении выхода и чистоты целевого продукта и упрощении технологии его получения. Задача решена тем, что в способе получения суммы флавоноидов, включающем экстракцию растительного сырья органическим растворителем с последующей отгонкой экстрагента, растворение в воде, отделение образовавшегося осадка от фильтрата и выделение целевого продукта, согласно

изобретению, экстракцию ведут в два этапа, причём на первом этапе в качестве экстрагента используют смесь этанол-хлороформ в соотношении 2:1, на втором этапе смесь хлороформ-этанол в соотношении 9:1, а между первой и второй экстракциями проводят двукратное осаждение флавоноидов этанолом и водой с последующим объединением двух предыдущих осадков и сухого остатка второй экстракции.

РАЗДЕЛ В

РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

В 01

- (21) а2005 0210
(22) 26.08.2005
(51) B01D 25/02 (2006.01)
(71)(72) Гахраманов Афис Меджид оглы (AZ)
(54) МАСЛЯНЫЙ ФИЛЬТР.

(57) Изобретение относится к нефтяному машиностроению, в частности к масляным фильтрам и может быть использовано для фильтрации в системе смазки поршневых компрессоров, используемых при газлифтной добыче нефти и сжатии нефтяного газа. Поставленная в изобретении задача заключается в создании эффективного масляного фильтра простой конструкции. Для решения задачи, масляный фильтр, содержащий внешнюю мелкую и внутреннюю крупную сетки, согласно изобретению, выполнен в виде двух концентрично расположенных и хомутами закрепленных идентичных металлических корпусов с прорезями, при этом по торцам снабженные крышками внешний корпус покрыт мелкой, и внутренний - крупной сеткой.

- (21) а2000 0037
(22) 29.02.2000
(51) B01D 53/28 (2006.01)
(71) Поладов Алисахиб Рза оглы (AZ)
(72) Поладов Алисахиб Рза оглы, Алиев Гадир Даша оглы, Керимов Керим Сеидрза оглы, Багиров Октай Тахмасиб оглы (AZ)
(54) СОСТАВ ДЛЯ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ГИДРАТООБРАЗОВАНИЯ УГЛЕВОДОРОДНЫХ ГАЗОВ.

(57) Изобретение относится к области подготовки к транспорту природного газа и может быть использовано для предотвращения гидратообразования углеводородных газов. Сущность изобретения заключается в том, что известный состав для предотвращения гидратообразования углеводородных газов, включающий хлористый кальций и его водный раствор, дополнительно содержит легкую нефть или смесь нефти с уг-

леводородным конденсатом при следующем процентном соотношении компонентов, мас. %:

Хлористый кальций	2-5
Легкая нефть или смесь нефти с углеводородным конденсатом	85-88
Вода	остальное

Благодаря новому составу для предотвращения гидратообразования углеводородных газов достигается повышение эффективности ингибитора против гидратообразования и уменьшение его расхода.

- (21) а2006 0058
(22) 13.04.2006
(51) B01D 53/28 (2006.01)
(71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)
(72) Абдулгасанов Аббас Зейналабдин оглы, Джамилов Рамиз Сафар оглы, Расулов Асиф Мухтар оглы, Алиева Афак Ильхам кызы, Керимов Фахреддин Наджмеддин оглы, Гурбанов Абдулага Наби оглы, Багиров Аловсат Нусрат оглы (AZ)
(54) КОМПОЗИЦИЯ ДЛЯ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ГИДРАТООБРАЗОВАНИЯ И ОСУШКИ ПРИРОДНОГО ГАЗА.

(57) Изобретение относится к подготовке природных и попутных газов к транспортировке в газовой и нефтяной промышленности и может быть использовано для предотвращения гидратообразования и осушки природного газа. Задачей изобретения является разработка композиции, обладающей повышенной степенью осушки природного газа и предотвращения гидратообразования. Поставленная задача достигается тем, что композиция для предотвращения гидратообразования и осушки природного газа на основе водного раствора полипропиленгликоля, согласно изобретению, дополнительно содержит поверхностно-активное вещество Alkan DE-202 при следующем соотношении компонентов, вес. %:

Полипропиленгликоль	75,0-98,0
Alkan DE-202	0,1-0,5
Вода	остальное

Предложенная композиция обеспечивает снижение температуры гидратообразования до 50°C и точки росы осушенного газа до минус 17°C.

В 23

- (21) а2005 0184
(22) 19.07.2005
(51) B23Q 11/04 (2006.01)
(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)
(72) Гурбанов Тейгубад Байрам оглы, Елчуев Иман Алы оглы, Нейматов Васиф Айдын оглы (AZ)

(54) УПРАВЛЯЕМЫЙ ПРИВОД ВИБРАЦИОННОГО ТОКАРНОГО СТАНКА.

(57) Изобретение относится к области машиностроения и приборостроения, в частности может быть использовано в качестве управляемого привода главного движения вибрационного токарного станка. Задачей изобретения является повышение точности обработки детали, а также уменьшение силы резания управляемого привода вибрационного токарного станка. В управляемый привод вибрационного токарного станка, содержащий двигатель постоянного тока, тахогенератор, первый и второй тиристорные преобразователи, добавочную обмотку, подключенную к двигателю и первому тиристорному преобразователю, регулятор тока, регулятор скорости и регулятор тока возбуждения, делитель напряжения, согласно изобретению, дополнительно введены шунтирующий резистор, схема сопряжения, задатчик, сравнивающее устройство по амплитуде напряжения, регулятор амплитуды напряжения, сравнивающее устройство по частоте напряжения, регулятор частоты напряжения, активный фильтр, инвертор, возбудитель ультразвуковых колебаний, датчик частоты и датчик амплитуды напряжения, усилитель напряжения. Предложенная схема управления с пьезоэлектрическим ультразвуковым возбудителем колебаний позволяет повысить точность обработки детали за счет введения системы управления, которая включает автоматическое регулирование основных параметров двигателя постоянного тока и ультразвуковой обрабатывающей головки.

B 24

- (21) a2005 0081
- (22) 06.04.2005
- (51) B24B 17/00 (2006.01)
- (71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)
- (72) Абасов Вагиф Абас оглы, Абилгасанов Тельман Мансур оглы (AZ)
- (54) СПОСОБ ШЛИФОВАНИЯ ФАСОННЫХ КРУГЛЫХ ДЕТАЛЕЙ И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЕГО ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в способе шлифования фасонных круглых деталей, включающем формообразование рабочей поверхности обрабатываемой детали с качающимся шлифовальным кругом, имеющим рабочий профиль в виде окружности, перемещение оси качания круга по эквидистанте обрабатываемого профиля детали по копиру, снятие припуска и увеличение радиуса качания шлифовального круга в направлении перпендикулярном оси вращения круга, согласно изобретения, профильное шлифование фасонных круглых деталей осуществляют по закону сохранения равномерности длины контакта абразивного круга и обрабатываемой детали, при котором скорость вращения абразивного круга регулируют в зависимости от изменения профиля обра-

батываемой детали, при этом частоту колебаний настраивают на резонансную частоту датчика, затем снимаемый сигнал усиливают и подводят к регулятору напряжения фазной обмотки электродвигателя. В устройстве для осуществления способа шлифования фасонных круглых деталей, содержащем датчик, соединенный цепью обратной связи к фазной обмотке электродвигателя абразивного шлифовального круга, усилитель и копир, дополнительно содержит генератор переменного напряжения, тиристорный регулятор напряжения, оптрон состоящий из фоторезистора и светодиода, пять резисторов, первую и вторую емкости и диод, при этом датчик подключен через вторую емкость к первому входу усилителя, выход которого соединен через первую цепь обратной связи ко входу генератора переменного напряжения, через вторую цепь обратной связи к оптрону, через тиристорный регулятор напряжения к фазной обмотке электродвигателя и через третий резистор к корпусу устройства, причем к фоторезистору и светодиоду оптрона параллельно соединены соответственно первый резистор и диод, который с одной стороны подключен к корпусу устройства, а с другой стороны через второй резистор и первую емкость подключен к выходу операционного усилителя, первый и второй входы которого соответственно через пятый и четвертый резисторы соединены к корпусу устройства .

РАЗДЕЛ С

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

C 02

- (21) a2005 0195
- (22) 04.08.2005
- (51) C02F 1/50 (2006.01)
- A61P 31/00 (2006.01)
- A61K 33/38 (2006.01)
- (71) Мусаев Ровшан Али оглы (AZ)
- (72) Мусаев Ровшан Али оглы, Бабазаде Назим Султан оглы, Мусейбов Мусейб Агабаба оглы (AZ)
- (54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ИНАКТИВАЦИИ ИНФЕКЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ ВИРУСОВ И БАКТЕРИЙ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что устройство для инактивации инфекционной активности вирусов и бактерий, содержащее источники питания и стабилизации, генератор, коммутатор на транзисторах и размещенные в воде серебряные электроды, снабжено таймером, соединенными с выходами таймера блоком управления и асинхронным двигателем, который закреплен к керамическому стакану с основанием, выполненным в возможности вращения, а генератор выполнен в виде переменного импульсного генератора, содержащего коммутатор на транзисторах, серебряные электроды выполнены с возможностью вертикального движения посредством фиксатора,

подключенного к миллиамперметру и связанного с переменным импульсным генератором.

C 07

(21) a2006 0023

(22) 14.02.2006

(51) C07C 2/06 (2006.01)

C07C 2/24 (2006.01)

B01J 31/00 (2006.01)

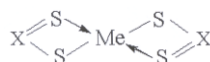
B01J 31/14 (2006.01)

(71) Институт нефтехимических процессов имени Ю.Г.Мамедалиева, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Насиров Физули Акпер оглы, Новрузова Фаарида Мугбиловна, Асланбейли Афаг Миррахмед кызы, Исмаилова Вусалья Ислам кызы, Касумзаде Эльмира Алиага кызы, Азизов Акиф Гамид оглы, Джанибеков Назиль Фазиль оглы (AZ)

(54) СПОСОБ КАТАЛИТИЧЕСКОЙ ДИМЕРИЗАЦИИ И СОДИМЕРИЗАЦИИ ОЛЕФИНОВ ФРАКЦИИ C₃-C₄ В ИОННОЙ ЖИДКОСТИ.

(57) Изобретение относится к нефтехимии, в частности к способу каталитической димеризации и содимеризации олефинов фракции C₃-C₄ в ионной жидкости. Сущность изобретения заключается в том, что в способе каталитической димеризации и содимеризации олефинов фракции C₃-C₄ в ионной жидкости в присутствии каталитической системы на основе соединения кобальта или никеля и алюминий-органического сокатализатора, согласно изобретению, в качестве каталитической системы используют дитиосоединения кобальта или никеля, формулы

где, Me = Co или Ni;

R и R₁ - радикалы алкила, арила или алкиларила; в качестве сокатализатора алюминийорганическое соединение, формулы AlR₂R₃R₄ где, R₂ - алкильные радикалы метила, этила, i-пропила и i-бутила; R₃ и R₄ - алкильные радикалы R₂, или же кислород или галоген, в качестве ионной жидкости соли хлоралюминатного, цинк хлоридного, тетрафторборатного, гексафторфосфатного типа на основе пиридина или алкилимидазола и процесс проводят при атмосферном давлении и температуре 0-50°C, причем каталитическая система может содержать иминный комплекс. Выход димерной или содимерной фракции составляет 94-96 % мас., а производительность катализатора 250-500 кг димера/г Me.

(21) a2006 0031

(22) 09.03.2006

(51) C07C 41/06 (2006.01)

C07C 43/02 (2006.01)

C07C 43/04 (2006.01)

(71)(72) Рустамов Муса Исмаил оглы (AZ), Азизов Акиф Гамид оглы (AZ), Расулов Чингиз Князь оглы (AZ), Мирзоев Вагиф Гамид оглы (AZ), Аллахвердиев Тофик Нияз оглы (AZ), Пушкин Евгений Васильевич (UA), Клюк Богдан Олексеевич (UA)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ЭТИЛ-ТРЕТ-БУТИЛОВОГО ЭФИРА.

(57) Изобретение относится к нефтехимии, в частности к способу получения этил-трет-бутилового эфира и использованию его в качестве высокооктановой добавки к моторным топливам. Сущность изобретения заключается в том, что в способе получения этил-трет-бутилового эфира взаимодействием этилового спирта с фракцией олефинов C₄ в присутствии ионитного катализатора при повышенном давлении, согласно изобретению, процесс этерификации ведут взаимодействием этилового спирта с фракцией олефинов C₄, содержащей 90-91 мас.% бутилен-изобутиленов при мольном соотношении 1:3-4, температуре 70-75°C и давлении 0,7-0,8 МПа.

(21) a2005 0189

(22) 21.07.2005

(51) C07C 215/08 (2006.01)

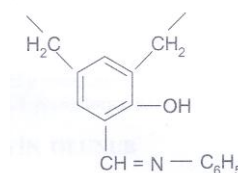
C10M 133/14 (2006.01)

(71) Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Гасанова Эльнара Исмет кызы, Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Кулиева Диляра Мамед кызы (AZ)

(54) ОЛИГОМЕТИЛЕНСАЛИЦИЛИДЕН-АНИЛИН В КАЧЕСТВЕ АНТИМИКРОБНОЙ ПРИСАДКИ К НЕФТЯНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к области низкомолекулярных полимерных соединений, конкретно к синтезу олигометиленсалицилиден-анилина и может быть использовано в качестве антимикробной присадки к нефтяным маслам. Задача изобретения - улучшение антимикробных свойств нефтяных масел. Поставленная задача достигается синтезом соединения олигометилен-салицилиден-анилина формулы:

в качестве антимикробной присадки к нефтяным маслам.

где n=20-25, m=12-15, q= 8-10, R- радикал нафтеновой кислоты, с молекулярной массой 8000-10000 в качестве вязкостной присадки к сложноэфирным маслам.

C 08

(21) a2006 0139

(22) 11.07.2006

(51) C08B 11/02 (2006.01)

C08B 11/06 (2006.01)

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Мамедов Джамал Вейс оглы, Гахраманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигар Юсиф оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПРОСТЫХ ЭФИРОВ ЦЕЛЛЮЛОЗЫ.

(57) Изобретение относится к области органической химии, а именно к способу получения простых эфиров целлюлозы. Сущность изобретения в том, что в способе получения простых эфиров целлюлозы, включающем обработку целлюлозы водным раствором гидроксида натрия, взаимодействие полученной щелочной целлюлозы с хлорсодержащим органическим соединением, промывку и сушку целевого продукта, согласно изобретению, в качестве хлорсодержащего органического соединения используют 1,3-дихлорпропанол-2 при соотношении 1:4 соответственно и процесс проводят при температуре 70-80°C.

(21) a2005 0138

(22) 02.06.2005

(51) C08F 212/08 (2006.01)

C08F 220/10 (2006.01)

C10M 143/10 (2006.01)

C10M 145/14 (2006.01)

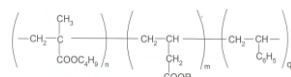
C10M 119/12 (2006.01)

(71) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева (AZ)

(72) Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Исаков Эльхан Уршан оглы, Лачинова Зульфия Ахмед кызы, Адыгезалова Фариханум Джахангир кызы, Исмаилова Нелуфер Джавад кызы (AZ)

(54) ТРОЙНОЙ СОПОЛИМЕР БУТИЛМЕТАКРИЛАТА, АЛЛИЛНАФТЕНАТА И СТИРОЛА В КАЧЕСТВЕ ВЯЗКОСТНОЙ ПРИСАДКИ К СЛОЖНОЭФИРНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к полимерным соединениям, используемым как вязкостные присадки к смазочным маслам. Предложен тройной сополимер бутилметакрилата, аллилнафтената и стирола общей формулы

(21) a2005 0079

(22) 31.03.2005

(51) C08F 212/12 (2006.01)

C08F 222/10 (2006.01)

C10M 143/10 (2006.01)

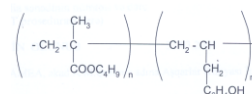
C10M 145/14 (2006.01)

(71) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева (AZ)

(72) Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гасанова Эльнара Исмет кызы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Исаков Эльхан Уршан оглы, Исмаилова Нелуфер Джавад кызы (AZ)

(54) СОПОЛИМЕР БУТИЛМЕТАКРИЛАТА С АЛЛИЛФЕНОЛОМ В КАЧЕСТВЕ ВЯЗКОСТНОЙ ПРИСАДКИ К СЛОЖНОЭФИРНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к полимерным соединениям, используемым вязкостные присадки к смазочным маслам. Предложен сополимер бутилметакрилата с аллилфенолом общей формулы

где n= 53-87, m= 3-5,

с молекулярной массой 8000-12000 в качестве вязкостной присадки к сложноэфирным маслам.

(21) a2005 0244

(22) 21.10.2005

(51) C08F 240/00 (2006.01)

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Мамедов Джамал Вейс оглы, Гахраманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигар Юсиф оглы, Гахраманов Рашид Фаррух оглы, Аббасов Гудрат Салман оглы, Агаев Акпер Али оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ НЕФТЕПОЛИМЕРНОЙ СМОЛЫ.

(57) Изобретение относится к химии полимеров, а именно к способу получения нефтеполимерной смолы, применяемой для изготовления лакокрасочных материалов. Задачей изобретения является получение нефтеполимерной смолы с наименьшими энергозатратами, обладающей высокой бензостойкостью, атмосферостойкостью и водостойкостью. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения нефтеполимерной смолы полимеризацией непредельных уг-

леводородов фракции жидких продуктов пиролиза в присутствии катализатора, согласно изобретению, используют непредельные продукты пиролиза с температурой кипения 48-160°C, в качестве катализатора используют смесь эфирата трехфтористого бора 0,244-1,68 вес.% и хлористой серы 1,16-5,81 вес.% на исходное сырье и процесс полимеризации ведут при температуре 40-60°C в течение 4 часов.

(21) a2005 0177

(22) 11.07.2005

(51) C08F 291/02 (2006.01)

(71) Институт нефтехимических процессов имени Ю.Г.Мамедалиева, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Кахраманов Наджаф Тофик оглы, Азизов Акиф Гамид оглы, Алиева Рейхан Вели кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ УДАРОПРОЧНЫХ СТИРОЛЬНЫХ ПЛАСТИКОВ.

(57) Изобретение относится к области ударопрочных пластиков, в частности к способу получения привитого сополимера на основе атактического полипропилена, дивинил-стирольного каучука, этилен-пропиленового каучука с привитыми звеньями стирола, α -метилстирола, акрилонитрила. Задачей изобретения является создание эффективного способа получения ударопрочных стирольных пластиков. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения ударопрочных стирольных пластиков путем привитой сополимеризации стирола или α -метилстирола, или смеси стирола с акрилонитрилом на синтетический каучук в присутствии перекиси бензоила, в растворе в режиме, при повышенной температуре, с последующим осаждением привитого сополимера, его фильтрацией и сушкой, согласно изобретению, привитую сополимеризацию проводят в присутствии ароматического амина, взятого в количестве 0,00005-0,0015 моль/л раствора, причем используют ароматические амины общей формулы Ar_2NH или $ArNH_2$ и ароматический амин либо предварительно вводят в синтетический каучук, либо вводят непосредственно в реакционную зону.

C 09

(21) 99/001501

(22) 30.09.1999

(51) C09K 7/00 (2006.01)

(71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Гусейнов Таир Исмаилович, Кязимов Эльчин Ариф оглы, Гусейнова Эльмира Таир кызы (AZ)

(54) БУРОВОЙ РАСТВОР.

(57) Изобретение относится к бурению нефтяных и газовых скважин, а именно к буровым растворам для вскрытия бурением продуктивных горизонтов, с целью сохранения их коллекторских свойств. Сущность изобретения заключается в том, что буровой раствор, содержащий глину, полимерное соединение, стабилизатор, понизитель вязкости, ПАВ и воду дополнительно содержит барит, а в качестве полимерного соединения содержит Карбоксиметилцеллюлозу (КМЦ) 500, 600 или Тилозу или Габрозу или СМС, в качестве стабилизатора Конденсированную Сульфитно-Спиртовую Барду (КССБ), в качестве понизителя вязкости Феррохромлигносульфонат (ФХЛС) или Q-broxin или FCL или Borresol или Unical или SEFO или СТСП, в качестве ПАВ ALKAN DE-202B при следующем соотношении компонентов мас. %:

Глина-гидрофлюидно-каолининовая или бентонитовая	12,0-16,0
Карбоксиметилцеллюлоза или	500, 600
Тилоза или Габроза или СМС	0,75-1,0
Конденсированная Сульфитно-Спиртовая Барда (КССБ)	4,5-6,0
Феррохромлигносульфонат (ФХЛС) или Q-broxin или FCL или Borresol или Unical или SEFO или СТСП	0,1-0,5
Барит	10,0-22,0
ALKAN DE-202B	0,01-0,3
Вода	остальное

Применение бурового раствора на основе ПАВ ALKAN DE-202B позволит снизить загрязнение продуктивного пласта, в 4-5 раз увеличить производительность скважины.

(21) a2006 0103

(22) 07.06.2006

(51) C09K 8/52 (2006.01)

E21B 37/06 (2006.01)

(71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Абдулгасанов Аббас Зейналабдин оглы, Расулов Асиф Мухтар оглы, Гусейнов Вагиф Гулу оглы, Алиева Афак Ильхам кызы, Джамилов Рамиз Сафар оглы, Керимов Фахреддин Наджмеддин оглы, Багиров Аловсат Нусрат оглы (AZ)

(54) КОМПОЗИЦИЯ ДЛЯ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ СОЛЕОТЛОЖЕНИЯ.

(57) Изобретение относится к подготовке, транспортировке нефти и газа в нефтяной и газовой промышленности и может быть использовано в качестве ингибитора солеотложений в нефтегазопромысловом оборудовании. Задачей изобретения является разработка композиции ингибитора, обладающего высокой ингибирующей способностью для защиты нефтяных газовых скважин и нефтепромыслового оборудования от солеотложений. Поставленная задача достигается тем,

что композиция для предотвращения солеотложения, включающая лигносульфонат и водный раствор пропиленгликоля, согласно изобретению, дополнительно содержит изопропиловый спирт при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Полипропиленгликоль	5,0-10,0
Изопропиловый спирт	3,0-5,0
Лигносульфонат	75,0-80,0
Вода	остальное

Предложенная композиция обеспечивает степень защиты от солеотложений 91-94 %.

C 10

(21) а2006 0042

(22) 24.03.2006

(51) C10C 3/04 (2006.01)

(71)(72) Мурадов Эльчин Джумшуд оглы, Рустамов Эльмар Байрам оглы (AZ)

(54) УСТАНОВКА И СПОСОБ ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ БИТУМА.

(57) Изобретение относится к области нефтепереработки, в частности к получению битумов окислением тяжелых нефтяных остатков на соответствующих установках. Установка для получения битума, включает последовательно соединенные трубопроводами емкости для приема сырья и готового продукта, насосы, компрессор и реактор для окисления сырья, в нижней части которого установлен патрубок для отвода готового битума, а в верхней - патрубок для отвода воздуха и газов реакции окисления, по изобретению, дополнительно содержит сборную подвижную платформу, на которой предусмотрены подъездные пути для транспорта и емкость-буфер для смешения и формирования перерабатываемого сырья, содержащая полость, заполненную теплоносителем, теплообменники, камеры сгорания, соединенные с дымовыми трубами, между которыми размещен фильтр-дистиллятор, верхняя часть которого соединена с реактором, а нижняя часть - с патрубком емкости-буфера для вывода механических примесей, причем реактор расположен выше уровня емкости-буфера. Способ осуществляют на данной установке окислением тяжелых нефтяных остатков кислородом воздуха, при этом тяжелые нефтяные остатки нагревают в емкости-буфере до температуры 150-180°C, отделяют от механических примесей в фильтре-дистилляторе и подают в реактор для окисления, причем нагрузка по воздуху составляет 1,5-2,0 м³/(м².мин).

(21) а2006 0036

(22) 15.03.2006

(51) C10G 65/04 (2006.01)

(71) Пашаев Ариф Мирджалал оглы, Мехтиев Ариф Шафаят оглы, Аскеров Джахангир Джалал оглы, Джавадов Нариман Фарман оглы,

Низамов Тельман Инаят оглы, Агаев Адиль Мустафа оглы (AZ)

(72) Пашаев Ариф Мирджалал оглы, Мехтиев Ариф Шафаят оглы, Аскеров Джахангир Джалал оглы, Джавадов Нариман Фарман оглы, Низамов Тельман Инаят оглы, Керимов Хикмет Магомед оглы, Агаев Адиль Мустафа оглы, Дамиров Малик Махмуд оглы, Пашаев Таваккюль Али оглы, Кулиев Ильгар Аллахверди оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОСНОВЫ НИЗКОЗАСТЫВАЮЩЕГО МАСЛА.

(57) Изобретение относится к нефтепереработке и нефтехимии, а именно к способам получения низкозастывающих основ гидравлических масел из балаханской нефти. Задачей изобретения является улучшение эксплуатационных свойств гидравлического масла. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения основы низкозастывающего масла из беспарафинистой балаханской масляной нефти, путем перегонки, сульфирования и контактно-адсорбционной очистки, согласно изобретению, для основы отбирают масляную фракцию с пределами кипения 220-310°C, причем температурный интервал делят пополам и отбирают первую часть, выкипающую до 265°C, затем проводят отбор фракций, выкипающих при 265-274°C, 274-283°C, 285-295°C, 295-303°C, 303-310°C и из каждой узкой фракции удаляют по 10-25% основы, а полученные фракции добавляют к первой части.

(21) а2005 0098

(22) 18.04.2005

(51) C10M 111/02 (2006.01)

C10N 40:08 (2006.01)

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Мамедов Джамал Вейс оглы, Гахраманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигар Юсиф оглы, Аббасов Гудрат Салман оглы, Гулиев Тельман Дадаш оглы, Магеррамова Матанат Ягуб кызы, Мамедова Гусния Кара кызы (AZ)

(54) ТОРМОЗНАЯ ЖИДКОСТЬ.

(57) Изобретение относится к области гидравлических жидкостей, а именно к составам тормозных жидкостей, используемых в гидроприводах тормозов и сцеплений. Тормозная жидкость на основе алкиленгликоля, содержащая дифенилолпропан, морфолин, бензотриазол, диэтидамин-п-нитробензойную кислоту и касторовое масло, по изобретению в качестве алкиленгликоля содержит отход производства пропиленгликоля, включающий (мас.%) 2,2-4,5 пропиленгликоля, 74,6-90,2 дипропиленгликоль, 6,0-19,3 трипропиленгликоль, при следующем соотношении компонентов, мас. % :

Отход производства пропиленгликоля	97,3-98,6
Дифенилолпропан	0,4-0,8
Морфолин	0,4-0,8

Бензотриазол	0,15-0,2
Диэтиламин-п-нитробензойная кислота	0,15-0,2
Касторовое масло	0,15-0,7

(21) a2005 0064

(22) 15.03.2005

(51) C10M 119/02 (2006.01)

C10M 133/12 (2006.01)

C10M 135/10 (2006.01)

C10M 137/14 (2006.01)

C10M 143/02 (2006.01)

C10M 155/02 (2006.01)

C10M 101/02 (2006.01)

(71) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок имени акад. А.М. Кулиева (AZ)

(72) Джавадова Агигат Алишраф кызы, Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Кязимзаде Али Кязим оглы, Шамильзаде Тамилла Исрафил кызы, Рамазанова Юлдуз Беюк Ага кызы, Нагиева Эльмира Али кызы, Абдуллаев Бегляр Ибрагим оглы, Гусейнова Азада Абдугусейн кызы, Азимов Эльнур Вилаят оглы (AZ)

(54) МОТОРНОЕ МАСЛО ДЛЯ СУДОВЫХ И СТАЦИОНАРНЫХ ДИЗЕЛЕЙ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, конкретно к моторным маслам, используемым в судовых и стационарных дизельных двигателях. Моторное масло для судовых и стационарных дизелей на основе минеральных масел, содержит полиметилсилоксан ПМС-200А, многофункциональную присадку - кальциевую соль продукта конденсации алкилфенола с формальдегидом и аммиаком АК1-114, депрессорную присадку - полиметакрилатного типа Viscoplex-5-309 и коллоидную дисперсию карбоната и гидроксида кальция, стабилизированную сульфатом кальция, в масле И-20А - С-400, антиокислительную, антикоррозионную и противоизносную присадку - 50 %-ный раствор диалкилдитиофосфата цинка в минеральном масле ДФ-11 и вязкостную присадку полиметакрилатного типа Viscoplex 2-670, при следующем соотношении компонентов (% мас):

АК1-114	4,9-5,1
ДФ-11	1,1-1,3
С-400	0,3-0,45
Viscoplex 2-670	0,5-0,7
Viscoplex-5-309	0,4-0,6
ПМС-200А	0,002-0,004
Минеральное масло	до 100

C 12

(21) a2005 0261

(22) 21.11.2005

(51) C12M 1/04 (2006.01)

(71) Мустафаев Ильгам Алиш оглы (AZ)

(72) Талибов Аскер Идрисович, Мустафаев Ильгам Алиш оглы, Мехралиев Али Чингиз оглы, Мустафаев Алиш Ильгам оглы (AZ)
(54) БИОРЕАКТОР.

(57) Данное изобретение относится к биоэнергетическим устройствам и может быть использовано для утилизации фекально-бытовых отходов и отходов сельскохозяйственного производства. Задачей изобретения является создание конструктивно простого биореактора, предотвращение образования корки и неподвижного осадка на донных частях, а также интенсификации процесса сбраживания. Поставленная задача решается тем, что в биореакторе, включающем цилиндрический корпус с коническим днищем и крышей, патрубки для загрузки субстрата, отвода газа и слива целевого продукта, а также циркуляционную линию, согласно изобретению, в верхней части реактора установлен внешний обводной коллектор, соединенный со штуцерами, установленными в корпусе по периметру реактора под углом 30° относительно касательной линии к точке их врезки, а внутри нижней конической части установлен Z-образный коллектор, концы которого направлены к днищу биореактора.

(21) a2005 0262

(22) 21.11.2005

(51) C12M 1/04 (2006.01)

(71) Мустафаев Ильгам Алиш оглы (AZ)

(72) Мустафаев Ильгам Алиш оглы, Мустафаев Алиш Ильгам оглы, Талибов Аскер Идрисович, Мехралиев Али Чингиз оглы (AZ)

(54) БИОРЕАКТОР.

(57) Изобретение относится к биоэнергетическим устройствам и может быть использовано для утилизации фекально-бытовых отходов и отходов сельскохозяйственного производства. Задачей изобретения является создание конструктивно простого биореактора, предотвращение образования корки и неподвижного осадка на его донных частях, а также интенсификация процесса путем организации режима полного перемешивания. Поставленная задача решается тем, что в биореакторе, включающем цилиндрический корпус с коническим днищем и крышей, снабженном коллектором газа, патрубками для загрузки субстрата, отвода газа и слива целевого продукта, а также циркуляционной линией, в верхней части корпуса над поверхностью субстрата установлен коллектор, выполненный в виде трубы с патрубками, расположенными на определенном расстоянии под углом 25-30° относительно поверхности субстрата, при этом часть из них до центра установлена в одном направлении, а другая часть - в противоположном, в нижней части над коническим днищем корпуса установлен теплообменник, представляющий собой два сегментообразных распределителя, соединенных между собой трубами и расположенных с зазором друг относительно друга.

C 22

- (21) a2005 0251
(22) 08.11.2005
(51) C22B 43/00 (2006.01)
(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)
(72) Мамедов Джамал Вейс оглы, Гахраманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигар Юсиф оглы, Аббасов Гудрат Салман оглы, Ашуров Дурсун Ахмед оглы, Магеррамова Матанат Ягуб кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ОБРАБОТКИ РТУТЬСОДЕРЖАЩИХ ШЛАМОВ.

(57) Изобретение относится к области обработки ртутьсодержащих шламов. Задачей изобретения является снижение энергозатрат и увеличение производительности способа обработки ртутьсодержащих шламов. Поставленная задача достигается тем, что в способе обработки ртутьсодержащего шлама путем непрерывного обжига в муфельной печи, содержащей трубчатый муфель, установленный с наклоном в сторону загрузки шлама, включающий загрузку ртутьсодержащего шлама и обжиг по мере продвижения вдоль муфеля, с дальнейшим охлаждением шлама и отделением ртути, согласно изобретению, подогрев муфельной печи осуществляют топливным газом, обработку проводят в режиме термического обжига при содержании ртути ниже 3% в шламе и в режиме промывки водой при содержании ртути выше 3% в шламе. Предложенный способ позволяет в 4-6 раз снизить расход энергоносителей.

C 23

- (21) a2005 0167
(22) 28.06.2005
(51) C23F 11/08 (2006.01)
(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)
(72) Курбанов Мусеиб Махмуд оглы, Керимов Натик Мустафа оглы (AZ)
(54) ИНГИБИТОР КОРРОЗИИ.

(57) Изобретение относится к области защиты труб и оборудования от коррозии в агрессивной среде. Задачей изобретения является создание ингибитора коррозии, предотвращающего коррозионный процесс нефтепромыслового оборудования и труб. Поставленная задача достигается тем, что ингибитор коррозии, содержащий жирные кислоты, смесь высших спиртов и сложных высокомолекулярных эфиров, согласно изобретению, в качестве смеси содержит 8-(алкилтетралил)тиогликолевую кислоту при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Жирные кислоты	79,4-81,3
8-(алкилтетралил)тиогликолевая кислота	18,7-20,6

C 30

- (21) a2005 0278
(22) 19.10.2005
(51) C30B 29/46 (2006.01)
C30B 33/02 (2006.01)
(71) Институт Физики, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)
(72) Алекперов Октай Зейнал оглы, Наджафов Арзу Ислам оглы, Мамедов Тофик Гамбаевич (AZ)
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПОЛИТИПОВ МОНОКЛИННОЙ МОДИФИКАЦИИ $TlInS_2$.

(57) Изобретение относится к материаловедению полупроводников, в частности к материаловедению слоистых материалов и может быть применено в оптоэлектронике. Сущность изобретения в том, что в способе получения политипов моноклинной модификации $TlInS_2$ из расплава стехиометрического состава, путем нагревания стехиометрической смеси составных элементов в вакууме до температуры плавления $770 \pm 10^\circ C$, с последующей направленной кристаллизацией, согласно изобретению, полученные монокристаллические образцы $TlInS_2$ отжигают в вакууме в течение 12-14 суток при $620-700^\circ C$, после чего охлаждают вне печи до комнатной температуры. При этом для получения политипа с параметром элементарной ячейки $\approx 15 \text{ \AA}$ отжиг образцов проводят при температуре $620-640^\circ C$; для получения политипа с параметром элементарной ячейки $\approx 60 \text{ \AA}$ отжиг образцов проводят при температуре $650-670^\circ C$; для получения политипа с параметром элементарной ячейки $\approx 120 \text{ \AA}$ отжиг образцов проводят при температуре $680-700^\circ C$. Предложенный способ позволяет получать монокристалл слоистого $TlInS_2$ моноклинной модификации, состоящего из одного политипа с параметром элементарной ячейки, равным $\approx 15 \text{ \AA}$, $60 \text{ \AA}$, или $120 \text{ \AA}$.

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 01

- (21) a2005 0265
(22) 23.11.2005
(51) E01C 7/08 (2006.01)
(71) Алиев Али Муса оглы, Алиев Ильяс Муса оглы, Нагиев Нариман Талыб оглы, Гурбанов Сеймур Намиг оглы (AZ)
(72) Алиев Али Муса оглы, Алиев Ильяс Муса оглы, Нагиев Нариман Талыб оглы, Гурбанов Сеймур Намиг оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ ОТРАЖЕННЫХ ТРЕЩИН В АСФАЛЬТОБЕТОННЫХ ПОКРЫТИЯХ.

(57) Изобретение относится к области строительства, реконструкции и ремонта дорожных покрытий и может быть использовано для восстановления нижних слоев дорожной и аэродромной одежды. Сущность изобретения в том, что в способе предотвращения образования отраженных трещин в асфальтобетонных покрытиях, включающем заливку трещин битумной композицией, согласно изобретению, заливку осуществляют разогретой до 90-120°C битумной композицией, содержащей битум и активированный минеральный порошок при массовом соотношении 80:20, причем активацию минерального порошка осуществляют активирующей смесью, содержащей битум и нефтеполимерную смолу в соотношении 1:1 и активирующую смесь берут в количестве 2% от массы минерального порошка.

E 02

- (21) а2004 0080
(22) 28.04.2004
(51) E02D 27/34 (2006.01)
(86) PCT/AZ2004/000004 29.11.2004
(87) WO 2005/106134 10.11.2005
(71)(72) Халилов Эльчин Нусрат оглы (AZ)
(54) СЕЙСМОСТОЙКИЙ СТРОИТЕЛЬНЫЙ БЛОК.

(57) Сейсмостойкий строительный блок выполнен с соосно расположенными с противоположных сторон выступами и пазами, имеющими форму усеченного конуса, при этом по оси выступа проходит сквозное отверстие, высота выступа составляет не менее $\frac{2}{3}$ высоты блока, а угол раскрытия конуса находится в пределах 5-30°. На боковой поверхности выступа дополнительно установлена демпфирующая прокладка из упруго-пластичного материала, а между пазами и выступами сохраняется зазор, величина которого не превышает толщины прокладки, при этом на поверхности выступа дополнительно установлены не менее двух демпфирующих колец, одно из которых имеет внутренний диаметр равный внешнему диаметру конусообразного выступа на высоте ниже $\frac{1}{2}$ высоты выступа от его основания, а второе имеет внутренний диаметр равный внешнему диаметру конусообразного выступа на высоте выше $\frac{1}{2}$ высоты выступа от его основания.

E 04

- (21) а2005 0075
(22) 30.03.2005
(51) E04H 9/02 (2006.01)
(71)(72) Алиев Тельман Хуршуд оглы, Алиев Ровшан Тельман оглы (AZ)
(54) СЕЙСМОСТОЙКОЕ СООРУЖЕНИЕ.

(57) Изобретение относится к области сейсмологии и может быть использовано в создании антисейсмических уст-

ройств в сейсмоопасных зонах. Задачей изобретения является повышение сейсмостойкости и надежности, уменьшение сейсмического риска. Сейсмостойкое сооружение, содержащее основание, каркас с несущими стенами, подвесные элементы, жестко закрепленные к основанию и выполненное заодно с основанием, согласно изобретению, дополнительно содержит платформу, расположенную в котловане на скальном основании, установленную на пружинах, причем толщина платформы или высота котлована определяется формулой:

$$h_{\text{осн}} \geq 2K_s h_{\text{соор}}$$

где $h_{\text{осн}}$ - толщина платформы или высота котлована;
 K_s - коэффициент сейсмичности;
 $h_{\text{соор}}$ - высота сооружения.

E 21

- (21) а2004 0248
(22) 26.11.2004
(51) E21B 33/13-16 (2006.01)
(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)
(72) Алиев Вагиф Гаджибала оглы, Гасанов Намик Гасан оглы (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЦЕМЕНТИРОВАНИЯ СКВАЖИН.

(57) Изобретение относится к области бурения скважин и может быть использовано для промывки, очистки скважин. Поставленная задача - удаление шлама из каверны и качественная очистка ствола скважины решается тем, что в известном устройстве для цементирования скважин, состоящем из колонны труб и узла промывки, узел промывки выполнен в виде концентрично установленной на колонне труб самоуплотняющейся манжеты, жестко соединенной с цилиндрическим патрубком, с радиальными отверстиями и с установленными в них срезными штифтами и цанговым захватом, находящимися во взаимодействии, соответственно с выполненными на колонне труб кольцевой канавкой и выступом трубы. Экономический эффект от использования изобретения обеспечивается за счет повышения срока эксплуатации скважин путем качественного цементирования.

- (21) а2006 0004
(22) 12.01.2006
(51) E21B 37/00 (2006.01)
E21B 36/04 (2006.01)
(71) Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ), Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)
(72) Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы, Алиев Рустам Талыб оглы, Рзаев Тельман Багадур оглы, Усубалиев Бейбала Таджи оглы, Вердиев Чингиз Музаффар оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ПАРАФИНОВЫХ И СОЛЕВЫХ ОТЛОЖЕНИЙ ПРИ ДОБЫЧЕ НЕФТИ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности и может быть использовано в компрессорных и глубиннонасосных скважинах, в выкидных линиях и промысловых коллекторах для предотвращения отложений парафина и солей. Сущность изобретения заключается в том, что в устройстве для предупреждения парафиновых и солевых отложений при добычи нефти, содержащее блок питания, расположенный в цилиндрическом корпусе, согласно изобретению, введены два магнетронных генератора, два согласующих устройства, два рупорных облучателя, два термодатчика и два устройства управления, при этом магнетронные генераторы соединены с блоком питания и через согласующее устройства с рупорными облучателями, термодатчики установлены на нагреваемой трубе и соединены с устройствами управления, которые соединены с блоком питания и магнетронными генераторами.

(21) a2002 0128

(22) 11.07.2002

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Керимов Меджид Заид оглы, Поладов Алисахиб Рза оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ЭКСПЛУАТАЦИИ СИСТЕМ ГАЗЛИФТНЫХ СКВАЖИН.

(57) Изобретение относится к области добычи нефти газлифтным способом. Задачей изобретения является рациональное распределение рабочего агента (газа) при его дефиците по системе газлифтных скважин и увеличение суммарного среднесуточного дебита по нефти. При способе эксплуатации систем газлифтных скважин путем увеличения расхода газа в скважину с максимальным приращением дебита, а после исчерпания ресурса газа по каждой скважине уменьшения расхода газа на одинаковую величину, измерения дебита нефти на каждой скважине и увеличения расхода газа в скважину с максимальным уменьшением дебита, причем на каждом этапе замеряют дебит газа и жидкости по каждой скважине, при этом: на первом этапе увеличивают расход газа в скважине с максимальным приращением дебита газа, а на втором этапе - в скважине с максимальным уменьшением дебита газа.

(21) a2005 0056

(22) 09.03.2005

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(71)(72) Гурбанов Рамиз Сейфулла оглы, Насибов Назим Бахлул оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ЭКСПЛУАТАЦИИ ФОНТАННЫХ НЕФТЯНЫХ СКВАЖИН.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в способе эксплуатации фонтанных нефтяных скважин, включающем герметизацию устья фонтанной арматурой, регулирование режима эксплуатации устьевым штуцером, согласно изобретения, устанавливаются оптимальный режим воздействия на затрубное пространство, контролируют величину пластового давления и при её приближении к величине давления насыщения в затрубное пространство поэтапно подают газ в объёме 8-10% от добываемого газа до достижения максимального дебита.

(21) a2005 0276

(22) 13.12.2005

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(71) Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ), Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы, Рзаев Тельман Багадур оглы, Усубалиев Бейбала Таджи оглы, Рзаев Яшар Тельман оглы, Мансурова Самира Ильяс кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ТЕРМОХИМИЧЕСКОЙ ОБРАБОТКИ НЕФТЕСОДЕРЖАЩИХ ПЛАСТОВ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности и может быть использовано для теплового воздействия на призабойную зону с целью растапливания парафиновых отложений, повышения текучести высоковязкой нефти, а также зажигания нефти в пластах для повышения пластового давления. Сущность изобретения в том, что в способе термохимической обработки нефтесодержащих пластов, включающем введение в призабойную зону термохимической смеси, согласно изобретению, в качестве термической смеси используют алюминиевый термит, содержащий 23% алюминиевого порошка и 77% железной окалины, размельченных до зерен величиной 0,25-1,5 мм.

(21) a2006 0132

(22) 07.07.2006

(51) E21B 43/22 (2006.01)

(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

(72) Мирзаджанзаде Азад Халил оглы, Курбанов Рахман Алискендер оглы, Мехтиев Ульви Шафаят оглы, Мамедов Товсиф Мухтар оглы (AZ)

(54) СПОСОБ РАЗРАБОТКИ НЕФТЯНЫХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ.

(57) Изобретение относится к нефтяной промышленности, в частности к способам разработки нефтяных месторождений путем вытеснения нефти из пласта пенами. Задачей изобретения является увеличение нефтеотдачи пласта за счет повышения эластичности и устойчивости вытесняющей нефть оторочки, обеспечивающей увеличение охвата пласта воздействием. Поставленная задача достигается тем, что в способе разработки нефтяных месторождений, включающем закачку в пласт оторочки на основе микропенораствора и перемещение его в пористой среде посредством рабочего агента, согласно изобретению, перед закачкой рабочего агента в пласт совместно с микропенораствором закачивают 40% от его объема раствор 1,5% бутадииен-нитрильного каучука СКН-26 и пенореагента, при этом объем закачиваемой оторочки составляет 20% от объема пор пласта, охваченного вытеснением.

(21) а2006 0133

(22) 07.07.2006

(51) E21B 43/27 (2006.01)

(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

(72) Мехтиева Ульви Шафаят оглы, Гасымлы Азер Мирза оглы, Гурбанов Мухтар Абусат оглы, Багиров Октай Тахмасиб оглы, Бабаев Мюсеиб Баба оглы, Самедов Атамали Меджид оглы, Гулиев Ильгар Аллахверди оглы, Кязимов Фазиль Кямал оглы, Байрамов Сардар Байрам оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ НЕФТЕОТДАЧИ ПЛАСТА.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к способам повышения нефтеотдачи пласта. Способ повышения нефтеотдачи пласта, включает закачку через нагнетательные скважины раствора алкилбензолсульфоната натрия в пластовой воде, в который перед закачкой в пласт вводят этоксилированную жирную кислоту в количестве 15-25% мас. от массы алкилбензолсульфоната натрия.

(21) а2005 0170

(22) 28.06.2005

(51) E21B 43/34 (2006.01)

E21B 43/38 (2006.01)

(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

(72) Кязимов Шукюралли Паша оглы, Аливердиизаде Тале Керим оглы, Мовламов Шахбала Сиг-

бат оглы, Аллахвердиев Гадир Музаффар оглы (AZ)

(54) ГАЗОВЫЙ СЕПАРАТОР.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в газовом сепараторе, состоящем из цилиндрического корпуса, внутри которого размещены цилиндрический патрубок, камера накопления и камера разряжения, снабженные отверстиями для поступления в них газожидкостной смеси и выхода отсепарированного газа, а также золотниковый клапан, установленный с возможностью возвратно-поступательного движения и приемную трубу, связанную с всасывающим узлом скважинного штангового насоса, согласно изобретения, камера разряжения размещена в кольцевом пространстве, образованном внутренней поверхностью корпуса и наружной поверхностью патрубка, при этом в камере разряжения установлены кольцевые перегородки, снабженные отверстиями в виде сопла, а золотник выполнен в виде кольца, снабженного Г-образным каналом, сообщающим камеру разряжения с пространством при крайнем верхнем положении золотника и Т-образным каналом, сообщающим камеру разряжения с камерой накопления при крайнем нижнем положении золотника.

РАЗДЕЛ F**МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ****F 04**

(21) а2000 0042

(22) 02.03.2000

(51) F04B 47/02 (2006.01)

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Багиров Микаил Казым оглы, Мамедов Мубариз Рза оглы, Казымов Шукур Паша оглы, Салимов Салман Абулгасан оглы, Аливердиизаде Тале Керим оглы, Мовламов Шахбала Сигбат оглы, Ибрагимов Яшар Алияр оглы (AZ)

(54) СКВАЖИННЫЙ ШТАНГОВЫЙ НАСОС.

(57) Изобретение относится к области нефтедобычи, а именно эксплуатации скважин скважинным штанговым насосом. Задачей изобретения является проведение многократных уплотнений эластичных манжет в цилиндре без извлечения насоса из скважины. В известном устройстве, включающем в себя цилиндр, внутри которого установлен плунжер, снабженный эластичными манжетами, между которыми размещены металлические кольца, при этом в верхней части плунжера на резьбовом соединении установлен плунжерный переводник соединенный с колонной насосных штанг, а в нижней части цилиндра установлена

упорная муфта, внутри плунжера концентрично установлен шток Гарбутта, снабженный проточным осевым каналом и радиальными отверстиями, сообщающими этот канал с полостью цилиндра, нижняя торцевая поверхность плунжера и верхняя торцевая поверхность упорной муфты снабжены зубьями пилообразной формы, при этом плунжер снабжен внутренним кольцевым выступом, взаимодействующим с штоком Гарбутта, а плунжерный переводник установлен относительно плунжера с возможностью довинчивания. Экономический эффект от использования изобретения будет получен за счет добычи дополнительного объема нефти, путем сокращения времени простоя скважины из-за смены насоса.

F 16**(21) a2005 0200****(22) 16.08.2005****(51) F16B 5/00 (2006.01)****F16L 3/00 (2006.01)****(71)(72) Гасанов Алиш Рамиз оглы (AZ)****(54) ХОМУТОВОЕ СОЕДИНЕНИЕ.**

(57) Изобретение относится к нефтяному машиностроению, в частности к соединительным элементам нефтепромыслового оборудования и может быть использовано в хомутовых соединениях типа «Грея», работающих под высоким давлением. Задачей изобретения является улучшение эксплуатационных показателей соединений. Хомутовое соединение содержит два полухомута, сжимающий болт и гайки. Согласно изобретению сжимающий болт выполнен в виде сжимающего дифференциала, имеющего посредине шейки под гаечный ключ и резьбовые витки разных направлений по обе стороны шейки.

F 22**(21) a2006 0026****(22) 15.02.2006****(51) F22D 1/14 (2006.01)****(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ), Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ)****(72) Рзаев Тельман Багадур оглы, Вердиев Чингиз Музафар оглы, Усубалиев Бейбала Таджи оглы (AZ)****(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ АВТОМАТИЧЕСКОЙ ЗАЩИТЫ ТЕПЛО ВЫДЕЛЯЮЩЕЙ ПОВЕРХНОСТИ ОТ ПЕРЕЖОГА.**

(57) Изобретение относится к защите тепло выделяющей поверхности при наступлении пленочного кризиса кипения, и может быть использовано для повышения надежности и производительности теп-лоэнергетических установок. Сущность изобретения состоит в том, что в устройство для автоматической защиты

тепловыделяющей поверхности от пережога, содержащее приемник шума, усилитель, полосовой фильтр низкой частоты и исполнительный элемент, управляющий источником питания тепло выделяющей поверхности, согласно изобретению, дополнительно введены датчик температуры, второй усилитель, два полосовых фильтра средней и высокой частоты, блок задержки, блок сравнения, блок совпадения, два преобразователя напряжение-код, интерфейс, блок памяти данных, микропроцессор, дисплей и принтер, при этом датчик температуры через усилитель соединен с блоком сравнения и блоком задержки, выход которого соединен со вторым входом блока сравнения, выход которого через первый преобразователь напряжение-код соединен с первым входом интерфейса, выход которого соединен с микропроцессором, который соединен с блоком памяти данных, дисплеем, принтером и исполнительным элементом, управляющим источником питания тепло выделяющей поверхности, приемник шума соединен с входом трех фильтров низкой, средней и высокой частоты, выходы которых соединены с первым, вторым и третьим входами блока совпадения, выход которого через второй усилитель соединен с входом второго преобразователя напряжение-код, выход которого соединен со вторым входом интерфейса. В результате регистрации температуры и звукового давления повышается точность определения границы перехода от пузырькового кипения к пленочному, появляется возможность поддерживать в теплоэнергетической установки стабильный режим кипения, избегая кризиса.

F 23**(21) a2004 0192****(22) 13.09.2004****(51) F23Q 2/28 (2006.01)****(71) Нахичеванское отделение Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)****(72) Ибрагимов Магеррам Неймат оглы (AZ)****(54) ГАЗОЗАЖИГАТЕЛЬНОЕ УСТРОЙСТВО.**

(57) Изобретение относится к области нефти и химии и может быть использовано во многих отраслях народного хозяйства, в объектах которых в результате выполнения различных процессов, образуются вредные газы. Задачей изобретения является зажигание образовавшегося газа в любой момент времени, путем автоматического создания искры, регулирование и также обеспечение контроля процесса зажигания. Для решения данной задачи, в газозажигательное устройство, содержащее пьезоэлектрик и рычажный механизм, согласно изобретению, добавлено последовательные соединенные газочувствительный датчик, элемент приемо-передачи сигналов, усилитель, электромагнитный элемент, а также согласующий элемент и датчик пламени, размещенный в конце технологической трубы.

F 41

(21) a2005 0264

(22) 22.11.2005

(51) F41G 1/00 (2006.01)

F41G 1/34 (2006.01)

(71) Предприятие с ограниченной ответственностью «ЙЕНИ-ТЕХ» (AZ)

(72) Халилов Эльчин Нусрат оглы, Керимов Фаиг Гафар оглы, Мустафаев Сурхай Таха оглы, Али-Заде Гаджи Мирзага оглы, Исмаилов Самир Али-Гусейн оглы (AZ)

(54) СТРЕЛКОВОЕ ОРУЖИЕ СО СДВОЕННЫМ ПРИЦЕЛЬНЫМ УСТРОЙСТВОМ.

(57) Изобретение относится к оружейной технике и может быть использовано для юстировки лазерного прицельного устройства оружия. Задачей изобретения является повышение точности прицела путем лазерной юстировки. Для решения задачи в стрелковом оружии со сдвоенным прицельным устройством, содержащем цилиндрический ствол в корпусе, прицельное лазерное устройство, закрепленное под стволом, согласно изобретения, в дуло ствола дополнительно установлено юстировочное устройство, в корпусе, с упорным кольцом и окном для прохождения лазерного луча последовательно размещены лазерный диод, контактирующий с дулом ствола оружия, блок питания, прижимная пружина и фиксирующий винт.

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

(21) a2005 0199

(22) 15.08.2005

(51) G01K 17/08 (2006.01)

G01K 7/02 (2006.01)

(71) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Энергетики и Энергопроекта (AZ)

(72) Агаев Ниджат Абас Гули оглы, Мустафаев Анатолий Абду Раманович, Бабаева Севиндж Шулан кызы (AZ)

(54) ТЕПЛОМЕР.

(57) Изобретение относится к тепломерам, измеряющим тепловые потоки в топках парогенераторов электростанций через стенки экранных труб. Предложенное техническое решение направлено на повышение точности измерения теплового потока в стенках экранных труб. Это достигается предотвращением искажения теплового потока, вносимого самим тепломером. Корпус тепломера выполнен из реальной экранной трубы парогенератора, в лобовой стенке которой установлены две термодпары на разных расстояниях от оси трубы корпуса и в разных осевых сечениях, а угол α между ними определяется по формуле:

$$\alpha = \frac{(2 \div 3)(r_1 + r_2)}{R_1}$$

где: r_1 и r_2 – радиусы этих отверстий; R_1 - радиус до оси отверстия, ближайшего от оси корпуса.

G 02

(21) a2006 0014

(22) 30.01.2006

(51) G02B 6/00 (2006.01)

G02B 6/38 (2006.01)

G02F 3/00 (2006.01)

H03K 3/42 (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Бейбалаев Гамбар Бейлар оглы (AZ)

(54) ОПТОЭЛЕКТРОННЫЙ ПЕРЕКЛЮЧАТЕЛЬ НАПРАВЛЕНИЯ ИЗЛУЧЕНИЯ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что оптоэлектронный переключатель направления излучения, содержащий волоконные световоды, установленные под углом 90° относительно друг - друга, отражающее зеркало, расположенное под углом 45° к оси волоконного световода и фокусирующую линзу, согласно изобретения, снабжен шаговым двигателем, операционным усилителем, счетным устройством, схемой сравнения, блоком выборки, логическим ключом, генератором переменного тока, электронным ключом, триггером, светодиодом и фотодиодом, при этом отражающее зеркало выполнено двусторонним, размещенным в корпусе и закрепленным на оси вращения цилиндрического валика к которому прижат шаговый двигатель, жестко закрепленный на основании корпуса, причем цилиндрическая поверхность валика выполнена со сквозными радиальными отверстиями, с одной стороны которых установлен светодиод, а с другой стороны фотодиод, электрические контакты которого через операционный усилитель, счетное устройство, схему сравнения, логический ключ и триггер соединены к управляющему входу электронного ключа, сигнальный вход и сигнальный выход которого соединены соответственно к выходу генератора переменного тока и к шаговому двигателю, а выход блока выборки подключен к второму входу схемы сравнения.

G 06

(21) a2006 0165

(22) 08.08.2006

(51) G06F 3/00 (2006.01)

G06F 13/00 (2006.01)

(71)(72) Юсиф-заде Эльхан Муса оглы, Юсиф-заде Риад Эльхан оглы (AZ)

(54) МОБИЛЬНАЯ СВЯЗЬ ДЛЯ ВВОДА И ВЫВОДА ИНФОРМАЦИИ В БАНКОВСКОЙ КОМПЬЮТЕРНОЙ СЕТИ.

(57) Сущность изобретения заключается в том, что мобильная связь для ввода и вывода информации в банковской компьютерной сети, содержащая внешние устройства в виде терминалов (ВУ), подключенных двунаправленными шинами по звездообразной радиальной схеме к центральному микропроцессорному модулю (ЦММ), содержащему запоминающее устройство, микропроцессор и интерфейсную схему, включающую запоминающее устройство запросов и приоритетов, схему сравнения приоритетов, схему формирования адреса подпрограммы и приоритет текущей программы, при этом в банковскую компьютерную сеть введен канал связи телефонной станции, подключенный двунаправленными шинами через ВУ ко входу запоминающего устройства запросов и приоритетов ЦММ и через приемно-передающие антенны с возможностью дистанционного «SMS» запроса и ответа к мобильным телефонам и домашним телефонным аппаратам абонентов, при этом ВУ снабжены датчиками информации на запрос о наличии денег в терминале и индикаторами.

(21) a2005 0260

(22) 21.11.2005

(51) G06F 7/20 (2006.01)

G06F 7/38 (2006.01)

(71) Институт Кибернетики Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Алиев Тельман Аббас оглы, Нусратов Октай Гудрат оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ИДЕНТИФИКАЦИИ СИГНАЛА.

(57) Сущность изобретения заключается в том, что в способе идентификации сигнала заключающемся в сравнении его информативных признаков с образцовыми и определении оценки близости идентифицируемого сигнала к образцовому, согласно изобретения, в качестве информативных признаков используют длительность позиционно-бинарных составляющих (ПБС) сигналов, а числовую оценку близости определяют по изменению длительности ПБС сигналов с учетом веса позиций из следующего выражения:

$$S_w = (\chi_{q(n-1)} + \eta_{q(n-1)})R^{n-1} + (\chi_{q(n-2)} + \eta_{q(n-2)})R^{n-2} + \dots + (\chi_{q_0} + \eta_{q_0})R^0,$$

где: $\chi + \eta$ - суммарная длительность ПБС, образуемых переходами 1→0 и 0→1 в каждой позиции;

R - основание систем исчисления, в которой производится ПБС- разложение;

n - количество позиций;

q - номера позиций.

РАЗДЕЛ H

ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

H 01

(21) a2005 0111

(22) 28.04.2005

(51) (51) H01C 7/10 (2006.01)

H01C 7/12 (2006.01)

H01C 17/10 (2006.01)

(71) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)

(72) Гашимов Ариф Мамед оглы, Гурбанов Кямилль Бахтияр оглы, Гасанлы Шамистан Махмуд оглы, Мехтизаде Рауф Нуреддин оглы, Азизова Шафаг Мирбаба кызы, Байрамов Халил Байрам оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ИЗГОТОВЛЕНИЯ ТОНКОПЛЕНОЧНОГО КОМПОЗИЦИОННОГО ВАРИСТОРА.

(57) Изобретение относится к области электротехники и электроники, а именно, к способу получения пленочных композитных варисторов на основе керамики из оксида цинка с эффективными добавками и может быть использовано для защиты аппаратуры автоматической, микроэлектроники и оборудования промышленного и бытового назначения от импульсов произвольной полярности, непосредственно, коммутационных пульсаций, грозовых напряжений, а также для стабилизации напряжений и ограничения тока. Способ изготовления тонкопленочного композиционного варистора на основе оксида цинка с эффективными добавками, включает приготовление шихты, формирование пленки и кристаллизацию. По изобретению, в состав шихты дополнительно вводят полиэтилен, формирование пленки осуществляют подогревом шихты до температуры 160°C и давления 1 МПа в течение 20 мин с последующим горячим прессованием под давлением 15МПа в течение 5 мин, а кристаллизацию проводят охлаждением в воде. При этом, оптимальное соотношение оксида цинка с эффективными добавками и полиэтилена в шихте составляет 50:50 (% объем).

(21) a2004 0246

(22) 26.11.2004

(51) H01L 43/08 (2006.01)

H01L 43/10 (2006.01)

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Гусейнов Ядигар Юсуб оглы (AZ)

(54) ГАЛЬВАНОМАГНИТОРЕКОМБИНАЦИОННЫЙ ИНТЕГРАЛЬНЫЙ ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЬ.

(57) Изобретение относится к гальваномагнитным преобразователям и может быть использовано для измерений магнитной индукции переменных и постоянных

ных магнитных полей, бесконтактного измерения токов, малых перемещений. Гальваномагниторекомбинационный интегральный преобразователь, содержит изолирующую подложку с расположенной на ней эпитаксиальной пленкой, образующей вместе с подложкой боковые грани с высокой и низкой скоростью поверхностной рекомбинации, в котором, по изобретению, боковыми гранями является граница раздела между эпитаксиальной пленкой из GaAs с высокой скоростью поверхностной рекомбинации и свободной поверхностью подложки из i-GaAs с низкой скоростью поверхностной рекомбинации, причем вектор магнитной индукции направлен параллельно к поверхности преобразователя.

(21) a2005 0237

(22) 14.10.2005

(51) H01Q 21/00 (2006.01)

(71) Национальная Академия Авиации (AZ)

(72) Пашаев Ариф Мирджалал оглы, Набиев Расим Насиб оглы, Рамазанов Кямаледдин Ширин оглы, Нахмедов Эльхан Сабир оглы (AZ)

(54) АНТЕННАЯ СИСТЕМА ДЛЯ НАЗЕМНЫХ КОМПЛЕКСОВ ADS-B.

(57) Изобретение относится к области связи и служит для улучшения качества приема информации, посланной летательными аппаратами об их координатах. Задачей изобретения является повышение качества приема наземным комплексом ADS-B информации от летательных аппаратов об их координатах и увеличение количества обслуживаемых летательных аппаратов. Поставленная задача решается тем, что антенная система для наземных комплексов ADS-B, содержащая трехэлементную направляющую вибраторную антенну с коаксиальным кабелем 50 Ом, согласно изобретению, дополнительно содержит одиннадцать трехэлементных направляющих вибраторных антенн, сгруппированных в шести антеннах с круговой поляризацией, каждая из которых содержит по две трехэлементные направляющие вибраторные антенны, расположенные перпендикулярно друг другу и соединенные с помощью коаксиального кабеля, причем первый выход вертикального вибратора соединен со средней жилой коаксиального кабеля В длиной $\lambda/2$, второй конец которого подключен ко второму выходу вертикального вибратора и к одному концу средней жилы коаксиального кабеля С длиной $\lambda/4$, другой конец которого подключен к третьему выходу горизонтального вибратора и к концу средней жилы коаксиального кабеля D длиной $\lambda/4$, другим концом соединенного со вторым выходом горизонтального вибратора, при этом вторые выходы вертикальных вибраторов всех антенн, объединенные с экранами коаксиальных кабелей, соединяются между собой с помощью коаксиальных кабелей L1...L6 и разъемов XW1...XW6 в блоке A₁.

H 02

(21) a2005 0153

(22) 16.06.2005

(51) H02P 5/00 (2006.01)

G05B 11/00 (2006.01)

(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Султанов Рафик Зилли оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ УПРАВЛЕНИЯ ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛЕМ ПОСТОЯННОГО ТОКА.

(57) Изобретение относится к области автоматизированного управления электроприводами постоянного тока и преимущественно может быть использовано в электроприводах, работающих в условиях тяжелых пусков и кратковременных перегрузок, например, в электроприводах якорных лебедок системы стабилизации полупогружных буровых установок для бурения нефтяных и газовых скважин. Задачей изобретения является обеспечение полного использования перегрузочной способности электродвигателя во всем диапазоне регулирования скорости электропривода. Для решения поставленной задачи, в устройстве для управления электродвигателем постоянного тока, содержащем управляемый преобразователь энергии, включающий сумматор сигналов управления и контур токовой отсечки, состоящий из шунта, включенного в цепь якоря электродвигателя, источника опорного (эталонного) напряжения, включенного через обмотку управления сумматора и диод против напряжения на шунте, согласно изобретению, в контур токовой отсечки дополнительно введен источник задающего напряжения, полярность сигнала которого противоположна полярности выходного сигнала источника опорного напряжения.

H 04

(21) a2005 0144

(22) 10.06.2005

(51) H04L 12/56 (2006.01)

(71) Институт Кибернетики Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Меликов Агаси Зарбали оглы, Фаттахова Мехрибан Иса кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СЕТЕВЫХ РЕСУРСОВ.

(57) Сущность изобретения заключается в том, что в способе использования сетевых ресурсов, состоящем в выборе оптимальной стратегии распределения буферного пространства между разнотипными пакетами информации, поступающими с различной интенсивностью в буферное пространство и различным временем передачи их в порт, заключающийся в определении текущих размеров буферного пространства для каждого вида информационного пакета и оценке потерь/блокировок разнотипных пакетов, согласно изоб-

ретенция, оценку потерь/блокировок определяют вычислением вероятностей этих потерь по формулам:

$$CLP_1(B, R) = \sum_{k=0}^{B-R} L(v_2, k) \pi(B-k),$$

$$CLP_2(B, R) = \sum_{k=B-R}^B L(v_2, k) \pi(B-k);$$

где B - общий размер буфера;

R - размер части буфера, выделенной для пакетов первого типа;

k - текущий индекс суммирования;

$\pi(B-k)$ - стационарная вероятность состояния $(B-k)$;

v_2 - нагрузка второго потока;

L - вероятность потери в системе обслуживания и

$$L(v, m) = v^m (1-v)/(1-v^{m+1});$$

v, m - соответственно нагрузка потока и каналы системы обслуживания;

а из соотношения:

$$WPB(B, R) = \frac{1}{\lambda} \sum_{i=1}^2 \lambda_i CLP_i(B, R), \quad \lambda := \lambda_1 + \lambda_2$$

определяют критерий выбора оптимальности, которым является минимум взвешенной суммы вероятностей блокировок разнотипных пакетов, где:

λ - интенсивность потока,

$\lambda_1(\lambda_2)$ - интенсивность первого (второго) потока.

(21) a2005 0185

(22) 19.07.2005

(51) H04M 1/23 (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Тагиев Али Дашдамир оглы (AZ)

(54) ДИСКОВЫЙ НОМЕРОНАБИРАТЕЛЬ ТЕЛЕФОННОГО АППАРАТА.

(57) Изобретение относится к области связи, к конструкциям элементов набора номера телефонного аппарата и в частности может быть использовано в качестве чувствительного элемента дискового номеронабирателя телефонного аппарата, вырабатывающего управляющие импульсы напряжения. Выполнение конструкции чувствительного элемента номеронабирателя в виде прямоугольной пьезокерамической пластинки с постоянным магнитом, закреплённым на её свободном конце, к которому одноимёнными полюсами обращены постоянные магниты, закреплённые на диске, обеспечивает увеличение точности набора номера в сравнительно длительном режиме бесперебойной работы, поскольку элементы взаимодействия пьезоэлектрическая пластинка с постоянным магнитом и постоянные магниты, закреплённые на диске, свободны от недостатков присущих известному техническому решению, т.к. функцию чувствительного элемента при наборе номера и вращении диска выполняет пьезоэлектрическая пластинка, вырабатывающая одиночные импульсы напряжения при магнитном взаимодействии указанных магнитов.

(21) a2005 0119

(22) 05.05.2005

(51) H04N 7/20 (2006.01)

G01J 3/36 (2006.01)

G01J 1/44 (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Мамедов Магомед Аскер оглы, Мамедов Алихан Гейдар оглы (AZ)

(54) СПУТНИКОВАЯ ПРИЕМНО-ПЕРЕДАЮЩАЯ СИСТЕМА ТЕЛЕСВЯЗИ ДИСТАНЦИОННОГО ЗОНДИРОВАНИЯ.

(57) Изобретение относится к области спутниковых систем телесвязи и в частности может быть использовано в качестве приемно-передающей системы при дистанционном зондировании наземных объектов. Задачей изобретения является повышение скорости обработки и обеспечение достоверности поступающей информации дистанционного зондирования спутниковой приемно-передающей системы телесвязи. Для решения поставленной задачи, в спутниковую приемно-передающую систему телесвязи дистанционного зондирования, содержащую на борту спутников приемную и передающую антенны ретрансляционной станции, наземные телефонные станции с приемной и передающей антеннами, центр телеконтроля формирования изображения, дополнительно введены блок тематической обработки данных, блок анализатора сведений, блок базы данных, по крайней мере, два компьютера и два мобильных телефона, при этом первые входы и выходы первого и второго компьютеров соединены соответственно к первому и второму входам и выходам блока анализатора сведений, к третьему входу и выходу которого подключен блок тематической обработки данных, вход и выход которого подключены соответственно к входу и выходу блока центра телеконтроля формирования изображения, причем четвертый выход блока анализатора сведений подключенный к входу блока базы данных, а первый и второй мобильные телефоны через первый и второй наземные телефонные станции связаны соответственно с первым и вторым компьютерами, соединенными друг с другом параллельно.

(21) a2005 0245

(22) 27.10.2005

(51) H04R 17/00 (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Гурбанов Тейгубад Байрам оглы, Гашимова Фидана Рафик кызы

(54) СТУПЕНЧАТЫЙ КОНЦЕНТРАТОР УЛЬТРАЗВУКОВЫХ КОЛЕБАНИЙ.

(57) Сущность изобретения заключается в том, что ступенчатый концентратор ультразвуковых колебаний, состоящий из первой и второй ступеней с поперечным сечением круглой формы, пьезокерамичес-

кого излучателя, жестко прижатого к первой ступени, снабжен отражателем с круглым сечением, соединенным посредством болта с первой ступенью и с пьезо-керамическим излучателем, выполненным в виде шайбы, причем отражатель и первая ступень выполнены с центральным резьбовым отверстием, а между пьезокерамическим излучателем и отражателем размещена изолирующая прокладка, при этом соединенные с излучателем противоположные стороны первой ступени и отражателя выполнены с ромбическими участками, разделенными друг от друга взаимопересекающимися бороздками, образующими шероховатую поверхность.

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

---

(21) U2006 0002

(22) 05.01.2006

(51) A61B 17/16 (2006.01)

(71) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Гафаров Азер Исмаил оглы (AZ)

(72) Гафаров Азер Исмаил оглы (AZ)

(54) ХИРУРГИЧЕСКОЕ ДОЛОТО.

(57) Устройство относится к медицине, а именно к хирургическим инструментам для остеотомии. Задачей полезной модели является усовершенствование конструкции хирургического долота. Задача решена тем, что в хирургическом долоте, имеющем рукоятку и режущую часть, согласно полезной модели, режущая часть выполнена в виде единой заточки её торцевой и боковой поверхностей с округленными углами.

(21) U2004 0002

(22) 25.05.2004

(51) B65D 1/02 (2006.01)

(71) «Пивоварня Хейнекен» Общество с ограниченной ответственностью (RU)

(72) Пятко Виктор Владимирович (RU)

(54) БУТЫЛКА.

(57) Полезная модель относится к бутылке, в частности к стеклянной бутылке и может быть использована для розлива напитков. Бутылка для жидкости, содержит расширяющуюся к наклонным плечикам коническую горловину с венчиком и цилиндрический корпус, сопряженный с дном, у которой места перехода горловины в плечики и плечиков в корпус выполнены по радиусам, отношение габаритной высоты бутылки к её максимальному диаметру корпуса удовлетворяет соотношению:

$$3,70 < H/D < 3,93$$

где H - габаритная высота бутылки, мм;

D - максимальный диаметр корпуса, мм;

при этом соотношение наименьшего и наибольшего диаметров конической горловины удовлетворяет соотношению:

$$0,58 < d_1/d_2 < 0,62$$

где d_1 - наименьший диаметр конической горловины, мм;

d_2 - наибольший диаметр конической горловины, мм; а высота горловины выбрана из соотношения:

$$2,80 < H/(a + b) < 2,90$$

где a - высота венчика, мм;

b - высота конической горловины, мм;

и поверхность плечиков выполнена вогнутой с радиусом кривизны от 25,3 до 27,3 мм на участке, сопряженном с горловиной, и выпуклой с радиусом кривизны от 31,0 до 33,0 мм на участке, сопряженном с корпусом.

(21) U2005 0007

(22) 24.08.2005

(51) B60R 11/00 (2006.01)

B60R 21/02 (2006.01)

(31) 20040907268

(32) 06.09.2004

(33) UA

(71)(72) Стеценко Сергей Александрович (US)

(54) ПОРУЧЕНЬ ДЛЯ ГОРОДСКОГО ТРАНСПОРТНОГО СРЕДСТВА.

(57) Полезная модель относится к конструктивным элементам транспортных средств, обеспечивающих безопасность пассажиров, и может быть использована в городском транспорте: вагонах трамвая, метрополитена, автобусах и троллейбусах. В поручне для городского транспортного средства, содержащем горизонтальный стационарный цилиндрический поручень, согласно полезной модели, на горизонтальном стационарном цилиндрическом поручне закреплен подвешенный поручень, содержащий хомут, соединенный с захватом для руки с помощью гибкого соединительного элемента; хомут, выполненный в виде трехгранной призмы с округленными сторонами, состоит из двух частей, скрепленных между собой с помощью крепежных элементов, в середине хомута выполнено круглое рифленое отверстие для крепления на горизонтальном стационарном цилиндрическом поручне, с нижней стороны хомут имеет отверстие, в которое вставлен гибкий соединительный элемент, закрепленный крепежными элементами: захват для руки выполнен в виде прямоугольника с округленными углами, нижняя часть захвата для руки выполнена утолщенной и с прямоугольным отверстием с округленными углами и четырьмя выемками для пальцев руки на нижней горизонтальной стороне, в верхней части захвата для руки выполнено "окно" для вставки печатной рекламной продукции между двумя половинками захвата для руки, соединенными крепежными элементами, а над "окном" выполнен прямоугольный вырез, в который вставлен гибкий соединительный элемент, причем хомут и захват для руки выполнены из прозрачного акрила или полипропилена.

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

---

(21) S2006 0025

(22) 19.10.2006

(51) 7-01

(71)(72) Гусейнов Мирвахид Самед оглы (RU)

(54) СТАКАН ДЛЯ НАПИТКОВ.

(57) Стакан для напитков, характеризующийся:

- составом композиционных элементов: корпус и основание;

- выполнением корпуса конусообразным с сужением к основанию;

- выполнением основания утолщённым;

- наличием рельефа на поверхности корпуса;

отличающийся:

- наличием рельефа на внешней поверхности корпуса;

- углублением рельефа в тело боковой поверхности стакана;

- выполнением рельефа в виде двух чередующихся вертикальных рядов ромбов;

- выполнением одного ряда в виде двух ромбов, расположенных друг над другом и вытянутых по вертикали, над которыми расположен ромб, заканчивающийся сферическим закруглением;

- выполнением второго ряда в виде половины ромба у основания стакана, над которым расположены друг над другом два ромба, вытянутые по вертикали;

- расположением рельефа по высоте стакана, не достигающим до края стакана по вертикали;

- выполнением с внешней стороны дна стакана наименования фирмы-продавца - Нижегородский торгово-промышленный Дом.

- выполнением профиля в виде черепицы классической формы;

- наличием рисунка на поверхности;

- чередованием рисунка профиля по ширине в шесть рядов, по длине в желаемом количестве рядов;

- выполнением в любой цветовой гамме;

отличающаяся:

- выполнением гребня волны профиля слегка вогнутым во внутрь с образованием желобка;

- углублением желобка для стока воды в виде угольника;

- наличием рисунка на поверхности желобка.

(21) S2006 0003

(22) 27.02.2006

(51) 25-01

(71)(72) Гафаров Абульфаз Ганифа оглы (AZ)

(54) МЕТАЛЛОЧЕРЕПИЦА «KARVAN-L».

(57) Металлочерепица «Karvan-L», характеризующаяся:

- выполнением из оцинкованной стали;

- наличием двустороннего полимерного покрытия;

- выполнением профиля в волнообразной форме;

**ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
РЕЕСТР ИЗОБРЕТЕНИЙ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

РАЗДЕЛ А

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА

А 01

- (11) **i2006 0153** (21) **a2003 0246**
(51) **A01B 79/02** (2006.01) (22) **05.12.2003**
(44) **30.06.2005**
(71)(72)(73) **Бабаев Шахлар Махмуд оглы (AZ)**
(54) **СПОСОБ ВНЕСЕНИЯ ЖИДКИХ ГЕРБИЦИДОВ.**

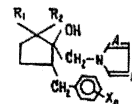
(57) Способ внесения жидких гербицидов, включающий внесение гербицидов посредством распылителя на внутреннюю поверхность борозды, отличающийся тем, что борозды формируют полуцилиндрической формы на глубине распространения семян и проросших сорняков.

- (11) **i2006 0126** (21) **a2004 0218**
(51) **A01D 46/26** (2006.01) (22) **25.10.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(72)(73) **Мамедов Джамаладдин Алекпер оглы, Агабейли Тахир Агахан оглы, Кулиев Гасан Юсиф оглы, Тагиев Асиф Дилан оглы, Мамедов Исраил Орудж оглы, Мамедов Ариф Али оглы, Мамедов Фирдовси Мусеиб оглы, Аллахвердиев Эшгин Эльхан оглы (AZ)**
(54) **УСТРОЙСТВО ДЛЯ СЪЕМА ПЛОДОВ.**

(57) Устройство для съема плодов, включающий размещенный на ведущей стреле захвата ствола вибратор, отличающийся тем, что вибратор жестко закреплен к штоку-оси гидроцилиндра, к встряхивателю вибратора соединен гидрофиксатор, ползун которого через основной шарнир соединен с боковыми растяжками, связанными посредством боковых шарниров с захватами, выполненными в виде гребенки и верхними растяжками закрепленными к встряхивателю вибратора с помощью пальца, помещенного в открытую прорезь ползуна.

- (11) **i2006 0143** (21) **58-ПРИ**
(51) **A01N 43/50** (2006.01) (22) **30.03.1994**
A01N 43/653 (2006.01)
(31) **161126/87**
(32) **30.06.1987**
(33) **JP**
(60) **SU 1837767 A3**
(71)(73) **Куреха Кагаку Когю Кабусики Кайся (JP)**
(72) **Сатору Кумазава, Сусуму Симизу, Хироюки Энари, Ацуси Ито, Сусуму Икеда, Нобуо Сато, Тосихиде Сайсодзи (JP)**
(54) **ФУНГИЦИДНЫЙ СОСТАВ.**

(57) Фунгицидный состав, содержащий активный ингредиент - производное 1-(азол-1-ил-метил)-2-бензилциклопентанола и целевую добавку, отличающийся тем, что, с целью увеличения активности, в качестве производного 1-(азол-1-ил-метил)-2-бензилциклопентанола содержит соединение формулы

где R₁ и R₂ - водород, C₁-C₅-алкил, при условии, что один из этих радикалов не водород;

X_n - водород, фтор, хлор, бром, C₁-C₄ - алкил, фенил в положении 4, хлор в положении 2 и 4, или фтор в положении 2 и хлор в положении 4;

A - азот, аллил, СН-группа,

при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Активный ингредиент	3-50
Целевая добавка	остальное

А 23

- (11) **i2006 0117** (21) **a2004 0146**
(51) **A23L 1/30** (2006.01) (22) **09.07.2004**
(44) **31.03.2006**
(71)(73) **Компания «ЙЕНИ-ТЕХ» (AZ)**
(72) **Саволей Елена Николаевна (RU), Халилов Эльчин Нусрет оглы (AZ), Густав Фредерик Карл Гехт (DE)**
(54) **БИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНАЯ ДОБАВКА.**

(57) 1. Биологически активная добавка, содержащая природный минеральный адсорбент и биостимулирующие средства, отличающаяся тем, что в качестве природного минерального адсорбента она содержит очищенный мелкодисперсный цеолит-клиноптилолит и/или монтмориллонит, и/или мономерный диоксид кремния, а в качестве биостимулирующих средств содержит сухофрукты или криопорошки из фруктового и/или ягодного сырья при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Природный минеральный адсорбент	3,0-5,0
Биостимулирующие средства	95,0-97,0

2. Биологически активная добавка по п.1, отличающаяся тем, что соотношение монтмориллонита и/или мономерного диоксида кремния к цеолит-клиноптилолиту составляет 1:3+1:5.

3. Биологически активная добавка по п.1, отличающаяся тем, что содержит сухофрукты из фруктового и/или ягодного сырья, а именно: яблок и/или груш, и/или слив, и/или абрикосов, и/или вишен, и/или инжира.

4. Биологически активная добавка по п.1, отличающаяся тем, что содержит криопорошки из фруктового и/или ягодного сырья, а именно: яблок и/или груш, и/или слив, и/или абрикосов, и/или вишен, и/или инжира, причем соотношение цеолит-клиноптилолита к криопорошке составляет от 40:60 до 60:40.

A 61

- (11) **i2006 0127** (21) **a2003 0168**
 (51) **A61B 17/16** (2006.01) (22) **24.07.2003**
 (44) **30.06.2005**
 (71)(73) **Кулиев Аждар Мамедгулу оглы (AZ)**
 (72) **Кулиев Аждар Мамедгулу оглы, Набиев Эти-
 мад Гасанали оглы, Гаджиев Ильхам Хаджи-
 ага оглы, Кулиев Фуад Аждар оглы (AZ)**
 (54) **ДОЛОТО.**

(57) Долото, состоящее из рабочей части с заточенными с обеих сторон краями и рукоятки, отличающееся тем, что рабочая часть долота выполнена полусферической, а рукоятка съемной, между рукояткой и рабочей частью расположен фигурный стержень, подвижно соединенный с отгибателем, с расположенной в нем червячной парой, вал которой введен под рукоятку и соединен с вращательным диском.

- (11) **i2006 0132** (21) **a2004 0206**
 (51) **A61J 1/00, 1/20** (2006.01) (22) **07.10.2004**
 (44) **31.03.2006**
 (71)(72)(73) **Сарыев Эльдар Бахрам оглы (AZ)**
 (54) **ФЛАКОН-СМЕСИТЕЛЬ ДЛЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ ПРЕПАРАТОВ.**

(57) 1. Флакон-смеситель для лекарственных препаратов, содержащий цилиндрический корпус с перегородкой, крышку и соединенный с ней полый шток, отличающийся тем, что перегородка выполнена из вертикальных пластинок одинакового размера, закрепленных к трубке, проходящей по центру цилиндрического корпуса, на дне корпуса и на трубке выполнены отверстия, на внутренней поверхности трубки между отверстиями выполнена резьба, при этом полый шток крышки снабжен соответственно сквозными отверстиями и наружной резьбой на уровне отверстий и резьбы на трубке.

2. Флакон-смеситель по п.1, отличающийся тем, что верхняя часть корпуса выполнена в виде усеченного конуса с цилиндрическим горлышком, снабженным резиновой пробкой.

- (11) **i2006 0151** (21) **a2004 0253**
 (51) **A61K 35/78** (2006.01) (22) **02.12.2004**
F26B 3/347 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Топчиева Шафига Анверовна (AZ)**
 (72) **Топчиева Шафига Анверовна, Абилова Инга Эльдаровна (AZ)**
 (54) **СПОСОБ СУШКИ СТЕБЛЕЙ И ЛИСТЬЕВ БАРБАРИСА ОБЫКНОВЕННОГО *BERBERIS VUIGARIS L.***

(57) Способ сушки стеблей и листьев барбариса обыкновенного путем низкотемпературной сверхвысоко-частотной обработки, отличающийся тем, что сверхвысокочувствительный нагрев осуществляется при частоте 200-400 мГц СВЧ-генератора с мощностью 50 Вт в продолжение 10-15 минут.

РАЗДЕЛ В

РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

B 24

- (11) **i2006 0110** (21) **a2004 0258**
 (51) **B24B 33/02** (2006.01) (22) **07.12.2004**
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Набиев Адиль Дахил оглы (AZ)**
 (72) **Ахадов Мехти Сеидбаба оглы, Гафаров Васиф Вагон оглы, Набиев Адиль Дахил оглы, Агаев Фазиль Амир оглы, Баширов Фейруз Джалал оглы, Набиев Натиг Адиль оглы (AZ)**
 (74) **Мамедова Х.Н. (AZ)**
 (54) **УСТРОЙСТВО ДЛЯ ХОНИНГОВАНИЯ.**

(57) 1. Устройство для хонингования, содержащее шпиндель и хонинговальную головку, механизм разжима, связанный с механизмом перемещения, включающим обеспечивающее перемещение приспособления, и колодки абразивных брусков, радиально перемещающихся во время обработки, отличающееся тем, что механизм перемещения включает шпиндель, один конец которого соединен с механизмом вращения и имеет возможность механического контакта с индикатором, другой конец связан с механизмом разжима, выполненного в виде упругого элемента, установленного в закрытом конце корпуса, а обеспечивающее перемещение приспособления размещены на шпинделе.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что шпиндель имеет верхний и нижний конические хвостовики, между которыми установлены ограничитель хода и конический шток.

3. Устройство по пп.1-2, отличающееся тем, что ограничитель хода установлен в корпусе хонинговальной головки с возможностью перемещения до упора с коническим штоком.

4. Устройство по пп.1-3, отличающееся тем, что в качестве упругого элемента механизма разжима установлена пружина разжатия.

5. Устройство по пп.1-4, отличающееся тем, что механизм вращения имеет маховик, жестко соединенный с вращателем, имеющим упругую связь с верхним коническим хвостовиком шпинделя.

6. Устройство по пп.1-5, отличающееся тем, что в качестве упругой связи установлена пружина сжатия.

- (11) i2006 0109 (21) a2004 0256
(51) B24B 33/04 (2006.01) (22) 07.12.2004
(44) 31.03.2006
(71)(73) Набиев Адиль Дахил оглы (AZ)
(72) Ахадов Мехти Сеидбаба оглы, Гафаров Васиф Вагон оглы, Набиев Адиль Дахил оглы, Агаев Фазиль Амир оглы, Баширов Фейруз Джалал оглы, Набиев Натиг Адиль оглы (AZ)
(74) Мамедова Х.Н. (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ХОНИНГОВАНИЯ НАРУЖНЫХ ПОВЕРХНОСТЕЙ.

(57) 1. Устройство для хонингования наружных поверхностей, содержащее хонинговальную головку, имеющую корпус, несущий абразивные бруски, установленные с возможностью взаимодействия с элементом разжима, выполненного в виде планок, и закрепленные на последних, связанных с прижимным механизмом, имеющим рычаги, соединенные с корпусом и с планками, отличающееся тем, что рычаги установлены внутри корпуса с возможностью обеспечения плавного движения планок и механического контакта с приводом движения и упругим элементом.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что рычаги соединены с планками в средней части.

3. Устройство по п.1, отличающееся тем, что упругий элемент выполнен в виде пружины кручения.

4. Устройство по п.1, отличающееся тем, что привод движения имеет гайку с рукояткой, контактирующую с подвижно установленным в корпусе прижимом.

5. Устройство по п.4, отличающееся тем, что контактирующая с прижимом внутренняя часть гайки выполнена конусообразной.

6. Устройство по пп.4-5, отличающееся тем, что контактирующие поверхности гайки и прижима конгруэнтны.

7. Устройство по пп.4-6, отличающееся тем, что количество прижимов соответствует количеству рычагов.

B 62

- (11) i2006 0142 (21) a2004 0008
(51) B62D 49/02 (2006.01) (22) 16.01.2004
(44) 30.12.2005
(31) 20031010273 (32) 17.01.2003
(33) BY
(71)(73) Иностранное унитарное производственное предприятие «Белкэпс» (BY)
(72) Пахомов Дмитрий Иванович (BY)
(54) ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНАЯ КРЫШКА ДЛЯ БУТЫЛКИ.

(57) Предохранительная крышка для бутылки, включающая винтовую крышку закрепленную посредством резьбы на наружной втулке, соединенной ребрами с внутренней втулкой с образованием проходных каналов, упругий элемент с пропускным отверстием и выступами, образующими открытую сверху кольце-

вую полость с расположенной в ней нижней частью внутренней втулки с образованием зазора между днищем и выступами упругого элемента, отличающаяся тем, что она снабжена металлическим кожухом, закрепленным на винтовой крышке, при этом последняя выполнена по контуру с контрольным индикаторным венчиком, а металлический кожух выполнен из двух соприкасающихся частей, кромки которых завальцованы в контрольный индикаторный венчик с возможностью освобождения одной из указанных кромок при отворачивании крышки.

B 65

- (11) i2006 0144 (21) a2005 0010
(51) B65D 41/34 (2006.01) (22) 24.01.2005
(44) 30.12.2005
(71)(73) Мустафаева Рена Халыг кызы (AZ)
(72) Мустафаев Алиш Ильгам оглы, Мехралиев Али Чингиз оглы, Мустафаева Рена Халыг кызы (AZ)
(54) ПРОБКА ДЛЯ БУТЫЛОК.

(57) Пробка для бутылок, состоящая из приспособления для выливания жидкости и из крышки с элементом ослабленной устойчивости для индикации вскрытия отличающаяся тем, что элемент ослабленной устойчивости расположен на верхней боковой поверхности крышки, имеющей трубчатый выступ, приспособление для выливания жидкости выполнено с ограничительным кантом и подвижным перфорированным клапаном, имеющим выступ в виде усеченного конуса, при этом внутренняя поверхность юбки пробки выполнена в шлицевом исполнении.

РАЗДЕЛ C

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

C 01

- (11) i2006 0130 (21) a2004 0151
(51) C01B 17/20 (2006.01) (22) 14.07.2004
C01G 28/00 (2006.01)
C01G 29/00 (2006.01)
C01G 30/00 (2006.01)
(44) 31.03.2006
(71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Нахичеванское отделение (AZ)
(72) Рзаев Байрам Зульфугар оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ТИОСТИБИТА МЕДИ (I).

(57) Способ получения тиостибита меди (I), включающий взаимодействие тиосоединения с галогенидом металла в кислой среде, отличающийся тем, что в качестве тиосоединения используют сульфид сурьмы

(III), а взаимодействие проводят в присутствии 10 %-ного раствора винной кислоты.

- (11) **i2006 0131** (21) **a2004 0152**
 (51) **C01D 3/04** (2006.01) (22) **14.07.2004**
     C01D 3/14 (2006.01)
     C01D 3/16 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Нахичеванское отделение (AZ)**
 (72) **Рзаев Байрам Зульфугар оглы, Караев Ахмед Мамед оглы (AZ)**
 (54) **СПОСОБ ОЧИСТКИ ХЛОРИДА НАТРИЯ.**

(57) 1. Способ очистки хлорида натрия, включающий растворение каменной соли в горячей воде до получения насыщенного раствора, отделение нерастворимых примесей, обработку раствора осаждающими реагентами, отделение осадка и кристаллизацию хлорида натрия, отличающийся тем, что обработку раствора осуществляют последовательно растворами хлорида бария, карбоната натрия и гидроксида натрия.

2. Способ очистки хлорида натрия по п.1, отличающийся тем, что в качестве каменной соли используют каменную соль Дуздагского месторождения.

- (11) **i2006 0129** (21) **a2004 0149**
 (51) **C01F 11/24** (2006.01) (22) **14.07.2004**
     C01F 11/18 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Нахичеванское отделение (AZ)**
 (72) **Рзаев Байрам Зульфугар оглы, Караев Ахмед Мамед оглы (AZ)**
 (54) **СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ХЛОРИДА КАЛЬЦИЯ ВЫСОКОЙ ЧИСТОТЫ.**

(57) Способ получения хлорида кальция высокой чистоты, включающий взаимодействие мрамора с раствором соляной кислоты, очистку полученного раствора химическим осаждением с отделением осадка примесей от раствора, и выпаривание, отличающийся тем, что химическое осаждение примесей осуществляют 30%-ным раствором пероксида водорода и оксидом кальция, а выпаривание проводят при температуре 129,5°C.

- (11) **i2006 0108** (21) **a2004 0117**
 (51) **C01G 15/00** (2006.01) (22) **11.06.2004**
     G01B 7/16 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Физики (AZ)**

- (72) **Керимова Эльмира Мамедали кызы, Мустафаева Солмаз Нариман кызы, Сеидов Фархад Муса оглы (AZ)**
 (54) **ТЕНЗОЧУВСТВИТЕЛЬНЫЙ МАТЕРИАЛ.**

(57) Тензочувствительный материал на основе четырехкомпонентного твердого раствора, содержащего таллий Tl, олово Sn, теллур Te и элемент III группы Периодической системы элементов, отличающийся тем, что в качестве элемента III группы он содержит индий In, при соотношении компонентов, соответствующем стехиометрической формуле $TlIn_{1-x}Sn_xTe_2$, где $x=0,005-0,009$.

- (11) **i2006 0128** (21) **a2004 0148**
 (51) **C01G 30/02** (2006.01) (22) **14.07.2004**
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Нахичеванское отделение (AZ)**
 (72) **Рзаев Байрам Зульфугар оглы (AZ)**
 (54) **СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУЛЬФИДА СУРЬМЫ (III) ИЗ СУРЬМЯНОЙ РУДЫ.**

(57) 1. Способ получения сульфида сурьмы (III) из сурьмяной руды, включающий нагрев руды до температуры плавления, отличающийся тем, что сульфид сурьмы (III) сублимируют из руды при температуре 500-600°C и остаточном давлении $2-4 \cdot 10^{-2}$ мм рт.ст., причем в условиях сублимации происходит одновременная сульфидизация оксида сурьмы (III) свободной серой, содержащейся в руде.

2. Способ получения сульфида сурьмы (III) из сурьмяной руды по п.1, отличающийся тем, что используют сурьмяную руду Дарыдагского месторождения.

C 02

- (11) **i2006 0137** (21) **a2005 0013**
 (51) **C02F 1/58** (2006.01) (22) **25.01.2005**
 (44) **31.12.2005**
 (71)(73) **Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)**
 (72) **Керимов Меджид Заид оглы, Мустафаев Акиф Рагим оглы, Шекилиев Фикрет Ибрагим оглы (AZ)**
 (54) **СПОСОБ ОЧИСТКИ СТОЧНЫХ ВОД ОТ СЕРОВОДОРОДА.**

(57) Способ очистки сточных вод от сероводорода путем контакта с поглотителем, отличающийся тем, что в качестве поглотителя используют смесь гашенной извести с раствором хлорного железа в количественном соотношении (8-10):(0,4-0,5) г на каждый литр очищаемой воды при перемешивании в течение 10-15 минут.

C 04

- (11) **i2006 0103** (21) **a2005 0188**
 (51) **C04B 7/38** (2006.01) (22) **20.07.2005**
 (44) **31.03.2006**
 (71)(72)(73) **Аскеров Юнис Байрам оглы (AZ)**
(54) ГЛИНИСТОГО КОМПОНЕНТА ДЛЯ ПРО-
ИЗВОДСТВА ПОРТЛАНДЦЕМЕНТНОГО
КЛИНКЕРА.

(57) Применение монтмориллонитовых глин, подстилающих Карадагское месторождение известняков, имеющих химический состав, мас. %:

SiO ₂	54,56-56,95
Al ₂ O ₃	13,03-13,76
Fe ₂ O ₃	3,15-5,22
CaO	6,42-7,73
MgO	2,28-4,30
SO ₃	0,49-2,72

в качестве глинистого компонента для производства портландцементного клинкера.

C 07

- (11) **i2006 0134** (21) **a2004 0105**
 (51) **C07F 17/02** (2006.01) (22) **18.05.2004**
 (44) **30.12.2005**
 (71)(73) **Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)**
 (72) **Аскеров Гамбар Рза оглы, Сулейманов Гюльмамед Зиаддин оглы, Шахтагинский Тогрул Неймат оглы, Кулиев Ариф Мехди оглы, Литвишков Юрий Николаевич, Мурадханов Ровшан Мардан оглы, Эфенди Ариф Джаваншир оглы, Кадырова Эльмина Мусрат кызы (AZ)**
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ 4-МЕТИЛ 2,4-ДИФЕНИЛПЕНТИЛФЕРРОЦЕНА.

(57) Способ получения алкилферроцена взаимодействием ферроцена с олефинами в присутствии катализатора, отличающийся тем, что в качестве олефина используют 4-метил 2,4-дифенилпентен-1, в качестве катализатора используют концентрированную серную кислоту и процесс ведут при мольном соотношении ферроценоголефин 1:1, перемешиванием реакционной смеси в течение 1-2 часа при температуре 0:-10°C, с последующей нейтрализацией 5%-ным бикарбонатом натрия.

C 07

- (11) **i2006 0139** (21) **a2004 0180**
 (51) **C08G 65/24** (2006.01) (22) **05.08.2004**
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)**
 (72) **Билалов Яшар Махмуд оглы, Салимова Нигяр Азизага кызы, Гейдаров Файль Совет оглы, Ибрагимов Синдуз Мамед кызы (AZ)**

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОЛИГОЭПИХЛОРИДРИНА.

(57) Способ получения олигоэпихлоридрина путем блочной полимеризации эпихлоридрина в присутствии катализатора TiCl₄, отличающийся тем, что олигомеризацию осуществляют в присутствии 1,2-дихлорпропана и метакриловой кислоты при массовом соотношении TiCl₄:1,2-дихлорпропан:метакриловая кислота 1:1÷2:1, взятых в количестве 6-8% от массы мономера.

- (11) **i2006 0140** (21) **a2004 0179**
 (51) **C08G 65/24** (2006.01) (22) **05.08.2004**
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)**
 (72) **Билалов Яшар Махмуд оглы, Салимова Нигяр Азизага кызы, Гейдаров Файль Совет оглы, Ибрагимов Синдуз Мамед кызы (AZ)**
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОЛИГОЭПИХЛОРИДРИНА.

(57) Способ получения олигоэпихлоридрина путем блочной полимеризации эпихлоридрина в присутствии катализатора, отличающийся тем, что в качестве катализатора используют Al/AlCl₃ при соотношении 1:1 и олигомеризацию осуществляют в присутствии 1,2-дихлорпропана и метакриловой кислоты при массовом соотношении Al/AlCl₃:1,2-дихлорпропан:метакриловая кислота 1:1÷2:1, взятых в количестве 6-8% от массы мономера.

- (11) **i2006 0123** (21) **a2004 0209**
 (51) **C08L 9/02** (2006.01) (22) **12.10.2004**
C08K 13/00 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)**
 (72) **Билалов Яшар Махмуд оглы, Мамед Гасанзаде Дилара Саеддин кызы, Ибрагимов Синдуз Мамед кызы, Ибрагимов Абдулла Джаббар оглы (AZ)**
(54) ВУЛКАНИЗУЕМАЯ РЕЗИНОВАЯ СМЕСЬ.

(57) Вулканизуемая резиновая смесь на основе бутадиеннитрильного каучука, включающая серу, оксид цинка, 2-меркаптобензотриазол, технический углерод и стеариновую кислоту, отличающаяся тем, что дополнительно содержит этиленпропилендиеновый каучук, поливинилхлорид и олигоэфиракрилат при следующем соотношении компонентов, мас.ч:

Бутадиеннитрильный каучук	60-80
Этиленпропилендиеновый каучук	10-20
Поливинилхлорид	10-20
Сера	1,5
Оксид цинка	5,0

2-меркаптобензтиазол	0,8
Технический углерод марки ДГ-100	45,0
Стеариновая кислота	1,5
Олигоэфиракрилат	3-5

Оксид магния	4-12
Этилацетат	150-350
Растворитель 646	150-350

- (11) **i2006 0124** (21) **a2004 0094**
 (51) *C08L 61/34* (2006.01) (22) **06.05.2004**
C08J 5/14 (2006.01)
 (44) **30.12.2005**
 (71)(73) **Найбова Тамилла Мухтар кызы, Абдуллаева Ирада Курбан кызы (AZ)**
 (54) **КОМПОЗИЦИОННЫЙ ФРИКЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ.**

(57) Композиционный фрикционный материал, содержащий фенол-формальдегидный олигомер, бутадиен-нитрильный каучук, барит, окись алюминия, порошок меди, бронзовую стружку, графит и наполнитель, отличающийся тем, что в качестве олигомера он содержит аминифенилмоноmaleинамид-фенолоформальдегидный олигомер, в качестве наполнителя кокс и дополнительно серу при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Аминифенилмоноmaleинамид-фенолоформальдегидный олигомер	10-23
Бутадиен-нитрильный каучук	3-4
Барит	15-21
Окись алюминия	5-10
Порошок меди	5-10
Графит	1-2
Бронзовая стружка	4-7
Сера	2-5
Кокс	20-35

C 09

- (11) **i2006 0125** (21) **a2005 0015**
 (51) *C09J 109/02* (2006.01) (22) **26.01.2005**
C09J 161/10 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)**
 (72) **Билалов Яшар Махмуд оглы, Найбова Тамилла Мухтар кызы, Абдуллаева Ирада Гурбан кызы (AZ)**
 (54) **КЛЕЕВАЯ КОМПОЗИЦИЯ.**

(57) Клеевая композиция, содержащая бутадиен-нитрильный каучук, модифицированный фенолформальдегидный олигомер, оксид цинка, оксид магния, растворитель и этилацетат, отличающаяся тем, что в качестве олигомера содержит бензогуанимин-фенолформальдегидный олигомер при следующем соотношении компонентов, мас. ч.:

Бутадиеннитрильный каучук	100
Бензогуанимин-фенолформальдегидный олигомер	50-150
Оксид цинка	1-5

- (11) **i2006 0133** (21) **a2004 0129**
 (51) *C09K 3/10* (2006.01) (22) **21.06.2004**
B65D 90/28 (2006.01)
B65D 90/38 (2006.01)

- (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Институт Химии Присадок имени академика А.М. Кулиева, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)**
 (72) **Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Исаков Эльхан Уршан оглы, Ахмедова Хатира Алладин кызы, Адигезалова Фариханум Джахангир кызы, Лачинова Зульфия Ахмед кызы, Гасанова Эльнара Исмет кызы, Исмаилова Нелуфар Джамал кызы (AZ)**
 (54) **РЕАГЕНТ ПРЕДОТВРАЩАЮЩИЙ ИСПАРЕНИЕ НЕФТЕПРОДУКТОВ.**

(57) Применение полибутилметакрилатов молекулярной массы 14000-25000 в качестве реагента, предотвращающего испарение нефтепродуктов.

C 10

- (11) **i2006 0138** (21) **a2004 0092**
 (51) *C10G 15/10* (2006.01) (22) **05.05.2004**
 (44) **30.09.2005**
 (71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Радиационных Проблем (AZ)**
 (72) **Мустафаев Ислам Ибрафил оглы, Гулиева Нигяр Качай кызы, Якубов Кямал Мир-Ягуб оглы (AZ)**
 (54) **СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ МАЗУТА.**

(57) Способ переработки мазута, включающий термический крекинг нефтяных остатков, отличающийся тем, что крекинг осуществляют действием ускоренных электронов мощностью дозы 150-450 Вт/кг при поглощенной дозе 2-4 кДж/кг и температуре 400-450° С.

C 22

- (11) **i2006 0115** (21) **a2005 0193**
 (51) *C22C 38/00* (2006.01) (22) **27.07.2005**
B22F 3/02 (2006.01)

- (44) **31.03.2006**
 (71)(72)(73) **Мамедов Сабир Ахмед оглы, Бабанлы Магомед Баба оглы, Назаров Фатулла Бойли оглы (AZ)**

(54) СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ ХРОМИТОВОЙ РУДЫ В ХРОМАТЫ ПЕРВОЙ ГРУППЫ КАТИОНОВ.

(57) Шихта для получения спеченной стали, содержащая порошок Distalou АЕ, порошок карбонильного железа и порошок графита, отличающаяся тем, что она содержит порошок Distalou АЕ крупностью частиц 10-75 мкм, порошок карбонильного железа крупностью частиц менее 50 мкм и порошок графита крупностью частиц менее 10 мкм, при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Порошок Distalou АЕ	92,0
Порошок карбонильного железа	7,4
Порошок графита	0,6

причем отношение крупности частиц порошка Distalou АЕ и крупности частиц порошка карбонильного железа составляет 1:1 -2,5:1.

С 23

(11) i2006 0122	(21) a2004 0190
(51) C23C 22/08 (2006.01)	(22) 08.09.2004
C23C 22/13 (2006.01)	
C23C 22/27 (2006.01)	
C09B 5/12 (2006.01)	

(44) 31.03.2006

(71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт химических проблем, Бакинский метрополитен (AZ)

(72) Кязимов Айдын Мамедали оглы, Мамедьярова Изида Фуад кызы, Селимханова Дильшад Гасан кызы, Кязимова Тамила Гасан кызы, Бахышова Дилара Али кызы, Ибрагимова Самая Гумбат кызы, Ахмедов Таги Магомед оглы, Мурадов Эльбрус Энвер оглы, Расулов Ариф Юнис оглы, Байрамов Ризван Фармаил оглы, Асадов Тахир Мехман оглы, Абдуллаева Фарида Али кызы (AZ)

(54) СОСТАВ ГРУНТОВКИ-ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЯ РЖАВЧИНЫ.

(57) Состав грунтовок-преобразователя ржавчины, содержащий нафтеновые кислоты, отличающийся тем, что дополнительно содержит ортофосфат натрия и нитрат натрия при соотношении компонентов, мас. част.:

Нафтеновые кислоты	50-100
Ортофосфат натрия	20-40
Нитрат натрия	10-20

(11) i2006 0121	(21) a2004 0170
(51) C23F 11/00 (2006.01)	(22) 23.07.2004
C23F 11/14 (2006.01)	
C23F 11/167 (2006.01)	
C09D 201/08 (2006.01)	
- (44) 31.03.2006**

(71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт химических проблем (AZ)

(72) Мамедьярова Изида Фуад кызы, Селимханова Дильшад Гасан кызы, Тагиров Гилал Мурадхан оглы, Бахышова Диляра Али кызы, Ибрагимова Самая Гумбат кызы, Алекперова Ариф Юсиф кызы (AZ)

(54) СОСТАВ АНТИКОРРОЗИОННОГО ПОКРЫТИЯ.

(57) 1. Состав антикоррозионного покрытия, содержащий битум нефтяной, дистиллированные нафтеновые кислоты и наполнитель, отличающийся тем, что дополнительно содержит мазут, а в качестве наполнителя содержит минеральный наполнитель при соотношении компонентов, масс. %:

Мазут	50-60
Битум нефтяной марки А-30	15-17,5
Дистиллированные нафтеновые кислоты	15-17,5
Минеральный наполнитель	10-15

2. Состав антикоррозионного покрытия по п.1, отличающийся тем, что в качестве минерального наполнителя содержит природную породу из ряда: цемент, цеолит, кварцевый песок, каменная пыль, природный перлит, набухший перлит.

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 21

(11) i2006 0149	(21) a2003 0151
(51) E21B 21/00 (2006.01)	(22) 07.07.2003
(44) 30.09.2005	

(71)(73) Алиев Исрафил Исмаил оглы, Аббасов Вагиф Меджид оглы, Фатуллаев Интигам Гаджибаба оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПРОМЫВКИ ПЕСЧАНОЙ ПРОБКИ В СКВАЖИНЕ.

(57) Способ промывки песчаной пробки в скважине, заключающийся в установке обратного клапана на первой наращиваемой трубе с полным выносом размытого песка по достижении забоя скважины, отличающийся тем, что на первой наращиваемой трубе устанавливают распределительный переходник-держатель штанг, а промывку осуществляют через осевые отверстия, имеющиеся в его теле.

(11) i2006 0141	(21) a2004 0182
(51) E21B 43/00 (2006.01)	(22) 18.08.2004
(44) 31.03.2006	
- (71)(73) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Керимов Меджид Захид оглы, Пашаев Надир Гаджиага оглы, Расулов Асиф Мухтар оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ГАЗЛИФТНОЙ ДОБЫЧИ НЕФТИ.

(57) Устройство для газлифтной добычи нефти, содержащее колонну лифтовых труб, размещенную внутри эксплуатационной колонны, в верхней части разделенную на отдельные камеры с помощью шайб и имеющую башмак, расположенный ниже динамического уровня жидкости и диспергатор, отличающееся тем, что диспергатор выполнен в виде второго ряда одиночных труб с интервалами, на шайбах концентрично подвешенных в верхней части колонны лифтовых труб, нижняя часть которой выполнена с заглушенным башмаком, над которым установлена сепарационная труба с отверстиями, снизу под первой подвесной шайбой к лифтовым трубам подсоединен патрубков с отверстиями, сообщающий затрубное пространство с кольцевым пространством между лифтовыми и второго ряда трубами.

(11) i2006 0146

(51) E21B 43/00 (2006.01)

(44) 30.09.2005

(21) a2004 0061

(22) 09.04.2004

(71)(73) Нефтегазодобывающее Управление «Балаханьнефть» (AZ)

(72) Казымов Шукюр Али Паша оглы, Мамедов Мубариз Рза оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Алиев Рамиз Садых оглы, Абдинов Вагиф Юнис оглы, Гахраманов Вели Гудрат оглы (AZ)

(54) ГЛУБИННОНАСОСНАЯ УСТАНОВКА.

(57) Глубиннонасосная установка, содержащая глубинный насос и соединенные между собой колонну штанг, станок качалку с траверсами для подвески полированного штока, снабженного осевым каналом и поршнем, а также выкидную линию скважины, отличающаяся тем, что выкидная линия скважины снабжена регулятором расхода жидкости, причем полированный шток соединен с траверсами через стержень, имеющий верхний и нижний кольцевые выступы, ограничивающие возвратно-поступательное движение штока относительно траверса, при этом расстояния между выступами стержня больше расстояния между наружными поверхностями траверса, взаимодействующих с этими выступами.

РАЗДЕЛ F

МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ

F 04

(11) i2006 0111

(51) F04B 47/00 (2006.01)

B23P 6/00 (2006.01)

(44) 31.03.2006

(71)(73) Набиев Адиль Дахил оглы (AZ)

(72) Ахадов Мехти Сеидбаба оглы, Гафаров Васиф Вагон оглы, Набиев Адиль Дахил оглы, Агаев Фазиль Амир оглы, Баширов Фейруз Джалал оглы, Набиев Натиг Адиль оглы (AZ)

(74) Мамедова Х.Н. (AZ)

(54) СПОСОБ КАПИТАЛЬНОГО РЕМОНТА СКВАЖИННОГО ШТАНГОВОГО НАСОСА.

(57) 1. Способ капитального ремонта скважинного штангового насоса, включающий разборку узлов насоса, восстановление плунжерной пары до рабочего размера путем механической обработки, сборку насоса, отличающийся тем, что для восстановления плунжерной пары измеряют фактический диаметр внутреннего канала цилиндра по всей его длине, определяют его рабочий размер, являющийся заданным параметром для восстановления наружного диаметра плунжера, и осуществляют последовательную обработку внутренней и наружной поверхностей цилиндра и плунжера соответственно, для чего предварительно калибруют обрабатывающие инструменты под ранее определенные размеры, фиксируют их и обработку ведут до получения ранее зафиксированных размеров, причем до начала механической обработки наружной поверхности плунжера на нее наносят покрытие из износостойкого материала, которое затем упрочняют для обеспечения размерности рабочих диаметров восстанавливаемой плунжерной пары.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что рабочий размер цилиндра определяют по максимальному и минимальному диаметру.

3. Способ по пп.1-2, отличающийся тем, что механическую обработку осуществляют хонингованием.

4. Способ пп.1-3, отличающийся тем, что в качестве обрабатывающих инструментов используют хонинговальные головки.

5. Способ по пп.1-4, отличающийся тем, что калибровку обрабатывающих инструментов проводят с помощью калибровочных приспособлений.

6. Способ по пп.1-5, отличающийся тем, что диаметры калибровочных приспособлений соответствуют восстанавливаемым рабочим размерам.

7. Способ по пп.1-6, отличающийся тем, что фиксацию определенных рабочих размеров осуществляют с помощью индикатора.

8. Способ по пп.1-7, отличающийся тем, что покрытие из износостойкого материала на наружную поверхность плунжера наносят методом газопламенного напыления.

9. Способ по пп.1-8, отличающийся тем, что в качестве износостойкого материала используют порошок самофлюсующихся сплавов марки ПР-НХ 17СР4.

10. Способ по пп.1-9, отличающийся тем, что упрочнение нанесенного покрытия на наружную поверхность плунжера осуществляют его оплавлением.

- (11) i2006 0147 (21) a2004 0062
(51) F04B 47/02 (2006.01) (22) 09.04.2004
(44) 30.06.2005
(71)(73) Нефтегазодобывающее Управление «Балаханьнефть» (AZ)
(72) Мамедов Мубариз Рза оглы, Кязимов Шукур Али Паша оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Мовламов Шахбала Сигбат оглы, Гахраманов Вели Гудрат оглы (AZ)
(54) СКВАЖИННЫЙ ШТАНГОВЫЙ НАСОС.

(57) Скважинный штанговый насос, содержащий цилиндр, размещенный в нем с зазором полый плунжер с по крайней мере одним каналом, сообщающим внутреннюю полость плунжера с зазором и наклоненным в сторону движения перекачиваемой жидкости, так что образующая продольного сечения канала составляет с осью плунжера 15-20°, отличающийся тем, что канал выполнен воронкообразным с широкой частью на выходе канала в зазор, а узкой частью на выходе канала в полость плунжера.

- (11) i2006 0148 (21) a2004 0063
(51) F04B 47/02 (2006.01) (22) 09.04.2004
(44) 30.09.2005
(71)(73) Нефтегазодобывающее Управление «Балаханьнефть» (AZ)
(72) Мамедов Мубариз Рза оглы, Кязимов Шукур Али Паша оглы, Камилов Мирнаги Агасейд оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Мовламов Шахбала Сигбат оглы, Абдинов Вагиф Юнис оглы, Гахраманов Вели Гудрат оглы (AZ)
(54) СКВАЖИННЫЙ ШТАНГОВЫЙ НАСОС.

(57) Скважинный штанговый насос, содержащий цилиндр, размещенный в нем с зазором полый плунжер с наружной кольцевой канавкой и, по крайней мере, одним каналом, сообщающим внутреннюю полость плунжера с зазором, выход которого размещен на дне канавки, отличающийся тем, что дно кольцевой канавки, расположенное параллельно боковой поверхности плунжера, образует прямой угол с верхней стенкой, нижняя стенка при этом выполнена фигурной, так что образует угол 10° с осью плунжера, канал которого размещен тангенциально относительно дна канавки.

- (11) i2006 0145 (21) a2003 0173
(51) F04F 5/04 (2006.01) (22) 25.07.2003
(44) 30.09.2005
(71)(72)(73) Велиев Фуад Гасан оглы, Гулиев Ибрагим Саид оглы, Аббасов Вагиф Меджид оглы (AZ)
(54) СКВАЖИННАЯ ЭЖЕКТОРНАЯ УСТАНОВКА.

(57) Скважинная эжекторная установка, включающая колонну подъемных труб, расположенный в ней

струйный аппарат с центральным каналом, отличающаяся тем, что колонна подъемных труб состоит из двух рядов, на первом из которых размещен уплотнительный элемент, а струйный аппарат оснащен полированным полым сменным штоком.

F 16

- (11) i2006 0150 (21) a2005 0004
(51) F16K 3/22 (2006.01) (22) 07.01.2005
F16K 3/24 (2006.01)
(44) 31.03.2006
(71)(72)(73) Бабаев Сабир Габиб оглы, Керимов Владимир Ирахман оглы, Гочуев Хикмет Физули оглы (AZ)
(54) ПРЯМОТОЧНАЯ ЗАДВИЖКА ВЫСОКОГО ДАВЛЕНИЯ.

(57) Прямоточная задвижка высокого давления, включающая корпус, крышку корпуса, седло, шпindel, шибер, отличающаяся тем, что шибер и седло выполнены цилиндрическими разрезными, при этом шибер расположен внутри седла так, что разрез шибера совпадает с разрезом седла по вертикальной оси.

- (11) i2006 0152 (21) a2004 0024
(51) F16L 15/00 (2006.01) (22) 11.02.2004
E21B 17/042 (2006.01)
C09K 3/10 (2006.01)
(44) 30.06.2005
(71)(72)(73) Гасанов Рамиз Алиш оглы, Амиров Рагим Гюльяхмед оглы, Волков Александр Сергеевич, Гулиева Вусалия Гаджиага кызы (AZ)
(54) СПОСОБ УПЛОТНЕНИЯ РЕЗЬБОВЫХ СОЕДИНЕНИЙ.

(57) Способ уплотнения резьбовых соединений, включающий заполнение уплотняющим материалом трубной ниппельной головки и закрепление муфтой, отличающийся тем, что в качестве уплотняющего материала используют композиционный материал состоящий из твердого сплава и матрицы, причем композиционным материалом заполняют последние четыре витка ниппельной головки и прогревают до температуры расплавления матрицы.

F 42

- (11) i2006 0102 (21) a2005 0014
(51) F42B 7/10 (2006.01) (22) 26.01.2005
F42B 30/02 (2006.01)
(44) 31.03.2006
(71)(72)(73) Гейдаров Фарид Бабек оглы (AZ)
(74) Мамедова Х.Н. (AZ)
(54) ПУЛЯ ДЛЯ ГЛАДКОСТВОЛЬНОГО ОРУЖИЯ.

(57) 1. Пуля для гладкоствольного оружия, содержащая металлический сердечник с головной бойковой частью, имеющей на вершине углубление, и утоненным хвостовиком с базирующим элементом, обтюряющую манжету, отличающаяся тем, что базирующий элемент выполнен в виде конического толкателя-обтюлятора, установленного на ступенчатом хвостовике конусом по направлению выстрела и имеющего на заднем торце обтюряющую манжету с обтюряющей полостью, а на переднем торце установочную выемку, при этом головная бойковая часть с наклонными к вертикальной оси канавками на наружной поверхности размещена в калиберной манжете, выполненной в виде стакана с продольными наружными ребрами, установленного передним открытым торцом по направлению выстрела, а задним торцом охватывающего верхнюю часть толкателя-обтюлятора, и имеющего возможность перемещения по толкателю-обтюлятору.

2. Пуля по п.1, отличающаяся тем, что сердечник выполнен предпочтительно из свинца.

3. Пуля по пп.1-2, отличающаяся тем, что углубление на вершине сердечника выполнено в виде экспрессивной полости.

4. Пуля по пп.1-3, отличающаяся тем, что утоненный хвостовик сердечника имеет, по меньшей мере, две ступени.

5. Пуля по пп.1-4, отличающаяся тем, что толкатель-обтюратор предпочтительно выполнен из пластмассы.

6. Пуля по пп.1-5, отличающаяся тем, что установочная выемка на переднем торце толкателя-обтюлятора имеет ступенчатую форму, по крайней мере, для двух ступеней.

7. Пуля по пп.1-6, отличающаяся тем, что калиберная манжета предпочтительно выполнена из пластмассы.

скорости поперечной волны, путем измерения амплитуды отраженной продольной волны, отличающийся тем, что контакт между образцом породы и возбудителем продольных волн осуществляют через однородную жидкую среду, а приемники располагают в той же среде таким образом, чтобы обеспечить регистрацию волн, отраженных под известным углом.

(11) **i2006 0107** (21) **a2004 0096**
(51) **G01N 21/39** (2006.01) (22) **10.05.2004**
G01N 21/45 (2006.01)

(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Физики (AZ)**

(72) **Мехтиева Салима Ибрагим кызы, Исаев Абасат Иса оглы, Абдуллаев Надир Мамед оглы, Мамедов Ельдар Ариф оглы, Зейналов Васиф Зейнал оглы, Акперов Гусейн Казым оглы (AZ)**

(54) **СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КРИСТАЛЛИЗАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ТОНКОПЛЁНОЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ.**

(57) Способ определения кристаллизационной устойчивости тонких плёнок на основе соединений селена, включающий определение времени и температуры кристаллизации, отличающийся тем, что время и температуру кристаллизации определяют графически по изменению интенсивности проходящего через плёнку модулированного луча $\lambda=0,63$ мкм.

(11) **i2006 0135** (21) **a2004 0022**
(51) **G01N 27/22** (2006.01) (22) **06.02.2004**
(44) **31.03.2006**

(71)(73) **Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии», Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)**

(72) **Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы, Алиев Рустам Талыб оглы, Рзаев Тельман Багадур оглы (AZ)**

(54) **ДИЭЛЬКОМЕТРИЧЕСКИЙ НЕФТЯНОЙ ВЛАГОМЕР.**

(57) Диэлькометрический нефтяной влагомер, содержащий два генератора синусоидального напряжения, ключ и образцовое сопротивление, причем выходы генераторов синусоидального напряжения соединены с первым и вторым постоянными контактами ключа, переменный контакт которого соединен с одним концом образцового сопротивления, отличающийся тем, что в него введены второй управляемый ключ с тремя постоянными контактами, два преобразователя напряжение-код, блок управления, вычислительный блок и проточный емкостной датчик, состоящий из трех конденсаторов одинаковой емкости, причем переменный контакт первого ключа соединен также с первым вхо-

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

(11) **i2006 0136** (21) **a2003 0263**
(51) **G01N 3/32** (2006.01) (22) **29.12.2003**
(44) **30.09.2005**

(71)(73) **Научно-Исследовательский Институт «Азергеофизика» Промышленного Объединения Геофизики и Инженерной Геологии, Шыхалиев Юсиф Атаман оглы, Гаузер Генрих Евгеньевич, Гаузер Наталья Юрьевна (AZ)**

(72) **Шыхалиев Юсиф Атаман оглы, Гаузер Генрих Евгеньевич, Гаузер Наталья Юрьевна (AZ)**

(54) **СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СКОРОСТЕЙ ПОПЕРЕЧНЫХ ВОЛН В ОБРАЗЦАХ ПОРОД.**

(57) Способ определения скоростей поперечных волн в образцах пород, включающий прямое определение

дом первого преобразователя напряжение-код, выход которого соединен с первым входом вычислительного блока, второй конец образцового сопротивления соединен с переменным контактом второго ключа и первым входом второго преобразователя напряжение-код, выход которого соединен с вторым входом вычислительного блока, выход которого соединен с входом блока управления, первый и второй выходы которого соединены с управляющими входами первого и второго ключа, а третий и четвертый выходы - с вторым входами первого и второго преобразователей напряжение-код, соответственно, первый постоянный контакт второго ключа соединен с электродом конденсатора, который заполняется первой эталонной жидкостью - минерализованной водой, второй постоянный контакт второго ключа соединен с электродом конденсатора, который заполняется второй эталонной жидкостью - безводной нефтью, третий постоянный контакт второго ключа соединен с электродом конденсатора, через который протекает водо-нефтяная эмульсия, второй электрод трех конденсаторов общий корпус емкостного датчика соединен с землей.

- (11) **i2006 0112** (21) **a2004 0189**
 (51) **G01N 33/48** (2006.01) (22) **07.09.2004**
A61K 8/10 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (71)(73) **Агаева Тамилла Султан кызы, Талыбова Саида Рафик кызы (AZ)**
 (74) **Мамедова Х.Н. (AZ)**
 (54) **СПОСОБ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОЗРАЧНЫХ СРЕД ГЛАЗА.**

(57) 1. Способ исследования прозрачных сред глаза путем биомикроскопии, включающий качественный и количественный анализ характерных признаков, по результатам которого судят о степени поражения глаза, отличающийся тем, что в качестве характерного признака исследуют денатурированные белковые молекулы прозрачных сред глаза и выявляют структурные изменения денатурированных белковых молекул.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что при первой степени денатурации белка прозрачных сред глаза выявляют единичные структурные изменения, не нарушающие, в основном, прозрачность сред.

3. Способ по пп.1-2, отличающийся тем, что при второй степени денатурации белка прозрачных сред глаза выявляют единичные помутнения разнообразно вида, занимающие до 1/4 тканей исследуемых сред.

4. Способ по пп.1-3, отличающийся тем, что при третьей степени денатурации прозрачных сред глаза выявляют участки помутнений, занимающие от 1/4 до 1/3 тканей исследуемых сред.

5. Способ по пп.1-4, отличающийся тем, что при четвертой степени денатурации белка прозрачных сред глаза выявляют участки помутнений, занимающие свыше 1/3 тканей исследуемых сред.

6. Способ по пп.1-5, отличающийся тем, что в качестве структурных изменений выявляют, например, каналы, вакуоли, водяные щели.

7. Способ по пп.1-6, отличающийся тем, что выявляют, например, точечные, штрихообразные и радиальные помутнения.

- (11) **i2006 0119** (21) **a2003 0179**
 (51) **G01V** (2006.01) (22) **04.08.2003**
 (44) **31.03.2006**
 (86) **PCT/AZ 2003/000004 02.08.2003**
 (87) **WO 2005/024465 17.03.2005**
 (71)(72)(73) **Халилов Эльчин Нусрат оглы (AZ)**
 (54) **СПОСОБ РЕГИСТРАЦИИ НИЗКОЧАСТОТНЫХ ГРАВИТАЦИОННЫХ ВОЛН.**

(57) Способ регистрации низкочастотных гравитационных волн, включающий наблюдение космических объектов, выделение космических объектов с переменным или импульсным изменением яркости, отличающийся тем, что регистрируют космические объекты, излучающие электромагнитные волны с переменной изменяющейся длиной волны, осуществляют запись электромагнитных излучений по всей площади космического объекта, после чего выделяют участки на поверхности космического объекта с изменяющимися длинами волн и переводят их в относительные значения приближения и удаления поверхности участков по отношению к наблюдателю и по квадрупольному характеру этих изменений судят о прохождении гравитационных волн через космический объект.

- (11) **i2006 0120** (21) **a2003 0169**
 (51) **G01V 1/00** (2006.01) (22) **24.07.2003**
G01B 9/02 (2006.01)
 (44) **31.03.2006**
 (86) **PCT/AZ 2003/000003 15.08.2003**
 (87) **WO 2005/010558 03.02.2005**
 (71)(72)(73) **Халилов Эльчин Нусрат оглы (AZ)**
 (54) **УСТРОЙСТВО ДЛЯ РЕГИСТРАЦИИ ГРАВИТАЦИОННЫХ ВОЛН.**

(57) 1. Устройство для регистрации гравитационных волн, содержащее два L-образно расположенных тоннеля, в зоне пересечения которых размещен излучатель и регистратор интерференции лазерных лучей, проходящих внутри тоннелей, зеркала размещенные в начале тоннелей обладающие частичной прозрачностью и зеркала, размещенные на противоположных концах тоннелей, отличающееся тем, что зеркала на противоположных концах тоннелей установлены под углом 45° относительно внутренней стороны тоннелей, от концов первой пары тоннелей перпендикулярно им расположена вторая пара тоннелей, в зоне пересечения осевых линий которых размещен резонатор, па поверхности которого расположены зеркала, плоскость которых перпендикулярна к лазерным лучам,

причем резонатор, длина и ширина которого меньше длины полупериода гравитационной волны, выполнен из сплошного материала.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что длина каждого прямолинейного тоннеля более чем в 2 раза больше длины и ширины резонатора.

3. Устройство для регистрации гравитационных волн, содержащее два L-образно расположенных тоннеля, в зоне пересечения которых размещен излучатель и регистратор интерференции лазерных лучей, проходящих внутри тоннелей, зеркала размещенные в начале тоннелей, обладающие частичной прозрачностью, зеркала, размещенные на противоположных концах тоннелей, отличающееся тем, что дополнительно на противоположных концах тоннелей содержат вторую пару зеркал, размещенных между собой под углом 135° и под углом 45° относительно внутренней стороны тоннеля, при этом резонатор размещен в зоне пересечения тоннелей внутри системы и на его поверхности расположены зеркала, плоскость которых перпендикулярна к лазерным лучам, отражаемым от второй пары зеркал, причем резонатор, длина и ширина которого меньше длины полупериода гравитационной волны, выполнен из сплошного материала.

4. Устройство по п.3, отличающееся тем, что резонатор имеет L-образную форму и расположен параллельно тоннелям.

5. Устройство по п.4, отличающееся тем, что резонатор выполнен сплошным или сборным из двух элементов, причем длина каждого элемента меньше длины полупериода гравитационной волны.

6. Устройство по пп.3-5, отличающееся тем, что длина каждого прямолинейного тоннеля более чем в 2 раза больше длины и ширины резонатора.

(11) **i2006 0118** (21) **a2004 0148**
(51) **G01V 7/10** (2006.01) (22) **03.07.2003**
(44) **31.03.2006**
(86) **PCT/AZ 2003/000001 24.07.2003**
(87) **WO 2005/003818 13.01.2005**
(71)(72)(73) **Халилов Эльчин Нусрат оглы (AZ)**
(54) **СПОСОБ РЕГИСТРАЦИИ НИЗКОЧАСТОТНЫХ ГРАВИТАЦИОННЫХ ВОЛН И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ИХ ИЗМЕРЕНИЯ.**

(57) 1. Способ измерения низкочастотных гравитационных волн с помощью устройства, состоящего из крутильных весов, заключающийся в измерении вариаций гравитационной постоянной отличающийся тем, что для повышения достоверности и чувствительности, определения направления распространения гравитационных волн, проводят одновременное, непрерывное и/или дискретное измерение гравитационной постоянной G с помощью, устройства с, как минимум, двумя коромыслами крутильных весов, при этом коромысла с легкими массами располагают перпендикулярно относительно друг друга, а для определения направления гравитационных волн, проводят дополнительное измерение неприливных вариаций силы тя-

жести с помощью гравиметра в момент измерения гравитационной постоянной G крутильными весами и по смещению по фазе периодов неприливных вариаций силы тяжести и /или абсолютных значений ускорения силы тяжести относительно периодов циклов вариаций G определяют направление гравитационных волн.

2. Устройство для измерения низкочастотных гравитационных волн, включающее корпус с крутильными весами, состоящими из повешенных в нем на крутильных нитях коромысла с легкими массами и массы, подвижные относительно масс крутильных весов, отличающееся тем, что параллельно к основному коромыслу крутильных весов, установлено идентичное коромысло так, чтобы обеспечить зазор между элементами обоих крутильных весов при повороте и возможность перемещения коромысел перпендикулярно относительно друг друга, при этом подвижные массы расположены между массами двух коромысел таким образом, чтобы центры масс крутильных весов были равноудалены от центров подвижных масс.

3. Устройство по п.2, отличающееся тем, что коромысла выполнены с выемками в центральной части и установлены таким образом, чтобы на верхнем коромысле выемка была выгнута вверх, на нижнем - вниз.

4. Устройство по п.2, отличающееся тем, что коромысла выполнены согнутыми в центральной части и установлены таким образом, чтобы на верхнем коромысле угол изгиба был направлен вверх, а на нижнем вниз.

(11) **i2006 0116** (21) **a2003 0074**
(51) **G01R 21/00** (2006.01) (22) **16.04.2003**
G01R 21/06 (2006.01)
(44) **31.03.2005**
(71)(73) **Азербайджанский Научно-исследовательский Институт Энергетики и Энергопроекта, Баламетов Ашраф Баламет оглы, Халилов Эльман Дамир оглы, Баламетов Эльчин Ашрафоглы (AZ)**
(72) **Баламетов Ашраф Баламет оглы, Халилов Эльман Дамир оглы, Баламетов Эльчин Ашраф оглы (AZ)**
(54) **СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ АКТИВНОЙ МОЩНОСТИ В ВЫСОКОВОЛЬТНОЙ ЛИНИИ ПЕРЕМЕННОГО ТОКА.**

(57) Способ определения активной мощности в высоковольтной линии переменного тока, заключающийся в измерении тока, напряжения, активной и реактивной мощности, в определении по измеренным величинам систематической ошибки, вносимой измерительными трансформаторами тока и напряжения, где значение активной мощности определяют вычитанием систематической ошибки из измеренной величины активной мощности, отличающийся тем что, дополнительно измеряют ток во вторичной цепи трансформатора напряжения и по измеренной величине тока уточняют сис-

тематические ошибки, вносимые измерительным трансформатором напряжения, соединительными проводами и систематическую ошибку системы измерения.

G 06

- (11) i2006 0104 (21) a2005 0012
(51) G06F 17/00 (2006.01) (22) 25.01.2005
G06F 17/15 (2006.01)
(44) 31.03.2006
(71)(73) Институт Кибернетики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)
(72) Алиев Тельман Аббас оглы, Мусаева Наиля Фуад кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТЕПЕНИ ДОСТОВЕРНОСТИ ИЗМЕРИТЕЛЬНОЙ ИНФОРМАЦИИ.

(57) Способ определения степени достоверности измерительной информации, состоящей из полезного сигнала и помехи, передаваемых от источника информации потребителю, включающий регистрацию измерительной информации и определение оценки дисперсии помехи, отличающийся тем, что оценку дисперсии помехи определяют по разности между суммой оценок корреляционной функции при временном сдвиге $\mu=0,2$ и удвоенной оценкой корреляционной функции при временном сдвиге $\mu=1$:

$$D^*(\varepsilon) = R_{gg}(\mu = 0 \cdot \Delta t) + R_{gg}(\mu = 2 \cdot \Delta t) - 2R_{gg}(\mu = 1 \cdot \Delta t)$$

где,

$$R_{gg}(\mu = 0 \cdot \Delta t) = (1/N) \sum_{i=1}^N g(i\Delta t)g(i\Delta t),$$

$$R_{gg}(\mu = 1 \cdot \Delta t) = (1/N) \sum_{i=1}^N g(i\Delta t)g[(i+1)\Delta t],$$

$$R_{gg}(\mu = 2 \cdot \Delta t) = (1/N) \sum_{i=1}^N g(i\Delta t)g[(i+2)\Delta t],$$

$D^*(\varepsilon)$ - вычисленная величина дисперсии помехи,
 $R_{gg}(\mu)$ - оценка корреляционной функции,

μ - временной сдвиг,

Δt - шаг дискретизации исследуемой измерительной информации (сигнала),

N - количество шагов дискретизации,

i - номер шага дискретизации,

$g(i\Delta t)$ - шаги дискретизации исследуемой измерительной информации (сигнала).

РАЗДЕЛ H

ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

H 01

- (11) i2006 0106 (21) a2004 0132
(51) H01J 29/02 (2006.01) (22) 23.06.2004

H05B 33/14 (2006.01)

- (44) 31.03.2006
(71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Физики (AZ)
(72) Тагиев Бахадур Гусейн оглы, Тагиев Октай Бахадур оглы, Абушов Саид Абуш оглы, Кязимова Фатма Аллахверди кызы, Мустафаев Магомед Анвар оглы (AZ)
(54) ФОТОЛЮМИНЕСЦЕНТНЫЙ МАТЕРИАЛ.

(57) Фотолюминесцентный материал на основе кристалла $SrGa_2S_4$, легированный 1% мас. ионами Eu^{2+} , отличающийся тем, что он дополнительно содержит 3% мас. ионы Ce^{3+} и имеет стехиометрическую формулу $(SrGa_2S_4)_{0,96}(EuF_3)_{0,01}(CeF_3)_{0,03}$.

- (11) i2006 0105 (21) a2004 0078
(51) H01L 31/00 (2006.01) (22) 28.04.2004
(44) 31.03.2006

- (71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Физики (AZ)
(72) Исмаилов Намик Джамиль оглы (AZ)
(54) ФОТОПРИЁМНИК.

(57) Фотоприёмник, содержащий полупроводниковую пластину с нанесёнными на ее поверхности полупрозрачными металлическими пластинами, к торцевым контактам которой последовательно соединены источник электрического напряжения и регистратор, отличающийся тем, что, металлические пластины выполнены в контакте с полупроводником в виде барьера Шоттки и соединены с одним из торцевых контактов, а от другого контакта отделены промежуточным зазором, равным биполярной диффузионной длине носителей заряда.

H 02

- (11) i2006 0114 (21) a2004 0102
(51) H02J 7/00 (2006.01) (22) 17.05.2004
H02J 7/10 (2006.01)
H01M 10/46 (2006.01)

- (44) 31.03.2006
(71)(73) Научно-Исследовательский Институт Электроники и Информатики (AZ)
(72) Расулов Джабит Магомед оглы (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ЗАРЯДКИ АККУМУЛЯТОРНЫХ БАТАРЕЙ МОБИЛЬНЫХ ТЕЛЕФОНОВ.

(57) 1. Устройство зарядки аккумуляторных батарей мобильных телефонов, содержащее сетевой трансформатор, соединенный с мостовым выпрямителем, подключенным к схеме зарядного устройства, соединенные между собой предохранители, транзисторы, емкости, резисторы, стабилитроны, переключатель, светодиод и микросхему, отличающееся тем, что выполнено в виде триггера на двух транзисторах, базовый

электрод первого транзистора через резистор и контакты реле соединен к минусовой шине, эмиттерный электрод подключен к плюсовой шине, а коллекторный электрод через резистор подключен к базовому электроду второго транзистора, эмиттерный и коллекторный электроды которого соединены к минусовой шине, при этом один из контактов потенциометрически включенного резистора нижнего плеча первого делителя соединен к базовому электроду первого транзистора, второй контакт которого через резистор верхнего плеча первого делителя соединен к плюсовой шине, соединенной через резистор с первым электродом первого стабилизатора напряжения, второй электрод которого через диод подключен к выходному контакту плюсовой шины, причем средний контакт потенциометрически включенного резистора первого делителя через резистор подключен к первому электроду первого стабилизатора напряжения и через первую емкость к плюсовой шине, а минусовая шина через вторую емкость подключена к первому электроду первого стабилизатора напряжения, второй электрод которого через резистор подключен к его третьему электроду, к которому соединен второй делитель с потенциометрически включенным резистором, подключенным к минусовой шине, соединенной через светодиод и резистор со вторым электродом первого стабилизатора напряжения и с минусовым выходным контактом зарядного устройства, а другой контакт потенциометрически включенного резистора второго делителя через резистор подключен к третьему электроду первого стабилизатора напряжения.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что содержит схему автономного электропитания, в которой базовый электрод транзисторного стабилизатора через первый и второй стабилитроны напряжения подключен к корпусу зарядного устройства, коллекторный электрод через предохранитель и переключатель подключен к плюсовому входному контакту и через резистор к базовому электроду, эмиттерный электрод соединен к первому электроду второго стабилизатора напряжения, третий электрод которого через третий стабилитрон соединен к корпусу зарядного устройства, а между вторым и третьим электродами второго и третьего стабилизаторов, а также второго формирователя напряжения подключены соответственно резисторы, а третий электрод первого формирователя напряжения соединен с корпусом, второй электрод которого через предохранитель подключен к плюсовому выходному контакту зарядного устройства и через емкость подключен к корпусу, при этом второй электрод второго стабилизатора напряжения подключен к первому электроду первого формирователя напряжения, первый электрод третьего стабилизатора напряжения соединен к коллекторному электроду транзисторного стабилизатора и через емкость к корпусу зарядного устройства, второй электрод третьего стабилизатора напряжения соединен к корпусу и к плюсовому контакту зарядного устройства, а третий электрод через пятый стабилитрон соединен к корпусу, причем первый электрод второго формирователя напряжения через предохранитель подключен к плю-

совому выходному контакту, а его третий электрод через четвертый стабилитрон соединен к корпусу зарядного устройства, при этом плюсовой контакт через переключатель подключен к выходному контакту плюсовой шины зарядного устройства, а минусовой контакт третьего стабилизатора напряжения соответственно через реле зарядного устройства подключен к выходному контакту минусовой шины.

Н 04

(11) i2006 0113 (21) a2004 0125
(51) H04M 17/00 (2006.01) (22) 18.06.2004
H04M 17/02 (2006.01)

(44) 31.03.2006

**(71)(73) Научно-Исследовательский Институт
Электроники и Информатики (AZ)**

(72) Расулов Джабит Магомед оглы, Мамедов Алихан Гейдар оглы (AZ)

**(54) ПЬЕЗОЧУВСТВИТЕЛЬНЫЙ ДАТЧИК УЗЛА
КАССИРОВАНИЯ ЖЕТОННОГО ТЕЛЕ-
ФОННОГО АВТОМАТА.**

(57) Пьезочувствительный датчик узла кассирования жетонного телефонного автомата, содержащий датчик узла кассирования, выполненный в виде закрепленной консольно к корпусу пьезочувствительной пластины со средним металлическим слоем, к свободному выступающему концу которого закреплен постоянный магнит, расположенный с рабочим зазором у окошка жетонного канала с возможностью взаимодействия с постоянным магнитом жетона, выполненного в виде плоской шайбы с канавками, соответствующими по форме выступам жетоноприемника и жесткозакрепленным в центре магнитом, а электроды пьезочувствительной пластины соединены через усилитель напряжения и электронный ключ с электрическими контактами цепи разговорной схемы, отличающийся тем, что дополнительно введен второй датчик узла кассирования, выполненный в виде идентичной жесткозакрепленной пьезочувствительной пластины установленной параллельно под первой пьезочувствительной пластиной, второй усилитель напряжения, первый и второй пороговые устройства и аналого-цифровые преобразователи, логический элемент запрета, при этом выход первого усилителя напряжения через первое пороговое устройство, аналого-цифровой преобразователь соединен к первому входу логического элемента запрета, а электроды второй пьезочувствительной пластины через второй усилитель напряжения, пороговое устройство и аналого-цифровой преобразователь подключены ко второму входу логического элемента запрета, к выходу которого соединены электрические контакты цепи разговорной схемы телефонного автомата.

**ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
РЕЕСТР ПОЛЕЗНЫХ МОДЕЛЕЙ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

---

(11) F2006 0002 (21) U2004 0003
(51) B01F 3/04 (2006.01) (22) 16.07.2004
(44) 31.03.2006
(31) 2003 122463 (32) 25.07.2003
(33) RU
(71)(72)(73) Кутьев Анатолий Анатольевич (RU)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) РЕЗЕРВУАР С ГАЗИРОВАННЫМ КИСЛОРОДОМ НАПИТКОМ.

(57) 1. Резервуар с газированным кислородом напитком, герметически закрывающийся, внутри которого размещена насыщенная кислородом жидкость над которой находится кислород, отличающийся тем, что резервуар выполнен из пластмассы или металла, или стекла, при этом толщина стенок резервуара определена внутренним давлением кислорода не более 7,0 атм, а количество кислорода, находящегося в жидкости, определено из диапазона 5 мг/л до 200 мг/л при обеспечении насыщения жидкости кислородом путем подачи его под давлением от 1,05 атм до 7,10 атм и при температуре от 0,5°С до 37,5°С в жидкость.

2. Резервуар по п.1, отличающийся тем, что в качестве жидкости использована родниковая вода или минеральная вода, или овощной, или фруктовый, или ягодный сок.

3. Резервуар по п.1, отличающийся тем, что герметичность резервуара обеспечена винтовой или закрывающейся с натягом крышкой.

---

(11) F2006 0003 (21) U2004 0005
(51) B01F 3/04 (2006.01) (22) 23.07.2004
(44) 31.03.2006
(31) 2001 133877 (32) 19.12.2001
(33) RU
(86) PCT/RU 2002/00537 18.12.2002
(87) WO 03/051269 A1 26.06.2003
(71)(73) (71) Открытого акционерного общества экспериментальный завод «ЛЕБЕДЯНСКИЙ» (RU)
(72) Кутьев Анатолий Анатольевич (RU)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) ИНДИВИДУАЛЬНОЕ ОДНОРАЗОВОЕ СРЕДСТВО ДЛЯ ПРИГОТОВЛЕНИЯ ГАЗОВОЙ ВАННЫ.

(57) 1. Индивидуальное одноразовое средство для приготовления газовой ванны, содержащее газовый баллончик, в котором находится газ, количество которого достаточно для приготовления одной ванны с необходимой концентрацией газа в жидкости ванны, при этом баллончик выполнен с выпускным клапаном, обеспечивающим подачу газа под поверхность жидкости.

2. Средство по п.1, отличающееся тем, что в баллончике находится углекислый газ для приготовления углекислой ванны.

3. Средство по п.1, отличающееся тем, что в баллончике находится кислород для приготовления кислородной ванны.

4. Средство по п.1, отличающееся тем, что в баллончике находится азот для приготовления азотной ванны.

5. Средство по любому из пп.1-4, отличающееся тем, что выпускной клапан выполнен регулируемым для обеспечения необходимой скорости поступления газа в жидкость.

6. Средство по п.1, отличающееся тем, что жидкость в ванне представляет собой воду.

7. Средство по п.1, отличающееся тем, что жидкость в ванне представляет собой минеральную воду одной из восьми основных бальнеологических групп.

8. Средство по п.2, отличающееся тем, что в баллончике находится концентрат углекислоты и углекислый газ, растворенный в воде, который используется в качестве элемента, создающего избыточное давление для вытеснения содержимого баллончика.

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

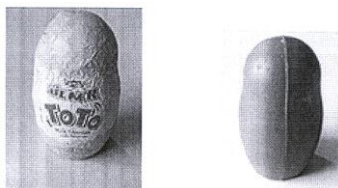
(11) S2006 0024
(51) 01-01
(44) 31.03.2006
(31) 000253448
(33) EM

(21) S2004 0014
(22) 10.05.2005

(32) 08.11.2004

(71)(73) Улькер Гида Санайи ве Тиджарет А.С. (TR)
(72) Мурат Улькер (TR)
(74) Халилов Б.А. (AZ)
(54) ШОКОЛАДНОЕ ИЗДЕЛИЕ В ОБЁРТКЕ.

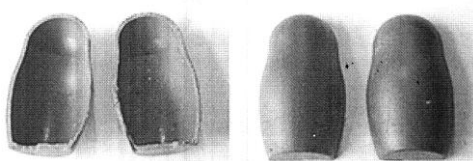
(57) Пищевой продукт, изготовленный преимущественно из шоколада, упакованный в оберточный лист, характеризуется:

- выполнением в виде объемной фигурки с округлой головой, расширенным в центре и сужающимся книзу и кверху туловом с плоским основанием;
- наличием на упаковке сопроводительной информации и шрифтовой надписи «SPECIAL», товарного знака «ULKER», надписи «TOTO» с двумя изогнутыми вовнутрь черточками под первой и над предпоследней буквами и надписью «Milk Chocolate with Surprise»;
- наличием сюрприза в полости шоколадного продукта.

Пищевой продукт, изготовленный преимущественно из шоколада, характеризуется:

- выполнением из двух симметричных половинок соединенных в объемную полую фигурку с округлой головой, расширенным в центре и сужающимся книзу и кверху туловом с плоским основанием.

Оберточный лист для пищевого продукта, изготовленного преимущественно из шоколада, характеризуется:

- прямоугольной формой;
- горизонтально ориентированной композицией из трех частей: двух краевых и центральной;

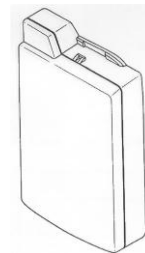

- размещением на нижней краевой части шрифтовой графики сопроводительной информации;
- расположением в центральной части раппортно повторяющегося мотива, состоящего из расположенных сверху вниз шрифтовой надписи «SPECIAL», товарного знака «ULKER», имитирующей объем посредством выполнения по дуге надписи «TOTO» с двумя изогнутыми вовнутрь черточками под первой и над предпоследней буквами, и надписи «Milk Chocolate with Surprise».

(11) 2006 0022
(51) 13-02
(44) 31.03.2006
(31) D2004-028465
(33) JP
(71)(73) Сони Компьютер Энтертеймент Инк. (JP)
(72) Суджено Кадзюя, Исихара Хадзуме (JP)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) БАТАРЕЙКА.

(21) S2005 0003
(22) 10.03.2005

(32) 21.09.2004

(57) Батарейка, характеризующаяся:

- выполнение на основе по существу плоской четырехугольной призмы с выступом на основе усеченной пирамиды на верхней стороне.

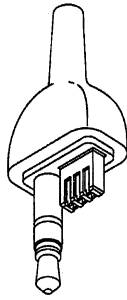
(11) S2006 0021
(51) 13-03
(44) 31.03.2006
(31) D2004-028360
(33) JP
(71)(73) Сони Компьютер Энтертеймент Инк. (JP)
(72) Симидзу Минору (JP)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) СОЕДИНИТЕЛЬ ЭЛЕКТРИЧЕСКИЙ.

(21) S2005 0002
(22) 10.03.2005

(32) 17.09.2004

(57) Соединитель электрический, характеризующийся:

- составом композиционных элементов: корпус, контактный блок и соединительный элемент;
- выполнением корпуса в виде комбинации усеченного конуса и цилиндрического сегмента;
- выполнением контактного блока на основе четырехугольной призмы с вертикальными прорезями, в которых расположены контакты;

- выполнением соединительного элемента в виде вытянутого тела вращения, состоящего из конических и цилиндрических участков;

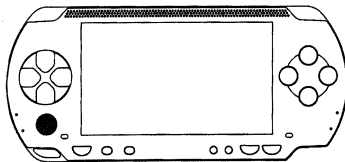
- расположением контактного блока и соединительного элемента на нижней стороне корпуса.

(11) S2006 0020
(51) 14-02
(44) 31.03.2006
(31) D2004-13727
(33) JP

(21) S2004 0025
(22) 09.11.2004
(32) 10.05.2004

(71)(73) Сони Компьютер Энтертеймент Инк. (JP)
(72) Огасавара Шиничи (JP)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ВЫЧИСЛЕНИЯ И УПРАВЛЕНИЯ.

(57) Блок управления арифметический, характеризующийся:
- выполнением корпуса с прямыми верхней и нижней и скругленными боковыми сторонами;
- наличием прямоугольного окна для дисплея на передней стороне корпуса;

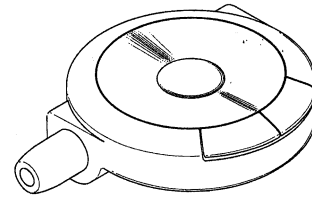
- наличием органов управления на корпусе включающих правую группу круглых кнопок, расположенных по окружности, и левую группу многоугольных кнопок, расположенных по окружности к имеющим сужающиеся концы, направленные к центру окружности.

(11) S2006 0023
(51) 14-03
(44) 31.03.2006
(31) D2004-028358
(33) JP

(21) S2005 0004
(22) 10.03.2005
(32) 17.09.2004

(71)(73) Сони Компьютер Энтертеймент Инк. (JP)
(72) Минору Симидзу (JP)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) ПУЛЬТ ДЛЯ ДИСТАНЦИОННОГО УПРАВЛЕНИЯ.

(57) Устройство для дистанционного управления, характеризующееся:

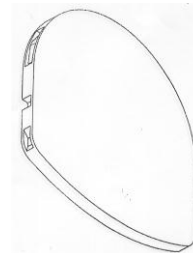
- составом композиционных элементов: корпус, зажим, соединительный элемент, центральная круглая кнопка и периферийные четырехугольные кнопки;
- выполнением корпуса на основе горизонтально ориентированного низкого цилиндра имеющего вытянутый выступ вдоль нижней стороны низкого цилиндра;
- выполнением зажима на основе вытянутого элемента вдоль нижней стороны низкого цилиндра и плавно сопряженным с центральным участком вытянутого выступа;
- выполнением соединительного элемента на основе цилиндра на передней стороне вытянутого выступа; расположением центральной круглой кнопки и периферийных четырехугольных кнопок на верхней стороне корпуса.

(11) S2006 0019
(51) 14-99
(44) 31.03.2006
(31) D2004-13747
(33) JP

(21) S2004 0024
(22) 09.11.2004
(32) 10.05.2004

(71)(73) Сони Компьютер Энтертеймент Инк. (JP)
(72) Гото Тейю (JP)
(74) Эфендиев В.Ф. (AZ)
(54) КАРТРИДЖ ДЛЯ ДИСКА (2 ВАРИАНТА).

(57) 1. Картридж для диска (1-ый вариант), характеризующийся:

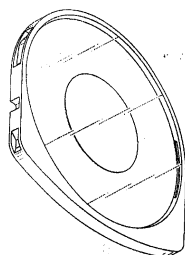

- наличием плоского корпуса, имеющего параллельные прямые левую и правую стороны и изогнутые верхнюю и нижнюю стороны, причем радиус кривизны верхней стороны меньше радиуса кривизны нижней стороны;
- наличием четырехугольного окна на задней стороне корпуса;

2. Картридж для диска (2-ой вариант), характеризующийся:

- наличием плоского корпуса, имеющего параллельные прямые левую и правую стороны и изогнутые верхнюю и нижнюю стороны, причем радиус кривиз-

ны верхней стороны меньше радиуса кривизны нижней стороны;

- наличием четырехугольного окна на задней стороне корпуса;
- выполнением круглой части передней и задней сторон корпуса прозрачными.

УКАЗАТЕЛИ

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК
99/001501	<i>C09K 7/00</i> (2006.01)		<i>C08F 220/10</i> (2006.01)	a2005 0276	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)
a2000 0037	<i>B01D 53/28</i> (2006.01)		<i>C10M 143/10</i> (2006.01)	a2005 0278	<i>C30B 29/46</i> (2006.01)
a2000 0042	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)		<i>C10M 145/14</i> (2006.01)		<i>C30B 33/02</i> (2006.01)
a2002 0128	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)		<i>C10M 119/12</i> (2006.01)	a2005 0287	<i>A61K 9/06</i> (2006.01)
a2004 0080	<i>E02D 27/34</i> (2006.01)	a2005 0144	<i>H04L 12/56</i> (2006.01)		<i>A61K 17/06</i> (2006.01)
a2004 0191	<i>A23L 1/06-1/072</i> (2006.01)	a2005 0153	<i>H02P 5/00</i> (2006.01)	a2005 0289	<i>A61F 9/00</i> (2006.01)
	<i>A23L 1/212</i> (2006.01)		<i>G05B 11/00</i> (2006.01)	a2006 0001	<i>A61K 36/00</i> (2006.01)
	<i>A23L 1/2165</i> (2006.01)	a2005 0167	<i>C23F 11/08</i> (2006.01)	a2006 0004	<i>E21B 37/00</i> (2006.01)
	<i>A23P 1/06</i> (2006.01)	a2005 0170	<i>E21B 43/34</i> (2006.01)		<i>E21B 36/04</i> (2006.01)
a2004 0192	<i>F23Q 2/28</i> (2006.01)		<i>E21B 43/38</i> (2006.01)	a2006 0014	<i>G02B 6/00</i> (2006.01)
a2004 0246	<i>H01L 43/08</i> (2006.01)	a2005 0177	<i>C08F 291/02</i> (2006.01)		<i>G02B 6/38</i> (2006.01)
	<i>H01L 43/10</i> (2006.01)	a2005 0184	<i>B23Q 11/04</i> (2006.01)		<i>G02F 3/00</i> (2006.01)
a2004 0248	<i>E21B 33/13-16</i> (2006.01)	a2005 0185	<i>H04M 1/23</i> (2006.01)		<i>H03K 3/42</i> (2006.01)
a2005 0048	<i>A01K 5/00</i> (2006.01)	a2005 0189	<i>C07C 215/08</i> (2006.01)	a2006 0023	<i>C07C 2/06</i> (2006.01)
a2005 0056	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)		<i>C10M 133/14</i> (2006.01)		<i>C07C 2/24</i> (2006.01)
a2005 0064	<i>C10M 119/02</i> (2006.01)	a2005 0195	<i>C02F 1/50</i> (2006.01)		<i>B01J 31/00</i> (2006.01)
	<i>C10M 133/12</i> (2006.01)		<i>A61P 31/00</i> (2006.01)		<i>B01J 31/14</i> (2006.01)
	<i>C10M 135/10</i> (2006.01)		<i>A61K 33/38</i> (2006.01)	a2006 0026	<i>F22D 1/14</i> (2006.01)
	<i>C10M 137/14</i> (2006.01)	a2005 0199	<i>G01K 17/08</i> (2006.01)	a2006 0031	<i>C07C 41/06</i> (2006.01)
	<i>C10M 101/02</i> (2006.01)		<i>G01K 7/02</i> (2006.01)		<i>C07C 43/02</i> (2006.01)
	<i>C10M 143/02</i> (2006.01)	a2005 0200	<i>F16B 5/00</i> (2006.01)		<i>C07C 43/04</i> (2006.01)
	<i>C10M 155/02</i> (2006.01)		<i>F16L 3/00</i> (2006.01)	a2006 0036	<i>C10G 65/04</i> (2006.01)
a2005 0075	<i>E04H 9/02</i> (2006.01)	a2005 0210	<i>B01D 25/02</i> (2006.01)	a2006 0042	<i>C10C 3/04</i> (2006.01)
a2005 0079	<i>C08F 212/12</i> (2006.01)	a2005 0234	<i>A24B 15/18</i> (2006.01)	a2006 0058	<i>B01D 53/28</i> (2006.01)
	<i>C08F 222/10</i> (2006.01)	a2005 0237	<i>H01Q 21/00</i> (2006.01)	a2006 0103	<i>C09K 8/52</i> (2006.01)
	<i>C10M 143/10</i> (2006.01)	a2005 0244	<i>C08F 240/00</i> (2006.01)		<i>E21B 37/06</i> (2006.01)
	<i>C10M 145/14</i> (2006.01)(2)	a2005 0245	<i>H04R 17/00</i> (2006.01)	a2006 0132	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)
a2005 0081	<i>B24B 17/00</i> (2006.01)	a2005 0251	<i>C22B 43/00</i> (2006.01)	a2006 0133	<i>E21B 43/27</i> (2006.01)
a2005 0098	<i>C10M 111/02</i> (2006.01)	a2005 0253	<i>A23L 2/04</i> (2006.01)	a2006 0139	<i>C08B 11/02</i> (2006.01)
	<i>C10N 40:08</i> (2006.01)		<i>A23L 2/38</i> (2006.01)		<i>C08B 11/06</i> (2006.01)
a2005 0111	<i>H01C 7/10</i> (2006.01)	a2005 0260	<i>G06F 7/20</i> (2006.01)	a2006 0165	<i>G06F 3/00</i> (2006.01)
	<i>H01C 7/112</i> (2006.01)		<i>G06F 7/38</i> (2006.01)		<i>G06F 13/00</i> (2006.01)
	<i>H01C 17/10</i> (2006.01)	a2005 0261	<i>C12M 1/04</i> (2006.01)	a2006 0204	<i>A61K 8/97</i> (2006.01)
a2005 0119	<i>H04N 7/20</i> (2006.01)	a2005 0262	<i>C12M 1/04</i> (2006.01)		<i>A61K 9/14</i> (2006.01)
	<i>G01J 3/36</i> (2006.01)	a2005 0264	<i>F41G 1/00</i> (2006.01)		<i>A61Q 5/10</i> (2006.01)
	<i>G01J 1/44</i> (2006.01)		<i>F41G 1/34</i> (2006.01)		<i>A61Q 5/12</i> (2006.01)
a2005 0138	<i>C08F 212/08</i> (2006.01)	a2005 0265	<i>E01C 7/08</i> (2006.01)		<i>A61Q 7/00</i> (2006.01)

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки
<i>A01K 5/00</i> (2006.01)	a2005 0048	<i>C08F 220/10</i> (2006.01)	a2005 0138	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)	a2005 0056
<i>A23L 1/06-1/072</i> (2006.01)	a2004 0191	<i>C08F 222/10</i> (2006.01)	a2005 0079	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)	a2005 0276
<i>A23L 1/212</i> (2006.01)	a2004 0191	<i>C08F 240/00</i> (2006.01)	a2005 0244	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)	a2006 0132
<i>A23L 1/2165</i> (2006.01)	a2004 0191	<i>C08F 291/02</i> (2006.01)	a2005 0177	<i>E21B 43/27</i> (2006.01)	a2006 0133
<i>A23L 2/04</i> (2006.01)	a2005 0253	<i>C09K 7/00</i> (2006.01)	99/001501	<i>E21B 43/34</i> (2006.01)	a2005 0170

АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА

AZ

УКАЗАТЕЛИ

Бюллетень №1 30.03.2006

A23L 2/38	(2006.01)	a2005 0253	C09K 8/52	(2006.01)	a2006 0103	E21B 43/38	(2006.01)	a2005 0170
A23P 1/06	(2006.01)	a2004 0191	C10C 3/04	(2006.01)	a2006 0042	F04B 47/02	(2006.01)	a2000 0042
A24B 15/18	(2006.01)	a2005 0234	C10G 65/04	(2006.01)	a2006 0036	F16B 5/00	(2006.01)	a2005 0200
A61F 9/00	(2006.01)	a2005 0289	C10M 101/02	(2006.01)	a2005 0064	F16L 3/00	(2006.01)	a2005 0200
A61K 8/97	(2006.01)	a2006 0204	C10M 111/02	(2006.01)	a2005 0098	F22D 1/14	(2006.01)	a2006 0026
A61K 9/06	(2006.01)	a2005 0287	C10M 119/02	(2006.01)	a2005 0064	F23Q 2/28	(2006.01)	a2004 0192
A61K 9/14	(2006.01)	a2006 0204	C10M 119/12	(2006.01)	a2005 0138	F41G 1/00	(2006.01)	a2005 0264
A61K 17/06	(2006.01)	a2005 0287	C10M 133/12	(2006.01)	a2005 0064	F41G 1/34	(2006.01)	a2005 0264
A61K 33/38	(2006.01)	a2005 0195	C10M 133/14	(2006.01)	a2005 0189	G01J 1/44	(2006.01)	a2005 0119
A61K 36/00	(2006.01)	a2006 0001	C10M 135/10	(2006.01)	a2005 0064	G01J 3/36	(2006.01)	a2005 0119
A61Q 5/10	(2006.01)	a2006 0204	C10M 137/14	(2006.01)	a2005 0064	G01K 7/02	(2006.01)	a2005 0199
A61Q 5/12	(2006.01)	a2006 0204	C10M 143/02	(2006.01)	a2005 0064	G01K 17/08	(2006.01)	a2005 0199
A61Q 7/00	(2006.01)	a2006 0204	C10M 143/10	(2006.01)	a2005 0079	G02B 6/00	(2006.01)	a2006 0014
A61Q 31/00	(2006.01)	a2005 0195	C10M 143/10	(2006.01)	a2005 0138	G02B 6/38	(2006.01)	a2006 0014
B01D 25/02	(2006.01)	a2005 0210	C10M 145/14	(2006.01)	a2005 0079	G02F 3/00	(2006.01)	a2006 0014
B01D 53/28	(2006.01)	a2000 0037	C10M 145/14	(2006.01)	a2005 0138	G05B 11/00	(2006.01)	a2005 0153
B01D 53/28	(2006.01)	a2006 0058	C10M 155/02	(2006.01)	a2005 0064	G06F 3/00	(2006.01)	a2006 0165
B01J 31/00	(2006.01)	a2006 0023	C10N 40:08	(2006.01)	a2005 0098	G06F 7/20	(2006.01)	a2005 0260
B01J 31/14	(2006.01)	a2006 0023	C12M 1/04	(2006.01)	a2005 0261	G06F 7/38	(2006.01)	a2005 0260
B23Q 11/04	(2006.01)	a2005 0184	C12M 1/04	(2006.01)	a2005 0262	G06F 13/00	(2006.01)	a2006 0165
B24B 17/00	(2006.01)	a2005 0081	C22B 43/00	(2006.01)	a2005 0251	H01C 7/10	(2006.01)	a2005 0111
C07C 41/06	(2006.01)	a2006 0031	C23F 11/08	(2006.01)	a2005 0167	H01C 7/112	(2006.01)	a2005 0111
C07C 43/02	(2006.01)	a2006 0031	C30B 29/46	(2006.01)	a2005 0278	H01C 17/10	(2006.01)	a2005 0111
C07C 43/04	(2006.01)	a2006 0031	C30B 33/02	(2006.01)	a2005 0278	H01Q 21/00	(2006.01)	a2005 0237
C02F 1/50	(2006.01)	a2005 0195	E01C 7/08	(2006.01)	a2005 0265	H01L 43/08	(2006.01)	a2004 0246
C07C 2/06	(2006.01)	a2006 0023	E02D 27/34	(2006.01)	a2004 0080	H01L 43/10	(2006.01)	a2004 0246
C07C 2/24	(2006.01)	a2006 0023	E04H 9/02	(2006.01)	a2005 0075	H02P 5/00	(2006.01)	a2005 0153
C07C 215/08	(2006.01)	a2005 0189	E21B 33/13-16	(2006.01)	a2004 0248	H03K 3/42	(2006.01)	a2006 0014
C08B 11/02	(2006.01)	a2006 0139	E21B 36/04	(2006.01)	a2006 0004	H04L 12/56	(2006.01)	a2005 0144
C08B 11/06	(2006.01)	a2006 0139	E21B 37/00	(2006.01)	a2006 0004	H04M 1/23	(2006.01)	a2005 0185
C08F 212/08	(2006.01)	a2005 0138	E21B 37/06	(2006.01)	a2006 0103	H04N 7/20	(2006.01)	a2005 0119
C08F 212/12	(2006.01)	a2005 0079	E21B 43/00	(2006.01)	a2002 0128	H04R 17/00	(2006.01)	a2005 0245

**УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК
НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ**

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	МПК
U2004 0002	B65D 1/02 (2006.01)
U2005 0007	B60R 11/00 (2006.01)
	B60R 21/02 (2006.01)
U2006 0002	A61B 17/16 (2006.01)

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер заявки
A61B 17/16 (2006.01)	U2006 0002
B60R 11/00 (2006.01)	U2005 0007
B60R 21/02 (2006.01)	U2005 0007
B65D 1/02 (2006.01)	U2004 0002

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	МКПО
S2006 0003	7-01
S2006 0025	25-01

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МКПО	Номер заявки
7-01	S2006 0003
25-01	S2006 0025

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МПК	Номер патента	МПК	Номер патента	МПК
i2006 0102	<i>F42B 7/10</i> (2006.01)	i2006 0120	<i>G01V 1/00</i> (2006.01)	i2006 0133	<i>C09K 3/10</i> (2006.01)
	<i>F42B 30/02</i> (2006.01)		<i>G01B 9/02</i> (2006.01)		<i>B65D 90/28</i> (2006.01)
i2006 0103	<i>C04B 7/38</i> (2006.01)	i2006 0121	<i>C23F 11/00</i> (2006.01)		<i>B65D 90/38</i> (2006.01)
i2006 0104	<i>G06F 17/00</i> (2006.01)		<i>C23F 11/14</i> (2006.01)	i2006 0134	<i>C07F 17/02</i> (2006.01)
	<i>G06F17/15</i> (2006.01)		<i>C23F 11/167</i> (2006.01)	i2006 0135	<i>G01N 27/22</i> (2006.01)
i2006 0105	<i>H01L 31/00</i> (2006.01)		<i>C09D 201/08</i> (2006.01)	i2006 0136	<i>G01N 3/32</i> (2006.01)
i2006 0106	<i>H01J 29/02</i> (2006.01)	i2006 0122	<i>C23C 22/08</i> (2006.01)	i2006 0137	<i>C02F 1/58</i> (2006.01)
	<i>H05B 33/14</i> (2006.01)		<i>C23C 22/13</i> (2006.01)	i2006 0138	<i>C10G 15/10</i> (2006.01)
i2006 0107	<i>G01N 21/39</i> (2006.01)		<i>C23C 22/27</i> (2006.01)	i2006 0139	<i>C08G 65/24</i> (2006.01)
	<i>G01N 21/45</i> (2006.01)		<i>C09B 5/12</i> (2006.01)	i2006 0140	<i>C08G 65/24</i> (2006.01)
i2006 0108	<i>C01G 15/00</i> (2006.01)	i2006 0123	<i>C08L 9/02</i> (2006.01)	i2006 0141	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)
	<i>G01B 7/16</i> (2006.01)		<i>C08K 13/00</i> (2006.01)	i2006 0142	<i>B62D 49/02</i> (2006.01)
i2006 0109	<i>B24B 33/04</i> (2006.01)	i2006 0124	<i>C08L 61/34</i> (2006.01)	i2006 0143	<i>A01N 43/50</i> (2006.01)
i2006 0110	<i>B24B 33/02</i> (2006.01)		<i>C08J 5/14</i> (2006.01)		<i>A01N 43/653</i> (2006.01)
i2006 0111	<i>F04B 47/00</i> (2006.01)	i2006 0125	<i>C09J 109/02</i> (2006.01)	i2006 0144	<i>B65D 41/34</i> (2006.01)
	<i>B23P 6/00</i> (2006.01)		<i>C09J 161/10</i> (2006.01)	i2006 0145	<i>F04F 5/04</i> (2006.01)
i2006 0112	<i>G01N 33/48</i> (2006.01)	i2006 0126	<i>A01D 46/26</i> (2006.01)	i2006 0146	<i>E21B 43/00</i> (2006.01)
	<i>A61K 8/10</i> (2006.01)	i2006 0127	<i>A61B 17/16</i> (2006.01)	i2006 0147	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
i2006 0113	<i>H04M 17/00</i> (2006.01)	i2006 0128	<i>C01G 30/02</i> (2006.01)	i2006 0148	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
	<i>H04M 17/02</i> (2006.01)	i2006 0129	<i>C01F 11/24</i> (2006.01)	i2006 0149	<i>E21B 21/00</i> (2006.01)
i2006 0114	<i>H02J 7/00</i> (2006.01)		<i>C01F 11/18</i> (2006.01)	i2006 0150	<i>F16K 3/22</i> (2006.01)
	<i>H02J 7/10</i> (2006.01)	i2006 0130	<i>C01B 17/20</i> (2006.01)		<i>F16K 3/24</i> (2006.01)
	<i>H01M 10/46</i> (2006.01)		<i>C01G 28/00</i> (2006.01)	i2006 0151	<i>A61K 35/78</i> (2006.01)
i2006 0115	<i>C22C 38/00</i> (2006.01)		<i>C01G 29/00</i> (2006.01)		<i>F26B 3/347</i> (2006.01)
	<i>B22F 3/02</i> (2006.01)		<i>C01G 30/00</i> (2006.01)	i2006 0152	<i>F16L 15/00</i> (2006.01)
i2006 0116	<i>G01R 21/00</i> (2006.01)	i2006 0131	<i>C01D 3/04</i> (2006.01)		<i>E21B 17/042</i> (2006.01)
	<i>G01R 21/06</i> (2006.01)		<i>C01D 3/14</i> (2006.01)		<i>C09K 3/10</i> (2006.01)
i2006 0117	<i>A23L 1/30</i> (2006.01)		<i>C01D 3/16</i> (2006.01)	i2006 0153	<i>A01B 79/02</i> (2006.01)
i2006 0118	<i>G01V 7/10</i> (2006.01)	i2006 0132	<i>A61J 1/00</i> (2006.01)		
i2006 0119	<i>G01V</i> (2006.01)		<i>A61J 1/20</i> (2006.01)		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер патента	МПК	Номер патента	МПК	Номер патента
A01B 79/02	(2006.01) i2006 0153	C04B 7/38	(2006.01) i2006 0103	F16K 3/22	(2006.01) i2006 0150
A01D 46/26	(2006.01) i2006 0126	C07F 17/02	(2006.01) i2006 0134	F16K 3/24	(2006.01) i2006 0150
A01N 43/50	(2006.01) i2006 0143	C08G 65/24	(2006.01) i2006 0139	F16L 15/00	(2006.01) i2006 0152
A01N 43/653	(2006.01) i2006 0143	C08G 65/24	(2006.01) i2006 0140	F26B 3/347	(2006.01) i2006 0151
A23L 1/30	(2006.01) i2006 0117	C08J 5/14	(2006.01) i2006 0124	F42B 7/10	(2006.01) i2006 0102
A61B 17/16	(2006.01) i2006 0127	C08K 13/00	(2006.01) i2006 0123	F42B 30/02	(2006.01) i2006 0102
A61J 1/00	(2006.01) i2006 0132	C08L 9/02	(2006.01) i2006 0123	G01B 7/16	(2006.01) i2006 0108
A61J 1/20	(2006.01) i2006 0132	C08L 61/34	(2006.01) i2006 0124	G01B 9/02	(2006.01) i2006 0120
A61K 8/10	(2006.01) i2006 0112	C09B 5/12	(2006.01) i2006 0122	G01N 3/32	(2006.01) i2006 0136
A61K 35/78	(2006.01) i2006 0151	C09D 201/08	(2006.01) i2006 0121	G01N 21/39	(2006.01) i2006 0107
B22F 3/02	(2006.01) i2006 0115	C09J 109/02	(2006.01) i2006 0125	G01N 21/45	(2006.01) i2006 0107
B23P 6/00	(2006.01) i2006 0111	C09J 161/10	(2006.01) i2006 0125	G01N 27/22	(2006.01) i2006 0135
B24B 33/02	(2006.01) i2006 0110	C09K 3/10	(2006.01) i2006 0133	G01N 33/48	(2006.01) i2006 0112
B24B 33/04	(2006.01) i2006 0109	C09K 3/10	(2006.01) i2006 0152	G01R 21/00	(2006.01) i2006 0116
B62D 49/02	(2006.01) i2006 0142	C10G 15/10	(2006.01) i2006 0138	G01R 21/06	(2006.01) i2006 0116
B65D 41/34	(2006.01) i2006 0144	C22C 38/00	(2006.01) i2006 0115	G01V	(2006.01) i2006 0119
B65D 90/28	(2006.01) i2006 0133	C23C 22/08	(2006.01) i2006 0122	G01V 1/00	(2006.01) i2006 0120
B65D 90/38	(2006.01) i2006 0133	C23C 22/13	(2006.01) i2006 0122	G01V 7/10	(2006.01) i2006 0118
C01B 17/20	(2006.01) i2006 0130	C23C 22/27	(2006.01) i2006 0122	G06F 17/00	(2006.01) i2006 0104
C01D 3/04	(2006.01) i2006 0131	C23F 11/00	(2006.01) i2006 0121	G06F 17/15	(2006.01) i2006 0104
C01D 3/14	(2006.01) i2006 0131	C23F 11/14	(2006.01) i2006 0121	H01J 29/02	(2006.01) i2006 0106
C01D 3/16	(2006.01) i2006 0131	C23F 11/167	(2006.01) i2006 0121	H01L 31/00	(2006.01) i2006 0105
C01F 11/18	(2006.01) i2006 0129	E21B 17/042	(2006.01) i2006 0152	H01M 10/46	(2006.01) i2006 0114
C01F 11/24	(2006.01) i2006 0129	E21B 21/00	(2006.01) i2006 0149	H02J 7/00	(2006.01) i2006 0114
C01G 15/00	(2006.01) i2006 0108	E21B 43/00	(2006.01) i2006 0141	H02J 7/10	(2006.01) i2006 0114
C01G 28/00	(2006.01) i2006 0130	E21B 43/00	(2006.01) i2006 0146	H04M 17/00	(2006.01) i2006 0113
C01G 29/00	(2006.01) i2006 0130	F04B 47/00	(2006.01) i2006 0111	H04M 17/02	(2006.01) i2006 0113
C01G 30/00	(2006.01) i2006 0130	F04B 47/02	(2006.01) i2006 0147	H05B 33/14	(2006.01) i2006 0106
C01G 30/02	(2006.01) i2006 0128	F04B 47/02	(2006.01) i2006 0148		
C02F 1/58	(2006.01) i2006 0137	F04F 5/04	(2006.01) i2006 0145		

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК,
ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
58-ПРИ	i2006 0143	a2004 0062	i2006 0147	a2004 0148	i2006 0128	a2004 0253	i2006 0151
a2003 0074	i2006 0116	a2004 0063	i2006 0148	a2004 0149	i2006 0129	a2004 0256	i2006 0109
a2003 0151	i2006 0149	a2004 0078	i2006 0105	a2004 0151	i2006 0130	a2004 0257	i2006 0111
a2003 0168	i2006 0127	a2004 0092	i2006 0138	a2004 0152	i2006 0131	a2004 0258	i2006 0110
a2003 0169	i2006 0120	a2004 0094	i2006 0124	a2004 0170	i2006 0121	a2005 0004	i2006 0150
a2003 0173	i2006 0145	a2004 0096	i2006 0107	a2004 0179	i2006 0140	a2005 0010	i2006 0144
a2003 0179	i2006 0119	a2004 0102	i2006 0114	a2004 0180	i2006 0139	a2005 0012	i2006 0104
a2003 0246	i2006 0153	a2004 0105	i2006 0134	a2004 0182	i2006 0141	a2005 0013	i2006 0137
a2003 0263	i2006 0136	a2004 0117	i2006 0108	a2004 0189	i2006 0112	a2005 0014	i2006 0102
a2004 0008	i2006 0142	a2004 0125	i2006 0113	a2004 0190	i2006 0122	a2005 0015	i2006 0125
a2004 0022	i2006 0135	a2004 0129	i2006 0133	a2004 0206	i2006 0132	a2005 0188	i2006 0103
a2004 0024	i2006 0152	a2004 0132	i2006 0106	a2004 0209	i2006 0123	a2005 0193	i2006 0115
a2004 0061	i2006 0146	a2004 0146	i2006 0117	a2004 0218	i2006 0126		

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МПК
F2006 0002	<i>F03B 13/10</i> (2006.01)
F2006 0003	<i>F03B 17/06</i> (2006.01)

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер патента
<i>F03B 13/10</i> (2006.01)	F2006 0002
<i>F03B 17/06</i> (2006.01)	F2006 0003

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК, ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента
U2004 0003	F2006 0002
U2004 0005	F2006 0003

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МКПО	Номер патента	МКПО
S2006 0019	14-99	S2006 0022	13-02
S2006 0020	14-02	S2006 0023	14-03
S2006 0021	13-03	S2006 0024	01-01

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МКПО	Номер патента	МКПО	Номер патента
01-01	S2006 0024	14-02	S2006 0020
13-02	S2006 0022	14-03	S2006 0023
13-03	S2006 0021	14-99	S2006 0019

**НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК,
ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ**

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
S2004 0024	S2006 0019	S2005 0003	S2006 0022
S2004 0025	S2006 0020	S2005 0004	S2006 0023
S2005 0002	S2006 0021	S2005 0014	S2006 0024